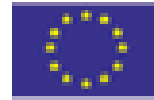

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

«Στρατηγικό Σχέδιο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ηπείρου»

Παραδοτέο 1: Μελέτη Στρατηγικής

Ιανουάριος 2015

Πίνακας Περιεχομένων

1. Εισαγωγή	4
2. Ευρωπαϊκές Κατευθύνσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων	6
2.1. Ευρωπαϊκές πολιτικές και Κατευθυντήριες γραμμές.....	6
2.2. Πόροι της Ε.Ε. για την Προγραμματική Περίοδο 2014 - 2020.....	10
3. Πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης	14
3.1. Υφιστάμενη κατάσταση	14
3.2. Εθνικοί Στόχοι	19
3.2.1.Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων	19
3.2.2.ΕΣΠΑ 2014-2020.....	23
3.2.3.Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	25
3.3. Θεσμικό πλαίσιο και Ορισμοί των ΕΚΟ	43
4. Ανάλυση Περιφερειακών Αναγκών για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων	45
4.1. Δημογραφικές τάσεις και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του πληθυσμού με κίνδυνο φτώχειας.....	45
4.2. Οικονομικές επιδόσεις και πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας	48
4.3. Τάσεις στην αγορά εργασίας και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού με κίνδυνο φτώχειας.....	51
4.3.1.Η θέση της Περιφέρειας Ηπείρου στην αγορά εργασίας της χώρας και της ΕΕ27	51
4.3.2.Εργατικό Δυναμικό και τα χαρακτηριστικά εκείνων με κίνδυνο φτώχειας.....	52
4.3.3.Απασχολούμενοι και τα χαρακτηριστικά εκείνων με κίνδυνο φτώχειας	56
4.3.4.Άνεργοι και τα χαρακτηριστικά εκείνων με κίνδυνο φτώχειας.....	62
4.4. Σύνθεση και συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών με κίνδυνο φτώχειας.....	64
4.4.1.Σύνθεση νοικοκυριών	64
4.4.2.Κατοικίες Χαρακτηριστικά και ανέσεις των νοικοκυριών.....	66

4.5.	Ευρήματα Έρευνας - Κοινωνική Δραστηριότητα στην Περιφέρεια Ηπείρου.....	68
4.5.1.	Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων.....	68
4.5.2.	Περιφερειακή Ενότητα Θεσπρωτίας.....	82
4.5.3.	Περιφερειακή Ενότητα Πρέβεζας.....	89
4.5.4.	Περιφερειακή Ενότητα Άρτας.....	93
4.5.5.	Σύνοψη ευρημάτων έρευνας	101
4.6.	Ιεράρχηση Ομάδων Στόχου.....	103
4.6.1.	Παρουσίαση των ευάλωτων και ειδικών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου.....	103
4.6.2.	Ομάδες υψηλής προτεραιότητας	105
5.	Συνθετικά συμπεράσματα και SWOT Ανάλυση.....	108
5.1.	Διαπιστώσεις και προκλήσεις.....	108
5.1.1.	Διαπιστώσεις.....	108
5.1.2.	Προκλήσεις - «Ζητήματα Προτεραιότητας»	111
5.2.	Ανάλυση SWOT.....	111
6.	Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων.....	114
6.1.	Στρατηγικός Σχεδιασμός.....	114
6.1.1.	Γενικό Πλαίσιο	114
6.1.2.	Στόχοι της Περιφερειακής Στρατηγικής.....	116
6.1.3.	Ωφελούμενοι της Περιφερειακής Στρατηγικής.....	117
6.2.	Επιχειρησιακός Σχεδιασμός.....	118
6.3.	Σύνδεση Περιφερειακής και Εθνικής Στρατηγικής	121
6.4.	Πηγές Χρηματοδότησης.....	129
	Παράρτημα	130
	Κατάλογος Πινάκων.....	147
	Κατάλογος Σχημάτων.....	149

1. Εισαγωγή

Η παρούσα μελέτη αποτελεί το πρώτο παραδοτέο του έργου «Στρατηγικό Σχέδιο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ηπείρου» σύμφωνα με την από 18/11/2014 σύμβαση με την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Ηπείρου και την Εταιρία Συμβούλων ΕΕΟ GROUP Α.Ε. Το παρόν παραδοτέο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της συνολικής Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων, η οποία θα ολοκληρωθεί με την εκπόνηση και του 2^{ου} Παραδοτέου του έργου, το οποίο αποτελεί το Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Το Στρατηγικό Σχέδιο φιλοδοξεί να διατυπώσει μία συνεκτική και ολοκληρωμένη Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την αντιμετώπιση της φτώχειας στην Περιφέρεια Ηπείρου. Σημειώνεται ότι η διαμόρφωση και υιοθέτηση Περιφερειακής Στρατηγικής (Στρατηγικό Σχέδιο) για την Κοινωνική Ένταξη αποτελεί δέσμευση της Περιφέρειας ενόψει της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 και βασική προϋπόθεση για την ενεργοποίηση δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020.

Το παρόν Παραδοτέο διαρθρώνεται σε **έξι (6) κεφάλαια**:

Το **πρώτο κεφάλαιο** αποτελεί την Εισαγωγή του παραδοτέου και ενέχει ρόλο ενός σύντομου οδηγού στην δομή και το περιεχόμενο της μελέτης, για την διευκόλυνση του αναγνώστη.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** παρουσιάζονται οι βασικές Ευρωπαϊκές πολιτικές και κατευθύνσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων, ενώ δίνονται πληροφορίες και για τις δυνητικές πηγές χρηματοδότησης στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** παρουσιάζεται το πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης, το οποίο περιλαμβάνει τους στόχους και τους βασικούς πυλώνες αυτής. Σημειώνεται ότι η Περιφερειακή Στρατηγική διέπεται από την ίδια φιλοσοφία με την Εθνική Στρατηγική.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** γίνεται αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στην Περιφέρεια Ηπείρου, αναλύονται οι περιφερειακές ανάγκες για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων και προσδιορίζονται οι βασικές ομάδες στόχοι.

Στο **πέμπτο κεφάλαιο** γίνεται παρουσίαση των βασικών διαπιστώσεων και των ζητημάτων προτεραιότητας σε ότι αφορά την κοινωνική ένταξη στην Περιφέρεια Ηπείρου, ενώ γίνεται και αποτύπωση των δυνατών και αδύνατων σημείων, ευκαιριών και απειλών με βάση την ανάλυση που έχει προηγηθεί στα παραπάνω κεφάλαια.

Το έκτο κεφάλαιο αφορά τη Στρατηγική της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων. Παρουσιάζονται οι στόχοι της, οι παρεμβάσεις που θα λάβουν χώρα, η σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και οι δυνητικές πηγές χρηματοδότησής της.

2. Ευρωπαϊκές Κατευθύνσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων

2.1. Ευρωπαϊκές πολιτικές και Κατευθυντήριες γραμμές

Ο Κανονισμός για τις Κοινές Διατάξεις 1303/2013 της 17ης Δεκεμβρίου 2013 εντάσσει ρητώς το στόχο της κοινωνικής ένταξης ανάμεσα στους Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.) των Ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ), ενώ θεσπίζει ειδικές ρήτρες ελάχιστων πόρων για δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και μία νέα παρέμβαση για την ενίσχυση των απόρων. Επίσης υιοθετεί το μοντέλο της ενεργητικής ένταξης ως οριζόντια αρχή της Πολιτικής Συνοχής, καθώς αναπαράγει την βασική του φιλοσοφία ως υπόδειγμα αλληλοενίσχυσης των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας υπέρ των ευπαθών ομάδων πληθυσμού.

Η «Ευρώπη 2020» αποτελεί την κύρια στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία ξεκίνησε το 2010 με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2020. Η Ευρώπη 2020, προτάσσει τρεις αλληλοενισχυόμενες προτεραιότητες:

- Έξυπνη ανάπτυξη: ανάπτυξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία.
- Διατηρήσιμη ανάπτυξη: προώθηση μιας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας.
- Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς: μια οικονομία με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Στο πλαίσιο αυτό λειτουργούν 7 εμβληματικές προτεραιότητες, οι οποίες στο σύνολό τους, με άμεσο ή έμμεσο τρόπο, δύναται να συνεισφέρουν στην άρση των ανισοτήτων, στην πρόσβαση σε απασχόληση και εισοδήματα και συνακόλουθα στην κοινωνική ένταξη. Ειδικότερα, οι προτεραιότητες αυτές, είναι:

- «Ένωση καινοτομίας», για τη βελτίωση των συνθηκών και της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για την έρευνα και καινοτομία ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι καινοτόμες ιδέες θα μπορέσουν να μετατραπούν σε προϊόντα και υπηρεσίες που θα δημιουργήσουν ανάπτυξη και θέσεις εργασίας.
- «Νεολαία σε κίνηση», για την ενίσχυση των επιδόσεων των εκπαιδευτικών συστημάτων και τη διευκόλυνση της εισόδου των νέων στην αγορά εργασίας.
- «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη», για την επίσπευση της ανάπτυξης των υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας και την άντληση οφελών από μια ψηφιακή ενιαία αγορά για νοικοκυριά και επιχειρήσεις.
- «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους», για την αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων, τη στήριξη της μετάβασης σε οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τον εκσυγχρονισμό του τομέα των μεταφορών και την ενθάρρυνση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

- «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης», για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ιδίως για τις ΜΜΕ, και τη στήριξη της ανάπτυξης μιας ισχυρής και βιώσιμης βιομηχανικής βάσης, ικανής να ασκεί ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο.
- «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας», για τον εκσυγχρονισμό των αγορών εργασίας και την παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες μέσω της δια βίου ανάπτυξης δεξιοτήτων με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και την καλύτερη αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων και μέσω της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού.
- «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας», για τη διασφάλιση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, ούτως ώστε να εξαπλωθούν ευρέως τα οφέλη της ανάπτυξης και της απασχόλησης και τα άτομα που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού να αποκτήσουν τα μέσα αξιοπρεπούς διαβίωσης και να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία.

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (COM/2010/0758) η «Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού» ως μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», έχει σκοπό να βοηθήσει τις χώρες της ΕΕ να πετύχουν συνολικά την έξοδο 20 εκατομμυρίων ανθρώπων από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Στόχος είναι να διασφαλιστεί οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή αξιοποιώντας το τρέχον ευρωπαϊκό έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού κατά τρόπον ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να αναγνωριστούν τα θεμελιώδη δικαιώματα των ατόμων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να ζουν αξιοπρεπώς και να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία.

Τα κύρια ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν μέσω της Πλατφόρμας είναι:

- η αντιμετώπιση της φτώχειας στον κύκλο ζωής, κυρίως μέσω της μείωσης της ανεργίας,
- η αντιμετώπιση του οξύτατου προβλήματος έλλειψης στέγης και αποκλεισμού από τη στέγαση,
- η πρόσβαση στην απασχόληση και η ενεργός ένταξη περισσότερων ατόμων στο εργατικό δυναμικό, η ενδυνάμωση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, η μετανάστευση και η ένταξη των μεταναστών,
- η καταπολέμηση κάθε επιμέρους μορφής διακρίσεων και αποκλεισμών ως αίτιο της φτώχειας,
- η αξιοποίηση της κοινωνικής οικονομίας.

Στόχος των ανωτέρω είναι:

- Να μετασχηματίσει την ανοικτή μέθοδο συντονισμού για τον κοινωνικό αποκλεισμό και την κοινωνική προστασία σε πλατφόρμα συνεργασίας, αξιολόγησης από ομότιμους και ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, και σε μέσο προώθησης της ανάληψης δεσμεύσεων από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς για μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και ανάληψη συγκεκριμένης δράσης, χρησιμοποιώντας και στοχευμένες ενισχύσεις από τα διαρθρωτικά ταμεία και ιδίως το ΕΚΤ.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκει:

- Να καταρτίσει και να εφαρμόσει προγράμματα για την προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας για τα πιο ευάλωτα άτομα παρέχοντας ιδίως καινοτόμες ευκαιρίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης σε ομάδες πληθυσμού που αντιμετωπίζουν στερήσεις, να καταπολεμήσει τις διακρίσεις (π.χ. άτομα με αναπηρίες) και να αναπτύξει ένα νέο πρόγραμμα ενσωμάτωσης των μεταναστών που θα τους παρέχει τη δυνατότητα να αξιοποιούν πλήρως το δυναμικό τους.
- Να αναλάβει την αξιολόγηση της καταλληλότητας και της βιωσιμότητας των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και συνταξιοδότησης και να προσδιορίσει τρόπους που διασφαλίζουν καλύτερη πρόσβαση στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης.

Σε εθνικό επίπεδο, τα Κράτη-Μέλη θα πρέπει:

- Να προάγουν τη συλλογική και ατομική ευθύνη για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Να καθορίσουν και να εφαρμόσουν μέτρα για την αντιμετώπιση των ειδικών συνθηκών των ομάδων ιδιαίτερου κινδύνου (μονογονεϊκές οικογένειες, ηλικιωμένες γυναίκες, μειονότητες, Ρομά, άτομα με αναπηρίες και άστεγοι).
- Να αναπτύξουν πλήρως τα συστήματα κοινωνικής ασφάλειας και συνταξιοδότησης που διαθέτουν ώστε να διασφαλίσουν κατάλληλη ενίσχυση του εισοδήματος και πρόσβαση στο σύστημα υγείας.

Επιπλέον, και σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Στοχεύοντας στις κοινωνικές επενδύσεις για την ανάπτυξη και τη συνοχή - συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (2014-2020)» βασικός στόχος για την προαναφερόμενη χρονική περίοδο είναι η Αύξηση της βιωσιμότητας και της επάρκειας των κοινωνικών συστημάτων μέσω της απλούστευσης και της καλύτερης στόχευσής τους. «Η Κοινωνική επένδυση» σημαίνει επένδυση στις δεξιότητες και τις ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού και στην υποστήριξη αυτών ώστε να συμμετέχουν πλήρως στον τομέα της απασχόλησης και της κοινωνικής ζωής.

Για την επίτευξη των παραπάνω χρειάζεται, κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μία νέα προσέγγιση. Σύμφωνα με αυτήν οι κοινωνικές πολιτικές πρέπει να είναι επαρκείς και βιώσιμες οικονομικά, καθώς αυτές αποτελούν τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Αυτό συνεπάγεται πρωτίστως τη χρήση των διαθέσιμων πόρων αποτελεσματικότερα και επαρκέστερα, μέσω της απλούστευσης, της καλύτερης στόχευσης και της εξέτασης των προϋποθέσεων κατά τον σχεδιασμό πολιτικών. Με βάση τα ανωτέρω τα ΚΜ πρέπει να εφαρμόσουν πλήρως τη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την Ενεργό Ένταξη (2008) χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, μεταξύ άλλων, μέσω της χρήσης του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ, συνεκτιμώντας τους τρεις πυλώνες: επαρκής εισοδηματική στήριξη, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και υπηρεσίες στήριξης.

Θα πρέπει επίσης να μειώσουν την ψαλίδα των αμοιβών μεταξύ των δύο φύλων και να αντιμετωπίσουν τα άλλα εμπόδια στη συμμετοχή των γυναικών και άλλων υποεκπροσωπούμενων εργαζομένων στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων με την ενθάρρυνση των εργοδοτών να αντιμετωπίσουν τις διακρίσεις στο χώρο εργασίας

και να προσφέρουν μέτρα συμφιλώσης της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής (όπως υπηρεσίες παιδικής φροντίδας), κατάλληλους χώρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των εργαλείων με βάση τις ΤΠΕ, της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας, της διαχείρισης της πολυμορφίας, να προσφέρουν επίσης προγράμματα για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την κατάρτιση, να αναγνωρίσουν τις δεξιότητες και τα προσόντα και να προσφέρουν ευκαιρίες κινητικότητας και επαγγελματικής εξέλιξης (διαδοχικές σταδιοδρομίες).

Περαιτέρω, τα ΚΜ πρέπει να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα των αστέγων μέσω ολοκληρωμένων στρατηγικών που βασίζονται στην πρόληψη, να αναπτύξουν συγκεκριμένες στρατηγικές για την κοινωνική καινοτομία, όπως οι συμπράξεις δημόσιου, ιδιωτικού τομέα και τρίτου τομέα και η διασφάλιση επαρκούς και προβλέψιμης χρηματοδοτικής στήριξης.

Η υποστήριξη θα πρέπει να στοχεύει σε συγκεκριμένες ανάγκες που προκύπτουν στη ζωή ενός ατόμου: από την παιδική ηλικία, τη νεότητα και τη μετάβαση από το σχολείο στην εργασία, την απόκτηση παιδιών, από την αρχή μέχρι το τέλος της σταδιοδρομίας των εργαζομένων μέχρι την τρίτη ηλικία. Αυτό σημαίνει προσαρμογή των ολοκληρωμένων υπηρεσιών, παροχές σε χρήμα και βοήθεια σε κρίσιμες στιγμές κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου καθώς και πρόληψη των δυσμενών συνθηκών που μπορεί να προκύψουν αργότερα.

Τα ΚΜ πρέπει επίσης να εφαρμόσουν τη σύσταση σχετικά με τις «**πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου**» και να αναπτύξουν εμπειριστατωμένες και ολοκληρωμένες πολιτικές για την καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου που περιλαμβάνουν μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης (πρόσφατες ανακοινώσεις αναδεικνύουν ότι η Ελλάδα, έπαψε να υπολείπεται του ευρωπαϊκού μέσου όρου στο πεδίο αυτό).

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης τα ΚΜ θα πρέπει να προσανατολίζονται συνεχώς στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, περιλαμβάνοντας την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη, τη μείωση των εδαφικών ανισοτήτων, την ενεργό και υγιή γήρανση, την προσβασιμότητα των κοινωνικών, εκπαιδευτικών και υγειονομικών υπηρεσιών καθώς και τη διά βίου μάθηση. Οι πόροι θα πρέπει να είναι επαρκείς ώστε να εφαρμόζονται οι διαρθρωτικές αλλαγές, όπως προτείνονται στις ειδικές ανά Χώρα συστάσεις (ΕΧΣ), λαμβανομένων υπόψη των στόχων της στρατηγικής Ευρώπη 2020. Θα πρέπει περαιτέρω να αντιμετωπίσουν τις πολλαπλές ανάγκες των μειονεκτούντων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των φτωχών και εκείνων που ζουν σε απομονωμένες περιοχές, με συντονισμένη δράση από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Τέλος τα ΚΜ οφείλουν να αναζητούν:

- τρόπους για τη συμπλήρωση των πόρων της ΕΕ με τη χρηματοδότηση από την Παγκόσμια Τράπεζα, την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης και τον όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων
- νέες προσεγγίσεις (όπως η καινοτομία των ΤΠΕ) στις κοινωνικές πολιτικές, μεταξύ άλλων μέσω του Προγράμματος για την κοινωνική αλλαγή και την καινοτομία (πΤΚΣ), και, στη συνέχεια, να διευρύνουν τις αποτελεσματικότερες καινοτομίες με τη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων

- να συμμετάσχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που είναι κοντά στις ομάδες-στόχους για τις κοινωνικές παρεμβάσεις, στον προγραμματισμό και στην εφαρμογή και να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους σε κεφάλαια.

2.2. Πόροι της Ε.Ε. για την Προγραμματική Περίοδο 2014 - 2020

Η αξιοποίηση των πόρων και ειδικότερα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) αποτελεί κεντρικό τμήμα της στρατηγικής για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στο πλαίσιο της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020. Η καλύτερη στόχευση των πόρων και η συνέργεια με άλλα Ταμεία, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), αποτελεί προτεραιότητα για όλα τα Κ-Μ, καθώς και για την Ελλάδα.

Το ΕΚΤ, ως εργαλείο χρηματοδότησης, προσαρμόστηκε στο νέο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020 για να εκπληρώσει πλήρως το ρόλο του όσον αφορά την εξασφάλιση των κατάλληλων δεξιοτήτων για απασχόληση και μείωση της φτώχειας. Εξασφαλίζεται μέσω του Κανονισμού η απλούστευση της πρόσβασης για τους δικαιούχους, ιδίως για τις ΜΚΟ και τις τοπικές συμπράξεις, μέσω εξειδικευμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων. Η κοινωνική ένταξη και η μείωση της φτώχειας είναι θέματα που προτείνονται να παραμείνουν στα Κράτη Μέλη στο πλαίσιο του ΕΚΤ, ώστε να υποστηριχτεί πλήρως η υλοποίηση των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών. Παράλληλα, δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στη σωστή στοχοθέτηση των πόρων, όχι μόνο σε ειδικές ομάδες πληθυσμού αλλά και σε ορισμένες μειονεκτούσες περιοχές (πχ περιοχές που πλήττονται από φτώχεια).

Το ΕΚΤ μπορεί, επίσης, να συμβάλει με καινοτόμους τρόπους στην εύρεση ιδιωτικών πόρων για την υποστήριξη της κοινωνικής συνοχής. Τέλος, ζητείται από τα Κράτη Μέλη να εντοπίσουν ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από διακριτική μεταχείριση, ενώ θα ενθαρρυνθούν να διαθέσουν ειδική χρηματοδότηση για δράσεις στον τομέα αυτό. Η δράση του ΕΚΤ στον τομέα της ένταξης θα συμπληρώνεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το οποίο απυθύνεται σε ειδικές ομάδες όπως αιτητές ασύλου, υπηκόοι Τρίτων Χωρών, κλπ.

Σημιώνται, ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό, τουλάχιστον 20% των συνολικών πόρων του ΕΚΤ σε κάθε Κράτος Μέλος πρέπει να διατεθεί στο θεματικό στόχο 9 «Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας».

Η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ- Youth Employment Initiative-YEI) που συνδέεται με το ΕΚΤ υποστηρίζει την εφαρμογή της «Εγγύησης για την νεολαία». Αποτελεί το χρηματοδοτικό πλαίσιο για την εφαρμογή δέσμης μέτρων για την Απασχόληση των Νέων (Youth Employment Package), η οποία περιλαμβάνει την παροχή εγγυήσεων προς τη Νεολαία (Youth Guarantee), την ποιοτική πρακτική άσκηση, τη μαθητεία και την κινητικότητα των νέων. Στο πλαίσιο της ΠΑΝ, θα χρηματοδοτηθεί πρωτίστως η εφαρμογή του Προγράμματος Εγγυήσεων προς τη Νεολαία, η παροχή δηλαδή μιας ποιοτικής θέσης απασχόλησης, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης, στους νέους ηλικίας 15-24 ετών που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, εργασίας ή κατάρτισης (Not in

Education, Employment or Training-NEETs) εντός 4 μηνών από την αποφοίτησή τους ή την έξοδό τους από την αγορά εργασίας. Η υλοποίηση της ΠΑΝ θα συμβάλει στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, τόσο σε βραχυπρόθεσμο, όσο και σε μεσομακροπρόθεσμο επίπεδο, δεδομένου ότι δημιουργεί συνθήκες περιορισμού του σχετικού κινδύνου. Η χρηματοδότηση της Ελλάδας θα ανέλθει σε 343.034,058 Ευρώ εκ των οποίων 171.517.029 Ευρώ προέρχονται από την ΠΑΝ ενώ το υπόλοιπο ποσό προέρχεται από πόρους του ΕΚΤ.

Σε συνεργασία με το ΕΚΤ, το Πρόγραμμα «Για την Κοινωνική Αλλαγή και την Καινοτομία» έχει σχεδιαστεί για να εξασφαλιστεί ότι η κοινωνική πολιτική της ΕΕ εξακολουθεί να ανταποκρίνεται στις κύριες πολιτικές προκλήσεις. Το Πρόγραμμα αποτελεί μηχανισμό στήριξης κοινωνικών πρωτοβουλιών των Κρατών Μελών, αντικαθιστώντας συναφείς δράσεις της περιόδου 2007-2013: α) το Πρόγραμμα Progress, β) το Πρόγραμμα EURES και γ) τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Μικροχρηματοδοτήσεων Progress για την Απασχόληση και την Κοινωνική Ένταξη.

Η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την κοινωνική ένταξη θα βασιστεί επίσης στη σημερινή και τη μελλοντική λειτουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), ανάλογα με τη φύση των μειονεκτημάτων που πλήττουν τα άτομα που αντιμετωπίζουν καταστάσεις φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και κυρίως από τις ιδιαιτερότητες των περιοχών και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες ζουν. Το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (Τ.Ε.Β.Α) στην Ελλάδα αποσκοπεί στην:

- ✓ ενδυνάμωση κοινωνικής ένταξης,
- ✓ προαγωγή κοινωνικής συνοχής,
- ✓ συνεισφορά στην μείωση της φτώχειας,

σε συνάφεια με τη Στρατηγική 2020 και με βάση τη συμπληρωματικότητα με τα ΕΔΕΤ. Έχει ως στόχο την υποστήριξη απόρων ατόμων σε Βασικά Υλικά, δηλαδή σε βασικά καταναλωτικά αγαθά για εξατομικευμένη χρήση (ρουχισμός, υπόδηση, σχολικό υλικό, τρόφιμα, κλπ). Ο ορισμός των απόρων ατόμων (Most Deprived Persons) προσδιορίζεται στη βάση κριτηρίων που θέτουν οι Εθνικές Αρχές κατόπιν διαβούλευσης με εμπλεκόμενους φορείς (stakeholders) και ίσως και σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές.

Συμπληρωματικά με τα παραπάνω (ενδεχομένως), λειτουργεί το Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα και την Καινοτομία HORIZON 2020 και ειδικότερα στον τομέα της έρευνας για την υγεία, τη δημογραφική αλλαγή και την ευημερία, αν και μάλλον σε μακροπρόθεσμο διάστημα.

Δυνητική πηγή χρηματοδότησης με πολύ συγκεκριμένη στόχευση αποτελεί το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Daphne III. Στόχος του Προγράμματος είναι η συνεισφορά στην προστασία παιδιών (πχ για δράσεις για περιορισμό του εκφοβισμού / bullying), νέων και γυναικών από κάθε μορφή βίας (πχ για καμπάνια ενάντι στην ενδοοικογενειακή βία) και η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας, της ευημερίας και της κοινωνικής συνοχής.

Η ειδική στόχευση του Προγράμματος συνίσταται στη πρόληψη και αντιμετώπιση κάθε μορφής βίας που εμφανίζεται σε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο, όπου περιλαμβάνονται και η σεξουαλική εκμετάλλευση και η παράνομη διακίνηση ατόμων. Οι δράσεις περιλαμβάνουν λήψη προληπτικών μέτρων και υποστήριξη και προστασία θυμάτων και ομάδων υψηλού κινδύνου.

Η δημιουργία του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης 2014-2020 βασίζεται στην σχετική πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (COM (2011)751 τελικό της 15.11.2011) συνολικού ύψους €3.9 δις (με ποσοστό ενίσχυσης της τάξης του 90%). Σημειώνεται ότι το Ταμείο αυτό αποτελεί συνέχεια και συνένωση των ακολούθων Ταμείων Αλληλεγγύης: το Ταμείο Ένταξης Υπηκόων Τρίτων Χωρών, το Ταμείο Προσφύγων και τα Ταμείο Επιστροφής. Ως ενδεικτική δράση μπορεί να αναφερθεί η δημιουργία κέντρων υποδοχής, προγράμματα ένταξης στην τοπική κοινωνία, κλπ.

Τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (συνολικού προϋπολογισμού για τα Κράτη Μέλη 2 δις. ευρώ) αποτελούν μηχανισμούς στήριξης των κοινωνικών επιχειρήσεων, βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα της συγκέντρωσης κεφαλαίων από επενδυτικά ταμεία που επιθυμούν να διαθέσουν πόρους στις επιχειρήσεις αυτές. Τα Ταμεία θα δράσουν συμπληρωματικά στις αντίστοιχες δράσεις του ΠΕΠ.

Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ) καθιερώθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1990 με στόχο την επέκταση της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ώστε να συμπεριλάβει έναν αριθμό χωρών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), οι οποίες δεν επιθυμούν ή δεν είναι ακόμα έτοιμες να προσχωρήσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προβλέπει τη λειτουργία του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ ως ειδικού Ταμείου εισφορών που δημιουργήθηκε το 1994 από τα τρία Κράτη Μέλη του ΕΖΕΣ (Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία) στο πλαίσιο της Συμφωνίας μεταξύ των χωρών του ΕΟΧ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ταμείο δεν διαθέτει αυτόνομη νομική προσωπικότητα και χορηγεί χρηματοδοτήσεις για περιόδους πέντε ετών σε συγκεκριμένα Κράτη Μέλη της ΕΕ με σκοπό τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών του ΕΟΧ.

Συμπερασματικά, μία αποτελεσματική πολιτική για την αντιμετώπιση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη, τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, απαιτεί:

- Το συστηματικό συντονισμό των επιμέρους φορέων σε κεντρικό και ιδιαίτερα σε περιφερειακό / τοπικό επίπεδο
- Την «εξαντλητική» διερεύνηση και αποτελεσματική χρήση διαφόρων πηγών χρηματοδότησης. Ενδεικτικά και πλην των αναφερόμενων στα προηγούμενα πηγών - προγραμμάτων χρηματοδότησης, θα πρέπει παράλληλα να αξιοποιηθούν :
 - Πόροι του Εθνικού Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ)
 - Πόροι των ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι)
 - Πόροι άλλων Διεθνών Οργανισμών (π.χ. Παγκόσμια Τράπεζα)

- Πόροι που αφορούν δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από επαγγελματικές ενώσεις και επιχειρήσεις
- Ιδιωτικοί πόροι στο πλαίσιο ανάπτυξης δράσεων οργανωμένης κοινωνικής προσφοράς
- Πόροι από Ιδρύματα, Σωματεία και φορείς της αλλοδαπής (philanthropy venture capitals, hedge funds κλπ)

3. Πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης

3.1. Υφιστάμενη κατάσταση

Η ύπαρξη μιας Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη συνδέεται με τις δεσμεύσεις της χώρας στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής από τα Μνημόνια Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής και συνιστά κριτήριο εκπλήρωσης της αιρεσιμότητας 9.1, στο θεματικό στόχο 9 «προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε μορφής διάκρισης» κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Στο πλαίσιο αυτό οι εθνικές αρχές έχουν εκκινήσει τη διαδικασία εκπόνησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, η οποία υπαγορεύεται από την ανάγκη διατύπωσης και εφαρμογής βιώσιμων στρατηγικών επιλογών που θα οδηγήσουν στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων πολιτικών για την πρόληψη και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως και στην εισαγωγή νέων πρωτοβουλιών κοινωνικής παρέμβασης, σύμφωνα με την υφιστάμενη κατάσταση και τις τάσεις εξέλιξης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Συνθήκες διαβίωσης

Βάσει των στοιχείων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. σε επίπεδο χώρας, το 2013 η κατάσταση στο μέτωπο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού έχει επιδεινωθεί με αποτέλεσμα η στέρηση βασικών αγαθών και υπηρεσιών (δυσκολία ικανοποίησης βασικών αναγκών, ανεπαρκείς συνθήκες στέγασης, επιβάρυνση από τις δαπάνες στέγασης, αδυναμία αποπληρωμής δανείων ή αγορών με δόσεις, δυσκολίες στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών, δυσκολία αντιμετώπισης των συνήθων αναγκών, ποιότητα ζωής) να μην αφορά μόνο το φτωχό πληθυσμό, αλλά και τμήμα του μη φτωχού πληθυσμού.

Έτσι το 20,3% του συνολικού πληθυσμού στερείται τουλάχιστον τεσσάρων αγαθών, ποσοστό που διαμορφώνεται σε 23,3% για τον πληθυσμό έως 17 ετών, 21,6% για τον πληθυσμό 18-64 ετών και 13,7% για τον πληθυσμό άνω των 65 ετών. Εξετάζοντας πιο αναλυτικά αυτές τις ηλικιακές ομάδες προκύπτει ότι ιδιαίτερα υψηλό είναι το ποσοστό των ατόμων 18 - 24 ετών που έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (59,7%).

Κατά τη διάρκεια των 4 τελευταίων ετών (2010-2013), υπάρχει αύξηση της υλικής στέρησης (δηλαδή αύξηση του πληθυσμού που, λόγω οικονομικών δυσκολιών, στερείται τουλάχιστον τεσσάρων τουλάχιστον βασικών αγαθών και υπηρεσιών από αυτά που αναφέρθηκαν παραπάνω). Η αύξηση αυτή είναι μεγαλύτερη στα άτομα ηλικίας έως 64 ετών, από ότι στα άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω.

Πίνακας 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού που στερείται τεσσάρων τουλάχιστον αγαθών και υπηρεσιών, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο: 2013

Ηλικία	Φύλο	2010	2011	2012	2013
Σύνολο	Σύνολο	11,6	15,2	19,5	20,3
	Άρρενες	10,9	14,9	19,9	20,3
	Θήλεις	12,2	15,4	19,1	20,3
18-64	Σύνολο	11,2	15,4	20,7	21,6
	Άρρενες	11,0	15,3	21,3	21,7
	Θήλεις	11,3	15,6	20,1	21,5
65+	Σύνολο	12,4	13,1	14,3	13,7
	Άρρενες	9,8	11,0	11,8	12,1
	Θήλεις	14,4	14,7	16,3	15,0
0-17	Σύνολο	12,2	16,4	20,9	23,3

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Το ποσοστό του πληθυσμού που διαβιεί σε κατοικία με στενότητα χώρου ανέρχεται σε 27,3% για το σύνολο του πληθυσμού, ενώ είναι 22,9% για το μη φτωχό πληθυσμό και 42% για το φτωχό πληθυσμό. Αντίστοιχα, τα νοικοκυριά που δεν μπορούν να ανταποκριθούν πλήρως στο κόστος στέγασης ανέρχονται σε 36,9% για το σύνολο του πληθυσμού, σε 19,9% για το μη φτωχό πληθυσμό και 93% για το φτωχό πληθυσμό, ποσοστά πολύ αυξημένα σε σχέση με το 2010.

Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι το 41,4% του φτωχού πληθυσμού στερείται διατροφής. Επίσης, το 79,1% του φτωχού πληθυσμού και το 39,1% του μη φτωχού έχει οικονομική δυσκολία να αντιμετωπίσει έκτακτες αλλά αναγκαίες δαπάνες (ύψους περίπου 550€). Επιπρόσθετα, το ποσοστό του συνολικού πληθυσμού που δηλώνει οικονομική αδυναμία να εξασφαλίσει ικανοποιητική θέρμανση ανέρχεται σε 29,4% (48,6% για το φτωχό πληθυσμό, 24,3% για το μη φτωχό πληθυσμό).

Ο χρηματοοικονομικός αποκλεισμός, που ανακύπτει από την έλλειψη πρόσβασης σε βασικές τραπεζικές υπηρεσίες και ο υψηλός δανεισμός μπορούν επίσης να αποτελέσουν εμπόδιο στην εύρεση εργασίας και, ως εκ τούτου, να οδηγήσουν σε διαρκή περιθωριοποίηση και φτώχεια. Το 2013, το 36,8% του πληθυσμού που έχει λάβει καταναλωτικό δάνειο δηλώνει ότι δυσκολεύεται πάρα πολύ στην αποπληρωμή αυτού ή των δόσεων για αγορά αγαθών και υπηρεσιών, ενώ το 57,9% του φτωχού πληθυσμού δηλώνει δυσκολία στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών, όπως αυτών του ηλεκτρικού ρεύματος, του νερού, του φυσικού αερίου κλπ. Συνολικά, το 59% του φτωχού πληθυσμού αναφέρει μεγάλη δυσκολία στην αντιμετώπιση των συνήθων αναγκών του με το συνολικό μηνιαίο ή εβδομαδιαίο εισόδημά του.

Φτώχεια

Τα νοικοκυριά που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας εκτιμώνται σε 892.763 και τα μέλη τους σε 2.529.005. Αυτό σημαίνει ότι 23,1% του συνολικού πληθυσμού της χώρας απειλείται από τη φτώχεια, όταν το κατώφλι υπολογίζεται στο 60% της διάμεσου του συνολικού διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος. Ο πληθυσμός ηλικίας 18-64 ετών που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό εκτιμάται

για τους Έλληνες σε 36,1% και για τους αλλοδαπούς σε 68,7%. Τα κοινωνικά επιδόματα συμβάλουν στη μείωση του ποσοστού της φτώχειας μόλις κατά 4,9%.

Βάσει της ηλικίας, όπως προκύπτει από στοιχεία σε εθνικό επίπεδο για το 2013, τα υψηλότερα ποσοστά φτώχειας (μετά αλλά και πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις όπως τα επιδόματα και άλλες κοινωνικές παροχές) εμφανίζονται στα άκρα της ηλικιακής πυραμίδας. Ο κίνδυνος φτώχειας (μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις) για παιδιά ηλικίας 0-17 ετών (παιδική φτώχεια) ανέρχεται σε 28,8% και είναι υψηλότερος κατά 5,7 ποσοστιαίες μονάδες από το αντίστοιχο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού, ενώ ο κίνδυνος φτώχειας για άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών ανέρχεται σε 15,1% και είναι μειωμένος κατά 2,1 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2012. Τα αντίστοιχα ποσοστά κινδύνου φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις 35,2% για παιδιά ηλικίας 0-17 ετών και 19,2% για άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών, καταδεικνύοντας και την σχετικά μικρή επίπτωση των κοινωνικών επιδομάτων στο περιορισμό του κινδύνου της φτώχειας.

Ένα παιδί που μεγαλώνει μέσα στη φτώχεια και τον αποκλεισμό διατρέχει μεγαλύτερο κίνδυνο να γίνει περιθωριοποιημένος ενήλικας, εγκλωβισμένος σε έναν «φαύλο κύκλο» που μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά. Τέλος, οι ηλικιωμένοι κινδυνεύουν περισσότερο από τη φτώχεια σε σύγκριση με τον συνολικό πληθυσμό και είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι στην υλική στέρηση. Η δημογραφική πίεση εντείνει περαιτέρω το πρόβλημα.

Πίνακας 2: Κίνδυνος φτώχειας σε επίπεδο χώρας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Κίνδυνος φτώχειας κατά φύλο						
Σύνολο	20,1	19,7	20,1	21,4	23,1	23,1
Άρρενες	19,6	19,1	19,3	20,9	22,5	22,4
Θήλειες	20,7	20,2	20,9	21,9	23,6	23,8
Κίνδυνος φτώχειας κατά ομάδες ηλικιών						
0-17	23	23,7	23	23,7	26,9	28,8
18-64	18,7	18,1	19	20,0	23,8	24,1
65+	22,3	21,4	21,3	23,6	17,2	15,1

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Βάσει του μεγέθους νοικοκυριού, το μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας σε επίπεδο χώρας για το 2013 (38%) αντιμετωπίζουν τα πολυπληθή νοικοκυριά με τρεις ή περισσότερους ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά, ενώ ακολουθούν οι μονογονεϊκές οικογένειες με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί (37,2%). Μάλιστα σε αυτή την κατηγορία νοικοκυριού ο κίνδυνος φτώχειας είναι τόσο μεγάλος που απαιτούνται άμεσα μέτρα παρέμβασης. Το στοιχείο που πρέπει επίσης να επισημανθεί είναι ότι η «μέση οικογένεια», δηλαδή τα νοικοκυριά με δύο ενήλικες και δύο εξαρτώμενα τέκνα παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά κινδύνου φτώχειας (25,6%). Συνεπώς, οι πολυπληθείς οικογένειες με εξαρτώμενα μέλη και οι μονογονεϊκές οικογένειες αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας, ενώ για τη δεύτερη κατηγορία η εικόνα αυτή συχνά οφείλεται στην απουσία οικονομικά προσιτής φροντίδας των παιδιών που εμποδίζει την πλήρη συμμετοχή στην αγορά εργασίας.

Πίνακας 3: Κίνδυνος φτώχειας σε επίπεδο χώρας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις κατά τύπο νοικοκυριού

Τύπος νοικοκυριού	2010	2011	2012	2013
Συνολικός πληθυσμός	20,1	21,3	23,1	23,1
Νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά	17,6	19,5	18,6	17,9
Ένας ενήλικας ηλικίας κάτω των 65 ετών	24,8	21,8	21,1	24,4
Ένας ενήλικας ηλικίας 65 ετών και άνω	30,1	29,7	23,5	20,3
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό –θήλυ	27,7	25,8	24,1	22,9
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό –άρρεν	26,3	24,3	19,3	21,8
Δύο ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά ηλικίας κάτω των 65 ετών	18,3	16,2	14,6	14,9
Δύο ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά, ο ένας τουλάχιστον ηλικίας άνω των 65 ετών	20,9	22,3	15,4	11,7
Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά	12,5	17,2	20,5	20,9
Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά	22,9	23,2	28,1	28,9
Μονογονεϊκό νοικοκυριό με, τουλάχιστον, ένα εξαρτώμενο παιδί	33,4	43,2	66,0	37,2
Δύο ενήλικες με ένα εξαρτώμενο παιδί	21,6	17,7	25,3	20,2
Δύο ενήλικες με δύο εξαρτώμενα παιδιά	20,3	24,2	25,9	25,6
Δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά	26,7	20,8	36,8	31,4
Δύο ενήλικες	19,9	19,9	15,1	13,1
Δύο ενήλικες ή περισσότεροι με εξαρτώμενα παιδιά	22,7	22,7	27,0	28,6
Δύο ενήλικες ή περισσότεροι χωρίς εξαρτώμενα παιδιά	15,9	18,5	18,0	16,9
Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά	29,3	24,7	31,3	38,0

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Είναι γνωστό ότι η κύρια αιτία της φτώχειας για τον πληθυσμό που είναι σε ηλικία εργασίας είναι η ανεργία. Ο κίνδυνος φτώχειας για τους άνεργους διαμορφώθηκε το 2013 σε 46,3% έναντι 38,5% το 2010 κάτι το οποίο αναδεικνύει την ανεπάρκεια του συστήματος ασφάλισης από την ανεργία που οφείλεται κυρίως στον αποκλεισμό των πολυπληθέστερων κατηγοριών ανέργων από το επίδομα ανεργίας (των νέων ανέργων διότι δεν έχουν ακόμα θεμελιώσει δικαίωμα επιδότησης και των μακροχρόνια ανέργων διότι έχουν εξαντλήσει το χρόνο επιδότησης). Οι άνεργοι άνδρες αντιμετωπίζουν σε υψηλότερο ποσοστό κίνδυνο φτώχειας (50,7%) έναντι των γυναικών (41,1%).

Δυστυχώς όμως ο κίνδυνος της φτώχειας δεν περιορίζεται στους άνεργους και στο μη οικονομικά ενεργό πληθυσμό αλλά επεκτείνεται και σε ομάδες του πληθυσμού που εργάζονται. Οι «εργαζόμενοι - φτωχοί», δηλαδή οι εργαζόμενοι που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας αποτελούσαν το 2013 το 13,1% των εργαζομένων (άνδρες 13,4% και γυναίκες 12,6%), με τάσεις ενίσχυσης.

Η φτώχεια και ο αποκλεισμός από την αγορά εργασίας συμβαδίζουν όχι μόνο με την ανεργία αλλά και με τις άσχημες συνθήκες απασχόλησης. Αυτό γίνεται ιδιαίτερα εμφανές στις γυναίκες και στους νέους, καθώς αυτοί συγκεντρώνουν σε υψηλότερο ποσοστό παράγοντες που μπορεί να οδηγήσουν στη φτώχεια όπως χαμηλές αμοιβές και υποαπασχόληση. Αξίζει να επισημανθεί ότι και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει τονίσει ότι «από το 2000 και μετά, ο αριθμός των ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια στην εργασία έχει αυξηθεί ως συνέπεια της προσωρινής και μερικής

απασχόλησης (συμπεριλαμβανομένης της ακούσιας μερικής απασχόλησης), σε συνδυασμό, κάποιες φορές, με τη στασιμότητα των μισθών». Γενικά, προκύπτει μία σαφώς θετική σχέση μεταξύ της έντασης της απασχόλησης και της αποτροπής καταστάσεων φτώχειας. Αυτό σημαίνει ότι οι απασχολούμενοι με μερική απασχόληση αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο να περιέλθουν σε κατάσταση φτώχειας. Στην Ελλάδα το 27% όσων απασχολούνται σε θέσεις μερικής απασχόλησης κινδυνεύει από την φτώχεια έναντι 10,7% των εργαζόμενων σε θέσεις πλήρους απασχόλησης (ΕΛΣΤΑΤ 2013).

Πίνακας 4: Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, του πληθυσμού ηλικίας 18 ετών και άνω, κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης

Κατάσταση απασχόλησης	Φύλο	2010	2011	2012	2013
Εργαζόμενοι	Σύνολο	13,8	11,9	15,1	13,1
	Άρρενες	16,4	13,2	16,5	13,4
	Θήλεις	10,2	10,1	13,1	12,6
Μη εργαζόμενοι (άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί)	Σύνολο	25,1	28,1	27,9	26,6
	Άρρενες	21,9	28,3	27,1	26,5
	Θήλεις	27,1	27,9	28,4	26,6
Άνεργοι	Σύνολο	38,5	44,0	45,8	46,3
	Άρρενες	37,0	48,4	52,1	50,7
	Θήλεις	40,0	39,0	38,9	41,1
Συνταξιούχοι	Σύνολο	19,0	19,9	14,3	12,4
	Άρρενες	17,0	20,2	14,4	11,9
	Θήλεις	21,4	19,5	14,2	13,1
Λοιποί μη οικονομικά ενεργοί(εκτός συνταξιούχων)	Σύνολο	27,4	30,0	33,3	30,3
	Άρρενες	24,6	28,3	29,1	28,1
	Θήλεις	28,1	30,4	34,2	30,8
Μη μισθωτοί	Σύνολο	25,4	22,5	28,1	20,4
	Άρρενες	26,7	22,4	29,3	19,9
	Θήλεις	23,2	22,6	25,5	21,2
Μισθωτοί	Σύνολο	8,2	7,1	8,7	9,3
	Άρρενες	10,6	8,2	8,9	9,4
	Θήλεις	5,1	5,9	8,4	9,1

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Ανισοκατανομή εισοδήματος

Η ανισοκατανομή του εισοδήματος εκφράζεται, κυρίως, με το δείκτη κατανομής εισοδήματος σε πεντημόρια (S80/S20) και το δείκτη άνισης κατανομής εισοδήματος (συντελεστής Gini). Ο δείκτης κατανομής εισοδήματος (S80/S20) σε πεντημόρια εισοδήματος αναφέρεται στο μερίδιο του ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του «πλουσιότερου» 20% του πληθυσμού προς το ανάλογο εισόδημα του «φτωχότερου» 20% του πληθυσμού. Ο συγκεκριμένος δείκτης (S80/S20) το 2013 ανέρχεται σε 6,6, δηλαδή το μερίδιο του εισοδήματος του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού είναι έξι

περίπου 6 φορές μεγαλύτερο από το μερίδιο του εισοδήματος του φτωχότερου 20% του πληθυσμού. Σε ό,τι αφορά τον συντελεστή Gini το 2013, αυτός διαμορφώθηκε σε 34,4%, από 32,9% το 2010. Άρα, έχουμε αύξηση της συνολικής ανισότητας κατά 1,5 ποσοστιαίες μονάδες.

Ανακεφαλαιώνοντας, οι νέοι, οι μετανάστες και τα άτομα με χαμηλά προσόντα που παραδοσιακά απασχολούνται δυσανάλογα σε χαμηλά αμειβόμενες εργασίες και παρουσιάζουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας. Ως εκ τούτου οι συνθήκες διαβίωσής τους έχουν επιδεινωθεί. Τα παιδιά, οι νέοι, οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι οικογένειες με συντηρούμενα μέλη, τα άτομα με ιστορικό μετανάστευσης, ορισμένες εθνοτικές μειονότητες και τα άτομα με αναπηρία είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες στον κίνδυνο φτώχειας. Επίσης, οι γυναίκες είναι γενικά πιο εκτεθειμένες στον κίνδυνο από ό,τι οι άνδρες.

3.2. Εθνικοί Στόχοι

3.2.1. Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων

Ήδη, μέσω του **Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2011-2014**, έχει αναδειχθεί η ανάγκη δημιουργίας ενός κοινωνικού δικτύου ασφαλείας κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η αύξηση της ανεργίας, η επίδραση των απαραίτητων μέτρων δημοσιονομικής πειθαρχίας προκειμένου να αντιμετωπιστεί το υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα, καθώς και η παρατεταμένη ύφεση, έθεσαν επιτακτικά ένα πλαίσιο με σημαντικές προκλήσεις αναφορικά με την κοινωνική προστασία, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Σε αυτό το πλαίσιο, η αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαθέσιμων πόρων και η αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων αλλά και νέων χρηματοοικονομικών εργαλείων αποτελούν προτεραιότητες. Η εθνική στρατηγική για τα επόμενα χρόνια εστιάζει στη δημιουργία ενός κοινωνικού δικτύου ασφαλείας για τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού αλλά και τον εξορθολογισμό των πολιτικών κοινωνικής προστασίας, ώστε να είναι επαρκείς, αποτελεσματικές και βιώσιμες.

Η Ελλάδα έχει θέσει ως στόχο τη μείωση του αριθμού των ατόμων που απειλούνται από τη φτώχεια ή/και τον κοινωνικό αποκλεισμό κατά 450.000 έως το 2020. Αυτό μεταφράζεται σε μείωση του ποσοστού όσων απειλούνται από τη φτώχεια ή/και τον αποκλεισμό από το 28% το 2008 στο 24% το 2020. Ο δεύτερος στόχος που έχει τεθεί μέσω του ΕΠΜ εστιάζει στην αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας, κυρίως τη μείωση του αριθμού των παιδιών και νέων (0-17) που απειλούνται από τη φτώχεια κατά 100.000 έως το 2020, γεγονός που μεταφράζεται σε μείωση του ποσοστού των παιδιών (0-17) που απειλούνται από τη φτώχεια από το 23% το 2008 στο 18% το 2020. Τρίτον, η δημιουργία ενός «δικτύου κοινωνικής ασφάλειας» κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, που περιλαμβάνει δυνατότητα πρόσβασης στους πολίτες σε βασικές υπηρεσίες, όπως η ιατρική περίθαλψη, η στέγαση και η εκπαίδευση, θα αποτελέσει προτεραιότητα κατά τη διάρκεια της κρίσης. Αυτός ο στόχος συνεπάγεται δραστική μείωση του αριθμού των πολιτών που δεν έχουν πρόσβαση σε πρωτοβάθμιες υπηρεσίες ιατρικής περίθαλψης, εκπαίδευσης και στέγασης.

Κύριο ζητούμενο είναι :

A) η αύξηση της αποτελεσματικότητας των κοινωνικών προγραμμάτων και καλύτερος συντονισμός μεταξύ Υπουργείων, φορέων και τοπικής αυτοδιοίκησης σε συνδυασμό με βασικές μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση και

B) η εξυπηρέτηση μίας σειρά στόχων, με προεξέχοντες :

- Πρόσβαση στην απασχόληση για όλες τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού. Μια αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς πρωτοστατεί στην περίπτωση αυτή, καθώς η απασχόληση είναι από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση της φτώχειας. Γι' αυτό και το Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης της εργασίας αποτελεί ένα κύριο προληπτικό μέτρο κατά της φτώχειας.
- Κοινωνική προστασία και πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες. Βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος. Η Ελλάδα έχει προχωρήσει σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις αναφορικά με το σύστημα συντάξεων με στόχο για ένα βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και επαρκές συνταξιοδοτικό σύστημα. Η μεταρρύθμιση εμπεριέχει επίσης μέτρα που ευνοούν την ενεργό γήρανση.
- Διακοπή της διαγενεακής μεταβίβαση της φτώχειας: παιδική φτώχεια και νεολαία. Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της παιδικής φτώχειας και της προώθησης των δικαιωμάτων του παιδιού, διεξάγονται προπαρασκευαστικές ενέργειες για την ανάπτυξη μακροπρόθεσμης στρατηγικής. Βασικός στόχος είναι η πολυτομεακή προσέγγιση του φαινομένου σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Κύριοι άξονες είναι: α) η προώθηση της απασχόλησης των γονέων, β) διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες για παιδιά και τις οικογένειές τους για την κάλυψη των βασικών αναγκών και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους γ) η αναβάθμιση των θεσμών και υπηρεσιών παροχής φροντίδας σε παιδιά με απώτερο σκοπό την κοινωνική ένταξη όλων των παιδιών.
- Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση των διακρίσεων. Η κοινωνική ένταξη και η καταπολέμηση των διακρίσεων κατά συγκεκριμένων ομάδων που αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί προτεραιότητα.

Κύρια πρόκληση σε εθνικό επίπεδο είναι η βελτίωση της χαμηλής αποτελεσματικότητας του συστήματος κοινωνικής προστασίας λόγω δομικών ανεπαρειών, όπως η απουσία συνεκτικού συστήματος κοινωνικής προστασίας, δομημένου υπό ενιαίες αρχές, η έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού και συντονισμού κρατικών παρεμβάσεων, ο κατακερματισμός υπηρεσιών που εμπλέκονται στη χάραξη και υλοποίηση των κοινωνικών πολιτικών, χωρίς διασύνδεση, με επικαλύψεις και συχνά χωρίς σαφή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων, η περιορισμένη εφαρμογή ουσιαστικών αποκεντρωμένων πολιτικών, με εμπλοκή της αυτοδιοίκησης στους μηχανισμούς υλοποίησης, αλλά και χάραξης όσον αφορά τις προσαρμογές σε τοπικό επίπεδο.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η **Ενδιάμεση Έκθεση με τίτλο «Οι πολιτικές ελάχιστου εισοδήματος στην ΕΕ και στην Ελλάδα»**, του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους. Σύμφωνα με την Έκθεση, η ελληνική κοινωνική πολιτική βασίζεται στη χορήγηση επιδομάτων σε συγκεκριμένες κοινωνικές

κατηγορίες ανεξάρτητα από το ύψος του εισοδήματος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα κάποιες κοινωνικές ομάδες να υπέρ-προστατεύονται και άλλες, που ενδεχομένως χρήζουν μεγαλύτερης ανάγκης, να βρίσκονται έξω από το δίκτυ κοινωνικής ασφάλειας. Η διατήρηση των πολιτικών αυτών -μεσούσης της κρίσεως- οδηγεί σε περαιτέρω όξυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων. Η αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικής πολιτικής είναι επιτακτική και χρήζει βελτίωσης τόσο ως προς την αποτελεσματικότητα (δηλ. το ποσοστό κατά το οποίο βελτιώνεται το επίπεδο σχετικής φτώχειας) όσο και ως προς την αποδοτικότητα (δηλ. μείωση της ακραίας φτώχειας με την μικρότερη δαπάνη). Όπως αναφέρει και η έκθεση του ΟΟΣΑ (2013), υπάρχει μια μη ισόρροπη κατανομή της κοινωνικής προστασίας σε όλο το φάσμα των τυπικών κινδύνων.

Τα κύρια μέτρα ελάφρυνσης της φτώχειας στην Ελλάδα συνίστανται στη χορήγηση επιδομάτων, τα οποία απευθύνονται σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος. Το βασικότερο από τα επιδόματα αυτά είναι το τακτικό επίδομα ανεργίας που χορηγείται υπό ιδιαίτερα αυστηρές προϋποθέσεις με αποτέλεσμα ένα πολύ μικρό ποσοστό ανέργων να επωφελείται από αυτό. Πιο συγκεκριμένα, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013, το επίδομα ανεργίας έλαβαν 233.000 άνεργοι όταν ο συνολικός αριθμός ανέργων ανερχόταν σε 1.355.000 άτομα, δηλαδή μόλις το 17% του συνόλου. Το δεύτερο τρίμηνο του 2013 το ποσοστό των δικαιούχων μειώθηκε περαιτέρω στο 12%.

Επίσης, η Ελλάδα παρουσιάζει υψηλή συνταξιοδοτική δαπάνη και ταυτόχρονα εμφανίζει πολύ διευρυμένη φτώχεια των ηλικιωμένων. Για τους ανασφάλιστους υπερήλικες προβλέπεται σύνταξη που χορηγείται από τον ΟΓΑ και η οποία χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό παρέχοντας ένα χαμηλό ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Ακόμα, τα επιδόματα αναπηρίας ήταν ένα από τα μέτρα αντιμετώπισης της φτώχειας τα οποία λόγω του στρεβλού συστήματος εξέτασης των αιτούντων κατέληξαν και σε μη πραγματικά δικαιούχους.

Επιπλέον, και σύμφωνα με την Έκθεση, κύριο χαρακτηριστικό της χορήγησης των κοινωνικών επιδομάτων στην Ελλάδα είναι η πολυδιάσπασή τους σε επιμέρους αποσπασματικές κατηγορίες γεγονός που προστατεύει ορισμένες πληθυσμιακές ομάδες και αφήνει εκτός άλλες (επιλεκτικότητα της κοινωνικής προστασίας). Στο πλαίσιο αυτό, έρχονται να προστεθούν οι μέχρι πρόσφατα καθυστερήσεις στη χορήγηση ορισμένων προνοιακών επιδομάτων και παροχών (π.χ. τα οικογενειακά επιδόματα). Επίσης, η πρακτική των εφάπαξ ενισχύσεων, όπως τα επιδόματα κοινωνικής αλληλεγγύης, λόγω των αυστηρών κριτηρίων επιλεξιμότητας δεν συνέβαλαν στην άμβλυνση της φτώχειας αλλά αντίθετα, μεγέθυναν τα «κενά» στο δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας.

Οι φορείς που αναλαμβάνουν τη χορήγηση των επιδομάτων τις περισσότερες φορές δεν είναι οι πλέον αρμόδιοι, όπως για παράδειγμα η χορήγηση του επιδόματος πολυτέκνων από τον ΟΓΑ, των οικογενειακών επιδομάτων των μισθωτών από τον ΟΑΕΔ και τέλος, η επιδότηση εργατικής εισφοράς χαμηλόμισθων από το ΙΚΑ.

Σε γενικές γραμμές, σύμφωνα με την Έκθεση, το κοινωνικό σύστημα ιστορικά έχει αποτύχει να εκπληρώσει τους στόχους του ενώ όπου έγινε προσπάθεια βελτίωσης μέσω φορολογικών ελαφρύνσεων απέτυχε ακόμα περισσότερο.

Η παροχή βοήθειας εκτός από την εισοδηματική στήριξη μπορεί, σύμφωνα με το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους, να περιλαμβάνει:

- Την παροχή στέγης σε αστέγους
- Τη δημιουργία κοινωνικών ιατρείων για την περίθαλψη των ανασφάλιστων
- Την παροχή κουπονιών για αγορές αγαθών και υπηρεσιών που καλύπτουν βασικές ανάγκες των νοικοκυριών και των ατόμων (και πάλι εδώ τίθεται το θέμα του κοινωνικού στιγματισμού)
- Τη σύνδεση της εισοδηματικής στήριξης με εθελοντική κοινωνική εργασία ή προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης. Η επανένταξη των δικαιούχων στην απασχόληση σημαίνει τη μείωση του δημοσιονομικού κόστους του προγράμματος

Επιπλέον, η έκθεση του ΟΟΣΑ «Μεταρρύθμιση των προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας (2013) προτείνει για τη μεταρρύθμιση των προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας στην Ελλάδα τα εξής: την αναμόρφωση των οικογενειακών επιδομάτων, την επέκταση του επιδόματος ανεργίας και της διάρκειάς του βάσει εισοδηματικών κριτηρίων και την ενίσχυση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. Επίσης, προτείνει να θεσμοθετηθεί ένα νέο στεγαστικό επίδομα με εισοδηματικά κριτήρια. Επιπλέον, συνιστά την ενοποίηση των επιδομάτων αναπηρίας τα οποία θα χορηγούνται πλέον βάσει εισοδηματικών κριτηρίων. Τέλος, συνιστά την επέκταση των επιδομάτων ανεργίας μέχρι 24 μήνες και την χορήγησή τους ανεξαρτήτως της ηλικίας των ανέργων.

Η έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, θέτει ως προτεραιότητα την κατάργηση αριθμού επιδομάτων και κατά συνέπεια τον περιορισμό της επιδοματικής πολιτικής και την αντικατάστασή τους από το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα. Σημειώνεται ότι στις 15 Νοεμβρίου 2014 ξεκίνησε η διαδικασία πιλοτικής εφαρμογής σε 13 δήμους της χώρας, του Προγράμματος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος «Εγγυημένο Κοινωνικό Εισόδημα». Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα και οικογένειες που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας και βασίζεται σε τρεις πυλώνες: α) εισοδηματική στήριξη των δικαιούχων (μέσω μηνιαίας κλιμακούμενης επιδοματικής παροχής), β) εξασφάλιση πρόσβασης των δικαιούχων σε κοινωνικές υπηρεσίες και αγαθά, γ) υποστήριξη των δικαιούχων που μπορούν να απασχοληθούν για την ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Σε γενικές γραμμές, και ανεξάρτητα από το βαθμό συμφωνίας με τα παραπάνω, το ζητούμενο παραμένει η ανάπτυξη και η εφαρμογή ενός πολυδιάστατου συστήματος μέτρων για την αντιμετώπιση της φτώχειας και την επίτευξη της κοινωνικής ενσωμάτωσης, το οποίο θα είναι πολυκριτηριακό και κατά το δυνατό δίκαιο για τους αποδέκτες του και επιπλέον θα διασφαλίζει τη χρήση μεγάλης ποικιλίας μέσων και δράσεων.

3.2.2. ΕΣΠΑ 2014-2020

Στο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) της περιόδου 2014-2020 η στρατηγική πρόκειται να κλιμακωθεί χρονικά ξεκινώντας εμπροσθοβαρώς με την αντιμετώπιση του οξύτατου προβλήματος της ανεργίας και της αυξανόμενης ανέχειας που μαστίζουν την ελληνική κοινωνία και οδηγούν όλο και μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού, κυρίως του αστικού, κάτω από το όριο της φτώχειας, με σοβαρές πολιτικές προεκτάσεις. Ωστόσο, τα άμεσα μέτρα για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής δεν θα επισκιάσουν τη μακροχρόνια προοπτική της οικονομίας στο πεδίο της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας και της ένταξής της στον παγκοσμιοποιημένο οικονομικό χώρο. Στο πλαίσιο αυτό υπήρξε σαφής πρόβλεψη ότι κάθε ΕΠ θα περιλαμβάνει τις προβλεπόμενες ενέργειες για την αντιμετώπιση των αναγκών των γεωγραφικών περιοχών ή στοχευμένων ομάδων που πλήττονται από τη φτώχεια. Το αποτέλεσμα είναι τα εγκεκριμένα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2014-2020, με προεξέχοντα τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα να συνιστούν ένα, κατά το δυνατό, συνεκτικό πλαίσιο παρέμβασης αντιμετώπισης της φτώχειας και ενδυνάμωσης της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Ειδικότερα:

Στο πλαίσιο της εξειδίκευσης πλέον, το **ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση** εστιάζει κυρίως σε θέματα απασχόλησης και σε χαμηλότερο βαθμό στην κοινωνική ένταξη. Το ΕΠ από το σχεδιασμό του είναι σε συμπληρωματικότητα με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της Χώρας, τα οποία θα υλοποιήσουν τον κύριο όγκο των δράσεων για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης.

Στο πλαίσιο του **ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία** προβλέπεται μία σειρά δράσεων, κυρίως μέσω του ΑΠ 2 «Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις» που αφορούν στην ΕΠ 8iii «Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων», η εξειδίκευση των οποίων παραπέμπεται στην ολοκλήρωση του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού για τη φτώχεια. Ενδεχομένως θα γίνει χρήση και νέων χρηματοδοτικών εργαλείων επιστρεπτών ενισχύσεων (π.χ μικροδάνεια).

Στο πλαίσιο του **ΕΠ "Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα"** και σε πλήρη εναρμόνιση με τις στρατηγικές προτεραιότητες πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, επιδιώκεται η διασφάλιση της προώθησης της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου κατά τα στάδια της προετοιμασίας, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης του εν λόγω Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Επίσης, στοχεύεται η βελτίωση της διοίκησης και της αποδοτικότητας του σωφρονιστικού συστήματος και η αναβάθμιση των μηχανισμών πρόληψης και επανένταξης.

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 προβλέπει παρεμβάσεις που ενισχύουν την προσπάθεια αναζωογόνησης των αγροτικών περιοχών (προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές), αλλά και εν γένει στο σύνολο της η δη προτεραιότητα, συμβάλει περαιτέρω μέσω μιας ολοκληρωμένης, μακροπρόθεσμης και βιώσιμης ανάπτυξης που συμπεριλαμβάνει την καταπολέμηση της φτώχειας στην ύπαιθρο, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ενισχυτικά μπορεί να λειτουργήσει και το ΕΠ «Αλιεία και Θάλασσα» το οποίο θα υποστηρίζει δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

Επίσης, στο πλαίσιο των ΠΕΠ, προβλέπεται η χρηματοδότηση, μέσω των πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης η δημιουργία υποδομών σχετικών με την εκπαίδευση, υγεία, πρόνοια και κοινωνική ένταξη.

Ειδικότερα, στο ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 και σε σχέση με την κοινωνική συνοχή, προτεραιότητα αποτελεί η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης και των αποτελεσμάτων που έχει επιφέρει. Στις προθέσεις των περιφερειακών αρχών συμπεριλαμβάνεται η εφαρμογή ενός πλαισίου πολιτικών για την αγορά εργασίας με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης, την αποτροπή της φτώχειας και την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης. Άμεση προτεραιότητα αποτελεί επίσης η βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος υγείας και η διασφάλιση της πρόσβασης σε υποδομές και σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των ατόμων που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό, καθώς και η διασφάλιση υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας στους κατοίκους των απομακρυσμένων αγροτικών κοινοτήτων, των αραιοκατοικημένων περιοχών και των ορεινών περιοχών μέσω της αξιοποίησης της τεχνολογίας.

Ο γεωγραφικός προσδιορισμός των επιμέρους περιοχών - θυλάκων φτώχειας πρόκειται να επιτευχθεί, στο πλαίσιο του ΠΕΠ, μέσω της αξιοποίησης, τόσο υφιστάμενων διοικητικών δεδομένων και στοιχείων, όσο και από την αποτύπωση της κατάστασης στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης. Αντίστοιχα, θα γίνει εφικτός και ο προσδιορισμός των ομάδων στόχου με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, καθώς και η προσαρμογή των κατάλληλων στρατηγικών παρέμβασης. Με την πρόοδο της εξειδίκευσης των τοπικών αναγκών αλλά και των ομάδων στόχου, όπως επίσης με την αναμενόμενη ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας και κυρίως την ολοκλήρωση του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ηπείρου, θα επαναπροσδιοριστεί ανάλογα η σχετική συμβολή του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Με βάση το ΠΕΠ, η προώθηση της ισότητας πρόσβασης ορθώς δεν περιορίζεται μόνο στη βάση του φύλου, αλλά επεκτείνεται και στη βάση των κοινωνικών στρωμάτων, με έμφαση σε άτομα που απειλούνται με κοινωνικό ή και εργασιακό αποκλεισμό λόγω φτώχειας, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών-αδυναμιών των συγκεκριμένων κοινωνικών στρωμάτων ή γεωγραφικής απομόνωση (ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές). Περαιτέρω, για την ενίσχυση της ισότητας των ευκαιριών και της δυνατότητας πρόσβασης για όλους στις κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές αλλά και στις υποδομές και υπηρεσίες υγείας, κατά το στάδιο της

υλοποίησης του ΠΕΠ υπάρχει η πρόθεση προώθησης ειδικά στοχευμένων παρεμβάσεων τόσο για τις περιθωριοποιημένες ομάδες του πληθυσμού (Ρομά, μετανάστες, άστεγοι) όσο και για ΑμεΑ.

Ως, ενδεικτικές επί του παρόντος και ως την ολοκλήρωση του Στρατηγικού Σχεδίου, δράσεις αναφέρονται αυτές του ΑΠ 4 σε ότι αφορά στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές, σε βασικές υποδομές διαβίωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και στις υποδομές εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και κυρίως του **ΑΠ 5 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων» του Προγράμματος**. Αυτές αφορούν στην ΕΠ 9i “Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας”, 9ii “ Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά”, 9iii “Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών”, 9iv “ Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος”, 9v “Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας της αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση” και 9.vi «Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων».

Η ολοκλήρωση του παρόντος στρατηγικού σχεδίου και η εξασφάλιση συμπληρωματικότητας με άλλα χρηματοδοτικά μέσα θα διασφαλίσει την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλέγματος παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου, μέσω των οποίων θα προωθείται η κοινωνική ένταξη και η καταπολέμηση της φτώχειας των ευπαθών ομάδων πληθυσμού. Ως συνεκτικές πολιτικές ενεργού ένταξης θα ανταποκρίνονται σε μία πολυτομεακή προσέγγιση που θα περιλαμβάνει την ενίσχυση των δυνατοτήτων πρόσβασης σε κοινωνικού χαρακτήρα υπηρεσίες, σε υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας και προώθησης στην απασχόληση και ιδιαίτερα στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας / επιχειρηματικότητας/ καινοτομίας.

3.2.3. Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη

Λαβάνοντας υπόψη το σύνολο των ανωτέρω, η εκπόνηση και υιοθέτηση της **Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΕΣΚΕ)**, έρχεται να απαντήσει στο αίτημα για μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την κοινωνική ενσωμάτωση και την άρση των ανισοτήτων, δημιουργώντας το απαραίτητο και κατάλληλο εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας, μέσω της ενεργού ένταξης, καθώς και της υλικής και οικονομικής στήριξης. Η εκπόνηση ανάλογων στρατηγικών σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο, καταδεικνύει την ανάγκη εξειδίκευσης της προσέγγισης στο χωρικό επίπεδο, αναγνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες που ανακύπτουν. Καταδεικνύει επίσης ότι η εκπόνηση και εφαρμογή αντίστοιχων πολιτικών σε εθνικό επίπεδο μόνο, πιθανώς δεν θα έχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, σε εποχές έντονων κρυσιακών φαινομένων.

Η Ελλάδα μέσω της ΕΣΚΕ υιοθετεί το αξίωμα της συνολικής συλλογικής ευθύνης για την καταπολέμηση των φαινομένων της φτώχειας και του αποκλεισμού. Η αποτελεσματική τους αντιμετώπιση συνιστά συλλογική ευθύνη των εμπλεκόμενων και απαιτεί την αναγνώριση της αμοιβαιότητας των υποχρεώσεων από όλους.

Οι βασικές διαπιστώσεις- ελλείψεις που εντοπίζονται μέσω της ΕΣΚΕ, είναι:

α) Δεν έχει θεσμοθετηθεί ένας μόνιμος μηχανισμός χρηματοδότησης προγραμμάτων εισοδηματικής ενίσχυσης ατόμων ή νοικοκυριών σε κατάσταση σχετικής φτώχειας.

β) Δεν αξιοποιούνται σε σημαντική έκταση πηγές χρηματοδότησης που προέρχονται από ιδιωτικούς και συλλογικούς φορείς και διεθνείς οργανισμούς.

γ) Οι περισσότερες παρεμβάσεις του δημόσιου τομέα επικεντρώνονται σε παραδοσιακές μορφές επιδοματικής ενίσχυσης ομάδων του πληθυσμού, που αναπαράγουν συνθήκες φτώχειας και αποκλεισμού καθώς δεν προσανατολίζονται στην ένταξη στην αγορά εργασίας

δ) Δεν εφαρμόζονται σύγχρονες τεχνικές διαχείρισης και κοστολόγησης των υπηρεσιών φροντίδας, ενώ απουσιάζουν διαδικασίες αξιολόγησης της οικονομικότητας και της ποιότητας των κοινωνικών προγραμμάτων.

Βασική φιλοσοφία της Εθνικής Στρατηγικής είναι η διαφύλαξη του κοινωνικού ιστού της χώρας με την ενδυνάμωση των δημόσιων πολιτικών καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των κατοίκων που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα λόγω της οικονομικής κρίσης.

Το όραμα της στρατηγικής διατυπώνεται ως εξής:

- Άμβλυση των ανισοτήτων με έμφαση στην αποτελεσματική προστασία των πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού
- Εκσυγχρονισμός των δημόσιων πολιτικών ένταξης με έμφαση στον ενεργητικό χαρακτήρα των μέτρων και την αναπτυξιακή διάσταση των κοινωνικών δαπανών
- Αναβάθμιση του πλαισίου συνεργασίας κράτους, κοινωνίας των πολιτών και αγοράς με έμφαση στην δημιουργία ισχυρών εταιρικών σχέσεων για την καταπολέμηση της φτώχειας και του αποκλεισμού

Υπό το πρίσμα της υφιστάμενης συγκυρίας, η καθολική κάλυψη του πληθυσμού μέσω κυρίως δημόσιων πόρων (ανεξάρτητα από την θέση του στην αγορά εργασίας, την κοινωνικοασφαλιστική του προστασία και την εισοδηματική / περιουσιακή του κατάσταση) δεν επιλέγεται ως βιώσιμο σενάριο από το ΕΣΚΕ επειδή:

- επιβαρύνει υπέρμετρα τον δημόσιο προϋπολογισμό σε μία περίοδο ύφεσης
- αναπαράγει και επιδεινώνει κινδύνους απορρύθμισης του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, καθώς οδηγεί στην διοχέτευση δημόσιων πόρων για την διατήρηση της βιωσιμότητας του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης (τη στιγμή που το τελευταίο επιβαρύνει ήδη υπέρμετρα τον κρατικό προϋπολογισμό),
- αναπαράγει ανισότητες μεταξύ κατηγοριών πληθυσμού με διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά,

- οδηγεί σε αδικαιολόγητη σώρευση παροχών από διαφορετικά συστήματα κοινωνικής προστασίας (κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική πρόνοια),
- δημιουργεί αντικίνητρα ένταξης και παραμονής στην αγορά εργασίας,
- ενδέχεται να οδηγήσει σε τεχνητή ζήτηση των υπηρεσιών, καθώς μεγάλο ποσοστό των ενδιαφερομένων μπορεί να καλυφθεί αποτελεσματικά από ίδιους πόρους ή/και δίκτυα οικογενειακής φροντίδας.

Η Στρατηγική επικεντρώνεται καταρχήν σε στοχευμένες επικουρικές παρεμβάσεις υπέρ ομάδων του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν καταστάσεις κινδύνου εξαιτίας της αδυναμίας τους να καλυφθούν είτε από ίδιους πόρους, είτε από την αγορά εργασίας, είτε από το δημόσιο σύστημα της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης. Ειδικότερα, προτείνονται οι ακόλουθες ομάδες - στόχοι:

- πρόσωπα σε συνθήκες ακραίας φτώχειας εξαιτίας της έλλειψης πόρων που θα εξασφάλιζαν την κάλυψη κύριων αναγκών (διατροφή, στέγαση, υγιεινή, θέρμανση κλπ.),
- παιδιά ηλικίας 0-17 ετών σε καταστάσεις αποκλεισμού,
- πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού για τα οποία «λειτουργούν» οι παρακάτω παράγοντες:
 - Μακροχρόνια ανεργία.
 - Αναπηρία ή άσχημη κατάσταση υγείας.
 - Εξάρτηση από τρίτα πρόσωπα για την άσκηση καθημερινών λειτουργιών.
 - Εξάρτηση από ψυχοτρόπες ουσίες.
 - Διαβίωση σε περιοχές με πολλαπλά μειονεκτήματα (υποβαθμισμένες αστικές περιοχές στο πλαίσιο των οποίων συσσωρεύονται και αλληλοτροφοδοτούνται παράγοντες κοινωνικού αποκλεισμού / ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές).
 - Διαβίωση σε δομές κλειστής φροντίδας.
 - Ακατάλληλες συνθήκες στέγασης / έλλειψη στέγης.
 - Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και αναλφαβητισμός.
 - Υπερχρέωση (αδυναμία των οφειλετών να εξυπηρετήσουν τις απαιτήσεις καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων, που οδηγεί σε καταστάσεις σοβαρής οικονομικής επισφάλειας).
 - Διακρίσεις λόγω της ιδιότητας μέλους ομάδων με θρησκευτικές / πολιτιστικές ιδιαιτερότητες.
 - Διακρίσεις λόγω της ιδιότητας αιτούντος άσυλο, αναγνωρισμένου πολιτικού πρόσφυγα ή οικονομικού μετανάστη.

Οι κύριες αρχές που διέπουν την ΕΣΚΕ, είναι:

- Η αρχή της επικουρικότητας τυποποιεί την παρέμβαση των προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης για την κάλυψη μόνο εκείνων των αναγκών, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους.
- Η αρχή της εξατομίκευσης επιβάλλει την προσαρμογή των προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης σε σχέση με την εξειδίκευση των αναγκών των

ενδιαφερομένων. Η εφαρμογή της συμβάλλει ουσιαστικά στην τυποποίηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάγκης, ύστερα από την αντικειμενική στάθμιση των επιθυμιών του ενδιαφερόμενου αναφορικά με τη μορφή και την έκταση της κοινωνικής κάλυψης.

- Η ενεργοποίηση των αποκλεισμένων ατόμων είναι μία γενική αρχή που απορρέει από την ανάγκη ενσωμάτωσής τους (integration) στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό. Συνήθως, εξειδικεύεται μέσω διαφορετικών προσεγγίσεων που εμφανίζουν το κοινό χαρακτηριστικό της ενθάρρυνσης των δικαιούχων να εμπλακούν με δικές τους πρωτοβουλίες στις διαδικασίες απασχόλησης και κοινωνικής συμμετοχής.

Σε ότι αφορά την αρχιτεκτονική της Εθνικής Στρατηγικής διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) επίπεδα:

Επίπεδο Α: Πυλώνες

Επίπεδο Β: Επιχειρησιακοί Άξονες

Επίπεδο Γ: Προτεραιότητες Πολιτικής

Επίπεδο Δ: Θεματικά Μέτρα

Οι Πυλώνες της Στρατηγικής αντιστοιχούν από κοινωνικοπολιτική άποψη στην προώθηση του υποδείγματος της Ενεργητικής Ένταξης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, που συνδυάζει την επαρκή ενίσχυση του εισοδήματος, την προώθηση στην απασχόληση χωρίς αποκλεισμούς και την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τον αντίκτυπο των μέτρων στην κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση των ευάλωτων ατόμων, όσο και τις πιθανές μεταξύ τους συνέργειες.

Στο πλαίσιο αυτό η Εθνική Στρατηγική διαρθρώνεται σε τρεις πολιτικοκοινωνικούς πυλώνες, ως ακολούθως:

- ΠΥΛΩΝΑΣ 1 «Καταπολέμηση της φτώχειας»
- ΠΥΛΩΝΑΣ 2 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες»
- ΠΥΛΩΝΑΣ 3 «Αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς»

Οι παραπάνω Πυλώνες από επιχειρησιακής άποψης εξειδικεύονται σε τέσσερις Επιχειρησιακούς Άξονες, κάθε ένας εκ των οποίων διαρθρώνεται σε Προτεραιότητες Πολιτικής και Μέτρα.

Πυλώνες (Π)	Επιχειρησιακοί Άξονες	Προτεραιότητες Πολιτικής	Μέτρα Πολιτικής
Π1, Π2	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.1.Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης 1.1.2.Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη 1.1.3.Αντιμετώπιση κρίσεων 1.1.4.Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη 1.1.5.Πρόσβαση σε ενέργεια 1.1.6.Πρόσβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα 1.1.7.Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη 1.1.8.Πρόσβαση σε δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής

Πυλώνες (Π)	Επιχειρησιακοί Άξονες	Προτεραιότητες Πολιτικής	Μέτρα Πολιτικής
		1.2: Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους	1.2.1. Πιλοτική εφαρμογή ενός Γενικού Προγράμματος Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος 1.2.2. Θεσμοθέτηση ενός Γενικού Συστήματος Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος 1.2.3. Επιδοματική κάλυψη αναγκών οικιακής θέρμανσης
Π1, Π2	2: Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών	2.1: Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους	2.1.1. Πρόσβαση στο επίδομα απροστάτευτων παιδιών 2.1.2. Πρόσβαση στο ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων 2.1.3. Πρόσβαση στο επίδομα στήριξης Τρίτεκνων και Πολύτεκνων
		2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής 2.2.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής 2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 2.2.4. Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας 2.2.5. Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης 2.2.6. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας 2.2.7. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής
		2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	2.3.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης 2.3.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες σχολικής εκπαίδευσης 2.3.3. Ειδική αγωγή των παιδιών με αναπηρία 2.3.4. Εκπαιδευτική Ένταξη παιδιών Ρομά 2.3.5. Καταπολέμηση της σχολικής διαρροής
Π1, Π2, Π3	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.1: Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων	3.1.1. Πρόσβαση στο Επίδομα Μακροχρονίως Ανέργων 3.1.2. Πρόσβαση σε ειδικά επιδόματα για ευάλωτες ομάδες ανέργων χαμηλού εισοδήματος
		3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.1. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης 3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης 3.2.3. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
		3.3: Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	3.3.1. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 3.3.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας 3.3.3. Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας 3.3.4. Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης 3.3.5. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας 3.3.6. Πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης της φερεγγυότητας των φτωχών νοικοκυριών
	4: Καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	4.1.1. Εθνικός Μηχανισμός για τον συντονισμό των πολιτικών ένταξης 4.1.2. Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης

Πυλώνες (Π)	Επιχειρησιακοί Άξονες	Προτεραιότητες Πολιτικής	Μέτρα Πολιτικής
			4.1.3. Παρατηρητήριο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και Αλληλεγγύης
		4.2: Ποιότητα των πολιτικών ένταξης	4.2.1. Χάρτης Ποιότητας Κοινωνικών Υπηρεσιών 4.2.2. Δίκτυα Κοινωνικής Καινοτομίας
		4.3: Αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών ένταξης	4.3.1. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα 4.3.2. Ανάπτυξη του Κοινωνικού Πλουραλισμού 4.3.3. Ανάπτυξη της Βασικής και Εφαρμοσμένης Έρευνας στο πεδίο των πολιτικών ένταξης

Ειδικότερα:

Επιχειρησιακός Άξονας 1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας

Ο Άξονας 1 της Στρατηγικής εστιάζει στην προστασία των ατόμων που βιώνουν συνθήκες ακραίας φτώχειας, και είτε βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης (π.χ. άστεγοι) είτε αδυνατούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες διαβίωσής τους. Η συγκεκριμένη ομάδα του πληθυσμού αποτελεί ομάδα υψηλής δημόσιας προτεραιότητας, καθώς παρουσιάζει τον υψηλότερο βαθμό κινδύνου και την μεγαλύτερη ανάγκη υποστήριξης από τις οργανωμένες υπηρεσίες της κοινωνικής διοίκησης σε περιόδους οικονομικής ύφεσης.

Ο Άξονας 1 περιλαμβάνει τις ακόλουθες Προτεραιότητες Πολιτικών:

- 1.1. Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά
- 1.2. Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους.

Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά

Η πρόσβαση σε βασικά αγαθά αποτελεί, εξαιτίας της συγκυρίας της οικονομικής κρίσης, κρίσιμη προτεραιότητα επιδιώκοντας την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού, όπως η αδυναμία κάλυψης των βασικών αναγκών διαβίωσης, η έλλειψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, η αδυναμία πρόσβασης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στους θεσμούς της δικαιοσύνης, η ενεργειακή φτώχεια και η έλλειψη κατάλληλης στέγασης.

Ως κύρια παρέμβαση της συγκεκριμένης Προτεραιότητας οριοθετείται η σταδιακή πρόσβαση των ατόμων που βιώνουν ακραία φτώχεια σε ένα ολοκληρωμένο Πακέτο Βασικών Αγαθών.

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 1.1 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

1.1.1. Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης

α) Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας θα εφαρμόσει από τις αρχές του 2015 Το πρόγραμμα «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής προς Απόρους», αναμένοντας να καλύψει σε πρώτη φάση 165.000 άπορες οικογένειες σε σύνολο χώρας. Το εν λόγω Πρόγραμμα είναι συνολικού προϋπολογισμού 330.000.000€ αξιοποιεί εθνικούς

Μέτρα Πολιτικής

πόρους και πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Απόρων.

β) Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εφαρμόζει (αξιοποιώντας πόρους του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων) το πρόγραμμα «Δωρεάν διανομής φρούτων και λαχανικών στα Σχολεία» για το έτος 2014-2015.

γ) Οι Περιφέρειες, οι Δήμοι και άλλα ΝΠΔΔ εξασφαλίζουν την πρόσβαση ευπαθών ομάδων σε είδη πρώτης ανάγκης μέσω της λειτουργίας των Κοινωνικών Παντοπωλείων, που ιδρύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4071/2012

δ) Η Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας (ΕΥΔΑΠ Α.Ε.) εξασφαλίζει την υποστήριξη ευπαθών ομάδων μέσω εκπάσεων στους λογαριασμούς ύδρευσης-αποχέτευσης

1.1.2 Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

α) Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας εφαρμόζει το «Πρόγραμμα δωρεάν νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ανασφάλιστων και οικονομικά αδύναμων πολιτών» καλύπτοντας ανασφάλιστα φτωχά άτομα που εντάσσονται στο Ενιαίο Μητρώο Ανασφάλιστων και Οικονομικά Αδυνάτων και λαμβάνουν «Ειδικό Βιβλιάριο Ανασφάλιστου».

β) Το Υπουργείο Υγείας εξασφαλίζει στο πλαίσιο λειτουργίας του Πρωτοβάθμιου Εθνικού Δικτύου Υγείας την πρόσβαση των ανασφάλιστων στην παροχή υπηρεσιών υγείας, μέσω της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ιατρικές εξετάσεις και συνταγογράφηση). Οι ανασφάλιστοι έχουν επίσης εξαιρεθεί της καταβολής των 5 ευρώ για τη χρήση υπηρεσιών υγείας που παρέχουν τα Κέντρα Υγείας του ΕΣΥ.

γ) Το Υπουργείο Υγείας εφαρμόζει από τον Ιούλιο του 2014 το «Πρόγραμμα δωρεάν Φαρμακευτικής Φροντίδας» στο οποίο εντάσσονται οι ανασφάλιστοι Έλληνες πολίτες, οι νομίμως διαμένοντες στην ελληνική επικράτεια ομογενείς, οι υπήκοοι κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι υπήκοοι τρίτων χωρών, νόμιμα και μόνιμα διαμένοντες στην Ελλάδα, οι οποίοι στερούνται των προϋποθέσεων έκδοσης βιβλιαρίου ανασφάλιστου και δεν είναι ασφαλισμένοι σε κανένα δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα και οι ασφαλισμένοι που έχουν απωλέσει την ασφαλιστική τους ικανότητα λόγω οφειλών στα οικεία Ασφαλιστικά Ταμεία, και τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς τους.

δ) Οι Περιφέρειες, οι Δήμοι και άλλα ΝΠΔΔ εξασφαλίζουν την πρόσβαση ευπαθών ομάδων σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη μέσω της λειτουργίας των Κοινωνικών Ιατρείων.

1.1.3 Αντιμετώπιση κρίσεων

α) Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας εξασφαλίζει μέσω του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) ένα πακέτο υποστηρικτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση έκτακτης κοινωνικής ανάγκης ή κινδύνου, που περιλαμβάνουν: άμεση συμβουλευτική υποστήριξη σε ατομικό, ομαδικό και κοινοτικό επίπεδο, ψυχολογική υποστήριξη βραχείας διάρκειας σε άτομα, ζευγάρια, οικογένειες και πληθυσμιακές ομάδες, ενημέρωση και πληροφόρηση για υπηρεσίες και προγράμματα κοινωνικής ένταξης κλπ.

Οι υπηρεσίες επείγουσας ψυχοκοινωνικής στήριξης σε ενήλικες και οικογένειες παρέχονται είτε τηλεφωνικά (μέσω της τηλεφωνικής γραμμής Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας 197 που λειτουργεί σε 24ωρη βάση), είτε με προσωπική επαφή στα Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης, ενώ οι υπηρεσίες επείγουσας ψυχοκοινωνικής στήριξης και κοινωνικής προστασίας παιδιών παρέχονται είτε τηλεφωνικά (μέσω της τηλεφωνικής γραμμής Παιδικής Προστασίας 1107 που λειτουργεί σε 24ωρη βάση), είτε με προσωπική επαφή στα Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης.

β) Το Υπουργείο Εσωτερικών εξασφαλίζει μέσω της Γενικής Γραμματείας Ισότητας ένα πακέτο υποστηρικτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση έκτακτης κοινωνικής ανάγκης ή κινδύνου των γυναικών θυμάτων βίας και κακοποίησης.

1.1.4 Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη

α) Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας εφαρμόζει στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Αντιμετώπιση του Προβλήματος της Έλλειψης Στέγης και

Μέτρα Πολιτικής

του Ν. 4254/201470 το Πρόγραμμα «Στέγαση και Επανάταξη» που επιδιώκει την παροχή προσιτής και κατάλληλης στέγασης, παράλληλα με την ολική ή μερική κάλυψη λογαριασμών ΔΕΚΟ ή άλλων βιοτικών αναγκών, σε συνδυασμό με διαδικασίες εργασιακής επανένταξης και προώθησης των ωφελούμενων στην αγορά εργασίας. Από την υλοποίηση του Προγράμματος αναμένεται να ωφεληθούν 1.200 άτομα που αντιμετωπίζουν πρόβλημα στέγης και συγκεκριμένα: οικογένειες και άτομα που φιλοξενούνται σε Κοινωνικούς Ξενώνες Αστέγων ή Ξενώνες Ύπνου ή κάνουν χρήση των υπηρεσιών Ανοικτών Κέντρων Ημέρας Αστέγων, οικογένειες και άτομα που έχουν καταγραφεί ως άστεγοι από τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων ή τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας, γυναίκες που φιλοξενούνται σε Ξενώνες Γυναικών Θυμάτων βίας, άτομα που φιλοξενούνται σε Δομές Παιδικής Προστασίας, έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και δεν σπουδάζουν.

Β) Οι Περιφέρειες, οι Δήμοι και άλλα ΝΠΔΔ εξασφαλίζουν την πρόσβαση ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες προσωρινής φιλοξενίας μέσω της λειτουργίας των Κοινωνικών Ξενώνων.

1.1.5 Πρόσβαση σε ενέργεια

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προωθεί ειδικές πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της ενεργειακής πενίας των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού:

- Το «Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο» αντιστοιχεί σε ένα οικονομικό πλεονέκτημα ευάλωτων πελατών καταναλωτών ηλεκτρικού ρεύματος ή φυσικού αερίου, το οποίο εξασφαλίζει σημαντικές εκπτώσεις στο σύνολο της σχετικής τετραμηνιαίας κατανάλωσης που κάνουν αποκλειστικά για δική τους χρήση.
- Το «Δίκτυο Προστασίας Ευάλωτων Καταναλωτών Ηλεκτρικής Ενέργειας» αντανakλά τις κοινωνικές ρήτρες του «Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας» που εκπόνησε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 του Ν.4001/2011, ο οποίος ορίζει τις βασικές υποχρεώσεις και τα δικαιώματα καταναλωτών και προμηθευτών, προβλέποντας ειδικές ρήτρες προστασίας για τους Ευάλωτους Οικιακούς Πελάτες.

1.1.6 Πρόσβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα

Το Υπουργείο Οικονομικών έχει κατοχυρώσει με το Ν. 4254/2014 το δικαίωμα κάθε πολίτη να διατηρεί έναν τραπεζικό λογαριασμό, συγκεκριμένο ποσό του οποίου δεν μπορεί να κατασχεθεί και προστατεύεται από κάθε πράξη μονομερούς συμψηφισμού απαιτήσεων τρίτων (περιλαμβανομένου του δημοσίου και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων). Η πρωτοβουλία αυτή διασφαλίζει την ομαλή πρόσβαση των πολιτών σε τραπεζικές συναλλαγές και διευκολύνει τη συμμετοχή τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή (διενέργεια συναλλαγών, πληρωμή λογαριασμών, διαφύλαξη ενός ελάχιστου ποσού για την κάλυψη βασικών βιοτικών αναγκών, ιδίως σε καταστάσεις ανάγκης).

1.1.7 Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη

Τα Υπουργεία Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας εξετάζουν την εκπόνηση και πιλοτική εφαρμογή εντός του 2015 ενός Προγράμματος Νομικής Συνδρομής των ευπαθών ομάδων, που θα εξασφαλίζει υπηρεσίες δωρεάν νομικής συνδρομής συνδρομής σε υποθέσεις της προνοιακής νομοθεσίας σε ανασφάλιστα άτομα με ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης.

1.1.8 Πρόσβαση σε δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής

Τα Υπουργεία Τουρισμού, Πολιτισμού και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας εξετάζουν την εκπόνηση και πιλοτική εφαρμογή εντός του 2015 ενός Προγράμματος Κοινωνικού Πολιτισμού και Τουρισμού, που θα καλύπτει τις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων: ανασφάλιστα άτομα με ατομικό ή οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης, ανασφάλιστα άτομα που διαμένουν σε Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας ή άλλα ιδρύματα Ν.Π.Δ.Δ ή Ν.Π.Ι.Δ. του προνοιακού τομέα, μακροχρόνια ανέργους με ατομικό ή οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης.

Μέτρα Πολιτικής

Το Πρόγραμμα θα επικεντρωθεί στην δωρεάν πρόσβαση προσώπων που δεν καλύπτονται από υφιστάμενα συναφή προγράμματα σε:

- α) επιλεγμένες πολιτιστικές δραστηριότητες
- β) οργανωμένες διακοπές εντός της χώρας.

Προτεραιότητα Πολιτικής 1.2: Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους

Η πρόσβαση σε επαρκείς πόρους αποτελεί θεμελιώδη προτεραιότητα της Εθνικής Στρατηγικής, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει για κάθε άτομο που εγκλωβίζεται σε συνθήκες ακραίας φτώχειας ένα πλέγμα μη ανταποδοτικών οικονομικών παροχών που θα συνδυάζονται με κατάλληλες υπηρεσίες φροντίδας και ενεργοποίησης. Ως κύρια παρέμβαση οριοθετείται εδώ η σταδιακή ανάπτυξη ενός μοντέλου στοχευμένης εισοδηματικής ενίσχυσης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, που θα εξειδικεύει τόσο το περιεχόμενο όσο και τις προϋποθέσεις πρόσβασης στις αντίστοιχες υπηρεσίες και παροχές.

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 1.2 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

1.2.1. Πιλοτική εφαρμογή ενός Γενικού Προγράμματος Ελαχίστου Εγγυημένου Εισοδήματος

Στις 15 Νοεμβρίου 2014 ξεκίνησε η διαδικασία πιλοτικής εφαρμογής του Προγράμματος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος «Εγγυημένο Κοινωνικό Εισόδημα» με βάση τις διατάξεις του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 και της υπ. αρ. 39892/ΓΔ1.2/7.11.2014 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας «Καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του πιλοτικού προγράμματος Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα», που θεσπίζει για πρώτη φορά δείκτες του εγγυημένου από την πολιτεία ορίου συντήρησης και θέτει προϋποθέσεις πρόσβασης των ενδιαφερομένων σε ένα πακέτο επιδοματικών παροχών, υπηρεσιών και κοινωνικών πλεονεκτημάτων.

1.2.2. Θεσμοθέτηση ενός Γενικού Συστήματος Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας αξιοποιώντας τα αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής του Προγράμματος «Εγγυημένο Κοινωνικό Εισόδημα» καθώς και τα πορίσματα της μελέτης αναμόρφωσης των προγραμμάτων εισοδηματικής στήριξης συγκεκριμένων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, θα προχωρήσει εντός του 2015 στη θεσμοθέτηση του Γενικού Συστήματος Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, ως το βασικό εργαλείο των δημόσιων πολιτικών για την προώθηση του μοντέλου στοχευμένης κάλυψης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού. Το Γενικό Σύστημα Ελάχιστου Εισοδήματος δεν αντιστοιχεί στη μονοδιάστατη χορήγηση χρηματικών παροχών, αλλά συνθέτει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κοινωνικών παρεμβάσεων που θα στηριχθεί σε τρεις Άξονες:

- μία θεσμικά κατοχυρωμένη προνοιακή παροχή εισοδηματικής ενίσχυσης, που εξασφαλίζει σε κάθε φτωχό πολίτη ένα εγγυημένο όριο διαβίωσης
- ένα πακέτο ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας για άτομα που αντιμετωπίζουν πρόσθετα προβλήματα εξαιτίας ηλικίας, ασθένειας ή αναπηρίας
- ένα πλέγμα προγραμμάτων ενεργοποίησης και προώθησης στην αγορά εργασίας ανέργων που είναι ικανοί και διαθέσιμοι προς απασχόληση.

1.2.3. Επιδοματική κάλυψη αναγκών οικιακής θέρμανσης

Μέτρα Πολιτικής

Το Υπουργείο Οικονομικών εφαρμόζει το «Πρόγραμμα Επιδόματος Πετρελαίου Θέρμανσης», καταβάλλοντας ειδική παροχή σε άτομα και νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος για αγορές πετρελαίου θέρμανσης κατά τους χειμερινούς μήνες (Οκτώβριος - Απρίλιος).

Επιχειρησιακός Άξονας 2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών

Ο Άξονας 2 της Στρατηγικής εστιάζει στην προστασία των παιδιών από τις εξαιρετικά επικίνδυνες επιπτώσεις που έχει η φτώχεια στη σωματική, πνευματική και ψυχολογική τους ανάπτυξη και, συνεπώς, στη δυνατότητά τους να εξελιχθούν μελλοντικά σε υγιείς και αυτοδύναμους ενήλικες. Υπό αυτό το πρίσμα, τα παιδιά (0-17 ετών) που μεγαλώνουν σε συνθήκες φτώχειας βιώνοντας πολλαπλές στερήσεις και μειονεκτήματα αποτελούν ομάδα υψηλής δημόσιας προτεραιότητας.

Ο Άξονας 2 περιλαμβάνει τις ακόλουθες Προτεραιότητες Πολιτικών:

2.1 Πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους

2.2 Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες

2.3. Πρόσβαση στην υποχρεωτική εκπαίδευση.

Προτεραιότητα Πολιτικής 2.1: Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους

Η πρόσβαση των παιδιών σε οικονομικούς πόρους αποτελεί βασική προτεραιότητα της Στρατηγικής, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει ένα πλέγμα μη ανταποδοτικών παροχών που θα παρέχουν σε κάθε παιδί που αντιμετωπίζει κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού ένα ασφαλές πλαίσιο για την ομαλή του ανάπτυξη.

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 2.1 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

2.1.1. Πρόσβαση στο επίδομα απροστάτευτων παιδιών

Το Πρόγραμμα επικεντρώνεται στη χορήγηση μηνιαίου επιδόματος ύστερα από έλεγχο περιουσιακών και εισοδηματικών πηγών σε παιδιά (0-16 ετών), τα οποία συγκεντρώνουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- παραμένουν στο οικογενειακό ή συγγενικό τους περιβάλλον
- στερούνται πατρικής προστασίας (ο πατέρας έχει πεθάνει ή τα έχει εγκαταλείψει ή εκτίει ποινή φυλάκισης ή πάσχει από σοβαρή ασθένεια κλπ.)
- ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας λόγω φυσικής ή οικονομικής αδυναμίας των γονέων / κηδεμόνων.

2.1.2. Πρόσβαση στο ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων

Το Πρόγραμμα «Ενιαίο Επίδομα Στήριξης Τέκνων» θεσμοθετήθηκε το 2012 και εξασφαλίζει μία μη ανταποδοτική επιδοματική παροχή που απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου και καταβάλλεται ανά τρίμηνο, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων του νοικοκυριού, την κλίμακα ισοδυναμίας, το ισοδύναμο εισόδημα και την εισοδηματική κατηγορία.

Μέτρα Πολιτικής

2.1.3. Πρόσβαση στο επίδομα στήριξης Τρίτεκνων και Πολύτεκνων

Το Πρόγραμμα θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 40 του Ν. 4141/2013 «Επενδυτικά εργαλεία ανάπτυξης, παροχή πιστώσεων και άλλες διατάξεις», που εισάγει στην Ελληνική έννομη τάξη μία νέα δημογραφική προνοιακή παροχή με την μορφή ειδικού επιδόματος τρίτεκνων και πολύτεκνων για οικογένειες με τρία και άνω εξαρτώμενα τέκνα. Το επίδομα καταβάλλεται ανά τρίμηνο, μετά από έλεγχο εισοδήματος, και το ύψος του κυμαίνεται ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών.

Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες

Η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες αποτελεί βασική προτεραιότητα της Στρατηγικής, επιδιώκοντας την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού κατά την παιδική ηλικία. Ως κύρια παρέμβαση επιλέγεται η πρόσβαση των παιδιών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας σε ένα ολοκληρωμένο Πακέτο Βασικών Υπηρεσιών.

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 2.2 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής

Οι υπηρεσίες προσχολικής αγωγής (Βρεφικοί - Βρεφονηπιακοί - Παιδικοί Σταθμοί) διαδραματίζουν ένα εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στη ζωή των παιδιών και των οικογενειών τους, καθώς αφενός ενδυναμώνουν τις προοπτικές κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης των παιδιών, αφετέρου εξασφαλίζουν την επίβλεψη και φροντίδα των παιδιών τις ώρες που οι γονείς εργάζονται (ή αναζητούν εργασία) και απουσιάζουν από το σπίτι, ώστε να συνδυάζουν αποτελεσματικά τις υποχρεώσεις επαγγελματικού και οικογενειακού βίου.

Τα πεδία παρέμβασης του Μέτρου για την περίοδο 2015-2020 οριοθετούνται ως εξής:

- παρέχεται πρόσβαση σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα υψηλής ποιότητας χωρίς αποκλεισμούς, διασφαλίζεται ότι είναι οικονομικά προσιτή και προσαρμόζεται η παροχή των υπηρεσιών αυτών στις ανάγκες των οικογενειών
- παρέχονται κίνητρα για τη συμμετοχή των παιδιών ευπαθών οικογενειών (ιδίως των παιδιών που είναι κάτω των τριών ετών), ανεξάρτητα από την εργασιακή κατάσταση των γονέων τους
- επιδεικνύεται ιδιαίτερη προσοχή σε παιδιά με αναπηρίες ή διανοητικά προβλήματα, σε παιδιά αλλοδαπών που δεν διαθέτουν έγγραφα και παιδιά από οικογένειες με ιστορικό στην κατάχρηση ουσιών
- υποστηρίζονται οι γονείς στον ρόλο τους ως κύριοι εκπαιδευτές των παιδιών τους κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων.

2.2.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής

Οι υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης και ψυχαγωγίας προσφέρουν στα παιδιά όλων των ηλικιών την ευκαιρία για συμμετοχή σε διαδικασίες (αθλητικές, πολιτιστικές, μαθησιακές κλπ.) που προάγουν την πνευματική και ψυχολογική τους ανάπτυξη μέσω ισχυρών ερεθισμάτων και ενισχύουν την ομαλή τους κοινωνικοποίηση μέσω της ομαδικής δραστηριότητας. Από την άλλη πλευρά, οι υπηρεσίες αναψυχής είναι κρίσιμες για την ψυχολογική ανάταση των παιδιών και ιδίως όσων αντιμετωπίζουν μία δύσκολη

Μέτρα Πολιτικής

καθημερινότητα λόγω φτώχειας.

Τα πεδία παρέμβασης του Μέτρου για την περίοδο 2015-2020 οριοθετούνται ως εξής:

- ενίσχυση των υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης (Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με αναπηρία) και η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής τους, ώστε να καλύπτουν και τα παιδιά προσχολικής ηλικίας
- ενίσχυση των προγραμμάτων παιδικών εξοχών / κατασκηνώσεων
- Βελτίωση / δημιουργία νέων παιδικών χαρών

2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας

Περιλαμβάνεται η ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης παιδιών, εφήβων και των οικογενειών τους σε τομείς όπως:

- ψυχοκοινωνική στήριξη και έγκαιρη παρέμβαση για πρόληψη κρίσεων
- συμβουλευτική γονέων
- έκτακτη φύλαξη παιδιών ή εξαρτώμενων μελών για την υποστήριξη άνεργων γονέων κατά την αναζήτηση εργασίας ή την παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης
- μετακίνηση και συνοδεία παιδιών με αναπηρία.

Έμφαση θα δοθεί έμφαση στην αξιοποίηση εξειδικευμένων εργαλείων (π.χ. Επιταγή Κοινωνικών Υπηρεσιών, Προγραμματικές Συμβάσεις για εφαρμογές κοινωνικής καινοτομίας κλπ.) προκειμένου να εξασφαλισθεί η ανάπτυξη και επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών τόσο από δομές των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ Βαθμού που δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, όσο και από φορείς της κοινωνικής οικονομίας (εθελοντικές οργανώσεις, ΜΚΟ, κοινωνικούς συνεταιρισμούς κλπ.) αλλά και από επαγγελματίες και επιχειρήσεις του τομέα.

2.2.4. Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας

Τα πεδία παρέμβασης του Μέτρου για την περίοδο 2015-2020 οριοθετούνται ως εξής:

- Ενισχύονται οι υπηρεσίες πρόσβασης στους θεσμούς υιοθεσίας και αναδοχής μέσω της ανάπτυξης του Εθνικού Μητρώου Υιοθεσιών και του Εθνικού Μητρώου Αναδόχων Ανηλίκων, ιδίως για τα παιδιά χωρίς γονική μέριμνα που διαβιούν σε δομές κλειστής φροντίδας
- Βελτιώνονται οι υποδομές και τα προγράμματα των δημόσιων δομών που ασκούν αρμοδιότητες στο πεδίο της υιοθεσίας
- Ενισχύονται οι υπηρεσίες πρόσβασης στους θεσμούς διακρατικής υιοθεσίας
- Δημιουργούνται Περιφερειακά Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης που παρέχουν υπηρεσίες συμβουλευτικής, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, προσωρινής φιλοξενίας και φροντίδας σε οικογένειες με παιδιά που αντιμετωπίζουν έκτακτη κοινωνική ανάγκη και παρεμβαίνουν άμεσα σε καταστάσεις κρίσης, ώστε να προληφθούν φαινόμενα αδικαιολόγητης παραπομπής παιδιών σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας.

2.2.5. Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης

Τα πεδία παρέμβασης του Μέτρου για την περίοδο 2015-2020 οριοθετούνται ως εξής:

- Η προώθηση ολοκληρωμένων διαδικασιών αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης των παιδιών που διαβιούν σε δημόσιες και ιδιωτικές δομές κλειστής φροντίδας παιδιών
- Η προώθηση ολοκληρωμένων διαδικασιών αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης των παιδιών ΑΜΕΑ
- Η ενίσχυση των υπηρεσιών των Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑμεΑ και η

Μέτρα Πολιτικής

διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής τους, ώστε να καλύπτουν και τα παιδιά

2.2.6. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας

Η ιδρυματική περίθαλψη των παιδιών στην Ελλάδα καλύπτεται μέσω της λειτουργίας ενός δικτύου φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού μη κερδοσκοπικού τομέα, που δραστηριοποιούνται στην προστασία ατόμων με σωρευτικά κοινωνικά προβλήματα (παιδιά με αναπηρία ή με οικογενειακά ή κοινωνικοοικονομικά προβλήματα).

Τα πεδία παρέμβασης του Μέτρου για την περίοδο 2015-2020 οριοθετούνται ως εξής:

- Βελτιώνονται οι υποδομές και τα προγράμματα των δημόσιων «Κέντρων Προστασίας Παιδιού» που λειτουργούν ως Παραρτήματα των Ν.Π.Δ.Δ. «ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ» του Ν. 4109/2013
- Βελτιώνονται οι υποδομές και τα προγράμματα των δημόσιων «Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Παιδιών με Αναπηρία», που λειτουργούν ως Παραρτήματα των Ν.Π.Δ.Δ. «ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ» του Ν. 4109/2013
- Βελτιώνονται οι υποδομές και τα προγράμματα των ιδιωτικών δομών κλειστής φροντίδας παιδιών (Μονάδες Προστασίας Παιδιού).

2.2.7. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής

Η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς παρέχει μέσω του Προγράμματος «Δωρεάν Νομική Βοήθεια για Νέους» υπηρεσίες νομικής υποστήριξης σε ανήλικους και κοινωνικά ευπαθείς ομάδες νέων, με σκοπό να καλύψει την εκπροσώπηση ανηλίκων και ανδρών έως 30 ετών και γυναικών ως 35 ετών σε δικαστικές και εξώδικες διαδικασίες.

Προτεραιότητα 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση

Η πρόσβαση των παιδιών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας στην υποχρεωτική εκπαίδευση αποτελεί βασική προτεραιότητα της Στρατηγικής, επιδιώκοντας την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού κατά την παιδική ηλικία.

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 2.3 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

2.3.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο)

2.3.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες σχολικής εκπαίδευσης (δημοτικό και γυμνάσιο)

2.3.3. Ειδική αγωγή των παιδιών με αναπηρία

2.3.4. Εκπαιδευτική Ένταξη παιδιών Ρομά

2.3.5. Καταπολέμηση της σχολικής διαρροής μέσω των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας και άλλων μηχανισμών.

Επιχειρησιακός Άξονας 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων

Ο Άξονας 3 της Στρατηγικής επικεντρώνεται στην προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, που συνδυάζει την ενίσχυση του εισοδήματος, την προώθηση στην απασχόληση χωρίς αποκλεισμούς και την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες. Υποκείμενα των παρεμβάσεων του Άξονα είναι άτομα και οικογένειες σε κατάσταση φτώχειας, που:

- είτε έχουν ήδη ενταχθεί σε προγράμματα κάλυψης του Άξονα 1 (π.χ. λήπτες παροχών ελαχίστου εισοδήματος)
- είτε εντάσσονται για πρώτη φορά σε προγράμματα κάλυψης του Άξονα 3, καθώς δεν αντιμετωπίζουν καταστάσεις ακραίας φτώχειας.

Ο Άξονας 3 περιλαμβάνει στις ακόλουθες Προτεραιότητες Πολιτικών:

3.1 Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων

3.2 Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης για την ένταξη στην αγορά εργασίας

3.3 Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες.

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.1: Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 3.1 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

3.1.1. Πρόσβαση στο Επίδομα Μακροχρονίως Ανέργων

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας εφαρμόζει ειδικό Πρόγραμμα για την εισοδηματική στήριξη ανέργων χαμηλού εισοδήματος που έχουν εξαντλήσει την δωδεκάμηνη τακτική επιδότηση ανεργίας και, συνεπώς, αδυνατούν πλέον να καλυφθούν από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Η επιδότηση διαρκεί όσο διαρκεί και η ανεργία των δικαιούχων με ανώτατο όριο τους 12 μήνες.

3.1.2. Πρόσβαση σε ειδικά επιδόματα για ευάλωτες ομάδες ανέργων χαμηλού εισοδήματος

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας εφαρμόζει προγράμματα εισοδηματικής στήριξης για ειδικές κατηγορίες ευάλωτων ανέργων που δεν μπορούν να καλυφθούν από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης (τακτική επιδότηση ανεργίας), προβλέποντας την καταβολή εφάπαξ παροχών, όπως: Ειδικό Βοήθημα μετά τη λήξη της Επιδότησης Λόγω Ανεργίας, Ειδικό Βοήθημα μετά από τρίμηνη παραμονή στα Μητρώα του ΟΑΕΔ, Ειδικό Βοήθημα για όσους εξέτισαν ποινή στέρησης της ελευθερίας κλπ.

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης

Η ενεργοποίηση των ανέργων επιβάλλεται από την ανάγκη ενσωμάτωσής τους στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό και ανάκτησης της προσωπικής τους αυτοδυναμίας. Στηρίζεται σε υποδείγματα ενίσχυσης του κοινωνικού και εργασιακού ήθους των

επωφελομένων της Εθνικής Στρατηγικής Ένταξης, αντανακλώντας ένα πλαίσιο αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, σύμφωνα με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι θεμελιώνουν δικαιώματα λήψης δημόσιων κοινωνικών παροχών / υπηρεσιών, αλλά παράλληλα αναπτύσσουν σταδιακά προσωπικές δράσεις αυτοτελούς κάλυψης των αναγκών τους για να περιορίσουν τους κινδύνους εξάρτησης καθ' όλη τη διάρκεια του βίου τους από το Κράτος.

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 3.2 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

3.2.1. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας και το Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων θα εξασφαλίσουν ένα ολοκληρωμένο πακέτο πρόσβασης των ευάλωτων ανέργων σε:

- α) Προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης που παρέχονται σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και μπορεί να οδηγήσουν στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο (αρχική επαγγελματική κατάρτιση, συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και γενική εκπαίδευση ενηλίκων)
- β) Προγράμματα άτυπης μάθησης (μαθησιακές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκτός οργανωμένου εκπαιδευτικού πλαισίου).

3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας θα εξασφαλίσει ένα ολοκληρωμένο πακέτο ειδικών δράσεων για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας και την προώθηση στην απασχόληση των ευάλωτων ανέργων, όπως:

- Τοπικά προγράμματα συμβουλευτικής υποστήριξης και κατάρτισης
- Προγράμματα επιχορήγησης Νέων Θέσεων Εργασίας
- Προγράμματα πρακτικής άσκησης και απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας
- Προγράμματα Κοινωφελούς Εργασίας
- Προγράμματα για τη δημιουργία Νέων Επιχειρήσεων

3.2.3. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα αποτελεί ένα τομέα με υψηλή υπεραξία για την οικονομική ένταξη των ευάλωτων ομάδων ανέργων, καθώς:

- δημιουργεί ευκαιρίες επιχειρηματικότητας για κάθε άνεργο (συμπεριλαμβανομένων και των πιο ευάλωτων)
- δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας ειδικά για ευάλωτους ανέργους (μέσω των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων εργασιακής ένταξης).

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας θα επικεντρωθεί την περίοδο 2015-2020 στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου οικοσυστήματος προώθησης της Κοινωνικής Οικονομίας και της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, που θα περιλαμβάνει ενδεικτικά:

- την παροχή κινήτρων, πλεονεκτημάτων και εργαλείων για την ίδρυση ή συμμετοχή ευπαθών ομάδων σε φορείς κοινωνικής επιχειρηματικότητας (Κοινωνικές Επιχειρήσεις Περιορισμένης Ευθύνης του Ν. 2716/1999, ΚοινΣΕΠ του Ν. 4019/2011106 κλπ)
- τη σύσταση εθνικού Οργανισμού Μικροπιστώσεων

Μέτρα Πολιτικής

- τη σύσταση εθνικού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Καινοτομίας και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
- τη συγκρότηση δικτύων μεταξύ χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και φορέων κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- την ανάπτυξη πολιτικών Δημοσίων Συμβάσεων Κοινωνικής Αναφοράς
- την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τα οφέλη που προκύπτουν από την κοινωνική επιχειρηματικότητα.

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες

Η συγκεκριμένη Προτεραιότητα περιλαμβάνει παρεμβάσεις με στόχο την πρόληψη, άρση ή άμβλυνση παραγόντων που αποτελούν υψηλές εστίες κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού, καλύπτοντας τόσο ανέργους με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού, όσο και άλλες ομάδες.

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 3.3 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

3.3.1. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας

Περιλαμβάνεται η ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης ενηλίκων στους τομείς:

- Ψυχοκοινωνική στήριξη και έγκαιρη παρέμβαση για πρόληψη κρίσεων
- Συμβουλευτική και Φροντίδα
- Έγκαιρος εντοπισμός προβλημάτων και διασύνδεση με τις αντίστοιχες υπηρεσίες υγείας & πρόνοιας που μπορούν να παρέχουν εντατική ή εξειδικευμένη υποστήριξη.

Σχετικές υπηρεσίες παρέχονται σήμερα από δημόσιους και ιδιωτικούς (κερδοσκοπικούς και μη) φορείς χωρίς, όμως, η κάλυψη να είναι ομοιόμορφη σε όλη τη χώρα. Όπως προβλέπεται και στην Εθνική Στρατηγική, θα δοθεί έμφαση στην αξιοποίηση εξειδικευμένων εργαλείων (π.χ. Επιταγή Κοινωνικών Υπηρεσιών, Προγραμματικές Συμβάσεις για εφαρμογές κοινωνικής καινοτομίας κλπ.) προκειμένου να εξασφαλισθεί η ανάπτυξη και επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών τόσο από δομές των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ Βαθμού που δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, όσο και από φορείς της κοινωνικής οικονομίας (εθελοντικές οργανώσεις, ΜΚΟ, κοινωνικούς συνεταιρισμούς κλπ.) αλλά και από επαγγελματίες και επιχειρήσεις του τομέα.

3.3.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας

Το Μέτρο αφορά:

- Την πρόσβαση των ηλικιωμένων και αναπήρων στις υπηρεσίες του τυπικού συστήματος κατ' οίκον κοινωνικής φροντίδας που θεσπίστηκε με το άρθρο 127 του Ν. 4199/2013 (Πρόγραμμα με τίτλο «Κατ' οίκον Κοινωνική φροντίδα», Πρόγραμμα με τίτλο «Κατ' οίκον Κοινωνική φροντίδα», Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» με διευρυμένο περιεχόμενο των υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας και στο πεδίο της νοσηλευτικής φροντίδας).
- Την πρόσβαση των ηλικιωμένων και αναπήρων στις υπηρεσίες του άτυπου συστήματος κατ' οίκον κοινωνικής φροντίδας (αφορά πρακτικές άτυπων δικτύων φροντίδας (μη αμειβόμενοι οικογενειακοί φροντιστές), που παρέχουν υπηρεσίες σε εξαρτώμενα πρόσωπα).

Μέτρα Πολιτικής

3.3.3. Πρόληψη της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας

Πεδία παρέμβασης του Μέτρου για την περίοδο 2015-2020 αποτελούν:

- Η βελτίωση υποδομών και προγραμμάτων των δημόσιων και ιδιωτικών δομών που παρέχουν υπηρεσίες στο πεδίο της ανοικτής φροντίδας ενηλίκων.
- Η δημιουργία Περιφερειακών Κέντρων Κοινωνικής Στήριξης που παρέχουν υπηρεσίες συμβουλευτικής, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, προσωρινής φιλοξενίας και φροντίδας σε ενήλικα άτομα που αντιμετωπίζουν έκτακτη κοινωνική ανάγκη και παρεμβαίνουν άμεσα σε καταστάσεις κρίσης, ώστε να προληφθούν φαινόμενα αδικαιολόγητης παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας.

3.3.4. Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης

Τα πεδία παρέμβασης του Μέτρου για την περίοδο 2015-2020 οριοθετούνται ως εξής:

- η προώθηση ολοκληρωμένων διαδικασιών αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης ενηλίκων που διαβιούν σε δημόσιες και ιδιωτικές δομές κλειστής φροντίδας
- η προώθηση ολοκληρωμένων διαδικασιών αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης ενηλίκων ΑΜΕΑ
- η προώθηση ολοκληρωμένων διαδικασιών αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης ενηλίκων ψυχικά ασθενών
- Η ενίσχυση των υπηρεσιών των Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑμεΑ.

3.3.5. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας

Τα πεδία παρέμβασης του Μέτρου για την περίοδο 2015-2020 οριοθετούνται ως εξής:

- Βελτιώνονται οι υποδομές και τα προγράμματα των δημόσιων Ν.Π.Δ.Δ. «ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ» του Ν. 4109/2013
- Βελτιώνονται οι υποδομές και τα προγράμματα των ιδιωτικών δομών κλειστής φροντίδας

3.3.6. Πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης της φερεγγυότητας των φτωχών νοικοκυριών

Αφορά την ανάπτυξη ενός περιφερειακού Δικτύου υπηρεσιών πρόληψης και καταπολέμησης της υπερχρέωσης των ωφελούμενων της Στρατηγικής, το οποίο θα αναπτύξει ένα σύνθετο πλέγμα υπηρεσιών πρόληψης της υπερχρέωσης (ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, χρηματοοικονομική επιμόρφωση και συμβουλευτική) ή αντιμετώπισής της (συμβουλευτικής χρέους), που θα αξιοποιεί διαφορετικές τεχνικές προσέγγισης και επικοινωνίας (πολυ-διαυλική προσέγγιση), προκειμένου να επιτύχει ταχύτερη και ευχερέστερη εξυπηρέτηση, ευρύτερη απήχηση αλλά και οικονομίες κλίμακας.

Ο τρόπος οργάνωσης της παροχής των υπηρεσιών θα συναρτάται με την τεχνική που θα αξιοποιείται σε κάθε περίπτωση. Η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών μπορεί να οργανωθεί κεντρικά, ενώ η παροχή ομαδικών και ατομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών θα εξασφαλισθεί σε τοπικό επίπεδο μέσω της εφαρμογής των αρχών της δικτύωσης και της εταιρικότητας μεταξύ κεντρικής διοίκησης, ΟΤΑ και πιστοποιημένων εξειδικευμένων φορέων του τρίτου τομέα (ενώσεις καταναλωτών, εθελοντικές οργανώσεις, ιδρύματα κλπ.).

Επιχειρησιακός Άξονας 4: Καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης

Ο Άξονας 4 της Στρατηγικής περιέχει οριζόντια μέτρα που στοχεύουν στην ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης των πολιτικών ένταξης και στην διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Στρατηγικής.

Ο Άξονας 4 περοαλμβάνει τις ακόλουθες Προτεραιότητες Πολιτικών:

4.1 Συντονισμός των πολιτικών ένταξης

4.2 Ποιότητα των πολιτικών ένταξης

4.3 Αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών ένταξης.

Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4.1 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

4.1.1. Εθνικός Μηχανισμός για τον συντονισμό των πολιτικών ένταξης

Αφορά την ανάπτυξη του Εθνικού Μηχανισμού (στο επίπεδο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας) για την οριζόντια παρακολούθηση και τον συντονισμό των πολιτικών ένταξης, που θα διασφαλίζει την βέλτιστη στόχευση των παρεμβάσεων, το συντονισμό των πολιτικών και την αποφυγή αλληλεπικαλύψεων και διάσπασης προσπαθειών.

4.1.2. Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης

Αφορά την ανάπτυξη του δικτύου Περιφερειακών Παρατηρητηρίων (ένα ανά Περιφέρεια) με στόχο την παρακολούθηση των παρεμβάσεων της Στρατηγικής σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο, την ανάδειξη τοπικών αναγκών και προκλήσεων, την αποτύπωση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την τροφοδότηση του Εθνικού Συντονιστικού Μηχανισμού με δεδομένα των Περιφερειακών Στρατηγικών Κοινωνικής Ένταξης.

4.1.3. Παρατηρητήριο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και Αλληλεγγύης

Αφορά την ανάπτυξη του Παρατηρητηρίου Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και Αλληλεγγύης που λειτουργεί στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας με σκοπό το συντονισμό και την παρακολούθηση των δράσεων των φορέων του Πανελλαδικού Δικτύου Κοινωνικής Φροντίδας και Αλληλεγγύης.

Προτεραιότητα Πολιτικής 4.2: Ποιότητα των πολιτικών ένταξης

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4.2 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

4.2.1. Χάρτης Ποιότητας Κοινωνικών Υπηρεσιών

Αφορά την ανάπτυξη ενός Εθνικού Πλαισίου Ποιότητας Κοινωνικών Υπηρεσιών («Χάρτης Ποιότητας των Κοινωνικών Υπηρεσιών» με όργανα ελέγχου, εγχειρίδια μεθοδολογίας, έντυπα κριτηρίων, οδηγίες αυτοαξιολόγησης και εξωτερικής αξιολόγησης, υποδείγματα εκθέσεων) με στόχο την πιστοποίηση κάθε φορέα που ενδιαφέρεται να παρέχει υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, μετά από εξέταση της διαχειριστικής και λειτουργικής του επάρκειας καθώς και του επιπέδου δεξιοτήτων του προσωπικού του. Η ίδια διαδικασία μπορεί να εφαρμόζεται κατ' αναλογία και για την πιστοποίηση φυσικών προσώπων που είναι πάροχοι υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας (επαγγελματίες υγείας και πρόνοιας).

4.2.2. Δίκτυα Κοινωνικής Καινοτομίας

Αφορά:

Μέτρα Πολιτικής

α) την ανάπτυξη Περιφερειακών Δικτύων Κοινωνικής Καινοτομίας μεταξύ δημόσιων και μη δημόσιων φορέων με στόχο την βελτίωση της προσβασιμότητας και της ποιότητας των διαθέσιμων υπηρεσιών ενεργοποίησης ευάλωτων ανέργων και κοινωνικής φροντίδας ευπαθών ομάδων του πληθυσμού

β) την ανάπτυξη Κοινωνικών Συμπράξεων για την υλοποίηση των Πράξεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής προς Απόρους» 2014 - 2020.

Προτεραιότητα 4.3: Αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών ένταξης

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4.3 έχουν ως ακολούθως:

Μέτρα Πολιτικής

4.3.1. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα

Αφορά την βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την αναβάθμιση των προσόντων / δεξιοτήτων των στελεχών, περιλαμβάνοντας τις ακόλουθες παρεμβάσεις:

- Εκτίμηση εκπαιδευτικών αναγκών και αναγκών κατάρτισης του προσωπικού
- Επιμόρφωση των ανθρωπίνων πόρων

Από το 2012 το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης υλοποιεί - μέσω του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης - εξειδικευμένα προγράμματα επιμόρφωσης για στελέχη της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης σε θέματα ποιοτικής παροχής υπηρεσιών προς ευπαθείς ομάδες και οργάνωσης και διοίκησης κοινωνικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο της πιλοτικής εφαρμογής του Ελαχίστου Εγγυημένου Εισοδήματος, υλοποιήθηκαν το Νοέμβριο του 2014 ειδικές δράσεις επιμόρφωσης για τα στελέχη των Δήμων που συμμετέχουν στο πιλοτικό πρόγραμμα, ενώ από τις αρχές του 2015 θα ξεκινήσει η υλοποίηση ειδικού επιμορφωτικού προγράμματος των στελεχών του δημόσιου τομέα σε θέματα προώθησης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

4.3.2. Ανάπτυξη του Κοινωνικού Πλουραλισμού

Αφορά την ενίσχυση του ρόλου:

- των εθελοντικών οργανώσεων και των Μ.Κ.Ο.,
- των Κοινοφελών Ιδρυμάτων
- των Κοινωνικά Υπεύθυνων Επιχειρήσεων.

4.3.3. Ανάπτυξη της Βασικής και Εφαρμοσμένης Έρευνας στο πεδίο των πολιτικών ένταξης

Αφορά την ανάπτυξη δράσεων που θα επιτρέψουν την ενδυνάμωση της έρευνας και την ανάπτυξη της καινοτομίας στο πεδίο των πολιτικών ένταξης, με απώτερο στόχο την συστηματική αξιοποίηση του εθνικού ερευνητικού ιστού για την βελτίωση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.

3.3. Θεσμικό πλαίσιο και Ορισμοί των ΕΚΟ

Ο ορισμός των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων του Πληθυσμού, προσδιορίζεται στο Ν. 4019/11 «Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και λοιπές

διατάξεις» (Α΄/216). Σύμφωνα με αυτόν ως ΕΚΟ ορίζονται οι κοινωνικές ομάδες πληθυσμού των οποίων η συμμετοχή στην κοινωνική και οικονομική ζωή δυσχεραίνεται, είτε εξαιτίας κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων, είτε εξαιτίας σωματικής ή ψυχικής ή νοητικής ή αισθητηριακής αναπηρίας, είτε εξ' αιτίας απρόβλεπτων γεγονότων τα οποία επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία της τοπικής ή και ευρύτερα περιφερειακής οικονομίας.

Οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού: είναι εκείνες οι ομάδες του πληθυσμού που η ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς. Σε αυτές ανήκουν:

- άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές),
- εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα,
- οροθετικοί,
- φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες.

Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού: είναι οι ομάδες εκείνες του πληθυσμού οι οποίες βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ως προς την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας, από οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά αίτια. Σε αυτές ανήκουν ενδεικτικά:

- οι άνεργοι νέοι, οι άνεργες γυναίκες, οι άνεργοι άνω των πενήντα ετών,
- οι μακροχρόνια άνεργοι,
- οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών,
- γυναίκες θύματα κακοποίησης,
- οι αναλφάβητοι,
- οι κάτοικοι απομακρυσμένων ορεινών και νησιωτικών περιοχών,
- τα άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ ΡΟΜΑ),
- οι μετανάστες και οι αιτούντες άσυλο ή αιτούντες διεθνούς προστασίας.

Στις παραπάνω κατηγορίες θα πρέπει να προστεθούν:

- οι ασυνόδευτοι ανήλικοι,
- και με εισοδηματικούς όρους οι ανασφάλιστοι πολίτες και οι δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, όπως επίσης και οι άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση.

Σε γενικές γραμμές, αν και ο ορισμός των ΕΚΟ είναι σαφέστατος και καθορίζεται νομικά, απαιτείται προσδιορισμός των ομάδων εκείνων που θα τύχουν υποστήριξης και ενίσχυσης, τόσο σε εθνικό επίπεδο μέσω της ΕΣΚΕ, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω των αντίστοιχων περιφερειακών στρατηγικών. Ο προσδιορισμός αυτός έχει ως αφετηρία αφενός το βαθμό που οι ομάδες αυτές πλήττονται από την φτώχεια και την ακραία φτώχεια και αφετέρου το βαθμό γεωγραφικής - τοπικής συγκέντρωσής τους, σε συνάρτηση με τις ιδιαιτερότητες κάθε περιφέρειας ή περιοχής.

4. Ανάλυση Περιφερειακών Αναγκών για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων

4.1. Δημογραφικές τάσεις και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του πληθυσμού με κίνδυνο φτώχειας

Η Περιφέρεια Ηπείρου καταλαμβάνει το βορειοδυτικό τμήμα της χώρας, αποτελώντας Πύλη εισόδου - εξόδου προς τα Βαλκάνια και την Δυτική Ευρώπη. Η Περιφέρεια της Ηπείρου περιλαμβάνει 4 Περιφερειακές ενότητες¹, ενώ έχει συνολική έκταση 9.203 τ.χλμ, οπότε και καλύπτει το 6,9% της συνολικής έκτασης της χώρας. Κύρια δημογραφική τάση της Περιφέρειας αποτελεί η πληθυσμιακή συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού.

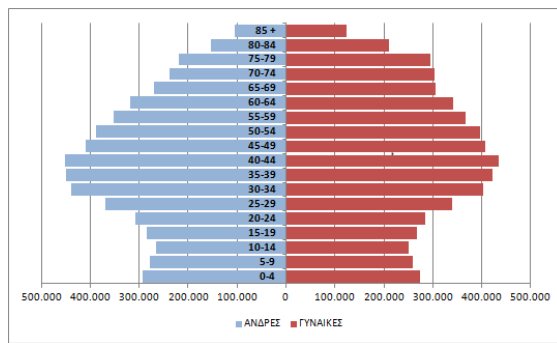
Σύμφωνα με την τελευταία επίσημη απογραφή πληθυσμού (ΕΛΣΤΑΤ, 2011), ο μόνιμος πληθυσμός της Ηπείρου ανέρχεται σε 336.856 άτομα και αποτελεί περίπου το 3,1% του πληθυσμού της χώρας. Κατά την περίοδο 2001-2011 η Περιφέρεια Ηπείρου παρουσίασε σημαντική μείωση του μόνιμου πληθυσμού κατά 4,4%, ενώ η αντίστοιχη μείωση σε επίπεδο χώρας ανήλθε σε περίπου 1,1%. Ο Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής (ΜΕΡΜ) του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας για την περίοδο 2001-2011 εκτιμάται σε -0,46%. Όσον αφορά την παράμετρο της φυσικής αύξησης του πληθυσμού (γεννήσεις μείον θάνατοι) της Περιφέρειας Ηπείρου διαχρονικά παρατηρείται πορεία σύγκλισης με τους θανάτους να εξακολουθούν να είναι περισσότεροι.

Στη βάση των παραπάνω πληθυσμιακών δεδομένων η Περιφέρεια Ηπείρου, εμφανίζει σημαντικά μικρότερη πληθυσμιακή πυκνότητα από αυτή της χώρας. Ειδικότερα, η πληθυσμιακή πυκνότητα της Ηπείρου εκτιμάται στα 36,58 περίπου άτομα ανά τ.χλμ., ενώ της χώρας στα 81,96 άτομα ανά τ.χλμ. Η επίδοση αυτή την κατατάσσει σε μια από τις πλέον αραιοκατοικημένες Περιφέρειες της χώρας.

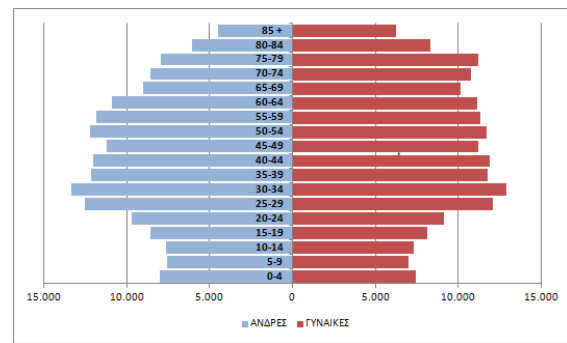
Η ηλικιακή διάρθρωση² του πληθυσμού της, εμφανίζει πολλές ομοιότητες με την διάρθρωση στο σύνολο της Χώρας, γεγονός που σημαίνει ότι όπως και η χώρα συνολικά έτσι και η Περιφέρεια Ηπείρου αντιμετωπίζει το πρόβλημα της πληθυσμιακής γήρανσης, όπως αποτυπώνεται και στη σχετική πυραμίδα ηλικιών της Περιφέρειας Ηπείρου σε σχέση με την αντίστοιχη της χώρας.

¹Αποτελείται από την Περιφερειακή ενότητα Άρτας με έδρα την Άρτα, την Περιφερειακή ενότητα Θεσπρωτίας με έδρα την Ηγουμενίτσα, την Περιφερειακή ενότητα Ιωαννίνων με έδρα τα Ιωάννινα και την Περιφερειακή ενότητα Πρέβεζας με έδρα την Πρέβεζα.

²Ο υπολογισμός έγινε με βάση τα προσαρμοσμένα ετήσια στοιχεία πληθυσμού της Eurostat(2012) και όχι με τα στοιχεία της απογραφής του 2011.

Σχήμα 1: Πυραμίδα ηλικιών συνόλου της χώρας

Σχήμα 2: Πυραμίδα ηλικιών Περιφέρειας Ηπείρου

Όπως προκύπτει και από στοιχεία σε εθνικό επίπεδο για το 2013, τα υψηλότερα ποσοστά φτώχειας (μετά αλλά και πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις όπως τα επιδόματα και άλλες κοινωνικές παροχές) εμφανίζονται στα άκρα της ηλικιακής πυραμίδας.

Σύμφωνα με τους βασικούς δημογραφικούς δείκτες, η δημογραφική κατάσταση της Περιφέρειας Ηπείρου χαρακτηρίζεται σημαντικά δυσμενέστερη από αυτή της χώρας. Ειδικότερα, από τον υπολογισμό του δείκτη γήρανσης³ για την Περιφέρεια Ηπείρου προκύπτει ότι κατά το έτος 2012 σε 100 παιδιά αντιστοιχούσαν 184,2 ηλικιωμένοι, ενώ για τη χώρα η αναλογία αυτή ανέρχεται σε 137. Ο δείκτης αυτός αποδεικνύεται σημαντικά μεγαλύτερος για τις γυναίκες (αντιστοιχία 214,8 ηλικιωμένων γυναικών σε 100 κορίτσια έναντι 155,7 ηλικιωμένων ανδρών σε 100 αγόρια).

Όπως είναι φυσικό αυτό συμβαδίζει με το επίπεδο του κατά ηλικία δείκτη αναλογίας φύλων. Ο δείκτης αυτός, αποτελεί αποτέλεσμα της μεγαλύτερης διάρκειας ζωής των γυναικών, καθώς προσχωρούμε από τις μικρότερες στις μεγαλύτερες ηλικίες. Πράγματι, ενώ για την ηλικιακή ομάδα 0-14 ετών 107,2 αγόρια αντιστοιχούν σε 100 κορίτσια, η αναλογία αυτή αντιστρέφεται προοδευτικά για να φθάσει στην κατηγορία 65 και άνω στην αντιστοιχία 77,7 άνδρες σε 100 γυναίκες. Το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού έχει άμεση επίπτωση στο δείκτη εξάρτησης της Περιφέρειας, που υποδηλώνει ότι κατά το ίδιο έτος σε 100 άτομα εργάσιμης ηλικίας αντιστοιχούσαν 56,5 άτομα που χαρακτηρίζονται ως οικονομικά εξαρτώμενα (ηλικιωμένοι και παιδιά), έναντι 51,7 άτομα σε επίπεδο χώρας.

³Ο υπολογισμός έγινε με βάση τα προσαρμοσμένα ετήσια στοιχεία πληθυσμού της Eurostat(2012) και όχι με τα στοιχεία της απογραφής του 2011.

Πίνακας 5: Δημογραφικοί δείκτες του συνόλου της χώρας

	Άνδρες	%	Γυναίκες	%	Σύνολο	%	Δείκτης Αναλογίας Φύλων
0-14	836.490	51,6	786.185	48,4	1.622.675	100	106,4
%	15,0		13,8		14,4		
15-64	3770529	50,6	3673816	49,4	7.444.345	100	102,6
%	67,4		64,5		65,9		
65+	983112	44,2	1.239.935	55,8	2.223.047	100	79,3
%	17,6		21,8		19,7		
Σύνολο	5.590.131	49,5	5.699.936	50,5	11.290.067	100	98,1
%	100		100		100		
Δείκτης Γήρανσης	117,5		157,7		137,0		
Δείκτης Εξάρτησης					51,7		

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας 6: Δημογραφικοί δείκτες Περιφέρειας Ηπείρου

	Άνδρες	%	Γυναίκες	%	Σύνολο	%	Δείκτης Αναλογίας Φύλων
0-14	23.185	51,7	21.624	48,3	44.809	100	107,2
%	13,3		12,1		12,7		
15-64	114439	50,8	111001	49,2	225.440	100	103,1
%	65,9		62,0		63,9		
65+	36089	43,7	46.450	56,3	82.539	100	77,7
%	20,8		25,9		23,4		
Σύνολο	173.713	49,2	179.075	50,8	352.788	100	97,0
%	100		100		100		
Δείκτης Γήρανσης	155,7		214,8		184,2		
Δείκτης Εξάρτησης					56,5		

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Ως προς τη σύνθεση του πληθυσμού σημειώνεται ότι ο πληθυσμός της Περιφέρειας Ηπείρου περιλαμβάνει και 10.698 εγκατασταθέντες από το εξωτερικό κατά την τελευταία πενταετία πριν την απογραφή του 2011, εκ των οποίων 4.831 άτομα έχουν ξένη υπηκοότητα, ενώ 1.392 από αυτούς προέρχονται από χώρας εκτός ΕΕ. Ως κυριότερο λόγο εγκατάστασης στην Ήπειρο έχουν την εύρεση εργασίας. Επιπρόσθετα, το 31% των ατόμων δηλώνουν ως λόγο εγκατάστασης την επανένωση με την οικογένεια αλλά και τις σπουδές, ενώ 79 άτομα δήλωσαν ως λόγο εγκατάστασης την αναζήτηση ασύλου και ακόμα 46 συγκαταλέγονται στους πρόσφυγες.

Δεδομένου ότι τα ποσοστά φτώχειας των προερχόμενων από χώρες εκτός ΕΕ είναι σχεδόν διπλάσια από αυτά των προερχόμενων από την ΕΕ (αν και αυτοί αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό σε

επίπεδο χώρας), εκτιμάται ότι τα άτομα που χρήζουν υποστήριξης προς την κατεύθυνση της αποτροπής της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ανέρχονται σε περίπου 1,5 χιλ. άτομα.

Τέλος, ο πληθυσμός της Περιφέρειας Ηπείρου περιλαμβάνει και περίπου 1.800 Ρομά. Αν και η συμμετοχή των Ρομά στο συνολικό πληθυσμό αξιολογείται ως μικρή, εντούτοις τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης ομάδας του πληθυσμού τόσο ως προς τις συνθήκες διαβίωσης όσο και ως προς την εν γένει κοινωνική τους ένταξη (εργασία, εκπαίδευση κλπ) καθιστά το σύνολο αυτών ως ομάδα χρήζουσα υποστήριξης.

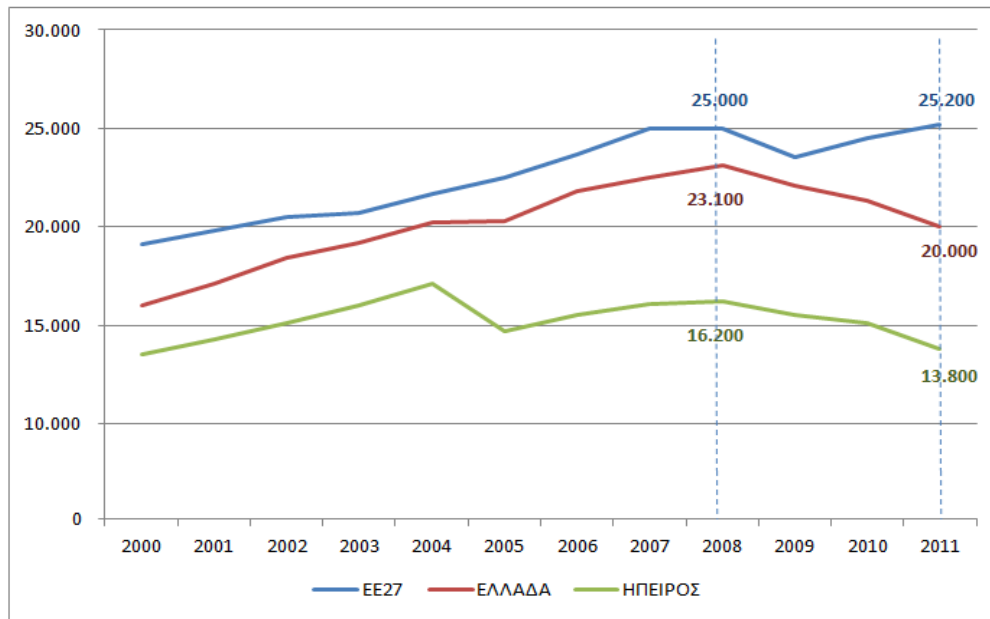
4.2. Οικονομικές επιδόσεις και πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας

Από την αρχή του 2010, η Ελληνική οικονομία βρίσκεται, εν μέσω βαθιάς ύφεσης, σε μία διαδικασία μετασχηματισμού και διόρθωσης των ποικίλων εσωτερικών και εξωτερικών της ανισορροπιών που απορρέουν από την συσσώρευση χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων και τις πολλαπλές αστοχίες εφαρμογής των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής. Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση ανέδειξε τα διαχρονικά προβλήματα της Ελληνικής οικονομίας και οι δημοσιονομικοί δείκτες επιδεινώθηκαν. Η αρνητική εξέλιξη των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών στο σύνολο της χώρας αντανακλάται και στην εξέλιξη των Περιφερειακών οικονομιών.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η Ήπειρος μέχρι και το 2008 παρουσίαζε ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης του κ.κ.ΑΕΠ, ενώ αντίθετα, από το 2008, όπου εμφανίστηκαν οι πρώτες επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στη Ελλάδα, καταγράφεται μείωση του κ.κ.ΑΕΠ (Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης - ΜΑΔ) της Περιφέρειας περίπου κατά 14,8% (από 16.200 ΜΑΔ το 2008 σε 13.800 ΜΑΔ το 2011).

Πιο αναλυτικά, η Περιφέρεια Ηπείρου αποτελεί σε όρους Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος την φτωχότερη Περιφέρεια της Ελλάδας. Συνολικά η Ήπειρος παράγει το 2,16% του συνολικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας και το 0,04% της ΕΕ27 (Eurostat, 2011), ενώ το κ.κ.ΑΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου ανέρχεται σε **13.800 ΜΑΔ**, που αντιστοιχεί στο 69% του μέσου κ.κ.ΑΕΠ της χώρας και μόλις στο 55% του μέσου ευρωπαϊκού κ.κ. ΑΕΠ των 27 (Eurostat 2011, ΕΕ27=100).

Σχήμα 3: Διαχρονική Εξέλιξη του κ.κ.ΑΕΠ (ΜΑΔ)

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία Eurostat

Προχωρώντας σε μια ανάλυση των στοιχείων που προέρχονται από τις 4 Περιφερειακές Ενότητες της Ηπείρου διαπιστώνονται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ τους. Το υψηλότερο κ.κ.ΑΕΠ σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ) καταγράφει η Θεσπρωτία με 15.200 ΜΑΔ ανά κάτοικο, ενώ ακολουθούν τα Ιωάννινα με 14.100 ΜΑΔ, η Πρέβεζα με 13.400 ΜΑΔ, και τελευταία η Άρτα με 12.500 ΜΑΔ ανά κάτοικο. Τα στοιχεία αυτά αφορούν το 2011 αλλά είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι σε σχέση με το 2008 την μεγαλύτερη πτώση του κ.κ.ΑΕΠ σε ΜΑΔ καταγράφει η Θεσπρωτία με περίπου 22,4%, με τα Ιωάννινα και την Πρέβεζα να ακολουθούν με μείωση 15,1% και 13,5% αντίστοιχα, ενώ η Άρτα καταγράφει μείωση κατά 8,1%, αποδεικνύοντας και τις τάσεις σύγκλισης των Περιφερειών σε ένα κατώτερο μέσο κ.κ.ΑΕΠ.

Αποτέλεσμα των παραπάνω οικονομικών επιδόσεων είναι η Περιφέρεια να εμφανίζει και σημαντικό ποσοστό νοικοκυριών και μεμονωμένων ατόμων που ζουν σε κίνδυνο φτώχειας. Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ για το 2013 (περίοδος αναφοράς εισοδήματος 2012) το όριο της φτώχειας σε εθνικό επίπεδο ανήλθε σε 5.023€ ετησίως ανά άτομο και σε 10.547€ για νοικοκυριά με δύο ενήλικες και δύο εξαρτώμενα μέλη.

Τα στοιχεία αυτά σε συνδυασμό με τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) για το 2012 οδηγούν στο συμπέρασμα ότι στην Περιφέρεια Ηπείρου καταγράφονται 77.916 άτομα με εισόδημα μέχρι 6.000 ευρώ και άρα βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας. Στα άτομα αυτά δεν περιλαμβάνονται όσοι δεν έχουν υποχρέωση φορολογικής δήλωσης άρα και τα προστατευόμενα μέλη χωρίς περιουσιακά στοιχεία (π.χ παιδιά). Η προσέγγιση αυτή σε συνδυασμό με τον πληθυσμό της Περιφέρειας Ηπείρου που ανέρχεται 336.856 άτομα οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το ποσοστό του πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου που ζει με κίνδυνο φτώχειας εκτιμάται τουλάχιστον σε 23,1%.

Ενδοπεριφερειακά, και στη βάση της ίδιας μεθοδολογικής προσέγγισης παρατηρείται ότι η ΠΕ Άρτας εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού που ζει σε κίνδυνο φτώχειας και το οποίο εκτιμάται τουλάχιστον σε 29,3%. Ακολουθεί η ΠΕ Θεσπρωτίας 28,7%, η ΠΕ Πρέβεζας με 27,6% και η ΠΕ Ιωαννίνων με 17,7%. Μάλιστα, ο Δήμος Ιωαννιτών της ΠΕ Ιωαννίνων αποτελεί έναν από τους 13 Δήμους που θα γίνει η πιλοτική εφαρμογή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος στην Ελλάδα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι επιπλέον 40.457 φορολογούμενοι της Περιφέρειας Ηπείρου δήλωσαν για το 2012 εισοδήματα από 6.000€ έως 12.000€ με το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών να προσεγγίζει το κατώτερο όρι του εισοδηματικού κλιμακίου (6.000€), δεδομένου ότι το μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα των φορολογουμένων αυτής της εισοδηματικής κλίμακας ανέρχεται σε 8.833€. Από αυτό μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο αριθμός των ατόμων που ζουν σε κίνδυνο φτώχειας είναι μεγαλύτερος και εκτιμάται σε επιπλέον 24.000 άτομα (60% των ατόμων του συγκεκριμένου εισοδηματικού κλιμακίου), χωρίς όμως να μπορεί να προσδιοριστεί ο ακριβής αριθμός αυτών.

Πίνακας 7: Κατανομή μισθωτών ανά κλιμάκιο μηνιαίων καθαρών αποδοχών από την κύρια απασχόληση

ΧΩΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ - ΚΛΙΜΑΚΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ		2012				
		ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ (ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ)				
		Πλήθος Φορολογουμένων	Εισόδημα που αντιστοιχεί	Μ.Ο. Κατά Κεφαλήν	% Πλήθους Φορολογουμένων	Χωρική Κατανομή Εισοδήματος ανά Κλιμάκιο (Χώρα = 100)
Άρτας	0 - 6.000	19.864	37.030.691	1.864	0,3%	14
	6.001 - 12.000	9.137	80.257.828	8.784	0,2%	66
	12.001 - 20.000	8.379	128.021.883	15.279	0,1%	115
	Υποσύνολο	43.639	447.596.597	10.257	0,7%	77
Θεσπρωτίας	0 - 6.000	12.531	26.465.499	2.112	0,2%	16
	6.001 - 12.000	5.268	46.309.084	8.791	0,1%	66
	12.001 - 20.000	4.259	66.004.146	15.498	0,1%	117
	Υποσύνολο	25.310	246.411.097	9.736	0,4%	73
Ιωαννίνων	0 - 6.000	29.662	74.697.719	2.518	0,5%	19
	6.001 - 12.000	18.771	166.658.390	8.879	0,3%	67
	12.001 - 20.000	19.501	303.091.115	15.542	0,3%	117
	Υποσύνολο	85.603	1.137.840.658	13.292	1,4%	100
Πρεβέζης	0 - 6.000	15.859	33.991.930	2.143	0,3%	16
	6.001 - 12.000	7.281	64.122.102	8.807	0,1%	66
	12.001 - 20.000	6.451	98.759.255	15.309	0,1%	115
	Υποσύνολο	34.630	363.542.580	10.498	0,6%	79
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	0 - 6.000	77.916	172.185.839	2.210	1,3%	17
	6.001 - 12.000	40.457	357.347.404	8.833	0,7%	67
	12.001 - 20.000	38.590	595.876.399	15.441	0,6%	116
	Γενικό σύνολο	189.182	2.195.390.932	11.605	3,1%	87
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	0 - 6.000	2.185.805	5.138.467.261	2.351	36,2%	18
	6.001 - 12.000	1.368.245	12.148.067.675	8.879	22,6%	67
	12.001 - 20.000	1.253.960	19.471.774.196	15.528	20,7%	117
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	6.043.964	80.249.694.239	13.278	100%	100

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΓΓΠΣ (2012)

4.3. Τάσεις στην αγορά εργασία και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού με κίνδυνο φτώχειας

4.3.1. Η θέση της Περιφέρειας Ηπείρου στην αγορά εργασίας της χώρας και της ΕΕ27

Η συγκριτική ανάλυση των βασικών δεικτών απασχόλησης και ανεργίας καταδεικνύει ότι η Περιφέρεια υστερεί σε σχέση με τις επιδόσεις σε επίπεδο ΕΕ27, αλλά σε εθνικό επίπεδο παρουσιάζει επιδόσεις που προσεγγίζουν το μέσο επίπεδο της χώρας. Ειδικότερα, το μερίδιο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στο συνολικό πληθυσμό της Περιφέρειας ηλικίας 15-64 ετών, που αποτελεί και την δεξαμενή της πραγματικής και δυνητικής απασχόλησης, ανέρχεται στο 66,5% (Eurostat2013), επίπεδο που κυμαίνεται στο μέσο επίπεδο της χώρας (67,5%) και σημαντικά χαμηλότερο σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ27 (72%), χωρίς να παρουσιάζει σημαντικές μεταβολές από το 2008-2013. Οι γυναίκες της Περιφέρειας εμφανίζουν σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα συμμετοχής σε σχέση με τους άνδρες (59,4% έναντι 73,7% των ανδρών).

Σε ότι αφορά την εικόνα της απασχόλησης κατά το έτος 2013 η Περιφέρεια Ηπείρου απέχει σημαντικά από τον στόχο της απασχόλησης που έχει τεθεί στο ΕΠΜ για το 2020 (70%). Με βάση τα συγκριτικά στοιχεία της Eurostat για το 2013 στην Περιφέρεια Ηπείρου το ποσοστό απασχόλησης του πληθυσμού 20-64 ετών ανήλθε στο 52,3%, στην Ελλάδα στο 52,9%, ενώ στην ΕΕ27 στο 68,4%. Στις γυναίκες απασχολούμενες της Περιφέρειας καταγράφεται σημαντικά μικρότερο ποσοστό απασχόλησης έναντι των ανδρών (44,3% έναντι 60,4% για τους άνδρες).

Δεδομένου ότι οι μεταβολές του εργατικού δυναμικού κατά την περίοδο 2008-2013 ήταν περιορισμένες, η εικόνα της ανεργίας προσεγγίζει πολύ το αντίστροφο είδωλο της εικόνας της απασχόλησης. Το ποσοστό ανεργίας των ατόμων ηλικίας 20-64 ετών της Περιφέρειας Ηπείρου είναι μεγαλύτερο σε σχέση με την ΕΕ27, αλλά σε σχέση με τη χώρα κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα. Με βάση τα συγκριτικά στοιχεία της Eurostat για το 2013 στην Περιφέρεια το ποσοστό ανεργίας του πληθυσμού 20-64 ετών ανήλθε στο 27,5%, στην Ελλάδα στο 27,3%, ενώ στην ΕΕ27 στο 10,6%. Η ανεργία των γυναικών είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των ανδρών (31,4% έναντι 24,3% για τους άνδρες). Μάλιστα, το πρόβλημα της ανεργίας πλην των γυναικών πλήττει σημαντικά και τους νέους της Περιφέρειας. Με βάση τα συγκριτικά στοιχεία της Eurostat για το 2013 στην Περιφέρεια το ποσοστό ανεργίας των νέων ανήλθε στο 67,4%, στην Ελλάδα στο 58,3%, ενώ στην ΕΕ27 στο 23,3% με τις νέες γυναίκες της Περιφέρειας να πλήττονται σημαντικά περισσότερο σε σχέση με τους άνδρες. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι 6 στους 10 άνεργους της Περιφέρειας είναι μακροχρόνια άνεργοι (62,8%), δηλαδή άνεργος πάνω από 12 μήνες. Η αναλογία αυτή των μακροχρόνια ανέργων είναι σημαντικά χαμηλότερη σε σχέση με τη χώρα (67,1%) αλλά μεγαλύτερη σε σχέση με την ΕΕ27 (47,3%).

Πίνακας 8: Βασικοί συγκριτικοί δείκτες απασχόλησης και ανεργίας της Περιφέρειας Ηπείρου σε σχέση με την χώρα και την ΕΕ27

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΕΕ27	ΕΛΛΑΔΑ	ΗΠΕΙΡΟΣ
Οικονομικά ενεργός πληθυσμός 15-64 ετών (%)	72	67,5	66,5
Οικονομικά ενεργός πληθυσμός 15-64 ετών - Άνδρες (%)	78	76,9	73,7
Οικονομικά ενεργός πληθυσμός 15-64 ετών - Γυναίκες (%)	66,1	58,3	59,4
Συμμετοχή στην απασχόληση 20-64 ετών (%)	68,4	52,9	52,3
Συμμετοχή στην απασχόληση 20-64 ετών - Άνδρες (%)	74,3	62,7	60,4
Συμμετοχή στην απασχόληση 20-64 ετών - Γυναίκες (%)	62,6	43,3	44,3
Ποσοστό Ανεργίας 20-64 ετών (%)	10,6	27,3	27,5
Ποσοστό Ανεργίας 20-64 ετών - Άνδρες (%)	10,5	24,3	24,3
Ποσοστό Ανεργίας 20-64 ετών - Γυναίκες (%)	10,6	31,1	31,4
Ποσοστό Ανεργίας Νέων 15-24 ετών (%)	23,3	58,3	67,4
Ποσοστό Ανεργίας Νέων 15-24 ετών - Άνδρες (%)	23,9	53,8	61,8
Ποσοστό Ανεργίας Νέων 15-24 ετών - Γυναίκες (%)	22,6	63,8	72,9
Μακροχρόνια ανεργία (%)	47,3	67,1	62,8

Πηγή: Eurostat (2012)

Σε ότι αφορά τα βασικά χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας εκτός της δυσμενούς θέσης των γυναικών και των νέων η Περιφέρεια Ηπείρου χαρακτηρίζεται από απασχολούμενους με μέτρια εκπαίδευση, με σημαντικό ποσοστό αυτών έχουν τριτοβάθμια εκπαίδευσης. Ειδικότερα, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat για το 2013 περίπου 4 στους 10 (35,3%) των απασχολούμενων της Περιφέρειας ηλικίας 25-64 ετών είναι χαμηλής εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας) και περίπου 3 στους 10 (32,8%) μέτριας εκπαίδευσης (δευτεροβάθμια), ενώ το μερίδιο απασχολούμενων που είναι κάτοχοι πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανέρχεται στο 31,9%. Η κατανομή αυτή των απασχολούμενων της Περιφέρειας διαφέρει σημαντικά από την εικόνα που παρουσιάζουν συνολικά οι απασχολούμενοι σε επίπεδο χώρας (34% πτυχιούχοι τριτοβάθμιας, 38,6% δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και 27,3% πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης).

Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία του εργατικού δυναμικού και των ομάδων του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας που το συνθέτουν σε άμεση όμως συνάρτηση με την προβληματική του κινδύνου φτώχειας που αντιμετωπίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό συγκεκριμένες ομάδες του εργατικού δυναμικού.

4.3.2. Εργατικό Δυναμικό και τα χαρακτηριστικά εκείνων με κίνδυνο φτώχειας

Το Β΄ τρίμηνο του 2013, το εργατικό δυναμικό της Περιφέρειας Ηπείρου, ηλικίας 15 ετών και άνω, ανέρχεται σε 143,5 χιλ. άτομα και αποτελείται από 104,5 χιλ. απασχολούμενους και 39 χιλ. ανέργους (27,2% του εργατικού δυναμικού, έναντι

12,1% για το αντίστοιχο τρίμηνο του 2010). Στην απασχόληση συμμετέχουν 57,5% άνδρες και 42,5% γυναίκες.

Το εργατικό δυναμικό αναλογεί στο 48,3% του πληθυσμού ηλικία 15 ετών και άνω και στο 66,7% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (15-64 ετών) στην Περιφέρεια Ηπείρου. Η συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό διαφοροποιείται σημαντικά ανάμεσα στα δύο φύλα. Οι άνδρες συμμετέχουν με υψηλότερο ποσοστό (73,9% του συνόλου των ανδρών εργάσιμης ηλικίας) σε σχέση με τις γυναίκες (59,7% του συνόλου).

Σε σχέση με το β' τρίμηνο του 2010, το εργατικό δυναμικό μειώθηκε κατά 15,5 χιλ. άτομα ή περίπου κατά 9,7%. Αν και η μείωση αφορά και τα δύο φύλα εντούτοις η μείωση των ανδρών ήταν τριπλάσια αυτής των γυναικών (μείωση του ανδρικού εργατικού δυναμικού κατά 12,4 χιλ. άτομα και του γυναικείου κατά 3,1 χιλ. άτομα. Αντίστοιχα, ο αριθμός του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας μειώθηκε κατά 35,3 χιλ. άτομα, ή κατά περίπου 25,2%, με τη μείωση να πλήττει περισσότερο τους άνδρες. Η εξέλιξη αυτή έχει σαν αποτέλεσμα ο αριθμός των ανέργων της Περιφέρειας να αυξηθεί κατά 19,8 χιλ. άτομα, ή κατά περίπου 103,1%.

Η μείωση του εργατικού δυναμικού κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται στην απογοήτευση των ανέργων που βλέποντας ότι οι προοπτικές εύρεσης εργασίας είναι μικρές αποχωρούν σταδιακά από την αγορά εργασίας. Η τάση μείωσης του εργατικού δυναμικού μάλλον θα ενισχυθεί κατά τα επόμενα χρόνια, λόγω των προγραμμάτων πρόωρης συνταξιοδότησης που προωθούνται στο δημόσιο τομέα (εφεδρεία). Σε στατιστικό επίπεδο η μείωση του εργατικού δυναμικού μέσω του μηχανισμού του «απογοητευμένου άνεργου» θα ανασχέσει εν μέρει την αύξηση του ποσοστού ανεργίας, λόγω του ότι το τελευταίο ορίζεται ως ο λόγος των ανέργων προς το εργατικό δυναμικό.

Από την εξέταση των μεταβολών του εργατικού δυναμικού κατά ηλικιακές ομάδες διαπιστώνεται ότι το εργατικό δυναμικό στο σύνολο του μειώνεται σε όλες τις κατηγορίες ηλικιών, με σημαντικότερη την μείωση κατά 7,7 χιλ. άτομα, ή κατά περίπου 23,7%, των ατόμων 15-29 ετών και ιδιαίτερα των ανδρών. Εξαιρέση αποτελεί η ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών των γυναικών όπου από το 2010 έως σήμερα καταγράφει αύξηση της συμμετοχής της στο εργατικό δυναμικό κατά 1,6 χιλ. άτομα. Όσον αφορά την απασχόληση, φαίνεται ότι αν και όλες οι ηλικιακές ομάδες και ανεξαρτήτου φύλου παρουσιάζουν μείωση εντούτοις η μεγαλύτερη μείωση οφείλεται στην συρρίκνωση των απασχολούμενων ηλικίας 15-29 ετών (μείωση κατά 54% σε σχέση με το 2010) και άνω των 45 ετών (μείωση κατά 54% σε σχέση με το 2010). Αυτές οι ηλικιακές ομάδες εμφανίζουν και την μεγαλύτερη αύξηση των ανέργων και ιδιαίτερα στους άνδρες.

Οι παραπάνω εξελίξεις σε συνδυασμό με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού που πλήττεται περισσότερο από τη φτώχεια καταδεικνύει ότι διευρύνεται η δεξαμενή των ανέργων και ιδιαίτερα των ανδρών της Περιφέρειας Ηπείρου, που έχουν υψηλό κίνδυνο φτώχειας, εφόσον η ανεργία αυτή είναι μεγαλύτερη των 12 μηνών.

Πίνακας 9: Εργατικό δυναμικό Περιφέρειας Ηπείρου και οι μεταβολές του κατά ομάδες ηλικιών και φύλο (χιλ. άτομα)

Ομάδες Ηλικιών	2013				Μεταβολή 2010-2013							
	Εργατικό Δυναμικό		Απασχολούμενοι		Άνεργοι		Εργατικό Δυναμικό		Απασχολούμενοι		Άνεργοι	
	Αρ.	Αρ.	Αρ.	%	Αρ.	Αρ.	%	Αρ.	%			
Σύνολο	143,5	104,5	39,0	27,2	-15,5	-35,3	-25,2	19,8	103,1			
15-29	24,7	11,0	13,7	55,4	-7,7	-12,9	-54	5,3	62,4			
30-44	61,6	44,4	17,1	27,8	-0,2	-10,1	-18,5	9,9	135,2			
45+	57,1	49,0	8,2	14,3	-7,6	-12,3	-20	4,7	134,7			
Ανδρες	79,1	60,1	19,0	24	-12,4	-23,4	-28	11,0	137,5			
15-29	12,3	6,1	6,2	50,2	-5,9	-7,7	-55,8	1,9	43,8			
30-44	32,8	24,7	8,1	24,6	-1,8	-7,3	-22,8	5,5	213,8			
45+	34,0	29,2	4,8	14	-4,7	-8,3	-22,2	3,6	318,5			
Γυναίκες	64,4	44,4	20,0	31,1	-3,1	-11,9	-21,1	8,8	78,5			
15-29	12,5	4,9	7,5	60,5	-1,8	-5,2	-51,4	3,4	81,5			
30-44	28,8	19,7	9,1	31,6	1,6	-2,7	-12,2	4,4	92,5			
45+	23,2	19,8	3,4	14,6	-2,9	-3,9	-16,6	1,1	45			

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΕΕΔ, ΕΛ.ΣΤΑΤ (2010 και 2013 β' τρίμηνο)

Ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού, ανά ομαδοποιημένες κατηγορίες, το 44,5% (63,9 χιλ. άτομα) του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας Ηπείρου έχει μεσαίο επίπεδο εκπαίδευσης (απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης), το 34,8% (49,9 χιλ. άτομα) έχουν υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, ενώ το 20,7% του εργατικού δυναμικού αφορά σε άτομα με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (29,7 άτομα). Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό των γυναικών με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης αποτελεί το 39,8% των γυναικών που συμμετέχουν στο εργατικό δυναμικό και είναι υψηλότερο του αντίστοιχου ποσοστού των ανδρών, ενώ αντίθετα η συμμετοχή των γυναικών με χαμηλά εκπαιδευτικά προσόντα είναι περιορισμένη.

Ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο, είναι σαφές ότι η μείωση του εργατικού δυναμικού αφορά κυρίως τα άτομα χαμηλής εκπαίδευσης, ενώ οι κάτοχοι πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τείνουν να διατηρούν θετικό πρόσημα στη συμμετοχή τους στο εργατικό δυναμικό. Ειδικότερα, το εργατικό δυναμικό που έχει χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης μειώθηκε σε σχέση με το 2010 κατά 14,7 χιλ. άτομα, ενώ οι κάτοχοι απολυτηρίου μέσης εκπαίδευσης που συμμετέχουν στο εργατικό δυναμικό μειώθηκαν κατά 6,2 χιλ. άτομα. Αντίθετα, οι κάτοχοι πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν στο εργατικό δυναμικό αυξήθηκαν κατά 5,5 χιλ. άτομα. Σε όρους απασχόλησης η μεγαλύτερη μείωση καταγράφεται στους απασχολούμενους μέσης εκπαίδευσης, εικόνα που επιβεβαιώνεται στην αντίστροφη μορφή της και στους άνεργους.

Τα παραπάνω σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο κίνδυνος της φτώχειας μειώνεται όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης θέτει στο επίκεντρο το εργατικό δυναμικό της Περιφέρειας Ηπείρου με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης που ανέρχεται σε 29,7 χιλ. άτομα.

Πίνακας 10: Εργατικό δυναμικό Περιφέρεια Ηπείρου και οι μεταβολές του κατά επίπεδο εκπαίδευσης και φύλο (χιλ. άτομα)

Επίπεδο Εκπαίδευσης	2013				Μεταβολή 2010-2013				
	Εργατικό Δυναμικό	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		Εργατικό Δυναμικό	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		
	Αρ.	Αρ.	Αρ	%	Αρ.	Αρ	%	Αρ	%
Σύνολο	143,5	104,5	39,0	27,2	-15,5	-35,3	-25,2	19,8	103,1
Υψηλό	49,9	37,6	12,3	24,7	5,5	-0,4	-1	5,8	89,7
Μεσαίο	63,9	42,7	21,1	33,1	-6,2	-18,2	-29,9	12,1	133,1
Χαμηλό	29,7	24,1	5,6	18,8	-14,7	-16,7	-40,8	1,9	52,6
Άνδρες	79,1	60,1	19,0	24	-12,4	-23,4	-28	11,0	137,5
Υψηλό	24,2	19,7	4,5	18,6	3,4	1,0	5,6	2,4	112,5
Μεσαίο	37,5	26,6	10,9	29	-6,4	-12,9	-32,7	6,5	150,2
Χαμηλό	17,3	13,7	3,6	20,9	-9,4	-11,5	-45,7	2,1	136,1
Γυναίκες	64,4	44,4	20,0	31,1	-3,1	-11,9	-21,1	8,8	78,5
Υψηλό	25,6	17,9	7,8	30,4	2,0	-1,4	-7,3	3,4	78,6
Μεσαίο	26,4	16,1	10,3	38,9	0,2	-5,3	-24,8	5,5	117,3
Χαμηλό	12,4	10,4	2,0	15,9	-5,3	-5,1	-33	-0,2	-7,6

*Χαμηλό: Μέχρι γ τάξη Γυμνασίου, Μεσαίο: Μέση Εκπαίδευση (Λύκειο) και Υψηλό: Ανώτατες Σχολές, Μεταπτυχιακός τίτλος, Ανώτερες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΕΕΔ, ΕΛ.ΣΤΑΤ (2010 και 2013 β' τρίμηνο)

Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Περιφέρειας Ηπείρου καθώς το ποσοστό κινδύνου φτώχειας σε επίπεδο χώρας στους λοιπούς οικονομικά μη ενεργούς (δεν περιλαμβάνονται οι συνταξιούχοι) ανέρχεται σε 30,2% (ΕΛΣΤΑΤ 2013) και αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό μετά από αυτό των ανέργων.

Σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ), στην Περιφέρεια Ηπείρου ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανέρχεται σε 153,7 χιλ. άτομα, εκ των οποίων 89,1 χιλ. άτομα είναι συνταξιούχοι. Οπότε εκτιμάται ότι περίπου 19,4 χιλ. άτομα (δηλαδή το 30,2% των 64,6 χιλ. άτομα μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού μη συμπεριλαμβανομένου των συνταξιούχων) εκτιμάται ότι αποτελούν μία εν δυνάμει δεξαμενή ατόμων με υψηλό κίνδυνο φτώχειας.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το 57,5% του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού της Περιφέρειας είναι γυναίκες, ενώ το 59,7% είναι έγγαμοι. Επίσης, 3,6 χιλ. άτομα του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού δεν έχουν ασφάλεια υγείας, άνω συνολικά στην Περιφέρεια καταγράφονται 19,5 χιλ άτομα του οικονομικά και μη ενεργού πληθυσμού.

4.3.3. Απασχολούμενοι και τα χαρακτηριστικά εκείνων με κίνδυνο φτώχειας

Όπως προαναφέρθηκε, στα πλαίσια της σύνθεσης του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας Ηπείρου, το β' τρίμηνο του 2013, οι απασχολούμενοι της Περιφέρειας, ηλικίας 15 ετών και άνω, ανέρχονται σε 104,5 χιλ. απασχολούμενους με το 57,5% του συνόλου των απασχολουμένων να είναι άνδρες και 42,5% γυναίκες. Ως συνέπεια της ύφεσης στην οποία βυθίστηκε η οικονομία από το 2009 καταγράφεται απώλεια θέσεων εργασίας κατά 35,3 χιλ. άτομα, ή κατά περίπου 25,2%, με τη μείωση να πλήττει περισσότερο τους άνδρες. Επιπρόσθετα, η ύφεση φαίνεται να έχει πλήξει περισσότερο την απασχόληση των νέων.

Επίσης από τα παραπάνω στοιχεία σύνθεσης του εργατικού δυναμικού, ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο, είναι σαφές ότι η μείωση της απασχόλησης αφορά κυρίως τα άτομα μέσης και χαμηλής εκπαίδευσης, ενώ οι κάτοχοι πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζουν αντοχή.

Από το σύνολο των απασχολουμένων 55,2% (57,6 χιλ. άτομα) είναι μισθωτοί, 31,8% (33,2 χιλ. άτομα) είναι αυτοαπασχολούμενοι, 7,5% (7,6 χιλ. άτομα) είναι εργοδότες και 5,7% (5,9 χιλ. άτομα) εργάζονται ως συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη. Η μείωση της απασχόλησης των μισθωτών είναι η πλέον σημαντική λόγω του απόλυτου μεγέθους της, ενώ ποσοστιαία η σημαντικότερη μείωση καταγράφεται στους εργοδότες. Σε απόλυτα νούμερα, την περίοδο 2010-2013 οι μισθωτοί στην Περιφέρεια Ηπείρου μειώθηκαν κατά 15,4 χιλ. άτομα ή 21,1%, ενώ ποσοστιαία η μείωση των εργοδοτών ανήλθε στο 51,3%.

Από τα στοιχεία απασχόλησης ανά φύλο, σε απόλυτους όρους, διαπιστώνεται ότι με εξαίρεση τη μείωση των συμβοηθούντων μελών, όλες οι άλλες θέσεις στο επάγγελμα έχουν πλήξει περισσότερο τους άνδρες.

Πίνακας 11: Κατανομή της απασχόλησης στην Περιφέρεια Ηπείρου, ανά θέση στο επάγγελμα (χιλ. άτομα)

	2010	2013	A.M (Αρ.) 2013/2010	Π.Μ (%) 2013/2010	Π.Κ (%) 2013
Σύνολο	139,7	104,5	-35,3	-25,2	100,0
Εργοδότες	15,7	7,7	-8,1	-51,3	7,3
Αυτοαπασχολούμενοι	40,7	33,2	-7,5	-18,4	31,8
Μισθωτοί	73,0	57,6	-15,4	-21,1	55,2
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	10,3	6,0	-4,3	-42,0	5,7
Άνδρες	83,5	60,1	-23,4	-28,0	100,0
Εργοδότες	13,1	6,3	-6,9	-52,3	10,4
Αυτοαπασχολούμενοι	25,1	20,7	-4,4	-17,4	34,5
Μισθωτοί	41,8	30,8	-11,0	-26,2	51,3
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	3,4	2,2	-1,2	-34,9	3,7
Γυναίκες	56,3	44,4	-11,9	-21,1	100,0
Εργοδότες	2,6	1,4	-1,2	-45,9	3,2
Αυτοαπασχολούμενοι	15,6	12,5	-3,1	-20,0	28,1

	2010	2013	Α.Μ (Αρ.) 2013/2010	Π.Μ (%) 2013/2010	Π.Κ (%) 2013
Μισθωτοί	31,2	26,8	-4,4	-14,2	60,3
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	6,9	3,8	-3,1	-45,5	8,5

Α.Μ: Απόλυτη Μεταβολή, Π.Μ: Ποσοστιαία Μεταβολή, Π.Κ: Ποσοστιαία Κατανομή

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΕΕΔ, ΕΛ.ΣΤΑΤ (2010 και 2013 β' τρίμηνο)

Αξίζει να σημειωθεί ότι η πλειοψηφία των ατόμων που ζουν κάτω ή στο όριο της φτώχειας δεν είναι μισθωτοί. Αυτό προκύπτει τόσο από στοιχεία σε εθνικό επίπεδο όπου ο κίνδυνος φτώχειας σε μισθωτούς ανέρχεται στο 9,2% ενώ στους μη μισθωτούς στο 20,3%, όσο και από στοιχεία σε Περιφερειακό επίπεδο από όπου προκύπτει ότι οι μισθωτοί των πεντακοσίων ευρώ μηνιαίως στην Περιφέρεια ανέρχονται σε μόλις 3.416 σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (ΕΕΔ, β' τρ. 2013). Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει επιπλέον το συμπέρασμα ότι οι μισθωτοί της Περιφέρειας Ηπείρου συγκεντρώνονται με μεγαλύτερη ένταση σε σύγκριση με τη χώρα στα χαμηλότερα μισθολογικά κλιμάκια και ειδικότερα σε μισθούς έως 899 ευρώ.

Πίνακας 12: Κατανομή μισθωτών της Περιφέρειας Ηπείρου ανά κλιμάκιο μηνιαίων καθαρών αποδοχών από την κύρια απασχόληση

Κλιμάκια Καθαρών Αποδοχών	ΗΠΕΙΡΟΣ		ΧΩΡΑ	
	Αρ.	%	Αρ.	%
Μέχρι 499 Ευρώ	3.416	11,6%	186.263	11,0%
500 έως 699 Ευρώ	6.356	21,5%	270.148	15,9%
700 έως 799 Ευρώ	5.371	18,2%	231.351	13,6%
800 έως 899 Ευρώ	4.158	14,1%	213.923	12,6%
900 έως 999 Ευρώ	3.347	11,3%	204.863	12,1%
1.000 έως 1.099 Ευρώ	2.881	9,8%	193.743	11,4%
1.100 έως 1.299 Ευρώ	1.658	5,6%	129.693	7,6%
1.300 έως 1.599 Ευρώ	904	3,1%	89.608	5,3%
1.600 έως 1.749 Ευρώ	569	1,9%	66.182	3,9%
1750 και άνω	865	2,9%	110.443	6,5%
Σύνολο	29.525	100%	1.696.217	100%
Δεν γνωρίζει/Δεν απαντά	28.082	-	534.782	-
Σύνολο Μισθωτών	57.607	-	2.230.999	-

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΕΕΔ, ΕΛ.ΣΤΑΤ (2013 β' τρίμηνο)

Στην Περιφέρεια Ηπείρου οι μερικώς απασχολούμενοι ανέρχονται στις 7,3 χιλ, εκ των οποίων οι 5,2 χιλ. είναι γυναίκες. Αν και σε απόλυτους όρους οι περισσότερες απώλειες καταγράφονται στους πλήρως απασχολούμενους, εντούτοις αξίζει να σημειωθεί ότι σε ποσοστιαίους όρους η μείωση της μερικής απασχόλησης είναι μεγαλύτερη.

Πίνακας 13: Κατανομή της απασχόλησης στην Περιφέρεια Ηπείρου, ανά είδος απασχόλησης (χιλ. άτομα)

	2010	2013	Α.Μ (Αρ.) 2013/2010	Π.Μ (%) 2013/2010	Π.Κ (%) 2013
Σύνολο	139,7	104,5	-35,3	-25,2	100,0
Πλήρης	126,7	97,1	-29,6	-23,4	93,0
Μερική	13,0	7,3	-5,7	-43,5	7,0
Άνδρες	83,5	60,1	-23,4	-28,0	100,0
Πλήρης	80,3	58,0	-22,3	-27,8	96,5
Μερική	3,2	2,1	-1,1	-33,6	3,5
Γυναίκες	56,3	44,4	-11,9	-21,1	100,0
Πλήρης	46,4	39,2	-7,3	-15,7	88,2
Μερική	9,8	5,2	-4,6	-46,7	11,8

Α.Μ: Απόλυτη Μεταβολή, Π.Μ: Ποσοστιαία Μεταβολή, Π.Κ: Ποσοστιαία Κατανομή

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΕΕΔ, ΕΛ.ΣΤΑΤ (2010 και 2013 β' τρίμηνο)

Συμπληρωματικά με το παραπάνω, από το σχήμα που ακολουθεί, το οποίο βασίζεται σε στοιχεία σε εθνικό επίπεδο προκύπτει μία σαφώς θετική σχέση μεταξύ της έντασης της απασχόλησης για τα μέλη ενός νοικοκυριού με ή χωρίς εξαρτώμενα παιδιά και της αποτροπής καταστάσεων φτώχειας. Πράγματι, καθώς αυξάνεται ο λόγος του αριθμού των μηνών που έχουν εργαστεί τα ενεργά μέλη του νοικοκυριού προς το συνολικό αριθμό μηνών που θα μπορούσαν θεωρητικά να έχουν εργαστεί, οπότε και ο δείκτης της έντασης της απασχόλησης (WI)⁴ από 0,2 σε 0,45 και κατόπιν σε 0,85 και 1, τα ποσοστά φτώχειας μειώνονται δραστικά.

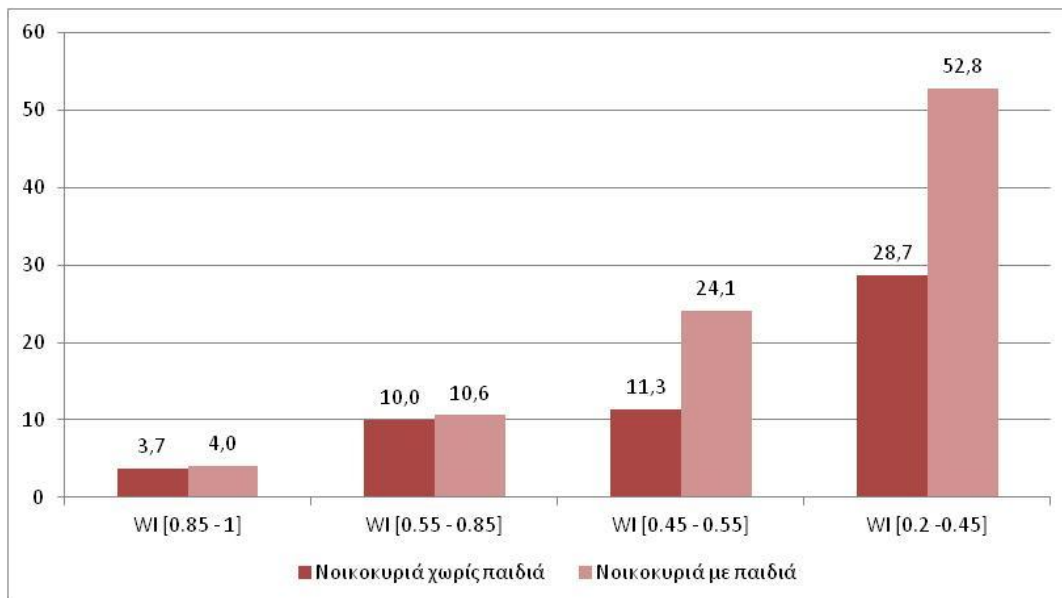
Συγκεκριμένα, στα νοικοκυριά που ο δείκτης έντασης της απασχόλησης είναι μεταξύ 0,2 και 0,45 (δηλαδή εργασία λιγότερο από 6 μήνες το χρόνο), το 28,7% των νοικοκυριών χωρίς παιδιά και το 52,8% των νοικοκυριών με εξαρτώμενα παιδιά ζουν σε συνθήκες φτώχειας. Όταν ο δείκτης λαμβάνει τιμές από 0,85 έως 1 τα αντίστοιχα ποσοστά ανέρχονται σε 4% για τα νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά και 3% για τα νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά.

Με άλλα λόγια διαπιστώνεται μία σαφώς αρνητική σχέση μεταξύ της έντασης της απασχόλησης των μελών ενός νοικοκυριού και του ποσοστού φτώχειας. Η ένταση της απασχόλησης των μελών των νοικοκυριών αναδεικνύεται για την Ελλάδα άρα και σε περιφερειακό επίπεδο καθοριστικός παράγοντας αποτροπής καταστάσεων

⁴ Η ένταση της απασχόλησης ορίζεται ως ο λόγος του αριθμού των μηνών που έχουν εργαστεί τα ενεργά μέλη ενός νοικοκυριού ηλικίας 15-64 ετών προς τον συνολικό αριθμό των μηνών που θα μπορούσαν θεωρητικά να έχουν εργαστεί. Ανεξάρτητα από την ηλικία τους τα παιδιά που σπουδάζουν δεν υπολογίζονται στα μέλη του νοικοκυριού,

φτώχειας τόσο για το σύνολο των νοικοκυριών όσο και κυρίως για τα νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά.

Σχήμα 4: Κίνδυνος φτώχειας εργαζομένων και ένταση απασχόλησης (%)

Πηγή: Eurostat, EUSILC (2013)

Η διάρθρωση της απασχόλησης στην Περιφέρεια Ηπείρου δείχνει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων εργάζεται στον τομέα των υπηρεσιών (64,6%), στον δευτερογενή ασχολείται το 13,9% και στον αγροτικό τομέα το 21,5%, αποδεικνύοντας και την σημασία του πρωτογενή τομέα στην οικονομική δραστηριότητα της Περιφέρειας.

Σε σχέση με το 2010, μείωση της απασχόλησης παρατηρήθηκε σε σχεδόν όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας από την έναρξη της κρίσης, ωστόσο ήταν εντονότερη σε ορισμένους. Η κύρια μείωση της απασχόλησης σε ποσοστιαίους όρους έχει προέλθει από τον δευτερογενή τομέα (κυρίως από τον κλάδο της μεταποίησης και των κατασκευών), ενώ ακολουθεί ο τριτογενής τομέας των υπηρεσιών. Σε απόλυτους όρους η μεγαλύτερες απώλειες θέσεων εργασίας καταγράφονται στον τριτογενή τομέα και ιδιαίτερα στο εμπόριο. Ειδικότερα, σωρευτικά την περίοδο 2010-2013 η απασχόληση στη μεταποίηση μειώθηκε κατά 6,4 χιλιάδες άτομα, στις κατασκευές κατά 6,2 χιλιάδες και στο σύνολο των υπηρεσιών κατά 16,9 χιλιάδες.

Πίνακας 14: Κατανομή της απασχόλησης στην Περιφέρεια Ηπείρου, ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (χιλ. άτομα)

	2010	2013	Α.Μ (Αρ.) 2013/2010	Π.Μ (%) 2013/2010	Π.Κ (%) 2013
Σύνολο	139,7	104,5	-35,3	-25,2	100,0
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	27,7	22,4	-5,2	-18,9	21,5
Β. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,2	0,1	-0,1	-57,4	0,1
Γ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	13,5	7,2	-6,4	-47,1	6,9
Δ. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛ	1,0	0,5	-0,4	-46,4	0,5
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	0,5	0,6	0,1	15,4	0,6
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	12,4	6,2	-6,2	-49,9	6,0
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ	24,5	16,5	-8,0	-32,5	15,8
Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	3,8	4,5	0,6	16,5	4,3
Θ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙ	13,5	9,4	-4,1	-30,3	9,0
Ι. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	0,4	0,6	0,2	59,7	0,6
Κ. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1,8	0,8	-0,9	-52,2	0,8
Λ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,1	0,0	-0,1	-100,0	0,0
Μ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤ	5,6	3,5	-2,0	-36,5	3,4
Ν. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	0,7	1,7	1,0	160,2	1,6
Ξ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙ	10,4	8,1	-2,4	-22,6	7,7
Ο. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	11,1	10,7	-0,4	-3,7	10,2
Π. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	7,6	8,9	1,3	17,3	8,6
Ρ. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	1,5	0,5	-1,0	-66,6	0,5
Σ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2,8	1,8	-1,0	-34,6	1,7
Τ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	0,7	0,3	-0,4	-56,5	0,3
Άνδρες	83,5	60,1	-23,4	-28,0	100,0
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	15,4	12,3	-3,1	-20,4	20,4
Β. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,1	0,1	0,0	-34,9	0,1
Γ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	9,7	5,1	-4,6	-47,2	8,5
Δ. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛ	0,8	0,5	-0,3	-35,8	0,9
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	0,5	0,5	0,0	-3,1	0,8
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	12,1	5,8	-6,3	-52,1	9,7
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ	14,2	9,9	-4,3	-30,1	16,5
Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	3,6	4,3	0,7	20,2	7,2
Θ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙ	7,8	4,8	-3,1	-39,1	8,0

	2010	2013	Α.Μ (Αρ.) 2013/2010	Π.Μ (%) 2013/2010	Π.Κ (%) 2013
Ι. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	0,4	0,4	0,0	5,4	0,6
Κ. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1,0	0,5	-0,5	-49,5	0,8
Λ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,0	0,0	0,0	#ΔΙΑΙΡ/0!	0,0
Μ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤ	3,1	2,2	-0,9	-29,1	3,7
Ν. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	0,1	0,5	0,4	520,5	0,8
Ξ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙ	6,8	5,2	-1,6	-23,8	8,7
Ο. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3,7	3,8	0,1	3,8	6,4
Π. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	2,3	3,1	0,7	31,5	5,1
Ρ. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	0,8	0,3	-0,4	-56,9	0,6
Σ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	1,0	0,8	-0,2	-21,5	1,4
Τ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	0,0	0,0	0,0	#ΔΙΑΙΡ/0!	0,0
Γυναίκες	56,3	44,4	-11,9	-21,1	100,0
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	12,3	10,2	-2,1	-17,2	22,9
Β. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,1	0,0	-0,1	-100,0	0,0
Γ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	3,8	2,0	-1,8	-46,9	4,6
Δ. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛ	0,2	0,0	-0,2	-100,0	0,0
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	0,0	0,1	0,1	#ΔΙΑΙΡ/0!	0,2
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	0,3	0,4	0,1	33,7	0,9
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ	10,3	6,6	-3,7	-35,8	14,9
Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	0,3	0,2	-0,1	-32,5	0,4
Θ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙ	5,7	4,7	-1,0	-18,1	10,5
Ι. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	0,1	0,3	0,2	405,5	0,6
Κ. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	0,8	0,3	-0,4	-55,5	0,8
Λ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,1	0,0	-0,1	-100,0	0,0
Μ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤ	2,4	1,3	-1,1	-46,0	3,0
Ν. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	0,6	1,2	0,7	114,5	2,8
Ξ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙ	3,6	2,9	-0,7	-20,4	6,5
Ο. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	7,4	6,8	-0,6	-7,5	15,4
Π. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	5,3	5,9	0,6	11,1	13,2
Ρ. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	0,7	0,1	-0,5	-78,1	0,3
Σ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	1,7	1,0	-0,7	-42,6	2,2
Τ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	0,7	0,3	-0,4	-56,5	0,7

Α.Μ: Απόλυτη Μεταβολή, Π.Μ: Ποσοστιαία Μεταβολή, Π.Κ: Ποσοστιαία Κατανομή

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΕΕΔ, ΕΛ.ΣΤΑΤ (2010 και 2013 β' τρίμηνο)

4.3.4. Άνεργοι και τα χαρακτηριστικά εκείνων με κίνδυνο φτώχειας

Η εικόνα της ανεργίας στην Περιφέρεια Ηπείρου προσεγγίζει πολύ το αντίστροφο είδωλο της εικόνας της απασχόλησης. Υπό αυτή την έννοια τα βασικά χαρακτηριστικά των ανέργων δεν διαφοροποιούνται από τα χαρακτηριστικά που προκύπτουν από τις εξελίξεις στην απασχόληση. Έτσι, οι άνεργοι της Περιφέρειας Ηπείρου ανέρχονται σε 39 χιλ., ενώ σε σχέση με το β' τρίμηνο του 2010, οι άνεργοι έχουν αυξηθεί κατά 19,8 χιλ. άτομα, ή κατά περίπου 103,1%. Το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια Ηπείρου κατά το β' τρίμηνο του 2013 ανήλθε στο 27,2%, έναντι 12,1% το β' τρίμηνο του 2010.

Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών της Περιφέρειας Ηπείρου είναι υψηλότερο από εκείνο των ανδρών. Ειδικότερα, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών ανέρχεται σε 31,1%, έναντι 24% των ανδρών. Σταδιακά και κατά τη διάρκεια της κρίσης έχει αρχίσει να μεταβάλλεται και η αναλογία ανδρών και γυναικών στο σύνολο των ανέργων της Περιφέρειας. Η αλλαγή αυτή είναι αποτέλεσμα της συγκριτικά μεγαλύτερης αύξησης των ανέργων ανδρών και όχι της μείωσης των ανέργων γυναικών.

Το ποσοστό ανεργίας των νεότερων της Περιφέρειας Ηπείρου είναι πολύ υψηλότερο από εκείνο των μεγαλύτερων σε ηλικία. Ειδικότερα, το ποσοστό ανεργίας των νέων 15-29 ετών διαμορφώθηκε στο 55,4%, έναντι του 27,8% στην ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών και 14,3% στην ηλικιακή ομάδα των 45 ετών και άνω.

Το ποσοστό ανεργίας των ομάδων του πληθυσμού με υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο είναι χαμηλότερο από εκείνο των ομάδων με χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο, ενώ το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας καταγράφεται στους έχοντες μεσαίου επιπέδου εκπαίδευση. Έτσι, το γενικό ποσοστό ανεργίας των ατόμων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης διαμορφώνεται στο 24,7%, έναντι 33,1% των ατόμων μέσης εκπαίδευσης.

Περίπου 6 στους 10 άνεργους της Περιφέρειας Ηπείρου είναι μακροχρόνια άνεργος (62,4%). Συνολικά ο αριθμός των μακροχρόνια ανέργων της Περιφέρειας ανέρχεται στα 24,2 χιλ. άτομα, με τις γυναίκες να πλήττονται σε μεγαλύτερο βαθμό. Σε σχέση με το 2010 παρατηρείται περαιτέρω αύξηση του ποσοστού των μακροχρόνια ανέργων.

Πίνακας 15: Κατανομή ανέργων της Περιφέρειας Ηπείρου βάσει την διάρκεια ανεργίας

	2010	2013	Α.Μ (Αρ.) 2013/2010	Π.Μ (%) 2013/2010	Π.Κ (%) 2013
Σύνολο	19,2	39,0	19,8	103,1	100,0
Έως 5 μήνες	4,4	9,7	5,2	117,9	24,8
Από 6 έως 11 μήνες	2,9	5,2	2,3	77,7	13,2
Πάνω από 12 μήνες	11,9	24,2	12,3	103,8	62,2
Άνδρες	8,0	19,0	11,0	137,4	100,0
Έως 5 μήνες	2,3	5,9	3,5	151,5	30,9
Από 6 έως 11 μήνες	1,5	2,6	1,1	72,8	13,5
Πάνω από 12 μήνες	4,2	10,6	6,4	152,6	58,0

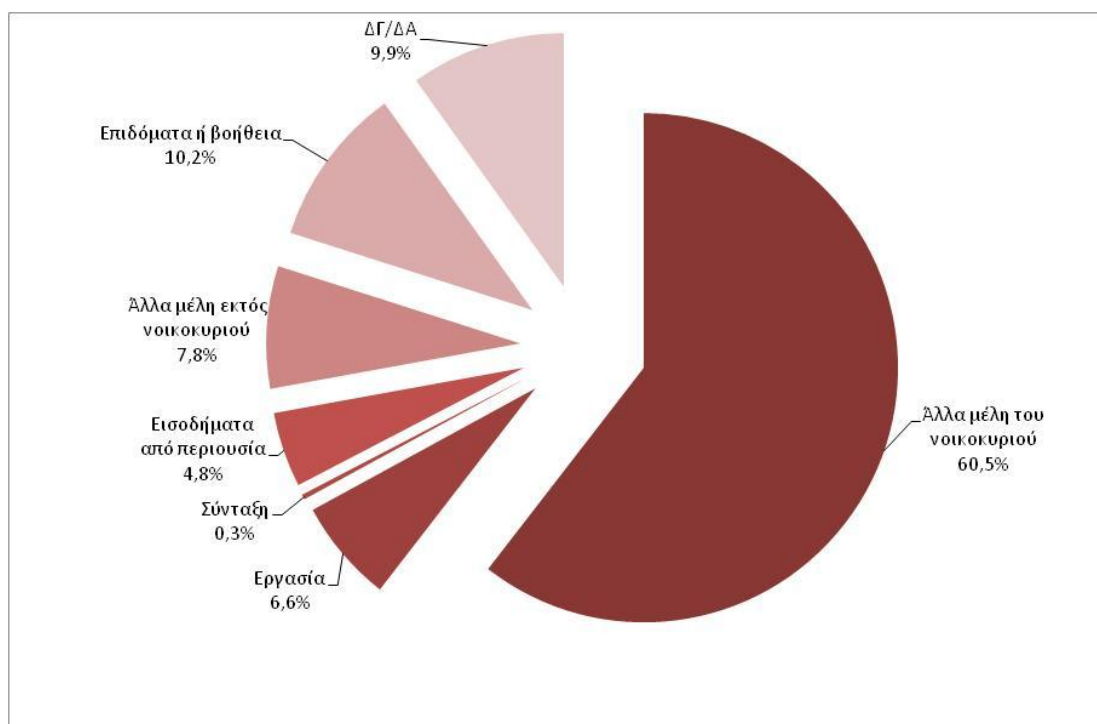
	2010	2013	Α.Μ (Αρ.) 2013/2010	Π.Μ (%) 2013/2010	Π.Κ (%) 2013
Γυναίκες	11,2	20,0	8,8	78,5	100,0
Έως 5 μήνες	2,1	3,8	1,7	80,6	19,0
Από 6 έως 11 μήνες	1,4	2,6	1,2	82,9	12,9
Πάνω από 12 μήνες	7,7	13,6	5,9	77,2	67,4

Α.Μ: Απόλυτη Μεταβολή, Π.Μ: Ποσοστιαία Μεταβολή, Π.Κ: Ποσοστιαία Κατανομή

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΕΕΔ, ΕΛ.ΣΤΑΤ (2010 και 2013 β' τρίμηνο)

Το 60,5% των ανέργων της Περιφέρειας δηλώνει ότι καλύπτει τις ανάγκες διαβίωσης του χάρη στη βοήθεια που του παρέχουν τα άλλα μέλη του νοικοκυριού. Το ότι είναι περιορισμένο το δίκτυο κοινωνικής προστασίας προκύπτει από το γεγονός ότι μόνο το 10,2% των ανέργων δηλώνει ότι κύρια πηγή συντήρησης του είναι τα επιδόματα ανεργίας ή άλλη βοήθεια κοινωνική προστασίας. Τέλος το ποσοστό των ανέργων που καλύπτει τα έξοδα διαβίωσης χάρη στα εισοδήματα περιουσίας ανέρχεται στο 4,8%. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι σημαντικό ρόλο για την προστασία των ανέργων στην Περιφέρεια Ηπείρου διατηρεί ο σχετικά ισχυρός θεσμός του άτυπου οικογενειακού δικτύου.

Σχήμα 5: Κύρια πηγή συντήρησης των ανέργων της Περιφέρειας Ηπείρου

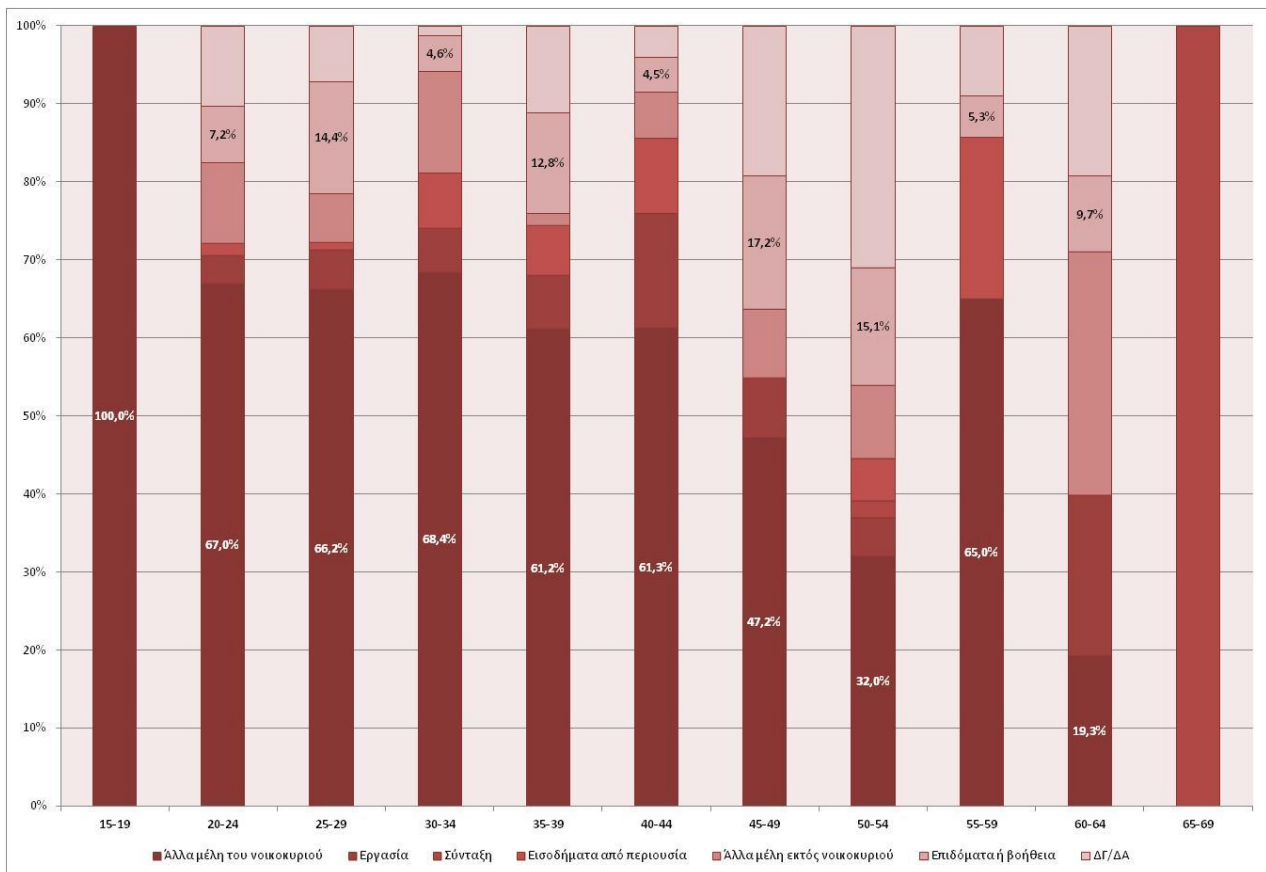

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΕΕΔ, ΕΛ.ΣΤΑΤ (2013 β' τρίμηνο)

Από την εξέταση των πηγών συντήρησης των ανέργων κατά ηλικία προκύπτουν ορισμένα ακόμα ενδιαφέροντα συμπεράσματα όπως αποτυπώνονται και στο διάγραμμα που ακολουθεί. Καθώς αυξάνεται η ηλικία των ανέργων μειώνεται σημαντικά το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι λαμβάνουν βοήθεια από άλλα

άτομα του νοικοκυριού, με εξαίρεση την ηλικιακή ομάδα 55-59 ετών που φαίνεται ότι πλήττεται ιδιαίτερα από την παρατεταμένη οικονομική κρίση με αποτέλεσμα όλο και περισσότερα άτομα αυτής της ηλικίας να έχουν ανάγκη οικονομικής βοήθειας από τα μέλη του νοικοκυριού. Ειδικότερα, από το 100% για τους ανέργους ηλικίας 15-19 ετών, το ποσοστό μειώνεται στο 19,3% για τους μεγαλύτερης ηλικίας 60-64 ετών. Αντίθετα, αυξάνει το ποσοστό αυτών που λαμβάνουν επιδόματα ή άλλη κοινωνική βοήθεια καθώς αυξάνεται η ηλικία, δεδομένου ότι οι παροχές των επιδομάτων ανεργίας σχετίζονται θετικά με τον προηγούμενο εργασιακό βίο του δικαιούχου, αν και είναι ανησυχητικό το ποσό αυτό στις παραγωγικές ηλικιακές ομάδες 35-39 ετών και 50-54 ετών. Επιπλέον η περιουσία ως πηγή συντήρησης του ανέργου αυξάνεται αισθητά με την ηλικία του.

Σχήμα 6: Κύρια πηγή συντήρησης των ανέργων της Περιφέρειας Ηπείρου κατά ομάδα ηλικίας (%)

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ΕΕΔ, ΕΛ.ΣΤΑΤ (2013 β' τρίμηνο)

4.4. Σύνθεση και συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών με κίνδυνο φτώχειας

4.4.1. Σύνθεση νοικοκυριών

Ο συνολικός αριθμός των νοικοκυριών της Περιφέρειας Ηπείρου σε κανονικές και μη κανονικές κατοικίες ανέρχεται σε 128.388 νοικοκυριά με το μέσο μέγεθος των μελών του νοικοκυριού να ανέρχεται σε 2,5 μέλη.

Συνολικά στην Περιφέρεια Ηπείρου καταγράφονται 30.515 νοικοκυριά χωρίς παιδιά, 11.177 μονογονεϊκά νοικοκυριά με συνολικά 30.255 μέλη και 33.213 Μονοπρόσωπα νοικοκυριά. Επίσης καταγράφονται 35.302 νοικοκυριά χωρίς απασχολούμενο μέλος και 33.255 με ένα μόνο απασχολούμενο μέλος. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα νοικοκυριά χωρίς απασχολούμενο δεδομένου και του αριθμού των παιδιών που διαβιούν σε αυτά που εκτιμώνται σε 36,5 χιλ. παιδιά και διατρέχουν άμεσο κίνδυνο φτώχειας.

Πίνακας 16: Ιδιωτικά νοικοκυριά κατά τύπο και μέγεθος και κατά τύπο πυρηνικής οικογένειας

Περιγραφή / Τύπος νοικοκυριού και τύπος πυρηνικής οικογένειας	Σύνολο νοικοκυριών	Μέλη του νοικοκυριού										Μελών των νοικοκυριών
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10+	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ (Έδρα: Ιωάννινα,τα)	128.388	33.213	39.970	23.019	21.008	7.069	2.756	916	278	68	91	328.395
1.0 Νοικοκυριά με μία πυρηνική οικογένεια	87.366	0	36.928	22.592	20.035	5.957	1.458	309	61	8	18	263.234
1.1 Παντρεμένα ζευγάρια χωρίς παιδιά	30.515	0	29.154	1.170	151	26	8	4	0	0	2	62.650
Χωρίς άλλα μέλη	29.154	0	29.154	0	0	0	0	0	0	0	0	58.308
Μαζί με άλλα μέλη	1.361	0	0	1.170	151	26	8	4	0	0	2	4.342
1.2 Παντρεμένα ζευγάρια με παιδιά	43.808	0	0	17.489	18.858	5.690	1.402	291	58	7	13	167.467
Χωρίς άλλα μέλη	39.452	0	0	17.489	17.187	3.924	715	102	27	3	5	146.134
Μαζί με άλλα μέλη	4.356	0	0	0	1.671	1.766	687	189	31	4	8	21.333
1.3 Συμβιούντες χωρίς παιδιά	1.119	0	1.059	52	6	1	0	1	0	0	0	2.310
Χωρίς άλλα μέλη	1.059	0	1.059	0	0	0	0	0	0	0	0	2.118
Μαζί με άλλα μέλη	60	0	0	52	6	1	0	1	0	0	0	192
1.4 Συμβιούντες με παιδιά	147	0	0	74	48	17	5	1	2	0	0	552
Χωρίς άλλα μέλη	114	0	0	74	26	10	3	0	1	0	0	402
Μαζί με άλλα μέλη	33	0	0	0	22	7	2	1	1	0	0	150
1.5 Πατέρας με παιδιά	2.281	0	1.150	771	255	81	15	5	0	1	3	6.214
Χωρίς άλλα μέλη	1.653	0	1.150	428	62	12	1	0	0	0	0	3.898
Μαζί με άλλα μέλη	628	0	0	343	193	69	14	5	0	1	3	2.316
1.6 Μητέρα με παιδιά	9.496	0	5.565	3.036	717	142	28	7	1	0	0	24.041
Χωρίς άλλα μέλη	7.816	0	5.565	1.857	341	45	6	2	0	0	0	18.340
Μαζί με άλλα μέλη	1.680	0	0	1.179	376	97	22	5	1	0	0	5.701
2.0 Νοικοκυριά με δύο ή περισσότερες πυρηνικές οικογένειες	4.151	0	0	0	849	1.080	1.281	598	213	60	70	23.697
3.0 Νοικοκυριά χωρίς πυρηνικές οικογένειες	36.871	33.213	3.042	427	124	32	17	9	4	0	3	41.464

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού 2011

Πίνακας 17: Πυρηνικές οικογένειες της Περιφέρειας Ηπείρου κατά τύπο, μέγεθος και αριθμό απασχολούμενων μελών

Περιγραφή / Τύπος πυρηνικών οικογενειών και αριθμός των απασχολούμενων μελών	Σύνολο πυρηνικών οικογενειών	Πυρηνικές οικογένειες κατά αριθμό μελών									
		2	3	4	5	6	7	8	9	10+	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ (Έδρα: Ιωάννινα,τα)	95.813	44.728	24.219	20.900	4.875	925	121	32	6	7	
Χωρίς απασχολούμενο μέλος	35.302	28.625	4.518	1.749	331	68	8	3	0	0	
Με ένα απασχολούμενο μέλος	33.255	11.563	11.308	8.104	1.877	343	44	11	1	4	
Με δύο απασχολούμενα μέλη	23.814	4.540	7.433	9.298	2.085	395	48	10	3	2	
Με τρία απασχολούμενα μέλη	2.828	0	960	1.415	370	67	11	3	2	0	
Με τέσσερα και άνω απασχολούμενα μέλη	614	0	0	334	212	52	10	5	0	1	
Παντρεμένα ζευγάρια	80.847	33.776	20.911	20.300	4.788	911	117	31	6	7	
Χωρίς απασχολούμενο μέλος	30.168	24.504	3.680	1.597	315	62	7	3	0	0	
Με ένα απασχολούμενο μέλος	25.545	5.857	9.606	7.848	1.836	341	42	10	1	4	
Με δύο απασχολούμενα μέλη	21.916	3.415	6.792	9.183	2.070	393	48	10	3	2	
Με τρία απασχολούμενα μέλη	2.625	0	833	1.349	363	65	10	3	2	0	
Με τέσσερα και άνω απασχολούμενα μέλη	593	0	0	323	204	50	10	5	0	1	
Συμβιούντες	1.435	1.269	117	32	11	3	2	1	0	0	
Χωρίς απασχολούμενο μέλος	267	236	24	3	1	2	1	0	0	0	
Με ένα απασχολούμενο μέλος	570	491	57	14	6	0	1	1	0	0	
Με δύο απασχολούμενα μέλη	595	542	36	14	3	0	0	0	0	0	
Με τρία απασχολούμενα μέλη	3	0	0	1	1	1	0	0	0	0	
Με τέσσερα και άνω απασχολούμενα μέλη	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Μόνος πατέρας	2.786	1.910	728	127	19	2	0	0	0	0	
Χωρίς απασχολούμενο μέλος	826	652	155	15	3	1	0	0	0	0	
Με ένα απασχολούμενο μέλος	1.577	1.077	417	71	11	1	0	0	0	0	
Με δύο απασχολούμενα μέλη	332	181	129	20	2	0	0	0	0	0	
Με τρία απασχολούμενα μέλη	44	0	27	16	1	0	0	0	0	0	
Με τέσσερα και άνω απασχολούμενα μέλη	7	0	0	5	2	0	0	0	0	0	
Μόνη μητέρα	10.745	7.773	2.463	441	57	9	2	0	0	0	
Χωρίς απασχολούμενο μέλος	4.041	3.233	659	134	12	3	0	0	0	0	
Με ένα απασχολούμενο μέλος	5.563	4.138	1.228	171	24	1	1	0	0	0	
Με δύο απασχολούμενα μέλη	971	402	476	81	10	2	0	0	0	0	
Με τρία απασχολούμενα μέλη	156	0	100	49	5	1	1	0	0	0	
Με τέσσερα και άνω απασχολούμενα μέλη	14	0	0	6	6	2	0	0	0	0	

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού 2011

4.4.2. Κατοικίες Χαρακτηριστικά και ανέσεις των νοικοκυριών

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού - Κατοικιών 2011, το σύνολο των κατοικιών της Περιφέρειας Ηπείρου ανήλθε σε 204.948 από τις οποίες 204.577 κανονικές κατοικίες (ποσοστό 99,8%) και 371 μη κανονικές κατοικίες (ποσοστό 0,2%), ενώ αντίστοιχα είναι και τα ποσοστά σε επίπεδο χώρας. Οι κενές κατοικίες ανέρχονται στο 37,4% του συνόλου των κατοικιών, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας είναι μικρότερο.

Πίνακας 18: Κατοικίες της Περιφέρειας Ηπείρου κατά είδος και κατάσταση

Περιφέρεια	Σύνολο κατοικιών	Κανονικές κατοικίες								Μη κανονικές κατοικίες
		Σύνολο κανονικών κατοικιών	Κατοικού-μενες	Κενές						
				Σύνολο κενών κατοικιών	για ενοίκιαση	για πώληση	εξοχικές	Δευτερεύουσες	για άλλο λόγο	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	6.384.353	6.371.901	4.122.088	2.249.813	453.901	88.996	729.964	621.881	355.071	12.452
ΗΠΕΙΡΟΥ	204.948	204.577	128.017	76.560	9.462	1.014	25.550	28.132	12.402	371

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απογραφή 2011

Το μεγαλύτερο ποσοστό των κανονικών κατοικιών, 20,9%, κατασκευάστηκαν την περίοδο 1971- 1980, ενώ ποσοστό 54,6% του συνόλου των κανονικών κατοικιών της Περιφέρειας Ηπείρου βρίσκεται σε μονοκατοικίες και 29,4% σε πολυκατοικίες, εικόνα αντίστροφη σε σχέση με την αντίστοιχη κατανομή σε επίπεδο χώρας που κυριαρχούν οι κατοικίες σε πολυκατοικίες.

Από τα στοιχεία που αφορούν στην επιφάνεια (m²) των κατοικούμενων κανονικών κατοικιών της Περιφέρειας προκύπτει ότι η πλειονότητα των κανονικών κατοικιών ανέρχεται σε 60-79 τετραγωνικά μέτρα και είναι αντίστοιχη με αυτή της χώρας. Από τη μελέτη των σχετικών στοιχείων προκύπτει ότι ο μέσος αριθμός δωματίων ανά κατοικία είναι 2,9 δωμάτια. Αν και το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοικούμενων κατοικιών, διαθέτει κουζίνα και λουτρό, εντούτοις καταγράφονται 414 νοικοκυριά σε κατοικούμενες κατοικίες που δεν έχουν κουζίνα και 329 νοικοκυριά σε κατοικούμενες κατοικίες που δεν έχουν λουτρό ή ντους.

Το ποσοστό ιδιοκατοίκησης στην Περιφέρεια Ηπείρου είναι μεγαλύτερο από αυτό σε επίπεδο χώρας (77,8% έναντι 75,4% σε επίπεδο χώρας), ενώ συνολικά 22.544 κανονικές κατοικίες είναι ενοικιαζόμενες (17,6% του συνόλου των κανονικών κατοικούμενων κατοικιών).

Συνολικά στις κανονικές και κανονικές κατοικίες συγκεντρώνεται το 97,5% του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου, ενώ το υπόλοιπο 2,5% αφορά άτομα που ζουν σε συλλογικά καταλύματα και αστέγους. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο συνολικός αριθμός των αστέγων της Περιφέρειας, που αποτελεί και ομάδα του πληθυσμού με υψηλό κίνδυνο φτώχειας, ανέρχεται σε 623 άτομα.

Πίνακας 19: Μόνιμος πληθυσμός κατά είδος καταλύματος, φύλο και ομάδες ηλικιών

Είδος Καταλύματος		Άτομα	
Σύνολο πληθυσμού		336.856	
Είδος καταλύματος	Κατοικίες νοικοκυριών	Σύνολο	328.395
		Κανονική κατοικία	327.452
		Μη κανονική κατοικία	943
	Συλλογικά καταλύματα	Σύνολο	3.616
		Ξενοδοχεία, μοτέλ, πανσιόν	373
		Νοσοκομεία, κλινικές, σανατόρια και αναρρωτήρια	75
		Βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, οικοτροφεία, γηροκομεία	640
		Καταλύματα εκπαιδευομένων (νοσοκόμων, σπουδαστών κλπ.)	1.442
		Ψυχιατρεία	48
		Ιδρύματα ατόμων με ειδικές ανάγκες	27

Είδος Καταλύματος		Άτομα
	Μοναστήρια	87
	Φυλακές, αναμορφωτήρια	75
	Καταυλισμοί προσφύγων	0
	Χώροι για εξυπηρέτηση εργασίας	0
	Άλλοι χώροι διαμονής	849
	Σύνολο	623
Άστεγοι	Ζουν σε καταλύματα αστέγων	52
	Ζουν στον δρόμο	571
Μη δυνάμενοι να καταταγούν		4.222

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απογραφή 2011

Αν και δεν καταγράφονται στη σχετική απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ, στα νοικοκυριά σε μη κανονικές κατοικίες με περιορισμένες ανέσεις θα πρέπει να συνυπολογισθούν και τα νοικοκυριά των Ρομά (1.800 περίπου μέλη), που διαμένουν σε οικισμούς, οι οποίοι έχουν αναπτυχθεί, ως επί το πλείστον στις παρυφές των αστικών και ημιαστικών κέντρων.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι σε ό,τι αφορά τα χαρακτηριστικά των κατοικιών και τις παρεχόμενες ανέσεις η Περιφέρεια Ηπείρου προσομοιάζει σε σημαντικό βαθμό με την εικόνα που παρουσιάζεται συνολικά στη χώρα με εξαίρεση το υψηλό ποσοστό ιδιοκατοίκησης. Σε απόλυτους όρους καταγράφονται νοικοκυριά με ελλείψεις που δύναται να βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας. Τέτοια είναι τα νοικοκυριά των 371 μη κανονικών κατοικιών της Περιφέρειας Ηπείρου, τα 414 νοικοκυριά χωρίς κουζίνα και τα 329 νοικοκυριά που δεν διαθέτουν λουτρό. Επίσης καταγράφονται και 623 άτομα που είναι άστεγοι.

4.5. Ευρήματα Έρευνας - Κοινωνική Δραστηριότητα στην Περιφέρεια Ηπείρου

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα ευρήματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε το α΄ εξάμηνο του 2014 στην Περιφέρεια και είχε ως στόχο την καταγραφή των κοινωνικών αναγκών για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας σε τοπικό επίπεδο με απώτερο στόχο τον σχεδιασμό κοινωνικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Στην έρευνα συμμετείχαν οι Δήμοι της Περιφέρειας Ηπείρου, καθώς και λοιποί Φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης.

Σημειώνεται ότι στο παράρτημα παρουσιάζονται οι δημοτικές υπηρεσίες και δομές των δήμων, όπως αποτυπώνονται στα ερωτηματολόγια της έρευνας.

4.5.1. Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων

Δήμος Ιωαννιτών

Ο Δήμος Ιωαννιτών βρίσκεται στις όχθες της λίμνης Παμβώτιδας και είναι ο πλέον αστικοποιημένος και πολυπληθής δήμος της Ηπείρου, αφού σε αυτόν ζει περίπου το 1/4 του συνολικού πληθυσμού της (112.486 κάτοικοι, σύμφωνα με την απογραφή

της ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2011). Συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ανατολής, Ιωαννιτών, Μπιζανίου, Παμβώτιδος, Περάματος και της κοινότητας Νήσου Ιωαννίνων. Πρωτεύουσά του είναι τα Ιωάννινα, τα οποία είναι επίσης έδρα της Περιφέρειας Ηπείρου και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας.

Ανάγκες-Προβλήματα

Οι ομάδες του πληθυσμού που χρήζουν υποστήριξης όπως προκύπτουν από τη σχετική καταγραφή στον Δήμο είναι: άτομα με αναπηρίες, εξαρτημένα/απεξαρτημένα άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι ή αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες, άνεργοι, πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, γυναίκες θύματα κακοποίησης, παιδιά θύματα κακοποίησης, μετανάστες, παλιννοστούντες, νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο, περιθωριοποιημένες κοινότητες, άστεγοι, φτωχοί εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα και ηλικιωμένοι χωρίς ασφάλιση.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι σχετίζονται με την φτώχεια, την περιθωριοποίηση, την ανεργία, ψυχολογικά προβλήματα, προβλήματα κοινωνικής ένταξης, προβλήματα υγείας. Επίσης, στο Δήμο εντοπίζονται μικροί θύλακες φτώχειας σε περιοχές του Δήμου από οροθετικούς και χρήστες διαφόρων ουσιών, ενώ πολλοί από αυτούς είναι Ρομά.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Μέσω του Οργανισμού Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Προσχολικής Αγωγής (Ο.Κ.Π.Α.Π.Α.) και της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας ο Δήμος αντιμετωπίζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ανάγκες και τα προβλήματα των ευπαθών ομάδων. Συγκεκριμένα μέσω της αξιοποίησης συγχρηματοδοτούμενων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων λειτουργούν:

- Κοινωνικές δομές άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας: όπως κοινωνικό παντοπωλείο, κοινωνικό φαρμακείο, γραφείο διαμεσολάβησης, δημοτικός λαχανόκηπος
- Ιατρείο Αλληλεγγύης
- Ξενώνας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των Παιδιών τους
- Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)
- Δομές (5) του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι»
- Δομή Μονάδας Κοινωνικής Μέριμνας
- Το πρόγραμμα εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής για τους παιδικούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς και τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) του Δήμου Ιωαννιτών (23 τμήματα νηπίων και 9 τμήματα βρεφών)
- Τα Προγράμματα Grundtvig: Α) European Citizen Acting for dependent People. Αναφέρεται στην εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των πολιτών ώστε να μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες σε εξαρτώμενα άτομα (πχ

κινητικά προβλήματα για αυτοεξυπηρέτηση), B) Develop parenting skills-sharing good practices in parenting education. Αναφέρεται στην εκπαίδευση των γονέων με ανταλλαγή καλών πρακτικών στις ευάλωτες οικογένειες, ώστε να διαχειρίζονται το πρόβλημα των παιδιών (προ εφηβεία και στην εφηβεία)

- Το Πρόγραμμα ΤΟΠΣΑ (ΤΟΠΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ)
- Το Πρόγραμμα ΤΟΠΕΚΟ (ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΓΙΑ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ)
- Τα ΚΑΠΗ του Δήμου Ιωαννιτών.

Επίσης, η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας του Δήμου είναι υπεύθυνη για την έκδοση βιβλιαρίων ανασφάλιστων πολιτών (βιβλιάρια απορίας), τη χορήγηση επιδομάτων χρονίων παθήσεων και τη χορήγηση έκτακτων επιδομάτων.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι ο Δήμος Ιωαννιτών συνεργάζεται με πλήθος τοπικών φορέων (συμπεριλαμβανομένης και της επιχειρηματικής κοινότητας) στο πλαίσιο της υποστήριξης των ευπαθών ομάδων. Ενδεικτικά αναφέρονται ο Συμβουλευτικός σταθμός νέων Νομού Ιωαννίνων, η Γραμμή SOS για την άμεση συμβουλευτική υποστήριξη γυναικών θυμάτων βίας, το συμβουλευτικό κέντρο γυναικών Ιωαννίνων, φορείς της Εκκλησίας κλπ..

Τέλος, αναφέρεται ότι στον Δήμο Ιωαννιτών λειτουργούν και οι κάτωθι δομές φορέων κοινωνικής αλληλεγγύης:

- Ελληνική Εταιρία Προστασίας & Αποκατάστασης Αναπήρων Προσώπων (ΕΛΕΠΑΠ) Ιωαννίνων η οποία μεριμνά για τη λειτουργική αποκατάσταση των παιδιών τα παιδιά με κινητικές αναπηρίες και αναπτυξιακές δυσκολίες, φροντίζοντας παράλληλα για την πλαισίωση των οικογενειών τους.
- Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ) Ήπειρος, στο πλαίσιο του οποίου στα Ιωάννινα λειτουργούν οι κάτωθι μονάδες:
 - Θεραπευτική Κοινότητα εξωτερικής παρακολούθησης
 - Κέντρο Κοινωνικής Επανάταξης, το οποίο υποστηρίζει την ομαλή μετάβαση στην κοινωνία όσων έχουν ολοκληρώσει Θεραπευτική Κοινότητα
 - Κέντρο Οικογενειακής Υποστήριξης, το οποίο υποστηρίζει το οικογενειακό περιβάλλον των χρηστών, ανεξάρτητα από το αν οι τελευταίοι θέλουν ή έχουν ενταχθεί σε θεραπεία
 - Πολυδύναμο Ψυχοδιαγνωστικό Κέντρο, το οποίο που παρέχει υπηρεσίες σε άτομα που είναι εξαρτημένα από παράνομες ουσίες και αλκοόλ και συγχρόνως αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας (διπλή διάγνωση).
 - Συμβουλευτικό Κέντρο
- Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Σχεδία», με δραστηριότητες την πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, την πρόληψη των εξαρτήσεων γενικώς (διαδίκτυο, τζόγος κλπ.) με σκοπό την ισχυροποίηση της προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας.

- Στο πλαίσιο του φορέα Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων (Γ.Ν.Ι.) «Γ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ»:
 - ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΜΕΝΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ Α΄ 4 ΑΣΘΕΝΩΝ - ΧΑΡΑΥΓΗ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων τα άτομα με ψυχικές διαταραχές.
 - ΞΕΝΩΝΑΣ Β΄ ΧΑΡΑΥΓΗ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων τα άτομα με ψυχικές διαταραχές.
 - ΞΕΝΩΝΑΣ Α΄ ΨΥΧΑΡΓΩΣ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων τα άτομα με ψυχικές διαταραχές.
 - ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ & ΞΕΝΩΝΑΣ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων τα άτομα με ψυχικές διαταραχές.
 - ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων ενήλικες με ψυχικές διαταραχές, καθώς και παιδιά και έφηβοι με ψυχικές διαταραχές.
- Στο πλαίσιο του φορέα Εταιρεία Προαγωγής Ψυχικής Υγείας Ηπείρου (Ε.ΠΡΟ.Ψ.Υ.Η.):
 - Οικοτροφείο «Αστερισμός», με κύριες ομάδες ωφελουμένων άτομα που χρειάζονται ψυχογηριατρική φροντίδα, άτομα με Νοητική υστέρηση και δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές, άτομα που μπορούν να ζουν στην κοινότητα αλλά επειδή έχουν χαμηλό βαθμό αυτοδυναμίας έχουν ανάγκη στεγαστική δομής υψηλής εποπτείας.
 - Κέντρο Ημέρας «Σκυτάλη», με κύριες ομάδες ωφελουμένων άτομα που πάσχουν από κάποια ψυχιατρική διαταραχή, άτομα που απειλούνται ή βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό λόγω σοβαρών ψυχοκοινωνικών προβλημάτων, οικογένειες των άμεσα επωφελομένων, τις οποίες εντάσσει στις παρεμβάσεις του το Κέντρο Ημέρας, είτε ως αποδέκτες των υπηρεσιών του (ιδιαίτερα με στόχο τη μείωση της επιβάρυνσής τους) είτε ως θεραπευτικούς και αποκαταστασιακούς πόρους.
 - ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων ασθενείς με ψυχικές διαταραχές και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα και στις οικογένειές τους, ασθενείς με διαταραχές συμπεριφοράς και στις οικογένειές τους, ασθενείς με αναπτυξιακές διαταραχές και στις οικογένειές τους.
 - ΞΕΝΩΝΑΣ «Αμπελόκηποι», με κύριες ομάδες ωφελουμένων σε ενήλικες με ψυχικές διαταραχές τα οποία δεν έχουν οικογενειακό περιβάλλον, ενήλικες με ψυχικές διαταραχές για τα οποία κρίνεται ότι η προσωρινή απομάκρυνση από το οικογενειακό τους περιβάλλον είναι θεραπευτική, ενήλικες με ψυχικές διαταραχές που χρειάζονται μία περίοδο προσαρμογής και επανεκπαίδευσης για την αυτόνομη διαβίωση στην κοινότητα.
 - ΞΕΝΩΝΑΣ «ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ», με κύριες ομάδες ωφελουμένων ενήλικες με ψυχικές διαταραχές τα οποία δεν έχουν οικογενειακό περιβάλλον, ενήλικες με ψυχικές διαταραχές για τα οποία κρίνεται ότι η προσωρινή απομάκρυνση από το οικογενειακό τους περιβάλλον είναι θεραπευτική, ενήλικες με ψυχικές διαταραχές που χρειάζονται μία

- περίοδο προσαρμογής και επανεκπαίδευσης για την αυτόνομη διαβίωση στην κοινότητα.
- Προστατευμένα διαμερίσματα 1, 2 και 3 (πρόκειται για Μονάδες χαμηλού βαθμού υποστήριξης και απευθύνονται σε άτομα τα οποία έχουν πρώτα διαμείνει για κάποιο διάστημα σε Ξενώνα, και έχουν μεγάλο βαθμού αλλά όχι πλήρεις ικανότητες αυτοφροντίδας και αυτόνομης λειτουργίας στην Κοινότητα), με κύριες ομάδες ωφελουμένων άτομα με ψυχικές διαταραχές τα οποία δεν έχουν οικογενειακό περιβάλλον, άτομα με ψυχικές ασθένειες που κρίνεται ότι η προσωρινή απομάκρυνση από το οικογενειακό τους περιβάλλον είναι θεραπευτική.
 - Κηροπλαστείο κηροπωλείο, με κύριες ομάδες ωφελουμένων άτομα με ψυχικές διαταραχές.
 - Στο πλαίσιο του φορέα ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ (Π.Γ.Ν.Ι.):
 - Μονάδα Οξέων Περιστατικών Ενηλίκων Π.Γ.Ν.Ι., με κύριες ομάδες ωφελουμένων ασθενείς σε οξεία έξαρση της νόσου οι οποίοι νοσηλεύονται κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, ή που είναι δυνατόν να γίνουν επικίνδυνοι για τον εαυτό τους και τους άλλους και κατά συνέπεια απαιτείται αυξημένη προστασία και φροντίδα. Επιπλέον, οι συγγενείς των ασθενών αυτών ωφελούνται μέσω της παροχής της ορθής και προσήκουσας φροντίδας των ασθενών.
 - Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο Ιωαννίνων, με κύριες ομάδες ωφελουμένων παιδιά και έφηβοι με προβλήματα ψυχικής υγείας, Οικογένειες με ψυχική και κοινωνική ευαλωτότητα, υπηρεσίες πρόληψης και προαγωγής της ψυχικής υγείας σε ολόκληρο τον πληθυσμό παιδιών και εφήβων της περιοχής ευθύνης (περιφερειακές ενότητες Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας)
 - Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική Π.Γ.Ν.Ι., με κύριες ομάδες ωφελουμένων ασθενείς με χρόνιες σοβαρές ψυχικές διαταραχές (σχιζοφρένεια και άλλες ψυχώσεις, διπολική διαταραχή, συναισθηματικές διαταραχές-κατάθλιψη, αγχώδεις διαταραχές, διαταραχές προσωπικότητας, οργανικές ψυχικές διαταραχές, αλκοολισμός, άλλες ψυχικές διαταραχές), συγγενείς και οικογένειες ασθενών με ψυχικές διαταραχές, τοπική κοινωνία, μέσω επιμόρφωσης και στήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
 - ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΑΜΕΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «ΚΥΨΕΛΗ» με κύριες ομάδες ωφελουμένων άτομα με ειδικές ανάγκες / αναπηρία, Γονείς ΑμεΑ
 - ΕΝΟΡΙΕΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ καθώς και η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ «ΔΟΥΡΑΧΑΝΗΣ» που προσφέρουν σημαντικό κοινωνικό έργο προς τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.
 - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, με έργο τη διανομή τροφίμων και ρούχων σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες - κενά που εντοπίζουν οι Υπηρεσίες του Δήμου ως προς την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών είναι:

- Η ελλιπής χρηματοδότηση για περισσότερες δομές.
- Η έλλειψη προσωπικού.
- Η ανάγκη τροποποίησης των κριτηρίων ώστε να μπορούν να ωφεληθούν περισσότεροι δικαιούχοι.
- Η έλλειψη χρηματοδότησης για επιδόματα σε περισσότερους δικαιούχους.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Συνέχιση των δράσεων/ προγραμμάτων όπως το Κοινωνικό Κατάστημα Αλληλεγγύης (Παντοπωλείο), το Γραφείο Διαμεσολάβησης, ο Δημοτικός λαχανόκηπος Αλληλεγγύης, το Φαρμακείο Αλληλεγγύης κλπ..
- Λειτουργία προγραμμάτων για την προάσπιση της Δημόσιας Υγείας του πληθυσμού των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, για τη νόσο Αλτσχάϊμερ (από στοιχεία που προκύπτουν από το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, ΚΗΦΗ)
- Δημιουργία Κοινωνικών Επιχειρήσεων για ανέργους ή άτομα από τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, προγράμματα για κέντρα τέχνης, κέντρα λόγου και καφέ-εστιατόρια, μουσική, εκθέσεις μουσικής
- Λειτουργία υπνωτηρίου και ξενώνων αστέγων (υπάρχει διαθέσιμο κτίριο το οποίο χρειάζεται χρηματοδότηση για τη λειτουργία του)
- Δημιουργία οικοτροφείου για παιδιά προβληματικών και απόρων οικογενειών
- Δημιουργία προστατευόμενων διαμερισμάτων για άτομα με ψυχική ασθένεια
- Δράσεις Συμβουλευτικής: προγράμματα για την προστασία της οικογένειας και του παιδιού και την Τρίτη ηλικία, προγράμματα για την προστασία ευπαθών ομάδων, προγράμματα και δράσεις για την ισότιμη ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες, προγράμματα για τους μετανάστες, προγράμματα για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, προγράμματα για τη σίτιση ασθενέστερων κοινωνικών ατόμων, ευπαθών ομάδων και ατόμων τρίτης ηλικίας, προγράμματα αλληλοβοήθειας απόρων, προγράμματα υποτροφιών σε απόρους μαθητές και φοιτητές, δημιουργία μέσω προγραμμάτων για κέντρα πρόληψης τοξικοεξάρτησης, αλκοολικών, για αποφυλακισμένων
- Μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των ομάδων των χρηστών ουσιών για να προσέλθουν σε δομές και επιπλέον δημιουργία νέας δομής ή επέκταση υπάρχοντος ώστε να εξυπηρετήσει περισσότερα άτομα.

Δήμος Βορείων Τζουμέρκων

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων, που καλύπτει μια ορεινή στο μεγαλύτερο μέρος της, περιοχή, συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Κατσανοχωρίων, Πραμάντων, Τζουμέρκων και των κοινοτήτων Βαθυπέδου, Ματσουκίου, Καλαρρυτών, Συρράκου. Ο δήμος αποτελείται αποκλειστικά από χωριά. Το μεγαλύτερο από αυτά, τα Πράμαντα, έχει οριστεί ως έδρα του. Ο πληθυσμός του δήμου σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 5.714 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Σύμφωνα με την καταγραφή που έγινε στο Δήμο οι πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού είναι οι άνεργοι και τα ΑμεΑ.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Για την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων, στο Δήμο λειτουργούν βρεφονηπιακοί σταθμοί και δομές στο πλαίσιο του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι». Ο Δήμος διαθέτει Κοινωνική Επιχείρηση μέσω της οποίας υποστηρίζεται η λειτουργία του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».

Δήμος Δωδώνης

Ο Δήμος Δωδώνης συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Αγίου Δημητρίου, Δωδώνης, Λάκκας Σουλίου και Σελλών. Πρωτεύουσά του είναι η Αγία Κυριακή και σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 9.693 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Η πλέον ευάλωτη ομάδα του πληθυσμού είναι οι φτωχοί συνταξιούχοι. Επίσης στις ευπαθείς ομάδες καταγράφονται τα ΑμεΑ, οι μετανάστες, οι φτωχοί εργαζόμενοι, οι ηλικιωμένοι χωρίς ασφάλιση υγείας.

Τα κυριότερα προβλήματα των ευπαθών ομάδων (με έμφαση στους ηλικιωμένους) στο Δήμο Δωδώνης αφορούν οικονομικά προβλήματα, προβλήματα υγείας, μοναξιά, διαβίωση σε απομακρυσμένες περιοχές, δυσκολίες πρόσβασης σε δομές και υπηρεσίες.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Στο Δήμο λειτουργεί Κοινωφελής Επιχείρηση η οποία υποστηρίζει τη λειτουργία των προγραμμάτων «Βοήθεια στο Σπίτι» και «Επισκέπτες κατ'οίκον φροντίδας», καθώς και το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών. Σημειώνεται επίσης, και η συνεργασία της Κοινωφελούς Επιχείρησης με την Μονή «ΔΟΥΡΑΧΑΝΗΣ» που εδρεύει στα Ιωάννινα, ενώ συνεργάζεται και με την Περιφέρεια Ηπείρου για τη διανομή τροφίμων μέσω προγραμμάτων της Ε.Ε..

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες - κενά που εντοπίζονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι:

- Δυσκολία στην παροχή γνωμάτευσης υγειονομικής επιτροπής από τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας
- Μεγάλος χρόνος αναμονής για βιβλιάριο απορίας
- Στενά κριτήρια επιλογής δικαιούχων για τη διαμονή τροφίμων από την Ε.Ε.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Η λειτουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου
- Η λειτουργία Κοινωνικού Μαγειρείου
- Η επέκταση του Προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι

Δήμος Ζαγορίου

Ο Δήμος Ζαγορίου συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ανατολικού και Κεντρικού Ζαγορίου, Τύμφης και των κοινοτήτων Βοβούσας και Πάπιγκου. Ο δήμος αποτελείται αποκλειστικά από χωριά και πρωτεύουσά του είναι οι Ασπράγγελοι. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 3.724 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Στις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού περιλαμβάνονται οι ηλικιωμένοι, οι συνταξιούχοι με χαμηλό εισόδημα, οι οικογένειες με χαμηλό εισόδημα και οι άνεργοι. Στις ευπαθείς ομάδες καταγράφονται ακόμα εξαρτημένα/ απεξαρτημένα άτομα και οροθετικοί.

Στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εν λόγω ομάδες αναφέρονται η αυξανόμενη τάση εγκατάλειψης και φτώχειας, καθώς και η ανάγκη για τρόφιμα και ιατρική περίθαλψη (κυρίως για τους φτωχούς συνταξιούχους).

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Οι παρεμβάσεις του Δήμου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναφέρθηκαν παραπάνω περιλαμβάνουν:

- Λειτουργία του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι»
- Διανομή τροφίμων μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων
- Οικονομική υποστήριξη σε ανέργους και οικονομικά αδυνάτους

Στο Δήμο λειτουργεί Κοινωφελής Επιχείρηση στις δραστηριότητες της οποίας περιλαμβάνονται:

- Η υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα βρεφικής - παιδικής ηλικίας - τρίτης ηλικίας
- Η λειτουργία του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι»
- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων, συμμετοχή σε προγράμματα, προώθηση και ανάπτυξη εθελοντισμού
- Η πληροφόρηση δημοτών για θέματα υγείας
- Η δημιουργία ΚΑΠΗ- ΚΗΦΗ
- Η συμμετοχή στο πρόγραμμα ΤΟΠ ΕΚΟ
- Η συνεργασία με τον Ερυθρό Σταυρό, κοινωνικές υπηρεσίες άλλων Δήμων κλπ.

Αδυναμίες

Στις βασικές αδυναμίες που καταγράφονται είναι το γεγονός ότι πρόκειται για έναν Δήμο κατακερματισμένο, χωρίς οικονομική δυνατότητα για στήριξη αδυνάτων.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Η λειτουργία Κοινωνικού παντοπωλείου
- Η λειτουργία Κοινωνικού φαρμακείου
- Η λειτουργία Κοινωνικού μαγειρείου

Δήμος Ζίτσας

Δήμος Ζίτσας συστάθηκε το 2011 διά της συνένωσης των προϋπαρχόντων δήμων Εκάλης, Ευρυμενών, Ζίτσας, Μολοσσών και Πασαρώνος. Έδρα του δήμου είναι η Ελεούσα, η οποία είναι η μοναδική κωμόπολή του. Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί είναι χωριά. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 14.766 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Οι πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού είναι άτομα με αναπηρίες, ηλικιωμένοι, άνεργοι, οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα. Στις ευπαθείς ομάδες καταγράφονται

ακόμα πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, φτωχοί εργαζόμενοι, νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενους, μετανάστες.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Στις παρεμβάσεις του Δήμου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των ευπαθών ομάδων καταγράφονται η διανομή συσσιτίου σε άπορες οικογένειες και ανήμπορους ηλικιωμένους και η λειτουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου.

Ο Δήμος δεν διαθέτει οργανωμένη Κοινωνική Υπηρεσία και οι κάτοικοί του απευθύνονται στην Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου Ιωαννιτών. Στο Δήμο λειτουργεί Κοινωφελής Επιχείρηση η οποία (μεταξύ άλλων) υποστηρίζει τη λειτουργία των Προγραμμάτων «Βοήθεια στο Σπίτι», Παιδικούς και Νηπιοβραφικούς σταθμούς και ΚΔΑΠ. Επίσης, σημειώνεται και η λειτουργία του ΝΠΔΔ του Δήμου το οποίο είναι αρμόδιο για την υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής, παιδικής και τρίτης ηλικίας, τη λειτουργία ΚΑΠΗ καθώς και Παιδικών Σταθμών.

Στις συνεργασίες του Δήμου καταγράφονται αυτές με την εθελοντική ομάδα Δήμου Ζίτσας, με τοπικούς επιχειρηματίες (οι οποίοι προσφέρουν προϊόντα) και τοπικούς συλλόγους.

Τέλος, σε ότι αφορά τη λοιπών δομών κοινωνικής αλληλεγγύης, σημειώνεται ότι στον Δήμο Ζίτσας λειτουργεί η Στέγη Αυτιστικών Ατόμων «ΕΛΕΝΗ ΓΥΡΑ» (υπάγεται στον φορέα ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ), με κύριες ομάδες ωφελουμένων ενήλικα άτομα με αυτισμό.

Αδυναμίες

Στις βασικές αδυναμίες - κενά εντοπίζονται τα ακόλουθα:

- Έλλιπής χρηματοδότηση για περισσότερες δομές
- Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού
- Έλλειψη πόρων του δήμου για στήριξη οικονομικά αδύναμων δημοτών

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Η υποστήριξη κοινωνικής σίτισης ασθενέστερων κοινωνικών ατόμων, ευπαθών ομάδων και ατόμων τρίτης ηλικίας.
- Η δημιουργία ΚΗΦΗ
- Η δημιουργία κατασκήνωσης ΑμεΑ
- Η δημιουργία κοινωνικού φαρμακείου
- Η δημιουργία στέγης κακοποιημένων γυναικών και η στήριξη αυτών
- Η καταπολέμηση της βίας
- Η αντιμετώπιση της φτώχειας

- Η συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλλινოსτούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- Η μέριμνα για τη στήριξη των αστέγων και οικονομικά αδύναμων δημοτών με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε δημότες που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.

Δήμος Κόνιτσας

Ο Δήμος Κόνιτσας συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των δήμων Κόνιτσας, Μαστοροχωρίων και των κοινοτήτων Αετομηλίτσας, Διστράτου, Φούρκας. Είναι από τις πιο ορεινές περιοχές της Ελλάδας καθώς στα όρια του δήμου βρίσκονται η δεύτερη και η τρίτη ψηλότερη κορυφή της χώρας. Πρωτεύουσά του είναι η μοναδική κωμόπολή του, η Κόνιτσα. Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί είναι χωριά. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 6.362 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Στις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού περιλαμβάνονται οι ηλικιωμένοι με χαμηλά εισοδήματα, οι ηλικιωμένοι με προβλήματα υγείας και οι άνεργοι. Στις ευπαθείς ομάδες καταγράφονται ακόμα τα ΑμεΑ και οι μετανάστες.

Σημειώνεται ότι ο Δήμος είναι κατακερματισμένος και υπάρχει μεγάλη απόσταση από τις υπηρεσίες και τα Κέντρα υγείας. Επίσης, το πρόβλημα επιτείνεται και με τις συγκοινωνίες όσον αφορά τα απομακρυσμένα χωριά.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Σε ότι αφορά τις παρεμβάσεις του Δήμου για την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων περιλαμβάνουν:

- Υποστήριξη μέσω του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», το οποίο παρέχει επίσης ψυχολογική υποστήριξη στους ηλικιωμένους, βοήθεια στη συμπλήρωση σχετικών εγγράφων, συχνές επισκέψεις, βοήθεια στην καθαριότητά τους κλπ.
- Διανομή τροφίμων σε οικογένειες απόρων

Σημειώνεται ότι στο Δήμο λειτουργεί Κοινωφελής Επιχείρηση η οποία υποστηρίζει τις ακόλουθες δομές:

- ΚΔΑΠ
- Κοινωνικό Παντοπωλείο
- Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» (3 δομές)
- Πρόγραμμα «Κοινωνική Μέριμνα» (2 δομές)

Επίσης, ο Δήμος υποστηρίζει το Κοινωνικό μαγειρείο (δηλ. παροχή συσσιτίων μέσω των μαγειρείων που λειτουργούν στις μαθητικές εστίες).

Επιπρόσθετα, έχουν αναπτυχθεί τοπικές συνεργασίες με φορείς όπως: Κοινωνική Πρόνοια, ΚΕΘΕΑ, Κέντρο ψυχικής Υγείας Κόνιτσας, Κέντρο Υγείας, Κέντρο Παιδικής Μέριμνας, Τοπικούς συλλόγους της περιοχής, Συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, Μητρόπολη, Δημοτικά Σχολεία, Γυμνάσια, Λύκεια κλπ.

Τέλος, σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του φορέα «Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Κόνιτσας» παρέχεται υποστήριξη ανήλικους οικονομικούς μετανάστες.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι:

- Η έλλειψη τροφίμων στο Κοινωνικό παντοπωλείο.
- Το γεγονός, ότι ο δήμος είναι κατακερματισμένος ακριτικός, χωρίς σοβαρές πηγές εσόδων και είναι δύσκολο να υποστηρίξει τους αδυνάτους.

Προτάσεις

Στις προτάσεις για το μέλλον περιλαμβάνεται η χρηματοδότηση της λειτουργίας του Κοινωνικού Παντοπωλείου.

Δήμος Μετσόβου

Ο Δήμος Μετσόβου συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Εγνατίας, Μετσόβου και της κοινότητας Μηλέας. Πρωτεύουσα του δήμου είναι η κωμόπολη Μέτσοβο. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 6.196 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Στις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού περιλαμβάνονται οι ηλικιωμένοι (κάποιοι εξ αυτών δεν διαθέτουν ασφάλιση υγείας) και οι συνταξιούχοι με χαμηλό εισόδημα. Επίσης, στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού του Δήμου καταγράφονται και τα ΑμεΑ. Σημειώνεται ότι η ορεινότητα της περιοχής συνιστά απομόνωση και εγκατάλειψη ικανού αριθμού ηλικιωμένων ατόμων.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Στο Δήμο λειτουργεί Κοινωφελής Επιχείρηση στις δραστηριότητες της οποίας περιλαμβάνονται:

- Προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι» (Μετσόβου, Μηλιάς, Εγνατίας)
- Κοινωνική Μέριμνα
- ΚΗΦΗ
- Βρεφικός Σταθμός Μετσόβου
- Παιδικός Σταθμός Χρυσοβίτσας

- ΚΔΑΠ (Μετσόβου, Χρυσοβίτσας)

Επίσης, το ΝΠΔΔ του Δήμου Μετσόβου είναι αρμόδιο για τη λειτουργία:

- Παιδικού Σταθμού
- ΚΑΠΗ
- Πνευματικού Κέντρου

Σε επίπεδο κοινωνικής δικτύωσης του Δήμου με άλλους φορείς καταγράφεται η συνεργασία με το Κέντρο Υγείας Μετσόβου, με εξωτερικούς ιατρούς, φαρμακεία και άλλους προμηθευτές.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι:

- Η ελλιπής χρηματοδότηση και ελλιπές προσωπικό.
- Ο μεγάλος χρόνος αναμονής για την έκδοση βιβλιαρίου απορίας
- Τα περιορισμένα κριτήρια επιλογής δικαιούχων για τη διαμονή τροφίμων από την Ε.Ε.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Συμβουλευτικές δράσεις και προγράμματα για την Τρίτη ηλικία.
- Προμήθεια ενός ακόμη μεταφορικού μέσου για την ενίσχυση και την καλύτερη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων των προγραμμάτων «Βοήθεια στο Σπίτι».

Δήμος Πωγωνίου

Ο Δήμος Πωγωνίου συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Άνω Καλαμά, Άνω Πωγωνίου, Δελβινακίου, Καλπακίου και των κοινοτήτων Πωγωνιανής, Λάβδανης. Αποτελείται από χωριά με μεγαλύτερο το Κεφαλόβρυσο (838 κάτοικοι), ενώ πρωτεύουσά του είναι το Καλπάκι. Ο πληθυσμός του Δήμου Πωγωνίου σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 8.960 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού καταγράφονται τα ΑμεΑ, τα εξαρτημένα/απεξαρτημένα άτομα, οι άνεργοι, οι πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, τα νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενο, περιθωριοποιημένες κοινότητες, οι φτωχοί συνταξιούχοι, οι εργαζόμενοι με χαμηλό εισόδημα, οι ηλικιωμένοι χωρίς ασφάλιση υγείας και οι μετανάστες.

Στις ομάδες με τα πιο σοβαρά προβλήματα καταγράφονται οι ακόλουθες:

- Ηλικιωμένοι: Υπάρχει αυξανόμενη τάση εγκατάλειψης και φτώχειας. Η περιοχή είναι ακριτική με την συντριπτική πλειοψηφία ηλικιωμένων ανθρώπων. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι συνταξιούχοι του ΟΓΑ με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα και δεν καταφέρνουν να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες. Συνήθως στηρίζονταν από τα παιδιά τους που ζουν στις μεγαλουπόλεις.
- Παιδιά που χρήζουν πρόνοιας: Σε συνεργασία με την ΜΚΟ «Κιβωτός του Κόσμου» λειτουργεί ξενώνας φιλοξενίας για κακοποιημένα παιδιά, με προοπτική να γίνει ο χώρος αυτός εστία σε εκατόν πενήντα από τριάντα που είναι σήμερα. Το εγχείρημα αυτό όμως είναι δύσκολο διότι η καθημερινή διαβίωση απαιτεί κόστος. Για να λειτουργήσουν οι παραπάνω δομές του Δήμου χρειάζονται εθελοντές. Το πρόβλημα είναι ότι το εθελοντικό κίνημα δεν έχει αναπτυχθεί.
- Νοικοκυριά με παιδιά με ανέργους γονείς, που δεν καλύπτουν βασικές ανάγκες.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Οι παρεμβάσεις του Δήμου για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων περιλαμβάνουν:

- Σίτιση ανήμπορων ηλικιωμένων και παιδιών στα σχολεία
- Οικονομική υποστήριξη στις δομές (όπως πχ Γηροκομείο Ριαχόβου)
- Προσπάθεια εύρεσης εργασίας στον ένα από τους δύο ανέργους σε μία οικογένεια

Το ΝΠΔΔ του Δήμου λειτουργεί:

- Τις (5) δομές Βοήθεια στο Σπίτι (Δ.Ε. ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ, ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ, ΑΝΩ ΠΩΓΩΝΙΟΥ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ)
- Το πρόγραμμα Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων στους ΚΟΥΚΛΙΟΥΣ Δ.Ε. ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ.

Η Κοινοφελής Επιχείρηση του Δήμου λειτουργεί το ΚΔΑΠ, ενώ θα αναλάβει το Κοινωνικό Παντοπωλείο, το Μαγειρείο και το Γηροκομείο.

Επίσης, καταγράφεται η συνεργασία του Δήμου με την Εκκλησία, τους Συλλόγους, Πολιτιστικούς και Αθλητικούς, τις αδελφότητες και άλλους οργανισμούς (Αστυνομία, Κ.Υ. Δελβινακίου κλπ).

Τέλος αναφέρεται και το σημαντικό έργο στην προστασία των παιδιών που παρέχεται από τη ΜΚΟ «Κιβωτός του Κόσμου» η οποία έχει δημιουργήσει στον Δήμο ένα Σπίτι Φιλοξενίας Παιδιών.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι:

- Η ελλιπής χρηματοδότηση για περισσότερες δομές
- Η έλλειψη προσωπικού
- Το γεγονός ότι ο δήμος είναι κατακερματισμένος ακριτικός, χωρίς σοβαρές πηγές εσόδων και είναι δύσκολο να υποστηρίξει τους αδυνάτους.
- Το γεγονός ότι η λειτουργία της Μ.Κ.Ο. «Κιβωτός τους Κόσμου» έχει αυξημένες ανάγκες, όσον αφορά τα παιδιά που φιλοξενεί.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Λειτουργία του νέου Γηροκομείου στους Κουκλιούς (υφίσταται κτήριο).
- Λειτουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου
- Λειτουργία Κοινωνικού Μαγειρείου για να υποστηριχθούν οι δύο πιο ευάλωτες ομάδες που έρχονται στην «Κιβωτό»: οι ηλικιωμένοι και τα κακοποιημένα παιδιά.
- Λειτουργία δομής ψυχολογικής Στήριξης κακοποιημένων παιδιών
- Δράσεις Συμβουλευτικής: προγράμματα για την προστασία της οικογένειας και του παιδιού καθώς και την Τρίτη Ηλικία, προγράμματα για την προστασία των ευάλωτων ομάδων
- Λειτουργία Κ.Δ.Β.Μ. Δήμου Πωγωνίου

4.5.2. Περιφερειακή Ενότητα Θεσπρωτίας

Δήμος Φιλιατών

Ο Δήμος Φιλιατών συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Σαγιάδας και Φιλιατών και βρίσκεται σε ορεινή, άγονη και μειονεκτική περιοχή. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 7.710 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Σύμφωνα με την καταγραφή αναγκών που έγινε στο Δήμο οι ομάδες του πληθυσμού που χρήζουν ιδιαίτερης μέριμνας είναι:

- Ηλικιωμένοι: συντριπτική πλειοψηφία των ηλικιωμένων είναι συνταξιούχοι του ΟΓΑ με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα. Υπάρχουν πάρα πολλά μοναχικά άτομα με προβλήματα υγείας -οργανικά, κινητικά και αρκετοί με ψυχικά και ψυχολογικά Νοσήματα. Η πλειοψηφία δεν έχει οικονομική στήριξη από τα παιδιά τους, λόγω της παρατεταμένης οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.

- Άνεργοι: Τα τελευταία τέσσερα χρόνια στον Δήμο πολλοί κάτοικοι των μεγαλουπόλεων επέστρεψαν με τις οικογένειες τους στα πατρογονικά τους λόγω ανεργίας. Πάρα πολλοί μικροεπαγγελματίες που πλησιάζουν τις 100 οικογένειες, αναγκάστηκαν να κλείσουν τις επιχειρήσεις τους - καταστήματά τους, με αποτέλεσμα να μην έχουν όχι μόνο εισόδημα αλλά και να στερούνται κάθε είδος Κοινωνικής Ασφάλισης.
- ΑμεΑ: Στο Δήμο υπάρχει ικανός αριθμός αναπήρων όλων των ηλικιών, παιδιά, νέοι, μεσήλικες και ηλικιωμένοι. Οι αναπηρίες διακρίνονται σε σωματικές, νοητικές και ψυχικές. Οι άνθρωποι αυτοί είναι κυρίως επιδοτούμενοι από προνομιακά προγράμματα και βιώνουν πέρα από τα οικονομικά προβλήματα και προβλήματα μοναξιάς και κοινωνικού αποκλεισμού.
- Νέοι: Οι πτυχιούχοι νέοι κατά συντριπτική πλειοψηφία είναι άνεργοι και χωρίς πιθανότητα εύρεσης εργασίας. Νέοι από 18 έως 30 χρονών που ασχολούνταν με συναφή προς την οικοδομή εργασίες είναι άνεργοι και ανασφάλιστοι για τουλάχιστον τέσσερα χρόνια. Το ίδιο συμβαίνει και με τους απασχολούμενους με τις αγροτικές και κτηνοτροφικές εργασίες, λόγω της μείωσης της ζήτησης των προϊόντων τους.
- Γυναίκες: Οι λόγοι που προκάλεσαν την ανεργία των επαγγελματιών, επιστημόνων αγροτών κλπ είχαν ως αποτέλεσμα να προκαλέσουν και ανεργία στις γυναίκες, που είναι πάντα ο πιο ευάλωτος πληθυσμός.
- Οικογένειες με παιδιά που αντιμετωπίζουν κοινωνικά προβλήματα σε συνδυασμό και με κοινωνικά με αποτέλεσμα, τα παιδιά να χρήζουν άμεσης κοινωνικής προστασίας από τις υπηρεσίες του Δήμου.

Στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού καταγράφονται ακόμα εξαρτημένα/απεξαρτημένα άτομα, πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα, νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο, φτωχοί εργαζόμενοι, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, μετανάστες.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι τα ορεινά χωριά στην πλειοψηφία τους κατοικούνται από ηλικιωμένους και υπερήλικες πολίτες. Ο Δήμος στερείται υπεραστικής συγκοινωνίας και έτσι οι κάτοικοι δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που βρίσκονται στην έδρα του Δήμου. Το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζουν και οι εργαζόμενοι των Κοινωνικών Υπηρεσιών προς τους δικαιούχους Κοινωνικής φροντίδας.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Μέχρι σήμερα οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού εξυπηρετούνται από τους παρακάτω τοπικούς φορείς κοινωνικής υποστήριξης αν και γενικότερα διαπιστώνεται χαμηλή χρηματοδότηση του Δήμου για Κοινωνικές παροχές.

Ο Οργανισμός Κοινωνικής Προστασίας - Παιδείας - Πολιτισμού και Αθλητισμού Δήμου Φιλιατών (Ο.Κ.Π.Α.ΔΗ.Φ.) παρέχει υπηρεσίες όπως:

- Ατομική κοινωνική στήριξη σε πολίτες με προβλήματα ατομικά, οικογενειακά και υγείας.
- Κοινωνική Εργασία σε κακοποιημένες γυναίκες και συνεργασία με τις ανάλογες δομές
- Κοινωνική Εργασία σε οικογένειες και παιδιά
- Σίτιση αδύναμων οικογενειών σε συνεργασία με Ίδρυμα Κλειστής περίθαλψης του Δήμου κλπ.

Μέσω της Μαθητικής Εστίας παρέχεται:

- Διαμονή και σίτιση σε μαθητές Γυμνασίου Λυκείου και ΕΠΑΛ που προέρχονται από απομακρυσμένα Δημοτικά Διαμερίσματα
- Ψυχοκοινωνική στήριξη σε μαθητές που το έχουν ανάγκη από τους Επαγγελματίες της Πρόνοιας.

Μέσω της Νέας Κοινοφελούς Επιχείρησης Δήμου Φιλιατών λειτουργούν:

- Τέσσερις δομές στο πλαίσιο του προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι (Κεφαλοχωρίου, Παλαιχωρίου, Φιλιατών και Σαγιάδας)
- Δύο δομές ΚΗΦΗ (Κεστρίνη και Φιλιάτες)
- Μία δομή ΚΔΑΠ (Ασπροκκλήσι)
- Ένας Βρεφονηπιακός Σταθμός (Ασπροκκλήσι)

Επίσης, καταγράφεται η συνεργασία του Δήμου με τοπικούς Επιχειρηματίες κυρίως τροφίμων, με συλλόγους και με την Εκκλησία.

Τέλος, σε ότι αφορά λοιπές δομές κοινωνικής αλληλεγγύης σημειώνεται ότι στον Δήμο Φιλιατών λειτουργεί ο Ξενώνας Φιλιατών (δ.τ. «Εν Ύμνω») (υπάγεται στο φορέα Γεν. Νοσοκομείο - Κ.Υ. Φιλιατών), με κύριες ομάδες ωφελουμένων άτομα που πάσχουν από Σχιζοφρένεια και Διαταραχές Διάθεσης.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι:

- Έλλειψη πόρων για πρόσληψη προσωπικού με σκοπό την Οργάνωση των Υπηρεσιών του Ο.Κ.Π.Α.ΔΗ.Φ.
- Έλλειψη πόρων για την οικονομική ενίσχυση των φτωχοποιημένων νοικοκυριών
- Έλλειψη κονδυλίων για την υποστήριξη μονογονεϊκών οικογενειών.
- Έλλειψη μέσων οχημάτων και κονδυλίων καυσίμων προκειμένου οι εργαζόμενοι των Κοινωνικών Υπηρεσιών να φτάνουν στους χρήστες αυτών.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Λειτουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου
- Λειτουργία Κοινωνικού Φαρμακείου
- Παροχή συσσιτίων που θα παρασκευάζεται σε Ίδρυμα του Δήμου
- Κατασκηνώσεις ΑμεΑ σε εγκαταστάσεις που υπάρχουν αλλά χρήζουν επισκευών
- Φιλοξενία ηλικιωμένων ή παιδιών στις εγκαταστάσεις της Μαθητικής Εστίας του Δήμου
- Κοινωνικό μπουστάνι (διανομή στο κέντρο της πόλης σε άπορες αστικοποιημένες οικογένειες).
- Πρόγραμμα καταπολέμησης βίας και φτώχειας
- Πρόγραμμα επιδότησης παιδιών σπουδαστών και φοιτητών φτωχών και ανέργων οικογενειών (προκειμένου να συνεχίσουν τις σπουδές τους)
- Κοινωνικό Φροντιστήριο

Δήμος Ηγουμενίτσας

Ο Δήμος Ηγουμενίτσας βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο της Περιφέρειας Ηπείρου και της χώρας. Συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ηγουμενίτσας, Μαργαριτίου, Παραποτάμου, Συβότων και της Κοινότητας Πέρδικας. Πρωτεύουσά του είναι η Ηγουμενίτσα. Αποτελεί τον πιο πολυπληθή Δήμο της ΠΕ Θεσπρωτίας με τον πληθυσμό του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 να ανέρχεται σε 25.814 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Σύμφωνα με την καταγραφή αναγκών που έγινε στο Δήμο οι ομάδες του πληθυσμού που χρήζουν μέριμνας είναι οι ηλικιωμένοι, οι άνεργοι, τα ΑμεΑ, οι ΡΟΜΑ, φτωχά νοικοκυριά.

Επιπρόσθετα σε ότι αφορά τα προβλήματα που εντοπίζονται σημειώνονται τα κάτωθι:

- Υπάρχει μεγάλο ποσοστό ηλικιωμένων, εκ των οποίων οι 540 είναι ωφελούμενοι των δομών βοήθεια στο σπίτι, ενώ σημαντικός αριθμός ηλικιωμένων είναι χαμηλοσυνταξιούχοι (κάτω των 500 ευρώ) και μόνοι με μεγάλη αναμονή για εισαγωγή σε κρατικές δομές.
- Καταγράφονται ΑμεΑ που κατοικούν σε απομακρυσμένες περιοχές του Δήμου και δεν έχουν πρόσβαση σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες, ενώ περίπου 300 ΑμεΑ φέρουν βαριά αναπηρία.
- Καταγράφεται έλλειψη μονάδας φιλοξενίας αστέγων.

- Καταγράφεται υψηλό ποσοστό ατόμων ευρισκόμενων σε φτώχεια και οικονομική αδυναμία πολιτών για πρόσβαση σε βασικά αγαθά (πχ. ιατροφαρμακευτική κάλυψη, τρόφιμα).
- Υπάρχει ανάγκη αντιμετώπισης της ανεργίας που πλήττει τις παραγωγικές ηλικίες και ιδιαίτερα τις γυναίκες.
- Εντοπίζεται μεγάλη συγκέντρωση μεταναστών λόγω του διεθνούς λιμένα της πόλης και της εγγύτητας με τα αλβανικά σύνορα αλλά και της σύνδεσης από θαλάσσης με την Ιταλία.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Οι παρεμβάσεις του Δήμου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των ευπαθών ομάδων περιλαμβάνουν:

- Λειτουργία του Προγράμματος «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»
- Λειτουργία δομών ΚΗΦΗ-ΚΑΠΗ, ΚΔΑΠ ΑμεΑ
- Βραχεία φιλοξενία σε δωμάτια ξενοδοχείου
- Λειτουργία προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης
- Σίτιση από Παιδικούς Σταθμούς-ΚΗΦΗ -ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ

Ο Δήμος διαθέτει:

- Κοινωνική υπηρεσία με αρμοδιότητες τη χορήγηση Κάρτας Αναπηρίας (μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής), βιβλιαρίων ανασφαλιστών (μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής), έκδοση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας, καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς κλπ.
- ΝΠΔΔ του Δήμου απευθύνεται:
 - Στο γενικό πληθυσμό (Δημοτικά Ιατρεία, Κέντρα Υποστήριξης Γυναικών κ.λ.π.).
 - Στα άτομα τρίτης ηλικίας (Κ.Α.Π.Η., Βοήθεια στο Σπίτι, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων)
 - Στα παιδιά σχολικής και προσχολικής ηλικίας (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, παιδικές κατασκηνώσεις, κλπ)
 - Στους Νέους / Νέες (Κέντρα Πληροφόρησης Νέων, Κέντρα Πρόληψης και Καταπολέμησης Ναρκωτικών).
 - Στις ευπαθείς ομάδες που απειλούνται ή βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό (μετανάστες, πρόσφυγες, άτομα με αναπηρίες, απεξαρτημένοι από ουσίες, αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες, Τσιγγάνοι, άστεγοι, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών).
- Δημοτική Επιχείρηση η οποία είναι αρμόδια για τη λειτουργία ΚΔΑΠ - ΚΔΑΠ ΑμεΑ.

Με βάση τον εθελοντισμό λειτουργεί στο Δήμο Κοινωνικό Ιατρείο, Κοινωνικό Φαρμακείο και Κοινωνικό Παντοπωλείο.

Επίσης, καταγράφονται συνεργασίες του Δήμου με την Εκκλησία, το Ερυθρό Σταυρό, τοπικούς Συλλόγους, Συλλόγους συνταξιούχων, ΑμεΑ κλπ.

Τέλος, σημειώνεται ότι στον Δήμο Ηγουμενίτσας λειτουργούν και οι κάτωθι δομές φορέων κοινωνικής αλληλεγγύης:

- Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ) Ήπειρος, στο πλαίσιο του οποίου στην Ηγουμενίτσα λειτουργεί Συμβουλευτικό Κέντρο
- ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΗΓ/ΤΣΑΣ (υπάγεται στο φορέα Γεν. Νοσοκομείο - Κ.Υ. Φιλιατών), με κύριες ομάδες ωφελουμένων ενήλικες

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι:

- Έλλειψη σε προσωπικό κοινωνικών δομών
- Ελλιπής επιμόρφωση προσωπικού κοινωνικών δομών
- Επαγγελματική εξουθένωση προσωπικού.
- Περιορισμένη χρηματοδότηση
- Ανύπαρκτα επιχειρησιακά προγράμματα δράσεων
- Έλλειψη τεχνολογικού εξοπλισμού (υπολογιστές, μηχανήματα χοληστερίνης κ.λ.π)
- Ανύπαρκτη δημοσιοποίηση δράσεων
- Έλλειψη συντονισμού και υλικοτεχνικής υποδομής και αναλωσίμων υλικών (π.χ. φάρμακα)
- Περιορισμένο εύρος κάλυψης από ΚΔΑΠ ΑμεΑ καθώς λειτουργούν μόνο για άτομα άνω των 18 ετών και φιλοξενούνται μόνο πρωινές ώρες

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Επέκταση και ενίσχυση του προγράμματος “Βοήθεια στο Σπίτι” με επιπλέον προσωπικό και τακτική χρηματοδότηση, καθώς και διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του με κατ’οίκον νοσηλεία και φυσιοθεραπευτικές υπηρεσίες, επέκταση του ωραρίου και τις απογευματινές ώρες.
- Δημιουργία Στέγης Υποστηριζόμενης Προσωρινής Διαβίωσης για ηλικιωμένους και για άτομα ευρισκόμενα σε ένδεια.
- Δημιουργία Δημοτικού Ιατρείου - Φαρμακείου
- Δημιουργία Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για ΑμεΑ και μοναχικά άτομα

- Κατασκευή ειδικών ράμπων για την πρόσβαση των αναπηρικών αμαξιδίων και των επισκεπτών στις παραλίες.
- Δημιουργία Συνεταιριστικής Επιχείρησης κάτω από την εποπτεία νομικού προσώπου στην οποία θα απασχολούνται άνεργοι για την παρασκευή και τυποποίηση τοπικών προϊόντων και αγαθών και την προώθηση τους στην αγορά (π.χ παραχώρηση δημοτικής γης για καλλιέργεια προϊόντων και επεξεργασία τους προκειμένου να διοχετευθούν στην αγορά)
- Δημοτικό μαγειρείο για την σίτιση απόρων στο οποίο θα απασχολούνται άνεργοι - άποροι για την παρασκευή γευμάτων για τις άπορες οικογένειες και ταυτόχρονα για την εξυπηρέτηση εκδηλώσεων - συνεστιάσεων
- Δομή ολοκληρωμένης προσχολικής φροντίδας (με φιλοξενία βρεφών και νηπίων και τις απογευματινές ώρες).

Δήμος Σουλίου

Ο Δήμος Σουλίου συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Αχέροντα, Παραμυθιάς και της κοινότητας Σουλίου. Ο δήμος αριθμεί 10.063 κατοίκους με βάση την απογραφή του 2011. Πρωτεύουσά του είναι η κωμόπολη Παραμυθιά.

Ανάγκες-Προβλήματα

Οι ομάδες του πληθυσμού με τα μεγαλύτερα προβλήματα είναι:

- Ηλικιωμένοι: Παρατηρείται καθυστέρηση έγκρισης αναγκαίων επιδομάτων για την διαβίωση (Καθυστέρηση επιτροπών Κ.Ε.Π.Α) (ΟΓΑ), χαμηλές συντάξεις. Ο Δήμος παρέχει υποστήριξη στην εν λόγω ομάδα μέσω του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».
- Πάσχοντες από τη νόσο ALTSCHHEIMER: Δεν υπάρχουν οικονομικά βοηθήματα - επιδόματα για τις νόσους αλτσχάιμερ και την άνοια. Επίσης, δεν υπάρχει Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας ούτε εξειδικευμένο προσωπικό. Ο Δήμος παρέχει υποστήριξη στην εν λόγω ομάδα μέσω του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».
- Μητέρες με βρέφη: Δεν υπάρχει στον Δήμο Σουλίου δομή για βρέφη και οι μητέρες αναγκάζονται απευθύνονται σε μη εξειδικευμένα άτομα για την ανατροφή των παιδιών τους.

Στις ευπαθείς ομάδες καταγράφονται επίσης και τα ΑμεΑ, μέλη πολύτεκνων οικογενειών, ηλικιωμένοι χωρίς ασφάλιση, μετανάστες.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Μέσω της Κοινωφελούς Επιχείρησης του Δήμου λειτουργεί το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», ενώ το ΝΠΔΔ ΑΡΩΓΗ στηρίζει τη λειτουργία ΚΑΠΗ και Παιδικών Σταθμών.

Σημειώνεται επίσης ότι οι φορείς του Δήμου συνεργάζονται και με άλλες Υπηρεσίες/φορείς προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα των κατοίκων του. Ενδεικτικά αναφέρονται: Κέντρο Υγείας, Πρόνοια, Νοσοκομεία, Γηροκομείο, Αρωγή, Δήμο, Κινητή Μονάδα ψυχικής Υγείας κτλ.

Επιπρόσθετα, πραγματοποιείται διανομή τροφίμων από τον Ερυθρό Σταυρό, από το Κοινωνικό παντοπωλείο του Δήμου και από προγράμματα της Ευρωπαϊκής ένωσης, ενώ διοργανώνονται ημερίδες για την ενημέρωση των ηλικιωμένων.

Τέλος, σημειώνεται ότι στον Δήμο Σουλίου παρέχεται κοινωνικό έργο και από την Μητρόπολη Παραμυθιάς.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι:

- Έλλειψη αυτοκινήτων για μεταφορά προσωπικού και ηλικιωμένων.
- Έλλειψη αναλωσίμων (ταινίες ζαχάρου, χοληστερίνης, γάζες, γάντια.)
- Έλλειψη εξειδικευμένων κέντρων και εξειδικευμένου προσωπικού για τη νόσο ALTSCHHEIMER.
- Απουσία επιδομάτων για την παραπάνω νόσο.
- Έλλειψη ιατρικού προσωπικού στα αγροτικά περιφερειακά ιατρεία.
- Έλλειψη Βρεφικού σταθμού.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Ενίσχυση προγράμματος μέριμνας “Βοήθεια στο Σπίτι”
- Δημιουργία Γηροκομείου
- Σεμινάρια προσωπικού για την εκπαίδευση τους σε θέματα γεροντικής άνοιας και ανακούφισης
- Δημιουργία Κέντρου για ασθενείς με Αλτσχάιμερ και άνοια
- Αξιοποίηση υφιστάμενου κτιρίου για τη δημιουργία και λειτουργία Νηπιοβρεφικού σταθμού

4.5.3. Περιφερειακή Ενότητα Πρέβεζας

Δήμος Ζηρού

Ο Δήμος Ζηρού προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Φιλιππιάδος, Θεσπρωτικού και Ανωγείου και της Κοινότητας Κρανέας. Έδρα του

δήμου ορίστηκε η Φιλιππιάδα. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 13.892 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού περιλαμβάνουν ΑμεΑ, εξαρτημένα/απεξαρτημένα άτομα, φυλακισμένους/αποφυλακισμένους, πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενο, φτωχούς εργαζόμενους, φτωχούς συνταξιούχους, μετανάστες. Τα κυριότερα προβλήματα εντοπίζονται στους ηλικιωμένους με χαμηλή σύνταξη, στις οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα και στους ανέργους.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Στις παρεμβάσεις του Δήμου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων καταγράφονται: η λειτουργία του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι», δράσεις για απόρους, λειτουργία ΚΔΑΠ, λειτουργία ΚΑΠΗ, λειτουργία Παιδικών Σταθμών και διανομή τροφίμων.

Επίσης, σε εθελοντική βάση προσφέρονται τρόφιμα, ρούχα κλπ. από δημότες, την Εκκλησία και τα σχολεία.

Προτάσεις

Σε ότι αφορά προτάσεις για το μέλλον περιλαμβάνονται η λειτουργία ΚΔΑΠ στην Φιλιππιάδα και η λειτουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου.

Δήμος Πάργας

Ο Δήμος Πάργας συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Πάργας και Φαναρίου. Έχει την ιδιαιτερότητα ότι θα είναι από τους λίγους δήμους της Ελλάδας που η επικράτειά τους χωρίζεται στα δύο από άλλον. Πρωτεύουσά του είναι η κωμόπολη Καναλλάκι. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 11.866 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού περιλαμβάνουν νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενο, φτωχούς εργαζόμενους, ΡΟΜΑ και μετανάστες.

Στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος περιλαμβάνονται:

- Η έλλειψη Κοινωνικής Υπηρεσίας
- Η χαμηλή χρηματοδότηση των προγραμμάτων.
- Το γεγονός ότι μεγάλο ποσοστό ηλικιωμένων στον Δήμο που χρήζουν βοήθειας κατοικούν σε απομακρυσμένες περιοχές (διότι ο Δήμος Πάργας

είναι κατακερματισμένος). Το αποτέλεσμα είναι να μην έχουν πρόσβαση σε βασικά αγαθά.

- Καταγράφεται σημαντικός αριθμός οικογενειών ΡΟΜΑ που αντιμετωπίζουν πολύ ισχυρό πρόβλημα ένδειας.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των κατοίκων λειτουργούν το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», Βρεφονηπιακοί Σταθμοί και ΚΑΠΗ, ενώ γίνεται διανομή τροφίμων, υλικών αγαθών και σίτιση στις ευπαθείς ομάδες και στα άτομα τρίτης ηλικίας.

Σημειώνεται ότι λόγω έλλειψη κοινωνικής υπηρεσίας όλα τα σχετικά προγράμματα λειτουργούν από τον Δήμο.

Επίσης, σε εθελοντική βάση λειτουργεί κοινωνικό παντοπωλείο στον Δήμο.

Ακόμα, καταγράφονται συνεργασίες του Δήμου με τοπικούς παραγωγούς και επιχειρηματίες.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι η έλλειψη Κοινωνικής Υπηρεσίας και η χαμηλή χρηματοδότηση των προγραμμάτων.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Η δημιουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου
- Η δημιουργία Κοινωνικού Μαγειρείου σε συνεργασία με το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»
- Η επέκταση και ενίσχυση του προγράμματος Βοήθεια στο σπίτι με επιπλέον προσωπικό και τακτική χρηματοδότηση. Επίσης διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του με κατ' οίκον νοσηλεία και φυσιοθεραπευτικές υπηρεσίες, επέκταση του ωραρίου και τις απογευματινές ώρες.
- Η δημιουργία Γηροκομείου ή ΚΗΦΗ (υφίσταται υποδομή με δυναμικότητα 30 κλινών).

Δήμος Πρέβεζας

Ο Δήμος Πρέβεζας συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων Καποδιστριακών δήμων Ζαλόγγου, Λούρου και Πρεβέζης. Στην απογραφή του 2011 ο Δήμος Πρέβεζας είχε πληθυσμό 31.733 κατοίκους και πρωτεύουσά του είναι η Πρέβεζα.

Ανάγκες-Προβλήματα

Τα σημαντικότερα προβλήματα επικεντρώνονται στις ακόλουθες ομάδες του πληθυσμού:

- Άνεργοι νέοι και γυναίκες. Καταγράφεται αύξηση αριθμού ανέργων με μεγαλύτερο ποσοστό στους νέους και υποαπασχόληση ή μη απασχόληση των γυναικών.
- Αύξηση των επαγγελματιών που αδυνατούν να καταβάλουν τις εισφορές τους (με έμφαση στους επαγγελματίες ηλικίας άνω των 50 ετών). Επίσης, στερούνται ιατροφαρμακευτικής κάλυψης.
- Νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο
- Νοικοκυριά με πολύ χαμηλό εισόδημα
- Φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα.

Επίσης, στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού του Δήμου περιλαμβάνονται και τα ΑμεΑ, εξαρτημένα/ απεξαρτημένα άτομα, οροθετικοί, πολύτεκνες οικογένειες, μετανάστες, άστεγοι, φτωχοί εργαζόμενοι, φτωχοί συνταξιούχοι και ηλικιωμένοι χωρίς ασφάλιση.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Ο Δήμος μέσω της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής, Πολιτισμού Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης καθώς και της Νέας Δημοτικής Κοινοφελούς Επιχείρησης Πρέβεζας (ΝΕ.ΔΗ.Κ.Ε.Π) παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης των ευπαθών ομάδων, οι οποίες ενδεικτικά περιλαμβάνουν:

- Λειτουργία του προγράμματος ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ
- Παροχή συσσιτίου σε απόρους
- Πρόγραμμα ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΚΑΤ ΟΙΚΟΝ
- Χορήγηση επιδομάτων απόρων
- Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες τρίτων χωρών μέσω προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» του ΙΝΕΔΙΒΙΜ
- Λειτουργία κέντρου συμβουλευτικής κατά της βίας των γυναικών
- Στελέχωση κοινωνικού ιατρείου για δωρεάν φάρμακα
- Λειτουργία ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ, βρεφονηπιακών σταθμών και ΚΔΑΠ

Επίσης, συνεργασίες έχουν αναπτυχθεί με επιχειρήσεις, την εκκλησία, τοπικούς φορείς, Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Αναπτυξιακές Επιχειρήσεις (όπως ΕΤΑΝΑΜ Α.Ε), Σχολεία, Εθελοντικές Οργανώσεις κλπ., ενώ εθελοντικά λειτουργούν Κοινωνικό Παντοπωλείο, Φαρμακείο, Ιατρείο.

Τέλος, σημειώνεται ότι στον Δήμο Πρέβεζας λειτουργούν και οι κάτωθι δομές φορέων κοινωνικής αλληλεγγύης:

- Στο πλαίσιο του φορέα ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ:
 - ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ- ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων ενήλικες, παιδιά, οικογένειες.
 - ΔΟΜΕΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΨΥΧΑΡΓΩΣ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων ψυχικά ασθενείς.
- Στο πλαίσιο του φορέα Οργανισμός κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ):
 - Κέντρο Πρόληψης των εξαρτήσεων & προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας Ν.Πρέβεζας (ΚΕ.ΠΡΟ.ΝΑ.Π.), με κύριες ομάδες ωφελουμένων άτομα εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες
- Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ λειτουργεί: Κοινωνικό Παντοπωλείο , Φιλόπτωχο ταμείο , Γηροκομείο και Κοινωνικό φροντιστήριο επιτελώντας πολύ σημαντικό έργο στην περιοχή.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι η έλλειψη προσωπικού στο Δήμο και η περιορισμένη χρηματοδότηση για παρεμβάσεις υποστήριξης ευπαθών ομάδων.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Επέκταση προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι
- Δημιουργία δημοτικού κοινωνικού φαρμακείου, παντοπωλείου
- Λειτουργία του κοινωνικού ιατρείου υπό την αιγίδα του Δήμου
- Πρόγραμμα ενίσχυσης -απασχόλησης ανασφάλιστων επαγγελματιών
- Προγράμματα απασχόλησης γυναικών και νέων.
- Προς τις ευπαθείς ομάδες που έχουν μικρά παιδιά να υπάρξει μέριμνα για σίτιση των παιδιών τους.

4.5.4. Περιφερειακή Ενότητα Άρτας

Δήμος Άρτας

Ο Δήμος Αρταίων συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των δήμων Αμβρακικού, Αρταίων, Βλαχέρνας, Ξηροβουνίου και Φιλοθέης. Μοναδική πόλη και πρωτεύουσά του είναι η Άρτα. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 43.166 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Οι πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού είναι οι ηλικιωμένοι, οι χαμηλοσυνταξιούχοι, Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ), μονογονεϊκές οικογένειες, άνεργοι, άτομα με χαμηλά εισοδήματα, ηλικιωμένοι με χαμηλά εισοδήματα, νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο.

Επίσης, στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού περιλαμβάνονται και εξαρτημένα/απεξαρτημένα άτομα, οροθετικοί, αποφυλακισμένοι, πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, μετανάστες, ανήλικοι παραβάτες, άστεγοι, άτομα με ψυχολογικά προβλήματα, άτομα με προβλήματα υγείας.

Τα προβλήματα που εντοπίζονται παρουσιάζονται παρακάτω:

- Η κοινωνική υπηρεσία είναι υποστελεχωμένη και εξυπηρετεί όλο το Νομό Άρτας.
- Στο Δήμο Αρταίων υπάρχουν αρκετά προβλήματα ενδοοικογενειακής βίας με αποδέκτη παιδιά.
- Οι βρεφονηπιακοί σταθμοί είναι υποστελεχωμένοι και η χρηματοδότησή τους είναι ελλιπής.
- Υπάρχει έλλειψη σε υποδομές φροντίδας παιδιών.
- Υπάρχει μεγάλη ανάγκη για χώρους και υπηρεσίες τρίτης ηλικίας. Υπάρχει ένα μόνο θεσμοθετημένο ΚΑΠΗ στο Νομό Άρτας. Έχει ανοίξει πρόσφατα και δεύτερο ΚΑΠΗ στον Δήμο Αμβρακικού το οποίο λειτουργεί με εθελοντές υπό την εποπτεία του Δήμου Αρταίων.
- Υπάρχουν κτήρια παιδικών σταθμών που είναι μισθωμένα καθώς και το κτήριο του ΚΑΠΗ.
- Υπάρχει μεγάλος αριθμός ΡΟΜΑ που δεν είναι καταγεγραμμένος και υπάρχει υπάρχουν αρκετά φαινόμενα μικροεγκληματικότητας.
- Υπάρχουν πολλά ανασφάλιστα άτομα που δεν μπορούν να πάρουν βιβλιάριο πρόνοιας λόγω του ότι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να λάβουν το βιβλιάριο πρόνοιας, ενώ υπάρχουν και κάποιιοι που το δικαιούνται αλλά έχουν εκκρεμότητα τα ασφαλιστικά τους ταμεία και δεν λαμβάνουν τελικά.
- Υπάρχει μεγάλος αριθμός ανέργων.
- Υπάρχει μεγάλος αριθμός εξαρτημένων ατόμων τα οποία δεν υποστηρίζονται επαρκώς στο Νομό.
- Υπάρχει μεγάλος αριθμός ατόμων με αναπηρία και δεν υπάρχουν επαρκείς δομές για υποστήριξη της διαβίωσής τους

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των ευπαθών ομάδων, ο Δήμος Αρταίων διαθέτει Κοινωνική Υπηρεσία, βρεφονηπιακούς σταθμούς (12 δομές), ΚΑΠΗ (1 δομή), ΚΔΑΠ (3 δομές) και ΚΔΑΠ ΜΕΑ (1 δομή), το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι και μια δομή Συμβουλευτικό Κέντρο για τη Βία κατά των Γυναικών. Επίσης η Κοινωνική

Υπηρεσία διανέμει τρόφιμα, ενώ διαθέτει χώρο για συλλογή και διανομή ρούχων, παιχνιδιών και σχολικών ειδών. Επίσης, χειρίζεται τα επιδόματα και σε συνεργασία με τον Δήμο χειρίζονται τη δομή για τη βία κατά των γυναικών.

Σε ότι αφορά συνεργασίες το ΚΑΠΗ συνεργάζεται με Ερυθρό Σταυρό, Νοσοκομείο, Γηροκομείο, Εκκλησία, Σύλλογο Γυναικών, άλλους Συλλόγους, σχολεία, Δ/νση Δασών, ΚΕΘΕΑ, Υγειονομικό, Κοινωνική Πρόνοια και όλες τις υπηρεσίες του Δήμου ή της Περιφέρειας. Αντίστοιχες συνεργασίες ανάλογα με τα περιστατικά έχει και η Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου.

Πέραν των δομών του Δήμου αναφέρεται ότι η Εκκλησία διαθέτει γηροκομείο (το οποίο χρειάζεται προσωπικό, χώρους και επιπλέον χρηματοδότηση), ενώ με την υποστήριξη του Δήμου κάνει συσσίτια. Τμήμα του Δήμου Αρταίων υπάγεται στην Ιερά Μητρόπολη Άρτας αλλά και το υπόλοιπο στην Ιερά Μητρόπολη Νικοπόλεως και Πρεβέζης, φορείς που προσφέρουν σημαντικό κοινωνικό έργο στην περιοχή.

Υπάρχει επίσης ο ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΑΡΤΑΣ που διανέμει τρόφιμα σε ευπαθείς οικογένειες και ο Σύλλογος Γονέων και Φίλων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες ΑΓΙΑ ΘΕΟΔΩΡΑ που φιλοξενεί παιδιά με αναπηρία και διαθέτει εργαστήρια δημιουργικής απασχόλησης τους.

Τέλος, σημειώνεται ότι στο Δήμο Αρταίων λειτουργούν και οι κάτωθι δομές φορέων κοινωνικής αλληλεγγύης:

- Στο πλαίσιο του φορέα ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΡΤΑΣ:
 - ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ (η οποία εμφανίζει προβλήματα στη λειτουργία της), με κύριες ομάδες ωφελουμένων ψυχικά ασθενείς.
 - ΚΕΦΙΑΠ. Στην πόλη της Άρτας κατασκευάστηκε και εξοπλίστηκε με την πλέον σύγχρονη τεχνολογία το Κέντρο Αποθεραπείας-Αποκατάστασης ατόμων με Αναπηρίες Άρτας (ΚΑΑΚΥΑμεΑ) που πρόσφατα μετονομάστηκε σε Κέντρο Φυσικής και Ιατρικής Αποκατάστασης (ΚΕΦΙΑΠ), το οποίο δεν είναι στελεχωμένο, με τεράστιες δυνατότητες προσφοράς σχετικών υπηρεσιών στην Περιφέρεια Ηπείρου.
 - ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΡΤΑΣ-ΠΡΕΒΕΖΑΣ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων ψυχικά ασθενείς
 - Ξενώνας ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης «Μελισάνθια», Α' και Β' προστατευόμενο διαμέρισμα, με κύριες ομάδες ωφελουμένων ψυχικά πάσχοντες
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΡΤΑΣ-ΠΡΕΒΕΖΑΣ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων άτομα με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας
- Στο πλαίσιο του φορέα Οργανισμός κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ):
 - Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων & Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Ν. Άρτας- Κ. Π. Ν. ΑΡΤΑΣ, με κύριες ομάδες ωφελουμένων Εξαρτημένα άτομα, Οικογένεια, Μαθητές, Γονείς, Εκπαιδευτικοί Α' /θμιας & Β' /θμιας Εκπ/σης, Επαγγελματίες, Στρατευμένοι, Ευρύ κοινό

- Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ) Ήπειρος, στο πλαίσιο του οποίου στην Άρτα λειτουργεί Συμβουλευτικό Κέντρο
- Ένωση Πολυτέκνων Άρτας «Η ΑΓΙΑ ΘΕΟΔΩΡΑ» με κύριες ομάδες ωφελουμένων τους πολύτεκνους.
- Εταιρεία Ψυχικής Υγείας «ΑΙΟΛΟΣ».

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι:

- Ο μεγάλος αριθμός ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες οι οποίοι δεν είναι δικαιούχοι κοινωνικών παροχών λόγω μειωμένης χρηματοδότησης και κριτηρίων χορήγησης επιδομάτων
- Το γεγονός ότι ο αριθμός των δικαιούχων κοινωνικής στήριξης αυξάνει συνεχώς
- Ο μεγάλος αριθμός ατόμων που δεν απευθύνεται στις κοινωνικές υπηρεσίες λόγω άγνοιας, λόγω ντροπής, λόγω απόστασης των υπηρεσιών από τον τόπο κατοικίας.
- Οι καθυστερήσεις στη γνωμοδότηση των Κέντρων πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.).
- Προβλήματα με τη λειτουργία των υφιστάμενων κοινωνικών δομών και η ανάγκη για παροχή πιο εξειδικευμένων υπηρεσιών στις ευάλωτες ομάδες.

Προτάσεις

Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Προτεραιότητα στο σχεδιασμό της περιοχής είναι η συνέχιση της λειτουργίας και ενίσχυσης όλων των υπαρχόντων κοινωνικών δομών και υπηρεσιών, καθώς και η στελέχωση τους εκεί που εντοπίζεται πρόβλημα όπως στην Ψυχιατρική Κλινική, στο ΚΕΦΙΑΠ κλπ.
- Δημιουργία Στέγης για την φροντίδα ανήλικων παιδιών τα οποία είναι κακοποιημένα και εγκαταλελειμμένα.
- Δημιουργία κοινωνικού ιατρείου-φαρμακείου (σημειώνεται ότι ανασφάλιστα άτομα αυξάνονται με ταχύτατο ρυθμό στην περιοχή).
- Δημιουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου.
- Επέκταση του θεσμού των Κοινωνικών Φροντιστηρίων με οικονομικά κριτήρια.
- Επέκταση του θεσμού του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι».
- Αύξηση χρημάτων για το πρόγραμμα «Πρώτων Κοινωνικών Βοηθειών».

- Δημιουργία Γηροκομείου.
- Δημιουργία δυο (2) βρεφονηπιακών σταθμών και ΚΔΑΠ.
- Αλλαγή στα κριτήρια χορήγησης βιβλιαρίων ανασφαλιστών και κοινωνικών επιδομάτων.
- Κοινωνικά Συσσίτια
- Ξενώνα Αστέγων.
- Δημοτικό Λαχανόκηπο
- Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ).
- Μονάδα ΕΛΕΠΑΠ και κέντρο διημέρευσης ατόμων με αναπηρία.
- Λειτουργία οικοτροφείου
- Κέντρο για τη νόσο ALZHEIMER
- Ξενώνας Ψυχικής Υγείας
- Προγράμματα προαγωγής της υγείας συμπεριλαμβανομένου της ψυχικής.
- Προγράμματα συμβουλευτικής.
- Δημιουργία Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες
- Προγράμματα απασχόλησης (ΤΟΠΣΑ, ΤΟΠΕΚΟ).

Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη

Ο Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη συστάθηκε με τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ηρακλείας, Καραϊσκάκη και Τετραφυλίας. Πρωτεύουσα του δήμου είναι η Άνω Καλεντίνη. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 5.780 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Στις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού εκτός από τους ηλικιωμένους περιλαμβάνονται άνεργοι, μονογονεϊκές οικογένειες, ΑμεΑ κλπ.

Δεδομένου ότι πρόκειται για έναν ορεινό Δήμο της Ηπείρου, οι κάτοικοί του και ιδιαίτερα οι ηλικιωμένοι αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης στις υπηρεσίες του Δήμου.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των ευπαθών ομάδων ο Δήμος λειτουργεί τρεις δομές στο πλαίσιο του Προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι.

Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων

Ο Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Αγνάντων και Αθαμανίας και των κοινοτήτων Θεοδωριάνων και Μελισσοουργών. Ο δήμος αποτελείται αποκλειστικά από χωριά και πρωτεύουσά του είναι το Βουργαρέλι. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 6.178 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Οι πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού είναι οι ηλικιωμένοι με προβλήματα υγείας, οι ηλικιωμένοι με χαμηλά εισοδήματα και οι άνεργοι.

Στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού επίσης καταγράφονται και ΑμεΑ, πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, μετανάστες, νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενο, φτωχοί εργαζόμενοι, ηλικιωμένοι χωρίς ασφάλιση υγείας.

Σημειώνεται ότι ο Δήμος είναι εξ' ολοκλήρου ορεινός με μεγάλες αποστάσεις μεταξύ των Δημοτικών Διαμερισμάτων και των οικισμών, με κακό οδικό δίκτυο και ελλειπείς συγκοινωνίες. Ως εκ τούτου η πρόσβαση των ηλικιωμένων στις υπηρεσίες και στα κέντρα υγείας είναι πολύ δύσκολη.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Στις προσπάθειες του Δήμου για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων περιλαμβάνονται:

- Η υποστήριξη των ηλικιωμένων από το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» μέσω του οποίου παρέχεται ψυχολογική υποστήριξη στους ηλικιωμένους, βοήθεια στη συμπλήρωση σχετικών εγγράφων, βοήθεια στην καθαριότητά τους, αγορά και μεταφορά τροφίμων, συνταγογράφηση και μεταφορά φαρμάκων, πληρωμή λογαριασμών κλπ.
- Η διανομή τροφίμων σε απόρους και σε οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα
- Η λειτουργία Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)

Στο Δήμο λειτουργεί Κοινωφελής Επιχείρηση η οποία ασχολείται με τα κοινωνικά θέματα και υποστηρίζει:

- Το Πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι (2 δομές).
- Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)
- Το πρόγραμμα διανομής τροφίμων σε απόρους και σε οικογένειες με χαμηλό εισόδημα

Σημειώνεται ότι υπάρχει συνεργασία με τα Κέντρα Υγείας Βουργαελίου και Αγνάντων, με την Υπηρεσία Πρόνοιας Άρτας, με το Νοσοκομείο Άρτας, με τους Πολιτιστικούς συλλόγους της περιοχής, με την εκκλησία, με τα δημοτικά σχολεία, με το Γυμνάσιο και το Λύκειο Βουργαελίου και Αγνάντων.

Επίσης η Κοινωφελής Επιχείρηση έχει πραγματοποιήσει αρκετές δράσεις με φορείς που σχετίζονται με την υγεία όπως α'βάθμιους προληπτικούς ελέγχους υγείας ηλικιωμένων (σπιρομέτρηση, τεστ Παπ, μαστογραφία) σε συνεργασία με ιδιώτες γιατρούς και κλινικές.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι:

- Το γεγονός ότι ο Δήμος είναι ορεινός με ελλιπές συγκοινωνιακό δίκτυο
- Το γεγονός ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σοβαρές πηγές εσόδων ώστε να αναπτύξει περαιτέρω δράσεις για υποστήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων

Δήμος Νικολάου Σκουφά

Ο Δήμος Νικολάου Σκουφά συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Αράχθου, Κομποτίου, Πέτα και της κοινότητας Κομμένου. Έδρα του είναι η κωμόπολη Πέτα. Ο πληθυσμός του σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 12.753 κατοίκους.

Ανάγκες-Προβλήματα

Ο Δήμος Νικ. Σκουφά έχει να αντιμετωπίσει προβλήματα που σχετίζονται με τη φτώχεια, την ανεργία και προβλήματα υγείας κυρίως στους ηλικιωμένους. Οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού όπως προκύπτουν από τη σχετική καταγραφή είναι οι άνεργοι, οι μετανάστες, νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενο, φτωχοί εργαζόμενοι, φτωχοί συνταξιούχοι.

Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων ο Δήμος μέσω του ΝΠΔΔ λειτουργεί:

- Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» (2 δομές)
- Κέντρο Φροντίδας Ηλικιωμένων
- ΚΑΠΗ
- Βρεφονηπιακούς Σταθμούς

Τέλος, σημειώνεται ότι στον Δήμο Ν.Σκουφά λειτουργούν και οι κάτωθι δομές φορέων κοινωνικής αλληλεγγύης:

- Σύλλογος Γονέων και Φίλων Παιδιών Με Ειδικές Ανάγκες Νομού Άρτας “Αγία Θεοδώρα”, με κύριες ομάδες ωφελουμένων άτομα με αναπηρίες.

Αδυναμίες

Οι βασικές αδυναμίες όπως αυτές δηλώνονται από τους υπεύθυνους των φορέων είναι ότι οι υφιστάμενες δομές είναι ανεπαρκείς για να καλύψουν τις αυξανόμενες ανάγκες του Δήμου.

Προτάσεις

- Δημιουργία κοινωνικού ιατρείου και φαρμακείου, κοινωνικού παντοπωλείου, κοινωνικού φροντιστηρίου.
- Δημιουργία κέντρου πρώτων βοηθειών.
- Επέκταση του θεσμού βοήθεια στο σπίτι.
- Δημιουργία δύο βρεφικών Σταθμών.

4.5.5. Σύνοψη ευρημάτων έρευνας

Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω συνοψίζονται τα ακόλουθα:

- Στο σύνολο των Δήμων της Περιφέρειας Ηπείρου καταγράφεται ικανοποιητική κοινωνική δραστηριότητα για την κάλυψη των αναγκών των ευάλωτων και ειδικών ομάδων του πληθυσμού, δεδομένου και των περιορισμένων διαθέσιμων πόρων, ενώ είναι εντονότερη στους Δήμους υψηλής συγκέντρωσης πληθυσμού.
- Όλοι οι Δήμοι διαθέτουν σχετικές υπηρεσίες (ΝΠΔΔ, Κοινωνικές Επιχειρήσεις, Δ/νσεις των Δήμων) για την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων και την υλοποίηση προγραμμάτων/ δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα.
- Το σύνολο σχεδόν των Δήμων έχει αναπτύξει κάποιες μορφές συνεργασίας με φορείς για την υποστήριξη ευπαθών ομάδων.
- Σε αρκετούς Δήμους λειτουργούν δομές αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά φαρμακεία κλπ.).
- Το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι αποτελεί σημαντικό πρόγραμμα υποστήριξης των ηλικιωμένων καθώς και των ατόμων με κινητικές δυσλειτουργίες και ειδικά προβλήματα, ειδικά στις απομακρυσμένες ορεινές περιοχές των Δήμων.
- Τα ΑμεΑ αποτελούν για τους Δήμους την σημαντικότερη ευάλωτη ομάδα του πληθυσμού, ενώ οι ηλικιωμένοι αποτελούν την σημαντικότερη ειδική ομάδα του πληθυσμού με προτεραιότητα σε αυτούς που είτε αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας και είναι ανασφάλιστοι ή έχουν αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας ή υπηρεσίες υγείας είτε διαβιούν με χαμηλά εισοδήματα.
- Άλλες ομάδες που χρήζουν υποστήριξης είναι οι άνεργοι, οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα κ.α.
- Οι βασικές αδυναμίες - προβλήματα που εντοπίζουν οι Κοινωνικές Δομές και Υπηρεσίες των Δήμων είναι:
 - Ύπαρξη απομακρυσμένων ορεινών περιοχών με δυσκολία προσβασιμότητας σε κοινωνικές δομές και υπηρεσίες, η οποία δεν μπορεί να αμβλυνηθεί λόγω των περιορισμένων πόρων των δομών για μεταφορικά κόστη.
 - Η ελλιπής χρηματοδότηση για την αποτελεσματική λειτουργία των υφιστάμενων αλλά και τη δημιουργία νέων κοινωνικών δομών και υπηρεσιών ώστε να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού των Δήμων των Δήμων με περισσότερες δομές και δικαιούχους.
 - Η έλλειψη προσωπικού (και ιδιαίτερα εξειδικευμένου) των κοινωνικών δομών.
 - Τα περιορισμένα κριτήρια επιλογής δικαιούχων με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ωφεληθεί με κοινωνικά επιδόματα και άλλες κοινωνικές παροχές ένας μεγάλος αριθμός ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και ειδικές ομάδες του πληθυσμού (π.χ μονογονεϊκές οικογένειες).
 - Οι καθυστερήσεις σε βασικές διοικητικές εργασίες που είναι απαραίτητες για την λήψη κοινωνικών παροχών όπως η έκδοση βιβλιαρίου απορίας και αποφάσεων των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ).

- Στις προτάσεις των αρμοδίων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:
 - Η επέκταση και ενίσχυση του Προγράμματος Βοήθεια στο σπίτι με επιπλέον προσωπικό και τακτική χρηματοδότηση καθώς και άλλων σχετικών δράσεων που αφορούν τους ηλικιωμένους (Γηροκομεία, ΚΗΦΗ).
 - Δημιουργία και επέκταση των κοινωνικών δομών για την στήριξη της καθημερινότητας των ευάλωτων και ειδικών ομάδων του πληθυσμού και ιδιαίτερα των κοινωνικών ιατρείων-φαρμακείων, δεδομένου και της αύξησης των ανασφάλιστων πολιτών των Δήμων,.
 - Βελτίωση της προσβασιμότητας σε κοινωνικές δομές και υπηρεσίες των Δήμων.
 - Επέκταση των δομών και των υπηρεσιών προσχολικής αγωγής
 - Διεύρυνση των κριτηρίων επιλογής δικαιούχων κοινωνικών παροχών
 - Στήριξη οικονομικά αδύναμων δημοτών με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, σίτισης, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης.
 - Υλοποίηση προγραμμάτων για την ένταξη ΡΟΜΑ, παλλινοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- Σημαντικό έργο υποστήριξης των ευπαθών ομάδων παρέχεται και από άλλους, εκτός δήμων, φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης όπως φορείς Ψυχικής Υγείας, δομές για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, δομές για ΑμεΑ κλπ.
- Οι βασικές αδυναμίες - προβλήματα που εντοπίζουν οι εν λόγω φορείς είναι:
 - Ελλείψεις σε προσωπικό (εξειδικευμένο και μη)
 - Ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή.
 - Ανεπάρκεια πόρων για τη λειτουργία των φορέων καθώς και την χρηματοδότηση δράσεων.
 - Ελλείψεις εξειδικευμένων κέντρων/ τμημάτων σε ορισμένες περιοχές προκειμένου να καλύψουν οι ανάγκες των ομάδων στόχου.
 - Μειωμένη εκπαίδευση των επαγγελματιών ψυχικής υγείας - ελλιπής ικανοποίηση των αναγκών της συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού.
 - Έλλειψη εξειδικευμένων προγραμμάτων απασχόλησης - εκπαίδευσης ωφελούμενων των δομών με αποτέλεσμα των κοινωνικό αποκλεισμό τους.
 - Αρκετοί ωφελούμενοι των δομών αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω διακοπής των επιδομάτων πρόνοιας.
 - Καταγράφονται καθυστερήσεις στη διαδικασία χορήγησης επιδομάτων και των συντάξεων αναπηρίας στους ψυχικά πάσχοντες
 - Μειωμένες προοπτικές εργασιακής απασχόλησης των ωφελουμένων των δομών.
 - Υπάρχουν περιπτώσεις όπου το κοινωνικό στίγμα που εμποδίζει τους δεσμούς ωφελούμενων με την οικογένεια.
- Οι βασικές προτάσεις των φορέων περιλαμβάνουν:
 - Κάλυψη των αναγκών των φορέων σε στελεχιακό δυναμικό
 - Δημιουργία εξειδικευμένων δομών/ μονάδων/ κέντρων & κινητών μονάδων για τη αντιμετώπιση των αναγκών των ομάδων στόχου τους

- Εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και ψυχικής υγείας
- Αξιοποίηση της Κοινωνικής Οικονομίας και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας για την ένταξη των ωφελούμενων στην κοινωνία και την αγορά εργασίας
- Κατάρτιση ωφελούμενων των φορέων σε συγκεκριμένα αντικείμενα.
- Τέλος, σημειώνεται το σημαντικό κοινωνικό έργο που προσφέρει η Εκκλησία προς τις ευπαθείς ομάδες σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Ηπείρου.

4.6. Ιεράρχηση Ομάδων Στόχου

4.6.1. Παρουσίαση των ευάλωτων και ειδικών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου

Η αξιοποίηση των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων επιτρέπει την καταγραφή του αριθμού των ομάδων του πληθυσμού που ανήκουν στις πλέον ευάλωτες και ειδικές ομάδες ως προς τον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, όπως αυτές παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα. Η ποσοτική αυτή καταγραφή δεν προσδιορίζει αυτόματα την ιεράρχηση των ομάδων στόχου και τον ακριβή αριθμό των ομάδων αυτών που χρήζουν στήριξης για την αποτροπή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, αλλά σκοπό έχει να παρουσιάσει τον συνολικό αριθμό των ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες και ειδικές ομάδες χωρίς να σημαίνει απαραίτητα ότι βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.

Από την καταγραφή αυτή προκύπτει ότι η σημαντικότερη, από πλευράς συγκέντρωσης πληθυσμού, ευάλωτη ομάδα του πληθυσμού είναι τα ΑμεΑ, που ανέρχονται σε περίπου 4 χιλ. άτομα. Ο αριθμός αφορά τα ΑμεΑ που έχουν ωφεληθεί από τις κοινωνικές δομές και υπηρεσίες των Δήμων της Περιφέρειας Ηπείρου. Ακολουθούν τα εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, που ανέρχονται σε περίπου 1000 άτομα, ενώ ακόμα 131 άτομα ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες των οροθετικών, φυλακισμένων/αποφυλακισμένων και των ανήλικων παραβατών.

Σε ότι αφορά τις ειδικές και τις λοιπές ομάδες στην Περιφέρεια Ηπείρου υπάρχουν 39 χιλ. άνεργοι, εκ των οποίων παραπάνω από τους μισούς αναζητούν εργασία πάνω από 12 μήνες, ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός των ανασφάλιστων πολιτών που ανέρχεται σε 19,5 χιλ. άτομα ανεξάρτητα από την κατάσταση απασχόλησης.

Επίσης καταγράφονται 35,3 χιλ. νοικοκυριά χωρίς κανένα απασχολούμενο μέλος, 4,3 χιλ. άτομα μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα και 11,7 χιλ. μονογονεϊκά νοικοκυριά.

Επιπρόσθετα, υπάρχουν 4,8 χιλ. άτομα εγκατασταθέντες από το εξωτερικό κατά την τελευταία πενταετία πριν την απογραφή με ξένη υπηκοότητα, ενώ επιπλέον 125 άτομα ανήκουν στους αιτούντες άσυλο και παλινοστούντες. Στην Περιφέρεια καταγράφονται επιπλέον 170 γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης. Τέλος, στην Περιφέρεια είναι εγκατεστημένοι 4,8 χιλ. μετανάστες και 1.800 Ρομά, ενώ καταγράφεται και μικρός αριθμός αστέγων.

Πίνακας 20: Αριθμός ευάλωτων, ειδικών και λοιπών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου

Περιγραφή Ευάλωτων και Ειδικών Ομάδων		Κατανομή Ευάλωτων και Ειδικών Ομάδων ανά Φύλο			ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΩΔ	ΟΜΑΔΑ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	
A		ΕΥΑΛΩΤΕΣ			
A.1	Άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές)	2.069	2.070	4.139	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου. Ο αριθμός αφορά τα ΑμεΑ που έχουν ωφελήσει από τις κοινωνικές δομές και υπηρεσίες των Δήμων της Περιφέρειας Ηπείρου
A.2	Εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα	500	460	960	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου
A.3	Οροθετικοί	12	16	28	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου
A.4	Φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι	74	1	75	Αφορά στοιχεία της Απογραφής του πληθυσμού από ΕΛΣΤΑΤ (2011) περι κατανομής του μόνιμου πληθυσμού ανά είδος καταλύματος
A.5	Ανήλικοι παραβάτες	22	6	28	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου
B		ΕΙΔΙΚΕΣ			
B.1	Άνεργοι	19.005	20.008	39.013	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β τρ. 2013)
B.1-1	Και εξ αυτών Μακροχρόνια Άνεργοι εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ	10.563	13.615	24.178	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β τρ. 2013)
B.2	Άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ	6.167	2.905	9.072	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β τρ. 2013) . Ως άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας λαμβάνονται προσεγγιστικά οι άνεργοι που κατά την αναζήτηση της εργασίας δεν ήρθαν σε επαφή με Δημόσιο Γραφείο Ευρέσεως Απασχόλησης
B.2-1	Και εξ αυτών Μακροχρόνια Άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ/οικονομικά ανενεργοί/κοινωνικά αποκλεισμένοι	3.955	1.971	5.926	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β τρ. 2013) . Ως μακροχρόνια άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας λαμβάνονται προσεγγιστικά οι μακροχρόνια άνεργοι (άνω 12 μηνών) που κατά την αναζήτηση της εργασίας δεν ήρθαν σε επαφή με Δημόσιο Γραφείο Ευρέσεως Απασχόλησης
B.3	Άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών	1.260	425	1.685	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β τρ. 2013)
B.3-1	Και εξ αυτών Άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ (με κάρτα ανεργίας)	582	425	1.007	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β τρ. 2013) . Ως άνεργοι με κάρτα ανεργίας λαμβάνονται προσεγγιστικά οι άνεργοι 55-64 ετών που κατά την αναζήτηση της εργασίας ήρθαν σε επαφή με Δημόσιο Γραφείο Ευρέσεως Απασχόλησης
B.3-2	Και εξ αυτών Άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ	678	0	678	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β τρ. 2013) . Ως άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας λαμβάνονται προσεγγιστικά οι άνεργοι 55-64 ετών που κατά την αναζήτηση της εργασίας δεν ήρθαν σε επαφή με Δημόσιο Γραφείο Ευρέσεως Απασχόλησης
B.3-3	Και εξ αυτών Μακροχρόνια άνεργοι με χαμηλά προσόντα (Απόφοιτοι Δημοτικού-Γυμνασίου)	735	246	981	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β τρ. 2013) .
B.4	Μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα	1.993	2.370	4.363	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου
B.4-1	Και εξ αυτών με ατομικό/οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €	1.122	1.393	2.515	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου
B.4-2	Και εξ αυτών με οικογενειακό εισόδημα από 5.901 € μέχρι 12.000 €	133	136	269	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου
B.5	Μονογονεϊκές Οικογένειες	2.281	9.496	11.777	Αφορά στοιχεία της Απογραφής του πληθυσμού από ΕΛΣΤΑΤ (2011) περι των πυρηνικών οικογενειών μόνο με πατέρα ή μόνο με μητέρα.
B.6	Γυναίκες, θύματα κακοποίησης	0	82	82	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου

Περιγραφή Ευάλωτων και Ειδικών Ομάδων		Κατανομή Ευάλωτων και Ειδικών Ομάδων ανά Φύλο			ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΩΔ	ΟΜΑΔΑ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	
					Ηπείρου
B.7	Παιδιά, θύματα κακοποίησης	31	57	88	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου
B.8	Μετανάστες (όπως προσεγγίζονται από εγκατασταθέντες με ξένη υπηκοότητα στην Περιφέρεια)	2.361	2.470	4.831	Αφορά στοιχεία της Απογραφής του πληθυσμού από ΕΛΣΤΑΤ (2011) περι εγκατασταθέντων από το εξωτερικό κατά την τελευταία πενταετία πριν την απογραφή με ξένη υπηκοότητα. Διεύθυνση Αλλοδαπών.
B.9	Πρόσφυγες και Αιτούντες άσυλο	28	18	46	Αφορά στοιχεία της Απογραφής του πληθυσμού από ΕΛΣΤΑΤ (2011) περι εγκατασταθέντων από το εξωτερικό κατά την τελευταία πενταετία πριν την απογραφή με ξένη υπηκοότητα και λόγω εγκατάστασης
B.10	Παλινοστούντες	75	4	79	Αφορά στοιχεία της Απογραφής του πληθυσμού από ΕΛΣΤΑΤ (2011) περι εγκατασταθέντων από το εξωτερικό κατά την τελευταία πενταετία πριν την απογραφή με ξένη υπηκοότητα και λόγω εγκατάστασης
Γ	ΛΟΙΠΕΣ				
Γ.1	Νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο	ΜΔ	ΜΔ	35.302	Αφορά στοιχεία της Απογραφής του πληθυσμού από ΕΛΣΤΑΤ (2011) περι των πυρηνικών οικογενειών χωρίς απασχολούμενο μέλος
Γ.1-1	Και εξ αυτών Νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο με παιδιά (υποσύνολο του Γ.1)	ΜΔ	ΜΔ	10.562	Αφορά στοιχεία της Απογραφής του πληθυσμού από ΕΛΣΤΑΤ (2011) περι των πυρηνικών οικογενειών χωρίς απασχολούμενο μέλος προσεγγιστικά λαμβάνοντας υπόψη των αριθμό των μελών των ζευγαριών (3 μέλη και άνω) και των μονογονεϊκών (2 μέλη και άνω). Τα μέλη λογίζονται ως παιδιά αν και δεν είναι απαραίτητο.
Γ.2	Περιθωριοποιημένες Κοινότητες (Ρομά)	ΜΔ	ΜΔ	1.800	Αφορά στοιχεία του Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης για την Ένταξη των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου
Γ.3	Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση	604	19	623	Αφορά στοιχεία της Απογραφής του πληθυσμού από ΕΛΣΤΑΤ (2011) περι κατανομής του μόνιμου πληθυσμού ανά είδος καταλύματος
Γ.4	Φτωχοί Εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα	11.270	12.563	23.832	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β. τρ. 2013) . Αφορά μόνο μισθωτούς με εισόδημα από 0 έως 999 ευρώ ανά μήνα.
Γ.4-1	Και εξ αυτών με χαμηλό ατομικό/οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €	1.431	1.985	3.416	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β. τρ. 2013) . Αφορά μόνο μισθωτούς με εισόδημα μέχρι 499 ευρώ ανά μήνα.
Γ.4-2	Και εξ αυτών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα μέχρι 12.000 €	9.839	10.577	20.416	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β. τρ. 2013) . Αφορά μόνο μισθωτούς με εισόδημα από 499 μέχρι 999 ευρώ ανά μήνα.
Γ.5	Φτωχοί Συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα	3.292	4.002	7.294	Δεν υπάρχουν επίσημα και στατιστικά τεκμηριωμένα διαθέσιμα δεδομένα οπότε αξιοποιούνται στοιχεία έρευνας πεδίου στους Δήμους της Περιφέρειας Ηπείρου
Γ.6	Ανασφάλιστοι	10.465	9.066	19.531	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β. τρ. 2013) . Οικονομικά και μη ενεργός πληθυσμός χωρίς ταμείο ασθενοείας
Γ.6-1	Ηλικιωμένοι (άνω των 65 ετών) χωρίς Ασφάλιση Υγείας	138	249	387	Αφορά στοιχεία της ΕΕΔ από ΕΛΣΤΑΤ (β. τρ. 2013) . Οικονομικά και μη ενεργός πληθυσμός άνω των 65 ετών χωρίς ταμείο ασθενοείας

Πηγή: Επεξεργασμένα Στοιχεία από ΕΛΣΤΑΤ και Ερωτηματολόγια Έρευνας Πεδίου στους Δήμους της Ηπείρου

4.6.2. Ομάδες υψηλής προτεραιότητας

Η παραπάνω κατανομή σε συνδυασμό με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, επιτρέπουν την ιεράρχηση των ομάδων στόχου της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης και μία εκτίμηση του αριθμού των ατόμων των ομάδων αυτών που τελικά χρήζουν στήριξης για την αποτροπή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Το βασικό κριτήριο για τον προσδιορισμό των βασικών ομάδων στόχου είναι η κατάσταση απασχόλησης και η ασφαλιστική ικανότητα, που βρίσκεται σε μεγάλο

Βαθμό συνδέεται με την κατάσταση απασχόλησης. Στις ομάδες αυτές, οι οποίες παρουσιάζονται στη συνέχεια περιλαμβάνεται μέρος του πληθυσμού των ευάλωτων, ειδικών και λοιπών ομάδων που παρουσιάστηκαν παραπάνω οι οποίοι ομαδοποιούνται στις ακόλουθες κατηγορίες: πρόσωπα που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας, πρόσωπα που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Άνεργοι

Οι άνεργοι αποτελούν την σημαντικότερη ομάδα στόχου καθώς εκτιμάται ότι περίπου 1 στους 2 αντιμετωπίζει το φάσμα της φτώχειας. Από αυτούς η εστίαση των παρεμβάσεων κοινωνικής ένταξης θα δοθεί στις ομάδες εκείνες των ανέργων με συγκριμένα μειονεκτικά χαρακτηριστικά που αυξάνουν τον κίνδυνο φτώχειας. Προς αυτή την κατεύθυνση η εστίαση των παρεμβάσεων θα γίνει σε νέους ανέργους και μακροχρόνια ανέργους που διαβιούν με εισόδημα στα όρια της φτώχειας (όπως αυτό ορίζεται στα πλαίσια της Εθνικής Στρατηγικής).

Από αυτούς προτεραιότητα θα δοθεί σε νέους έως 29 ετών και άτομα άνω των 54 ετών και έως 64 ετών, σε ΑμεΑ, σε μέλη μονοπρόσωπων, μονογονεϊκών ή πολυπληθών νοικοκυριών με εξαρτώμενα μέλη χωρίς κανέναν απασχολούμενο και στους δικαιούχους του ΕΕΕ. Στη βάση των παραπάνω από την διασταύρωση των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών των ανέργων υψηλής προτεραιότητας λόγω κινδύνου φτώχειας, εκτιμάται ότι **ο αριθμός των ανέργων που θα πρέπει να ωφεληθούν από παρεμβάσεις κοινωνικής ένταξης ανέρχεται τουλάχιστον σε 4,5 χιλ. άτομα** (συνδυασμός κινδύνου φτώχειας και μακροχρόνια ανέργων των κρίσιμων ηλικιακών ομάδων).

Μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός

Δεύτερη σε προτεραιότητα ομάδα στόχος είναι ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Περιφέρειας Ηπείρου καθώς το ποσοστό κινδύνου φτώχειας σε επίπεδο χώρας στους λοιπούς οικονομικά μη ενεργούς (δεν περιλαμβάνονται οι συνταξιούχοι) είναι το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό μετά από αυτό των ανέργων. Στην Περιφέρεια Ηπείρου ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανέρχεται σε 153,7 χιλ. άτομα, εκ των οποίων 89,1 χιλ. άτομα είναι συνταξιούχοι. Οπότε εκτιμάται ότι περίπου **19,4 χιλ. άτομα (δηλαδή το 30,2%, ως ποσοστό φτώχειας, των 64,6 χιλ. άτομα μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού μη συμπεριλαμβανομένου των συνταξιούχων) αποτελούν μία δεξαμενή ατόμων με υψηλό κίνδυνο φτώχειας.**

Από αυτούς χρήζουν άμεσης υποστήριξης τα μέλη οικογενειών μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (μέλη που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία) που διαβιούν με εισόδημα στα όρια της φτώχειας (όπως αυτό ορίζεται στα πλαίσια της Εθνικής Στρατηγικής), οι γυναίκες, οι ηλικιωμένοι άνω των 54 ετών, οι ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού με έμφαση στα ΑμεΑ και οι περιθωριοποιημένες κοινότητες (Ρομά, μετανάστες, αιτούντες άσυλο, ασυνόδευτοι ανήλικοι κλπ.). Από αυτούς προτεραιότητα θα δοθεί σε μονοπρόσωπα, μονογονεϊκά ή πολυπληθή μη οικονομικά ενεργά νοικοκυριά με εξαρτώμενα μέλη, χωρίς κανέναν απασχολούμενο και στους δικαιούχους του ΕΕΕ.

Ανασφάλιστοι - χωρίς ταμείο υγείας

Η τρίτη σημαντικότερη ομάδα στόχος κοινωνικής ένταξης αφορά τους ανασφάλιστους πολίτες της Ηπείρου, οι οποίοι μόνο από το 2010 έχουν αυξηθεί κατά 4,7 χιλ. και ανέρχονται πλέον σε 19,5 χιλ. άτομα (β' τρίμηνο 2013). Η αναγκαιότητα αυτή συνδέεται άμεσα με την αδυναμία πρόσβασης, αυτής της ομάδας στόχου, σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης γεγονός που επιτείνει το πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού. Δεδομένου της συνέχισης των αρνητικών τάσεων εξέλιξης των βασικών δεικτών της αγοράς εργασίας εκτιμάται ότι ο **συνολικός αριθμός των ανασφάλιστων πολιτών ανέρχεται τουλάχιστον σε 19 χιλ. άτομα**. Σε αυτά τα άτομα περιλαμβάνονται τα ΑμεΑ, οι ηλικιωμένοι, τα άτομα που ζουν στα όρια της φτώχειας και οι δικαιούχοι του ΕΕΕ, οι περιθωριοποιημένες κοινότητες (Ρομά, μετανάστες) κλπ.

Από αυτούς προτεραιότητα θα δοθεί σε ευάλωτες ομάδες όπως ΑμεΑ, άτομα περιθωριοποιημένων κοινοτήτων καθώς και σε ηλικιωμένους άνω των 54 ετών που δεν λαμβάνουν συντάξεις ή προνοιακά επιδόματα, άτομα που διαβιούν με εισόδημα στα όρια της φτώχειας (όπως αυτό ορίζεται στα πλαίσια της Εθνικής Στρατηγικής) ή είναι δικαιούχοι του ΕΕΕ.

Απασχολούμενοι - Φτωχοί εργαζόμενοι

Η τέταρτη σημαντικότερη ομάδα στόχος είναι οι απασχολούμενοι που διαβιούν με εισόδημα στα όρια της φτώχειας (όπως αυτό ορίζεται στα πλαίσια της Εθνικής Στρατηγικής), ή αλλιώς φτωχοί εργαζόμενοι. Η εμφάνιση του φαινομένου των εργαζόμενων φτωχών, το οποίο αποτελεί μία ακόμη διάσταση του φαινομένου της φτώχειας συνδέεται άμεσα με την παρατεταμένη οικονομική κρίση που έχει πλήξει και την Περιφέρεια Ηπείρου. Μόνο οι μισθωτοί της Περιφέρειας Ηπείρου με εισόδημα από 0 έως 999 ευρώ ανά μήνα ανέρχονται 23.832, εκ των οποίων **3.416 μισθωτοί διαβιούν με εισόδημα μέχρι 499 ευρώ ανά μήνα**.

Ο αριθμός των φτωχών εργαζομένων εκτιμάται ότι είναι μεγαλύτερος καθώς δεν υπάρχουν αντίστοιχα στοιχεία για τους φτωχούς αυτοαπασχολούμενους που εμφανίζουν και μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, δεδομένης και της αδυναμίας κάλυψης των ασφαλιστικών τους εισφορών. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός αυτοαπασχολούμενων στην Περιφέρεια Ηπείρου ανέρχεται στους 33 χιλ, ενώ λαμβανομένου υπόψη των στοιχείων σε εθνικό επίπεδο, εκτιμάται ότι περίπου **6 χιλ. αυτοαπασχολούμενοι βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας**.

Από αυτούς προτεραιότητα θα δοθεί σε εργαζόμενους (μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους) σε νοικοκυριά με παιδιά και ιδιαίτερα μονογονεϊκά νοικοκυριά, με προσωρινές συμβάσεις εργασίας ή με μερική απασχόληση και με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης.

5. Συνθετικά συμπεράσματα και SWOT Ανάλυση

5.1. Διαπιστώσεις και προκλήσεις

5.1.1. Διαπιστώσεις

Πληθυσμός και κίνδυνος φτώχειας

- Κύρια δημογραφική τάση της Περιφέρειας αποτελεί η πληθυσμιακή συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού με μεγαλύτερη ένταση σε σχέση με τη χώρα.
- Σημαντικό μερίδιο του ηλικιωμένων συγκεντρώνεται στις αραιοκατοικημένες ορεινές περιοχές της Περιφέρειας με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν προβλήματα προσβασιμότητας σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας, έχοντας ως βασική βοήθεια τα Προγράμματα Βοήθεια στο Σπίτι.
- Η δημογραφική γήρανση στην Περιφέρεια εντείνει περαιτέρω το πρόβλημα της φτώχειας καθώς τα υψηλότερα ποσοστά φτώχειας εμφανίζονται στα άκρα της ηλικιακής πυραμίδας.

Οικονομικές επιδόσεις και κίνδυνο φτώχειας

- Η Περιφέρεια Ηπείρου αποτελεί σε όρους Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος την φτωχότερη Περιφέρεια της Ελλάδας πρόβλημα που εντείνεται περαιτέρω από την έναρξη της κρίσης που επηρέασε αναλογικά περισσότερο την Περιφέρεια σε σχέση με τη μέση επίπτωση επί του κ.κ.ΑΕΠ.
- Ενδοπεριφερειακά διαπιστώνονται σημαντικές αποκλίσεις του κατά κεφαλήν εισοδήματος με την πιο «πλούσια» να είναι η Θεσπρωτία και η «φτωχότερη» η Άρτα αν και παρατηρούνται τάσεις σύγκλισης των Περιφερειακών Ενοτήτων σε ένα κατώτερο μέσο κ.κ.ΑΕΠ.
- Η Περιφέρεια εμφανίζει σημαντικό ποσοστό νοικοκυριών και μεμονωμένων ατόμων που ζουν σε κίνδυνο φτώχειας καθώς 77.916 άτομα ζουν με εισόδημα μέχρι 6.000 ευρώ ετησίως, ενώ το ποσοστό του πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου που ζει με κίνδυνο φτώχειας εκτιμάται τουλάχιστον σε 23,1%, ενώ με την διεύρυνση της ομάδας του πληθυσμού που προσεγγίζει τα 6.000 ευρώ ετησίως ο συνολικός αριθμός των ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας ανέρχεται σε 101.916 άτομα ήτοι σε 30,2% του πληθυσμού με κίνδυνο φτώχειας.
- Ενδοπεριφερειακά η ΠΕ Άρτας εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού που ζει σε κίνδυνο φτώχειας.
- Ο Δήμος Ιωαννιτών με πληθυσμό 112.486 άτομα, αποτελεί έναν από τους 13 Δήμους της χώρας στους οποίους θα εφαρμοστεί το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) καθώς πληροί τις προϋποθέσεις που τέθηκαν για την ένταξη των Δήμων στην πιλοτική εφαρμογή για το ΕΕΕ.

Αγορά εργασίας και κίνδυνος φτώχειας

- Η συγκριτική ανάλυση των βασικών δεικτών απασχόλησης και ανεργίας καταδεικνύει ότι η Περιφέρεια υστερεί σε σχέση με τις επιδόσεις σε επίπεδο

ΕΕ27, αλλά σε εθνικό επίπεδο παρουσιάζει επιδόσεις που προσεγγίζουν το μέσο επίπεδο της χώρας.

- Η τάση εξέλιξης του εργατικού δυναμικού σε συνδυασμό με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού που πλήττεται περισσότερο από τη φτώχεια καταδεικνύει ότι διευρύνεται η δεξαμενή των ανέργων και ιδιαίτερα των ανδρών της Περιφέρειας Ηπείρου, που έχουν υψηλό κίνδυνο φτώχειας, εφόσον η ανεργία αυτή είναι μεγαλύτερη των 12 μηνών.
- Η τάση εξέλιξης της απασχόλησης και της ανεργίας που πλήττει κυρίως τα άτομα με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο κίνδυνος της φτώχειας μειώνεται όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης θέτει στο επίκεντρο το εργατικό δυναμικό της Περιφέρειας Ηπείρου με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης που ανέρχεται σε 29,7 χιλ. άτομα.
- Λαμβανομένου υπόψη του υψηλού κινδύνου φτώχειας του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού σε προβολή με το εθνικό επίπεδο εκτιμάται ότι 64,6 χιλ. άτομα μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού μη συμπεριλαμβανομένου των συνταξιούχων) αποτελούν μία εν δυνάμει δεξαμενή ατόμων με υψηλό κίνδυνο φτώχειας που στην πλειονότητα τους είναι έγγαμοι και γυναίκες
- Μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Περιφέρειας (19,5 χιλ. άτομα) δεν έχουν ασφάλεια υγείας, αριθμός που αυξάνεται σε περίπου 20 χιλ. άτομα αν ληφθούν υπόψη και οι ανασφάλιστοι Ρομα.
- Η φτώχεια και ο αποκλεισμός από την αγορά εργασίας συμβαδίζουν όχι μόνο με την ανεργία αλλά και με τις κακές συνθήκες απασχόλησης. Αυτό γίνεται ιδιαίτερα εμφανές στις γυναίκες και στους νέους διότι αυτοί συγκεντρώνουν σε υψηλότερο ποσοστό παράγοντες που μπορεί να οδηγήσουν στη φτώχεια όπως χαμηλές αμοιβές και υποαπασχόληση.
- Ως συνέπεια της ύφεσης στην οποία βυθίστηκε η οικονομία από το 2009 καταγράφεται απώλεια θέσεων εργασίας κατά 35,3 χιλ. άτομα, ή κατά περίπου 25,2%, με τη μείωση να πλήττει περισσότερο τους άνδρες. Επιπρόσθετα, η ύφεση φαίνεται να έχει πλήξει περισσότερο την απασχόληση των νέων και γενικά των ατόμων με μέση ή χαμηλή εκπαίδευση.
- Η μείωση της απασχόλησης των μισθωτών είναι η πλέον σημαντική λόγω του απόλυτου μεγέθους της, ενώ οι μισθωτοί της Περιφέρειας Ηπείρου συγκεντρώνονται με μεγαλύτερη ένταση σε σύγκριση με τη χώρα στα χαμηλότερα μισθολογικά κλιμάκια και ειδικότερα σε μισθούς έως 899 ευρώ.
- Οι «εργαζόμενοι-φτωχοί» που έχουν μισθό κάτω από το όριο της φτώχειας εκτιμάται ότι ανέρχονται σε περίπου 3,4 χιλ άτομα χωρίς σε αυτά να περιλαμβάνονται οι αυτοαπασχολούμενοι οι οποίοι εκτιμάται ότι διευρύνουν σημαντικά τον αριθμό των φτωχών εργαζομένων της Περιφέρειας, ενώ πολλοί από τους αυτούς είναι και ανασφάλιστοι λόγω της αδυναμίας κάλυψης των ασφαλιστικών εισφορών.
- Οι απασχολούμενοι με μερική απασχόληση αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο να περιέλθουν σε κατάσταση φτώχειας με τον συνολικό αριθμό αυτών στην Περιφέρεια Ηπείρου να ανέρχεται στις 7,3 χιλ, εκ των οποίων οι 5,2 χιλ. είναι γυναίκες. Αν και σε απόλυτους όρους οι περισσότερες απώλειες καταγράφονται στους πλήρως απασχολούμενους, εντούτοις αξίζει να σημειωθεί

ότι σε ποσοστιαίους όρους η μείωση της μερικής απασχόλησης είναι μεγαλύτερη.

- Η διάρθρωση της απασχόλησης στην Περιφέρεια Ηπείρου δείχνει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων εργάζεται στον τομέα των υπηρεσιών ενώ συγκριτικά υψηλή είναι και η συγκέντρωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας.
- Σε σχέση με το 2010, μείωση της απασχόλησης παρατηρήθηκε σε σχεδόν όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας από την έναρξη της κρίσης με την κύρια μείωση σε ποσοστιαίους όρους έχει προέλθει από τον δευτερογενή τομέα (κυρίως από τον κλάδο της μεταποίησης και των κατασκευών), ενώ ακολουθεί ο τριτογενής τομέας των υπηρεσιών. Σε απόλυτους όρους η μεγαλύτερες απώλειες θέσεων εργασίας καταγράφονται στον τριτογενή τομέα και ιδιαίτερα στο εμπόριο.
- Η εικόνα της ανεργίας στην Περιφέρεια Ηπείρου προσεγγίζει πολύ το αντίστροφο είδωλο της εικόνας της απασχόλησης. Υπό αυτή την έννοια τα βασικά χαρακτηριστικά των ανέργων δεν διαφοροποιούνται από τα χαρακτηριστικά που προκύπτουν από τις εξελίξεις στην απασχόληση.
- Το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια Ηπείρου ανέρχεται στο 27,2% (β' τρ. 2013, έναντι 12,1% το β' τρίμηνο του 2010).
- Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών της Περιφέρειας Ηπείρου είναι υψηλότερο από εκείνο των ανδρών ενώ σταδιακά και κατά τη διάρκεια της κρίσης έχει αρχίσει να μεταβάλλεται και η αναλογία ανδρών και γυναικών στο σύνολο των ανέργων της Περιφέρειας.
- Το ποσοστό ανεργίας των νεότερων της Περιφέρειας Ηπείρου είναι πολύ υψηλότερο από εκείνο των μεγαλύτερων σε ηλικία.
- Το ποσοστό ανεργίας των ομάδων του πληθυσμού με υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο είναι χαμηλότερο από εκείνο των ομάδων με χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο, ενώ το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας καταγράφεται στους έχοντες μεσαίου επιπέδου εκπαίδευση.
- Περίπου 6 στους 10 άνεργους της Περιφέρειας Ηπείρου είναι μακροχρόνια άνεργος ενώ συνολικά ο αριθμός των μακροχρόνια ανέργων της Περιφέρειας ανέρχεται στα 24,2 χιλ. άτομα, με τις γυναίκες να πλήττονται σε μεγαλύτερο βαθμό.
- Καταγράφεται περιορισμένο δίκτυο κοινωνικής προστασίας προκύπτει καθώς προκύπτει ότι μόνο το 10,2% των ανέργων δηλώνει ότι κύρια πηγή συντήρησης του είναι τα επιδόματα ανεργίας ή άλλη βοήθεια κοινωνική προστασίας. Τέλος το ποσοστό των ανέργων που καλύπτει τα έξοδα διαβίωσης χάρη στα εισοδήματα περιουσίας ανέρχεται στο 4,8%.
- Σημαντικό ρόλο για την προστασία των ανέργων στην Περιφέρεια Ηπείρου διατηρεί ο σχετικά ισχυρός θεσμός του άτυπου οικογενειακού δικτύου.
- Καθώς αυξάνεται η ηλικία των ανέργων μειώνεται σημαντικά το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι λαμβάνουν βοήθεια από άλλα άτομα του νοικοκυριού, με εξαίρεση την ηλικιακή ομάδα 55-59 ετών που φαίνεται ότι πλήττεται ιδιαίτερα από την παρατεταμένη οικονομική κρίση με αποτέλεσμα όλο και περισσότερα άτομα αυτής της ηλικίας να έχουν ανάγκη οικονομικής βοήθειας από τα μέλη του νοικοκυριού.

Νοικοκυριά και κίνδυνος φτώχειας

- Συνολικά στην Περιφέρεια Ηπείρου καταγράφονται 30.515 νοικοκυριά χωρίς παιδιά, 11.177 μονογονεϊκά νοικοκυριά με συνολικά 30.255 μέλη και 33.213 Μονοπρόσωπα νοικοκυριά. Επίσης καταγράφονται 35.302 νοικοκυριά χωρίς απασχολούμενο μέλος και 33.255 με ένα μόνο απασχολούμενο μέλος.
- Στην πλειονότητά του ο πληθυσμός της Περιφέρειας διαμένει σε κανονικές κατοικίες πλην της ύπαρξης 371 μη κανονικών κατοικιών (ποσοστό 0,2%), ενώ αντίστοιχα είναι και τα ποσοστά σε επίπεδο χώρας.
- Σε ότι αφορά τα χαρακτηριστικά των κατοικιών και τις παρεχόμενες ανέσεις η Περιφέρεια Ηπείρου προσομοιάζει σε σημαντικό βαθμό με την εικόνα που παρουσιάζεται συνολικά στη χώρα με εξαίρεση το ποσοστό ιδιοκατοίκησης, το οποίο στην Περιφέρεια Ηπείρου είναι μεγαλύτερο από αυτό σε επίπεδο χώρας, ενώ συνολικά 22.544 κανονικές κατοικίες είναι ενοικιαζόμενες.
- Συνολικά στις κανονικές και μη κανονικές κατοικίες συγκεντρώνεται το 97,5% του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου, ενώ το υπόλοιπο 2,5% αφορά άτομα που ζουν σε συλλογικά καταλύματα και αστέγους.
- Ο συνολικός αριθμός των αστέγων της Περιφέρειας, που αποτελεί και ομάδα του πληθυσμού με υψηλό κίνδυνο φτώχειας, ανέρχεται σε 623 άτομα, ενώ σημαντική είναι και η συγκέντρωση μη κανονικών κατοικιών στις οποίες διαμένουν Ρομά.

5.1.2. Προκλήσεις - «Ζητήματα Προτεραιότητας»

- Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών που διαβιούν σε νοικοκυριά με ελλείψεις βασικών ανέσεων και αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Στήριξη του εισοδήματος πολιτών της Περιφέρειας Ηπείρου με υψηλό κίνδυνο φτώχειας και χωρίς επαρκείς πόρους για την κάλυψη αναγκών, ώστε να διασφαλίζεται ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο.
- Εντατικοποίηση της προσπάθειας σύνδεσης των ανέργων της Περιφέρειας που αντιμετωπίζουν υψηλό κίνδυνο φτώχειας, με την αγορά εργασίας μέσω ενεργητικών μέτρων απασχόλησης
- Βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης σε υπηρεσίες, ώστε να είναι δυνατή η παροχή συμβουλών, υγειονομικής περίθαλψης, φροντίδας, ψυχολογικής και κοινωνικής αποκατάστασης σε ανθρώπους που έχουν ιδιαίτερη ανάγκη από τέτοιου είδους υπηρεσίες και δεν έχουν τα μέσα ή τη γνώση να ωφεληθούν από αυτές.

5.2. Ανάλυση SWOT

Η συνθετική διάγνωση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης στα θεματικά πεδία ενδιαφέροντος αποτελεί τη βάση για την επιχειρησιακή προσέγγιση με σκοπό τη χάραξη μίας στρατηγικής κοινωνικής

ένταξης στην Περιφέρεια Ηπείρου. Ειδικότερα, στα πλαίσια της συνθετικής διάγνωσης αξιοποιούνται τα κάτωθι:

- Το εσωτερικό περιβάλλον με αναγνώριση των κυριότερων κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών τα οποία έχουν μακροχρόνιο χαρακτήρα και επιπτώσεις στο σύνολό του.
- Το εξωτερικό περιβάλλον με αναγνώριση των κυριότερων παραγόντων που επηρεάζουν την κοινωνική ένταξη των ομάδων στόχου.

Από την αξιοποίηση των παραπάνω προκύπτουν τα κάτωθι συνθετικά πορίσματα αναφορικά με τις τάσεις και εξελίξεις της αγοράς εργασίας και της Οικονομίας - Επιχειρηματικότητας στην περιοχική παρέμβασης τα οποία συστηματοποιούνται με την ανάλυση S.W.O.T. (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats), που ως μεθοδολογικό εργαλείο, αποτελεί έναν μοντελοποιημένο τρόπο καταγραφής των κυριότερων συμπερασμάτων που προκύπτουν από την ανάλυση και την καταγραφή του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος.

Η ανάλυση S.W.O.T. συγκροτείται από τέσσερις σημαντικές παραμέτρους: Δυνατότητες, Αδυναμίες, Ευκαιρίες και Απειλές. Οι δυο πρώτες παράμετροι αφορούν αποκλειστικά τον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων ή μειονεκτημάτων, ενώ στις δύο τελευταίες προσδιορίζονται τα σημεία εκείνα που διαφαίνεται να αποτελούν ευκαιρίες για ανάπτυξη, που θα πρέπει ο αναπτυξιακός σχεδιασμός στην Περιφέρεια Ηπείρου να εκμεταλλευτεί και να αξιοποιήσει, καθώς και τους κινδύνους που ενδέχεται να αντιμετωπίσει στο μέλλον.

SWOT ANALYSE

		ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
ΘΕΤΙΚΑ	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	<p>Ισχυρά άτυπα κοινωνικά δίκτυα (όπως η οικογένεια) που αμβλύνουν το κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού</p> <p>Σημαντικός αριθμός τοπικών πρωτοβουλιών για παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας</p> <p>Μικρό ποσοστό νοικοκυριών με χαμηλό επίπεδο συνθηκών διαβίωσης σε ότι αφορά τις ανέσεις των νοικοκυριών</p>	<p>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</p> <p>Ύπαρξη Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.</p> <p>Ενεργοποίηση θεσμού Κοινωνικής Οικονομίας με την ανάπτυξη του θεσμικού πλαισίου για την Κοινωνική Οικονομία και επιχειρηματικότητα (Ν. 4019/2011) και του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινωνικής Οικονομίας. Επίσης, η κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα αποτελεί βασική προτεραιότητα της ΠΠ 2014-2020.</p> <p>Ύπαρξη Εθνικής Στρατηγικής και Επιχειρησιακού Σχεδίου της Περιφέρειας για την ένταξη των Ρομά</p> <p>Ύπαρξη Εθνικής Στρατηγικής για την Υγεία και προώθηση του Health safety net για τους ανασφάλιστους πολίτες</p> <p>Πιλοτική εφαρμογή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και εν συνεχεία η καθολική εφαρμογή του</p> <p>Η έναρξη των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020</p> <p>Συνέχιση παροχής υπηρεσιών εξατομικευμένης υποστήριξης των γυναικών στο πλαίσιο εναρμόνισης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής</p> <p>Ενεργοποίηση πρότυπων - καινοτόμων σχημάτων κοινωνικοοικονομικής ένταξης ψυχικά ασθενών (ΚΟΙΣΠΕ).</p>	
	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	<p>Πληθυσμιακή συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού με μεγαλύτερη ένταση σε σχέση με τη χώρα.</p> <p>Υψηλή συγκέντρωση ηλικιωμένων σε ορεινές περιοχές με περιορισμένη πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας</p> <p>Χαμηλό κ.κ.ΑΕΠ σε όρους αγοραστικής δύναμης</p> <p>Υψηλό ποσοστό νοικοκυριών και μεμονωμένων ατόμων που ζουν σε κίνδυνο φτώχειας</p> <p>Ενδοπεριφερειακές ανισότητες μέσου κ.κ.ΑΕΠ με τις ορεινές περιοχές να πλήττονται περισσότερο.</p> <p>Επιβάρυνση του συνόλου των δεικτών αγορά εργασίας με κύριο χαρακτηριστικό το υψηλό ποσοστό ανεργίας των νέων, των γυναικών αλλά και το υψηλό ποσοστό μακροχρόνια ανέργων</p> <p>Υψηλό ποσοστό νοικοκυριών χωρίς κανέναν απασχολούμενο</p> <p>Σημαντικός αριθμός μονογονεϊκών και μονοπρόσωπων νοικοκυριών</p> <p>Περιορισμένο δίκτυο εξειδικευμένων δομών κοινωνικής προστασίας</p> <p>Έλλειψη προσωπικού εξειδικευμένου στην παροχή κοινωνικής φροντίδας</p>	<p>ΑΠΕΙΛΕΣ</p> <p>Περαιτέρω επιδείνωση της οικονομικής κρίσης και της ύφεσης.</p> <p>Περαιτέρω όξυνση της ανεργίας και της περιθωριοποίησης ευπαθών ομάδων.</p> <p>Διαπιστωμένη αυξανόμενη ένταση (ποσοτικά και ποιοτικά) του φαινομένου της φτώχειας ενδοπεριφερειακά - ενδοπεριφερειακές ανισότητες</p> <p>Αύξηση του αριθμού των φτωχών εργαζομένων</p> <p>Διεύρυνση της πληθυσμιακής βάσης των περιθωριοποιημένων ατόμων που ζουν σε μη κανονικές κατοικίες ή δεν έχουν καθόλου στέγη</p> <p>Υψηλός αριθμός ανασφάλιστων πολιτών με επίπτωση στα αποθεματικά των Ταμείων και στις δημόσιες δαπάνες για την κάλυψη των αναγκών τους από κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας.</p>	
	ΑΡΝΗΤΙΚΑ			

6. Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων

6.1. Στρατηγικός Σχεδιασμός

6.1.1. Γενικό Πλαίσιο

Δεδομένου ότι η Ήπειρος αποτελεί τη φτωχότερη Περιφέρεια της χώρας, η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα στην προσπάθεια αναστροφής της κατάστασης αυτής.

Στο πλαίσιο αυτό, η εν λόγω Στρατηγική, η οποία θα εφαρμοστεί την περίοδο 2015-2020, έχει ολιστικό χαρακτήρα και αποσκοπεί:

- Να αποτελέσει ένα δίκτυο προστασίας για τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού της Ηπείρου που βιώνουν εντονότερα τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, χαρακτηρίζονται από πολιτισμικές ή άλλες ιδιαιτερότητες και κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό
- Να ενεργοποιήσει τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού που κινδυνεύουν από αποκλεισμό και να τις προωθήσει στην απασχόληση (αφορά όσους είναι ικανοί και διαθέσιμοι προς εργασίας) και την κοινωνική ένταξη.

Η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη δεν αποτελεί μια μεμονωμένη ενέργεια της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού αλλά μέρος μιας Εθνικής προσπάθειας. Στο πλαίσιο αυτό, η Περιφερειακή Στρατηγική εναρμονίζεται με Εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού. Επίσης, συμβάλλει στους Εθνικούς στόχους για την αντιμετώπιση της φτώχειας σε σχέση με την Ε2020 οι οποίοι περιλαμβάνουν:

- Μείωση των ανθρώπων που απειλούνται από τη φτώχεια ή/και τον κοινωνικό αποκλεισμό κατά 450.000 έως το 2020
- Μείωση του αριθμού των παιδιών που απειλούνται από τη φτώχεια κατά 100.000 έως το 2020
- Ανάπτυξη ενός «δικτύου κοινωνικής ασφάλειας» (social safety net) κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, που περιλαμβάνει δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών σε βασικές υπηρεσίες (ιδίως υπηρεσίες πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας, στέγασης και εκπαίδευσης)

Ως μέρος της εθνικής προσπάθειας για την αντιμετώπιση της φτώχειας, η Περιφερειακή Στρατηγική διέπεται από τις βασικές αρχές της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική ένταξη οι οποίες διακρίνονται σε τρία επίπεδα:

- i. Το θεσμικό επίπεδο: Από θεσμική άποψη, ο βασικός πυρήνας της Εθνικής Στρατηγικής αντιστοιχεί σε τρεις βασικές αρχές:
 - Αρχή της Αναδιανεμητικής Ισότητας
 - Αρχή της Κοινωνικής Δικαιοσύνης
 - Αρχή του σεβασμού της Ανθρώπινης Αξιοπρέπειας.

- ii. Το κοινωνικοπολιτικό επίπεδο: Από κοινωνικοπολιτική άποψη, ο πυρήνας της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης αντιστοιχεί στις ακόλουθες βασικές αρχές:
 - Η αρχή της Επικουρικότητας τυποποιεί την παρέμβαση των προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης για την κάλυψη μόνο εκείνων των αναγκών, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους.
 - Η αρχή της Εξατομίκευσης επιβάλλει την προσαρμογή των προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης σε σχέση με την εξειδίκευση των αναγκών των ενδιαφερομένων.
 - Η Ενεργοποίηση των αποκλεισμένων ατόμων απορρέει από την ανάγκη άμεσης ενσωμάτωσής τους στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό.

- iii. Το επιχειρησιακό επίπεδο: Από επιχειρησιακή άποψη, ο πυρήνας της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης αντιστοιχεί στις ακόλουθες βασικές αρχές:
 - Η αρχή της Κοινωνικής Λογοδοσίας επιβάλλει τη διατήρηση της επιτελικής αρμοδιότητας λήψης αποφάσεων στα όργανα του Κράτους (Κοινοβούλιο, Διοίκηση), που σχεδιάζουν και ρυθμίζουν το περιεχόμενο της Στρατηγικής. Από την άλλη πλευρά, η εφαρμογή των Πυλώνων της Στρατηγικής ανατίθεται τόσο σε δημόσιους φορείς (αποκεντρωμένα ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ, Περιφέρειες και Δήμοι), όσο και σε ιδιωτικούς και εθελοντικούς φορείς.
 - Η αρχή της Δικτύωσης επιβάλλει την διαμόρφωση μόνιμων δικτύων οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας με «εταίρους» φορείς (stakeholders) που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.
 - Η αρχή της πολυδιάστατης προσέγγισης της Κοινωνικής Καινοτομίας επιβάλλει την υιοθέτηση σύνθετων μεθοδολογικών και εργαλείων για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

Με βάση το αξίωμα της συνολικής συλλογικής ευθύνης για την καταπολέμηση των φαινομένων της φτώχειας και του αποκλεισμού, για την επίτευξη των στόχων της Περιφερειακής Στρατηγικής απαιτείται κινητοποίηση και συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων της Περιφέρειας (δημόσιοι και δημοτικοί φορείς και υπηρεσίες, κοινωνικοί εταίροι, κοινωνία των πολιτών, ιδιωτικός τομέας), καθώς και αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων (είτε σε επίπεδο υλικών, είτε σε ανθρώπινο δυναμικό).

6.1.2. Στόχοι της Περιφερειακής Στρατηγικής

Κεντρικός στόχος της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη είναι: *Η διαφύλαξη και αναζωογόνηση του κοινωνικού ιστού με την ενδυνάμωση των δημόσιων πολιτικών πρόληψης / καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των κατοίκων που διαβιούν στην Περιφέρεια και αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα διαβίωσης και κοινωνικής ένταξης.*

Για την επίτευξη του Κεντρικού Στόχου, διαμορφώνεται ένα συνεκτικό πλέγμα τεσσάρων Στρατηγικών Στόχων (Σ.Σ). Ειδικότερα:

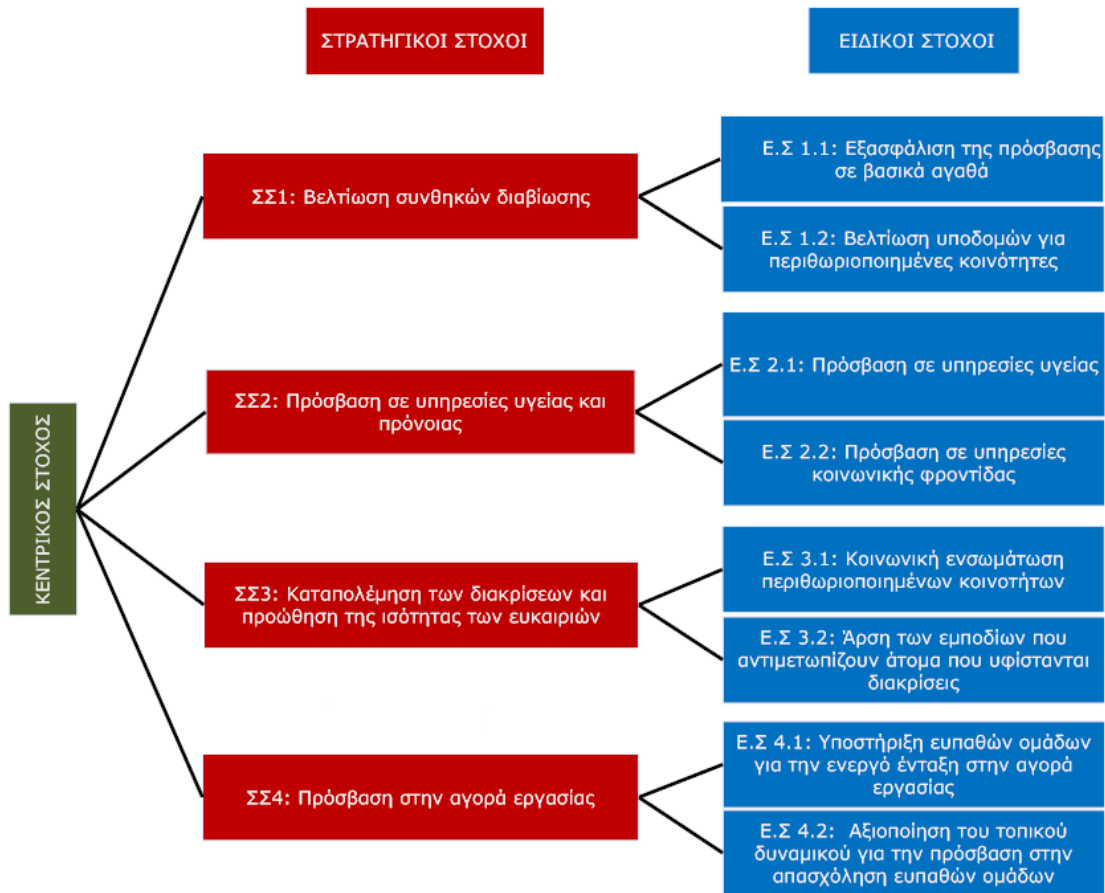
- ΣΣ 1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης
- ΣΣ 2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας
- ΣΣ 3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών
- ΣΣ 4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας

Οι Στρατηγικοί αυτοί Στόχοι αναλύονται σε Ειδικούς Στόχους (Ε.Σ), οι οποίοι είναι οι εξής:

- Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά
- Βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες
- Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας
- Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας
- Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων
- Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις
- Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας
- Αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού για την πρόσβαση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων

Κάθε Στρατηγικός Στόχος αντιστοιχίζεται με δύο Ειδικούς Στόχους όπως αποτυπώνεται στο Σχήμα που ακολουθεί.

Σχήμα 7: Στρατηγικός Σχεδιασμός Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης

Οι Ειδικόι Στόχοι θα επιτευχθούν μέσα από παρεμβάσεις που θα έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα και θα αποσκοπούν τόσο στην αντιμετώπιση όσο και στην πρόληψη καταστάσεων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

6.1.3. Ωφελούμενοι της Περιφερειακής Στρατηγικής

Σε ότι αφορά τους ωφελούμενους της Περιφερειακής Στρατηγικής (όπως παρουσιάστηκαν και σε προηγούμενη ενότητα) δεν είναι μόνο οι παραδοσιακές ομάδες στόχου των προνοιακών πολιτικών (άτομα με αναπηρίες και ηλικιωμένοι με περιορισμένους πόρους), αλλά και άλλες κατηγορίες προσώπων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας παρά την ικανότητα και διαθεσιμότητα τους για άσκηση απασχόλησης (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, υπερχρεωμένα νοικοκυριά κλπ.).

Επίσης, εκτός από τις ομάδες του πληθυσμού που θα ωφεληθούν από την Περιφερειακή Στρατηγική, θα ληφθεί μέριμνα και για θύλακες φτώχειας και αποκλεισμού που εντοπίζονται στην Περιφέρεια.

6.2. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Στην ενότητα αυτή γίνεται παρουσίαση των βασικών Αξόνων Προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ήπειρο, οι οποίοι βρίσκονται σε άμεση συνάφεια με τον στρατηγικό σχεδιασμό.

Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω Άξονες περιλαμβάνουν παρεμβάσεις οι οποίες θα σχεδιαστούν και θα εφαρμοστούν με πρωτοβουλία της Περιφέρειας. Οι παρεμβάσεις που θα γίνουν συνολικά στην Ήπειρο για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού θα είναι ευρύτερες δεδομένου ότι η πλειονότητα αυτών σχεδιάζεται σε κεντρικό επίπεδο, όπως περιλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική.

Κάθε Άξονας Προτεραιότητας εξυπηρετείται από Ειδικούς Στόχους (οι οποίοι αναφέρθηκαν παραπάνω), στο πλαίσιο των οποίων θα υλοποιηθούν οι σχετικές παρεμβάσεις. Δεδομένου ότι για την εξειδίκευση των παρεμβάσεων που θα πραγματοποιηθούν από την Περιφέρεια θα αναπτυχθεί διακριτό Σχέδιο Δράσης, επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις ανά Ειδικό Στόχο που παρουσιάζονται παρακάτω είναι δυναμικές και δύναται να συμπληρωθούν περαιτέρω.

Άξονας Προτεραιότητας 1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης

Ο εν λόγω Άξονας στοχεύει στην εξασφάλιση των βασικών συνθηκών διαβίωσης των ατόμων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας.

Οι Ειδικό Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 1 είναι οι εξής:

- Ειδικός Στόχος 1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά
- Ειδικός Στόχος 1.2: Βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.1 προβλέπονται παρεμβάσεις όπως:

- Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας (πχ. ξενώνες φιλοξενίας, κέντρα σίτισης κλπ.) και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά ιατρεία, κοινωνικά φαρμακεία κλπ.).
- Πρόσβαση των απόρων σε βασικά υλικά αγαθά για εξατομικευμένη χρήση όπως τρόφιμα, ρουχισμός, υπόδηση κλπ.. Σημειώνεται ότι εκτός από την λειτουργία κοινωνικών δομών άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία κλπ.), η Περιφέρεια θα διεκδικήσει πόρους και στο πλαίσιο του Προγράμματος «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής προς Απόρους» σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες (υποβολή προτάσεων).

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.2 προβλέπονται παρεμβάσεις όπως:

- Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως οι ΡΟΜΑ (πχ. έργα περιβαλλοντικής προστασίας, δίκτυα κοινής ωφέλειας,

δημιουργία κοινόχρηστων χώρων κλπ.). Σημειώνεται ότι για τις παρεμβάσεις του εν λόγω Ειδικού Στόχου θα ληφθεί υπόψη το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Περιφέρειας για την Κοινωνική Ένταξη των ΡΟΜΑ.

Άξονας Προτεραιότητας 2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας

Στόχος του εν λόγω Άξονα είναι η εξασφάλιση της πρόσβασης των ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας.

Οι Ειδικοί Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 2 είναι οι εξής:

- Ειδικός Στόχος 2.1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας
- Ειδικός Στόχος 2.2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 2.1 προβλέπονται παρεμβάσεις όπως:

- Συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια)
- Ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net) με σκοπό την καθολική κάλυψη και ίση πρόσβαση, με ειδική μέριμνα για τους μη έχοντες ασφαλιστική ικανότητα, τους διαβιούντες κάτω από το όριο της φτώχειας και άλλες απειλούμενες από κοινωνικό αποκλεισμό ομάδες του πληθυσμού.

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 2.2 προβλέπονται παρεμβάσεις όπως:

- Δημιουργία/ αναβάθμιση και λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων. Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - Δομές κοινωνικής φροντίδας για ηλικιωμένους
 - Βρεφονηπιακοί σταθμοί
 - Δομές στήριξης εξαρτημένων ατόμων
 - Υποδομές για ΑμεΑ κλπ.

Άξονας Προτεραιότητας 3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών

Ο Άξονας αυτός στοχεύει αφενός στη δημιουργία ευκαιριών για την κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων που ζουν στην Ήπειρο (όπως ΡΟΜΑ, μετανάστες, άστεγοι), αφετέρου στην άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις για την κοινωνική τους ενσωμάτωση (πχ. ΑμεΑ, γυναίκες θύματα κακοποίησης, κακοποιημένα παιδιά κλπ.).

Οι Ειδικοί Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 3 είναι οι εξής:

- Ειδικός Στόχος 3.1: Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων
- Ειδικός Στόχος 3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 3.1 προβλέπονται παρεμβάσεις όπως:

- Δράσεις για τους Ρομά στους τομείς εκπαίδευσης, απασχόλησης κλπ. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σχετικό Επιχειρησιακό Σχέδιο της Περιφέρειας.
- Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.
- Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops τα οποία προσφέρουν μία ευρεία γκάμα υπηρεσιών για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη.

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 3.2 προβλέπονται παρεμβάσεις όπως:

- Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ (όπως ΚΔΑΠ ΑμεΑ, βρεφονηπιακοί σταθμοί ολοκληρωμένης φροντίδας, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης κλπ).
- Υπηρεσίες υποστήριξης ατόμων που υφίστανται διακρίσεις όπως γυναίκες θύματα κακοποίησης, κακοποιημένα παιδιά κλπ.
- Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ.

Άξονας Προτεραιότητας 4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας

Στόχος του εν λόγω Άξονα είναι η βελτίωση των προϋποθέσεων για την ένταξη των ευπαθών ομάδων στην αγορά εργασίας.

Οι Ειδικό Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 4 είναι οι εξής:

- Ειδικός Στόχος 4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας
- Ειδικός Στόχος 4.2: Αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού για την πρόσβαση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4.1 προβλέπονται παρεμβάσεις όπως:

- Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων (όπως βρεφονηπιακοί και ΚΔΑΠ) για την αποδέσμευση των γονέων που έχουν τη φροντίδα εξαρτώμενων μελών ώστε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.
- Συμβουλευτική και επαγγελματική επιμόρφωση - κατάρτιση για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων.

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4.2 προβλέπονται παρεμβάσεις όπως:

- Τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων

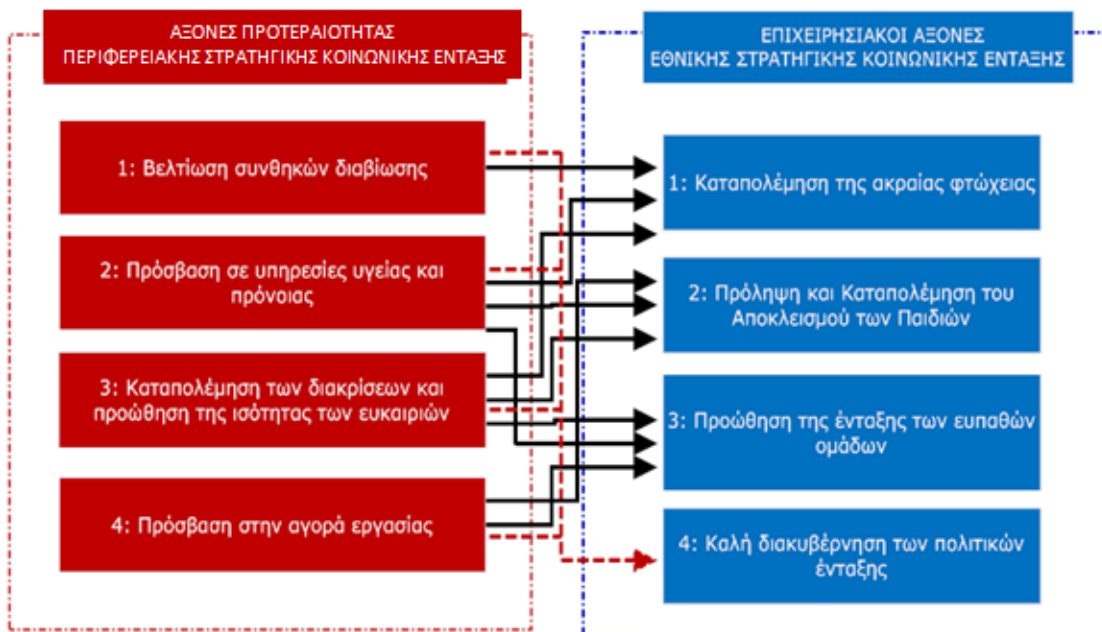
6.3. Σύνδεση Περιφερειακής και Εθνικής Στρατηγικής

Σε ευθυγράμμιση με την Εθνική Στρατηγική, η Περιφερειακή Στρατηγική θα συμβάλλει:

- Στους τρεις πυλώνες αυτής οι οποίοι οριοθετούν τις βασικές προτεραιότητες δράσης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης την περίοδο 2015-2020:
 - Π1: Καταπολέμηση της Φτώχειας
 - Π2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες
 - Π3: Αγορά Εργασίας Χωρίς Αποκλεισμούς
- Στους Επιχειρησιακούς Άξονες/ Προτεραιότητες και τα Μέτρα Πολιτικής όπως αποτυπώνονται στην Εθνική Στρατηγική και εξειδικεύουν τους παραπάνω Πυλώνες.

Στο σχήμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η διασύνδεση των Αξόνων Προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής με τους Επιχειρησιακούς Άξονες της Εθνικής Στρατηγικής.

Σχήμα 8: Σύνδεση Περιφερειακής και Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης

Επιπρόσθετα, στον πίνακα παρακάτω παρουσιάζεται η σύνδεση της Περιφερειακής με την Εθνικής Στρατηγική με αναφορά σε όλα τα δομικά επίπεδα του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού της Περιφερειακής Στρατηγικής. Επισημαίνεται ωστόσο ότι λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η Περιφερειακή Στρατηγική θα εξειδικευθεί περαιτέρω, η εν λόγω σύνδεση θα εμπλουτιστεί και οριστικοποιηθεί με την ολοκλήρωση του Περιφερειακού σχεδιασμού.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας (πχ. ξενώνες φιλοξενίας, κέντρα σίτισης κλπ.) και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας. Πρόσβαση σε βασικά υλικά αγαθά για εξατομικευμένη χρήση όπως τρόφιμα, ρουχισμός, υπόδηση κλπ. 	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.1. Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης 1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη 1.1.4. Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.2: Βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως οι ΡΟΜΑ 	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.4. Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	<ul style="list-style-type: none"> Συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια) Ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net) 	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.2 Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία/ αναβάθμιση και λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων (όπως δομές κοινωνικής φροντίδας για ηλικιωμένους, βρεφονηπιακοί σταθμοί, δομές στήριξης εξαρτημένων ατόμων, υποδομές για ΑμεΑ κλπ.). 	2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.3: Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής 2.2.6. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας 3.3.1. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 3.3.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.1 Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> Δράσεις για τους Ρομά (στους τομείς εκπαίδευσης/ απασχόλησης σύμφωνα με το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο) Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ. Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops τα οποία προσφέρουν μία ευρεία γκάμα υπηρεσιών για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη. 	<p>1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας</p> <p>2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών</p> <p>3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων</p>	<p>1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά</p> <p>2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες</p> <p>2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση</p> <p>3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης</p>	<p>1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων</p> <p>2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας</p> <p>2.3.4. Εκπαιδευτική Ένταξη παιδιών Ρομά</p> <p>3.2.2 Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης</p>
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	<ul style="list-style-type: none"> Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ (όπως ΚΔΑΠ ΑμεΑ, βρεφονηπιακοί σταθμοί ολοκληρωμένης φροντίδας, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης κλπ). 	<p>2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών</p> <p>3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων</p>	<p>2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες</p> <p>3.3: Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες</p>	<p>2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής</p> <p>2.2.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής</p> <p>2.2.4. Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας</p> <p>2.2.5. Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης</p> <p>3.3.4. Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης</p>

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
		<ul style="list-style-type: none"> Υπηρεσίες υποστήριξης ατόμων που υφίστανται διακρίσεις όπως γυναίκες θύματα κακοποίησης, κακοποιημένα παιδιά κλπ. 	<p>1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας 2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων</p>	<p>1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.2 Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης</p>	<p>1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων 2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ 	<p>2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών</p>	<p>2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση</p>	<p>2.3.3. Ειδική αγωγή των παιδιών με αναπηρία</p>

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων (όπως βρεφονηπιακοί και ΚΔΑΠ) για την αποδέσμευση των γονέων που έχουν τη φροντίδα εξαρτώμενων μελών ώστε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. 	<p>2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών</p> <p>3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων</p>	<p>2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες</p> <p>3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης</p>	<p>2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής</p> <p>2.2.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής</p> <p>2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας</p> <p>3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης</p> <p>3.2.3. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Συμβουλευτική και επαγγελματική επιμόρφωση - κατάρτιση για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων. 	<p>3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων</p>	<p>3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης</p>	<p>3.2.1. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης</p> <p>3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης</p>

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
		<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων. 	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.3. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.2: Αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού για την πρόσβαση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων	<ul style="list-style-type: none"> Τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων 	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης

6.4. Πηγές Χρηματοδότησης

Οι κύριες πηγές χρηματοδότησης της Περιφερειακής Στρατηγικής είναι:

- Ο Κρατικός Προϋπολογισμός
- Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι σε επίπεδο ΟΤΑ
- Πόροι από Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα της ΕΕ κυρίως στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Πόροι από γενικά και ειδικά Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Ιδιωτικοί πόροι

Σε ότι αφορά τα Ταμεία που αναμένεται να χρηματοδοτήσουν την Περιφερειακή Στρατηγική αυτά έχουν ως ακολούθως:

- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης Υψηκών Τρίτων Χωρών
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων
- Ταμείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Καινοτομίας (EaSI)
- Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (TEBA)
- Ευρωπαϊκά Ταμεία Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Παγκοσμιοποίησης.

Τέλος σημειώνεται ότι βασική πηγή χρηματοδότησης για την επίτευξη των στόχων της Περιφερειακής Στρατηγικής θα αποτελέσει το ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 και πιο συγκεκριμένα ο Θεματικός Στόχος (ΘΣ9) 9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης». Η συνολική δημόσια δαπάνη για τον ΘΣ9 στο πλαίσιο του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 ανέρχεται σε 51,7εκ.€ εκ των οποίων:

- τα 38,7εκ.€ είναι πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και Εθνικούς πόρους (αφορά την προβλεπόμενη εθνική συμμετοχή), και
- τα 13εκ.€ είναι με πόρους το Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εθνικούς πόρους (αφορά την προβλεπόμενη εθνική συμμετοχή).

Παράρτημα

Στο εν λόγω παράρτημα παρουσιάζονται οι πίνακες με την αποτύπωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών και Δομών των Δήμων της Περιφέρειας Ηπείρου, όπως προέκυψαν από σχετική έρευνα μέσω ερωτηματολογίων.

Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων

Δήμος Ιωαννιτών

Πίνακας 21 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Ιωαννιτών

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Ν.Π.Δ.Δ. Οργανισμός Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Προσχολικής Αγωγής (Ο.Κ.Π.Α.Π.Α.) Δήμου Ιωαννιτών	<p>1. Προστασίας οικογένειας και παιδιού ανάγεται ειδικότερα στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς.</p> <p>2. Προστασία ηλικιωμένων, που ανάγεται ειδικότερα στα ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ, στο Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι και Προστασίας Ευπαθών Ομάδων.</p> <p>3. Συμμετοχή σε Προγράμματα ΕΣΠΑ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πρόγραμμα "Βοήθεια στο σπίτι" - Πρόγραμμα «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», παιδικοί και βρεφονηπιακοί Σταθμοί. - Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) μέσω της Δράσης ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΜΜΕΣΩΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ - Ξενώνας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των παιδιών τους - ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΑΜΕΣΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΟΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ: Α. Κοινωνικό Παντοπωλείο, Β. Κοινωνικό Φαρμακείο, Γ. Γραφείο Διαμεσολάβησης, Δ. Δημοτικός Λαχανόκηπος - Προγράμματα Grundtvig 2013: Α) European Citizen Acting for dependent People. Αναφέρεται στην εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των πολιτών ώστε να μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες σε εξαρτώμενα άτομα (πχ κινητικά προβλήματα για αυτοεξυπηρέτηση). Β) Develop parenting skills-sharing good practices in parenting education. Αναφέρεται στην εκπαίδευση των γονέων με ανταλλαγή καλών πρακτικών στις ευάλωτες οικογένειες, ώστε να διαχειρίζονται το πρόβλημα των παιδιών (προ εφηβεία και στην εφηβεία) - ΤΟΠΣΑ (ΤΟΠΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ) - ΤΟΠΕΚΟ (ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΓΙΑ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ) <p>ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΝΤΑΧΘΟΥΝ ΣΤΟ ΝΕΟ Ν.Π.Δ.Δ.</p> <p>1. Προστασίας οικογένειας και παιδιού</p> <ul style="list-style-type: none"> - Λειτουργία παιδικών κατασκηνώσεων (διαδημοτικές) - Λειτουργία Κέντρου συμβουλευτικής στήριξης της οικογένειας - Πρόγραμμα καταπολέμησης της βίας και φτώχειας - Ανάπτυξη ξενώνα ανύπαντρων μητέρων <p>2. Προστασίας ηλικιωμένων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πρόγραμμα κατασκηνώσεων

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
	<ul style="list-style-type: none"> - Ιαματικά Λουτρά - Επιμορφώσεις, διαλέξεις, μελέτη θεμάτων, επισκέψεις σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους. 3. Προστασίας των ευπαθών ομάδων <ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη προγραμμάτων και δράσεων για την ισότιμη ένταξη των τόμων με ειδικές ανάγκες (Α.Μ,ΕΑ) στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή, - Μετανάστες: (Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ένταξης τους) - Στέγη Αστέγων (Κοινωνικοί Ξενώνες), - Εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούτων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας, - Υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που χρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκούς ή Εθνικούς πόρους. - Κοινωνικό πολυκατάστημα, - Υποστήριξη κοινωνικής σίτισης ασθενέστερων κοινωνικών ατόμων, ευπαθών ομάδων και ατόμων τρίτης ηλικίας, - Στέγη κακοποιημένων γυναικών, - Ταμείο Αλληλοβοήθειας Απόρων, - Χορήγηση υποτροφιών σε άπορους μαθητές και φοιτητές, - Επιδότηση ενοικίου, - Επιδότηση απόρων στρατιωτών, - Πρόγραμμα χορήγησης ειδών θέρμανσης, - Πρόγραμμα χορήγησης εισιτηρίων για κινηματογράφο - θέατρο, - Πρόγραμμα στήριξης πολυτέκνων, - Κέντρο πρόληψης τοξικοεξάρτησης (σε συνεργασία με ΟΚΑΝΑ - ΚΕΘΕΑ κ.λπ.) - Κέντρο Πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών (αλκοόλ - κάπνισμα) - Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Αποφυλακισμένων (καταπολέμησης αποκλεισμού από την αγορά εργασίας με στόχο την κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη) - Δημοτικό Εκπαιδευτικό Κέντρο 4. Προώθηση και Ανάπτυξη Εθελοντισμού και κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών. 5. Δημιουργία τράπεζας αίματος, οργάνων, αιμοπεταλίων 6. Δημιουργία Δημοτικών Κοινωνικών Ιατρείων. 7. Δημιουργία Κοινωνικού Φαρμακείου 8. Δημιουργία Κέντρου συμβουλευτικής στήριξης. 9. Δημιουργία και λειτουργία τμημάτων προληπτικής υγιεινής και παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας ιατρικής περίθαλψης.
<p>Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Περιβάλλοντος Νεολαίας και Άθλησης Δήμου Ιωαννινών</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογραφικών λεσχών, κέντρων πληροφόρησης νέων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής και εικαστικών εργαστηρίων, στέκια νεολαίας, ελευθέρων ανοικτών πανεπιστημίων, καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων. 2. Η ίδρυση και λειτουργία Βιβλιοθηκών. 3. Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) για την εξυπηρέτηση των εργαζομένων και μη μητέρων, η

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
	<p>φροντίδα, προσχολική αγωγή, διαπαιδαγώγηση, ψυχαγωγία και απασχόληση βρεφών και νηπίων και παιδιών γενικά προσχολικής ηλικίας και παιδιών με ειδικές ανάγκες, καθώς και η λειτουργία παιδικών σταθμών στα πλαίσια εκτέλεσης προγραμμάτων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.</p> <p>4. Η λειτουργία Σχολής κλασικού και σύγχρονου χορού,</p> <p>5. Η λειτουργία Τμήματος παραδοσιακών χορών.</p> <p>6. Η λειτουργία Δημοτικού Ωδείου.</p> <p>7. Η λειτουργία συμφωνικής ορχήστρας καθώς και ορχήστρας ελληνικής μουσικής.</p> <p>8. Η λειτουργία χορωδιών.</p> <p>9. Η λειτουργία φιλαρμονικής.</p> <p>10. Η λειτουργία Δημοτικού Κινηματογράφου.</p> <p>11. Η δημιουργία και λειτουργία Μουσείων (Λαογραφικού Μουσείου για την προβολή της τοπικής παράδοσης και λαογραφίας, Μουσείου Αυτοδιοικητικής ιστορίας, Μουσείου Σχολικής ιστορίας και Μουσείου Εθνικής Αντίστασης).</p> <p>12. Η λειτουργία της Δημοτικής πινακοθήκης και του Δημοτικού Μουσείου.</p> <p>13. Η εκπόνηση μελετών ανάπλασης ιστορικών χώρων και κτιρίων για την ανάδειξη τους.</p> <p>14. Η λειτουργία των εγκαταστάσεων (χώρων αναψυχής και περιπέτρων προβολής) που βρίσκονται εντός των πολιτιστικών υποδομών, θεάτρων, επισκέψιμων ιστορικών χώρων κ.λπ.), που λειτουργεί επιχείρηση,</p> <p>15. Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων συνολικής προβολής της περιοχής του Δήμου.</p>
Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας Δήμου Ιωαννιτών	Ασχολείται με τα προβλήματα υγείας των πολιτών, κορηγεί βιβλιάρια στους ανασφάλιστους και κορηγεί επιδόματα.

Πίνακας 22: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχών Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Ιωαννιτών

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
		2012	2013		
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	32	449	504	Συμπληρώνονται Βρέφη/παιδιά	
		396	452	Συμπληρώνονται μητέρες	
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	8	342	364		
ΚΑΠΗ	14	712	714		
ΚΗΦΗ	1	30	30		
Δημοτικά Ιατρεία	1	121	152		
Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας	Κοινωνικό Παντοπωλείο	2	132	139	
	Κοινωνικό Φαρμακείο	1	119	145	
	Γραφείο Διαμεσολάβησης	1	0	50	
	Υπνωτήρια	1	0	0	
	Κοινωνική Δομή για Γυναίκες (συμβουλευτική υποστήριξη)	1	0	10	
Άλλες Δομές*:					

Βοήθεια στο Σπίτι	5	412	425	
Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας	1	80	85	

* όπως ενδεικτικά, Εργαστήρια ΑΜΕΑ, Δομές στήριξης των Γυναικών, Ξενώνες αυτόνομης διαβίωσης, «Λέσxes» κοινωνικής ένταξης κ.λπ.

Δήμος Βορείων Τζουμέρκων

Πίνακας 23 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Β.Τζουμέρκων

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Βορείων Τζουμέρκων	Λειτουργία του Προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι

Πίνακας 24: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντίστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	2	10	10	Συμπληρώνονται Βρέφη/παιδιά
Άλλες Δομές*:				Συμπληρώνονται μητέρες
Βοήθεια στο Σπίτι	3			

Δήμος Δωδώνης

Πίνακας 25 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Δωδώνης

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Δωδώνης	<ul style="list-style-type: none"> Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» Πρόγραμμα «Επισκέπτες κατ' οίκον φροντίδας» Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών

Πίνακας 26: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντίστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Δωδώνης

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	1	17	18	
Άλλες Δομές*:				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	4	302	286	
ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ	1	160	160	

Δήμος Ζαγορίου

Πίνακας 27 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Ζαγορίου

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Ζαγορίου	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα βρεφικής - παιδικής ηλικίας - τρίτης ηλικίας Λειτουργία του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» Σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων, συμμετοχή σε προγράμματα, προώθηση και ανάπτυξη εθελοντισμού Πληροφόρηση δημοτών για θέματα υγείας Δημιουργία ΚΑΠΗ- ΚΗΦΗ Συμμετοχή στο πρόγραμμα ΤΟΠ ΕΚΟ Συνεργασία με τον Ερυθρό Σταυρό, κοινωνικές υπηρεσίες άλλων Δήμων κλπ.

Πίνακας 28: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Ζαγορίου

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Άλλες Δομές*: Βοήθεια στο Σπίτι	3			

Δήμος Ζίτσας

Πίνακας 29 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Ζίτσας

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΖΙΤΣΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ. ΑΝΑΛΗΨΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ε. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ, ΦΥΛΑΞΗΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ, ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΨΥΧΟΤΡΟΠΩΝ ΟΥΣΙΩΝ, ΒΛΑΒΕΡΩΝ ΕΞΕΩΝ, ΑΛΚΟΟΛ, ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΗΣ ΣΤΟΥΣ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ Κ.Λ.Π. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΑ, ΕΘΝΙΚΑ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ Η ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ ΔΙΚΤΥΑ, ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ» • ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΝΗΠΙΟΒΡΕΦΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ • ΚΔΑΠ
ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΥ ΖΙΤΣΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΒΡΕΦΙΚΗΣ, ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ, • ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η), • ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ • ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΙΑΤΡΕΙΩΝ

Πίνακας 30: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχών Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Ζίτσας

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	6	222	209	Συμπληρώνονται βρέφη/παιδιά
		216	201	Συμπληρώνονται μητέρες
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	1	25	25	
ΚΑΠΗ	6	1.000	1.100	
Δημοτικά Ιατρεία				ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ: 50 ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ, 6 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΚΑΙ 1 ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ
Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας	Κοινωνικό Παντοπωλείο	1	135	ΣΥΝΤΟΜΑ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΘΕΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟ Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΗΣ «ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ», ΟΠΟΥ ΚΑΙ ΘΑ ΣΤΕΓΑΣΤΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΙΤΣΑΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
	Κοινωνικό Φαρμακείο			
	Κοινωνικό Μαγειρείο (Παροχή Συσσιτίων)			
	Τράπεζα Χρόνου			
	Γραφείο Διαμεσολάβησης			
	Υπνωτήρια			
	Κοινωνικό Ανταλλακτήριο			
Άλλες Δομές*:				
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	6	467	545	

Δήμος Κόνιτσας

Πίνακας 31 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Κόνιτσας

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας	<p>Υποστήριξη των κάτωθι δομών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΚΔΑΠ

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
	<ul style="list-style-type: none"> Κοινωνικό Παντοπωλείο Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» (3 δομές) Πρόγραμμα «Κοινωνική Μέριμνα» (2 δομές)
Δήμος Κόνιτσας	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη Κοινωνικού μαγειρείου (παροχή συσσιτίων μέσω των μαγειρείων που λειτουργούν στις μαθητικές εστίες)

Πίνακας 32: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Κόνιτσας

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	1	20	20	
Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας	Κοινωνικό Παντοπωλείο	1		
	Κοινωνικό Μαγειρείο (Παροχή Συσσιτίων)	1		60
	Γραφείο Διαμεσολάβησης	1		
Άλλες Δομές*:				
3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»	3	90	90	
2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ»	2	90	90	

Δήμος Μετσόβου

Πίνακας 33 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Μετσόβου

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> Προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι» (Μετσόβου, Μηλιάς, Εγνατίας) Κοινωνική Μέριμνα ΚΗΦΗ Βρεφικός Σταθμός Μετσόβου Παιδικός Σταθμός Χρυσοβίτσας ΚΔΑΠ (Μετσόβου, Χρυσοβίτσας)
ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ ΜΕΤΣΟΒΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> Παιδικός Σταθμός ΚΑΠΗ Πνευματικό Κέντρο

Πίνακας 34: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Μετσόβου

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ	ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
-------------	--------	---	-----------------------

	ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	3			Συμπληρώνονται βρέφη/παιδιά
		68	68	Συμπληρώνονται μητέρες
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	2	67	75	
ΚΑΠΗ	1	49	50	
ΚΗΦΗ	1	30	30	
Βοήθεια στο Σπίτι:	4	272	272	

Δήμος Πωγωνίου

Πίνακας 35 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Πωγωνίου

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	<p>Διαθέτει:</p> <ul style="list-style-type: none"> Τις (5) δομές Βοήθεια στο Σπίτι (Δ.Ε. ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ, ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ, ΑΝΩ ΠΩΓΩΝΙΟΥ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ) Το πρόγραμμα Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων στους ΚΟΥΚΛΙΟΥΣ Δ.Ε. ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ.
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> ΚΔΑΠ θα αναλάβει το Κοινωνικό Παντοπωλείο, το Μαγειρείο και το Γηροκομείο

Πίνακας 36: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντίστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Πωγωνίου

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	4	70	85	Συμπληρώνονται βρέφη/παιδιά
		70	65	Συμπληρώνονται μητέρες
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	1	40	40	
ΚΑΠΗ	4	120	120	
ΚΗΦΗ	1	30	40	
Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας	Κοινωνικό Παντοπωλείο	1	85	
	Κοινωνικό Μαγειρείο (Παροχή Συσσιτίων)	1	100	
Άλλες Δομές*: Γηροκομείο	1		25	
Κοινωνική Δομή Υποστήριξης κακοποιημένων παιδιών	1	30	70	

Βοήθεια στο Σπίτι	4			
Δημοτικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο	1	100	120	

Δήμος Φιλιατών

Πίνακας 37 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Φιλιατών

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΠΑΙΔΕΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΙΑΤΩΝ (Ο.Κ.Π.Α.ΔΗ.Φ.)	<ul style="list-style-type: none"> - Ατομική κοινωνική στήριξη σε πολίτες με προβλήματα ατομικά, οικογενειακά και υγείας. - Κοινωνική Εργασία σε κακοποιημένες γυναίκες και συνεργασία με τις ανάλογες δομές - Κοινωνική Εργασία σε οικογένειες και παιδιά - Συνεργασία και παραπομπή περιπτώσεων σε άλλες υπηρεσίες .Εισαγωγή ηλικιωμένων σε Ιδρύματα - Συνεργασία με τα Δημοτικά Σχολεία ή Ιδρύματα του Δήμου - Εξυπηρετήσεις; Ηλικιωμένων και όχι μόνο, που αφορούν ΔΕΗ Κοινωνικά τιμολόγια, συντάξεις εφορίες κλπ - Καταγραφή και αξιολόγηση των αναγκών των περιπτώσεων και συντονισμός του τρόπου παροχής βοήθειας - Σίτιση αδύναμων οικογενειών σε συνεργασία με Ίδρυμα Κλειστής περίθαλψης του Δήμου - Διενέργεια εράνου για συλλογή τροφίμων σε συνεργασία με τα Δημοτικά Σχολεία και τον Σύλλογο Εθελοντών Φιλιατών «Φιλιατίστες» και διανομή σε εκατό περίπου οικογένειες. - Ίδρυση Τράπεζα Αίματος Δήμου Φιλιατών - Παροχή Υπηρεσιών Κοινωνικής πρόνοιας , φυσιοθεραπείας, νοσηλευτικής φροντίδας και εντός του ΚΑΠΗ αλλά και κατ'οίκον νοσηλευτική φροντίδα .Συνταγογραφήσεις σε συνεργασία με Ιατρό του νοσοκομείου που εδρεύει στο Δήμο μας.. - Ψυχαγωγικά προγράμματα (εκδρομές, περιπάτους ,τοπικά πανηγύρια θαλάσσια μπάνια) - Επιδότηση τροφείων 5 μαθητών παιδικών σταθμών μέσω ΕΣΠΑ - Μουσική Παιδεία σε παιδιά από 6 χρονών και πάνω .Παιδιά πολύτεκνων οικογενειών, απόρων φοιτούν δωρεάν και τα υπόλοιπα πληρώνουν πολύ χαμηλά δίδακτρα. - Εκμάθηση πνευστών και κρουστών οργάνων σε παιδιά και νέους Δωρεάν - Διάθεση Αθλητικού Κέντρου- Κλειστού Γυμναστηρίου σε παιδιά νέους γυναίκες και ηλικιωμένους με ειδικά προγράμματα προσαρμοσμένα κατά ηλικία
ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> - Παροχή σε μαθητές Γυμνασίου Λυκείου και ΕΠΑΛ διαμονής και σίτισης που προέρχονται από απομακρυσμένα από την έδρα του Δήμου Δημοτικά Διαμερίσματα - Ψυχοκοινωνική στήριξη σε μαθητές που το έχουν ανάγκη από τους Επαγγελματίες της Πρόνοιας. -
ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΙΑΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> - ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ : τέσσερις δομές (Κεφαλοχωρίου, Παλαιχωρίου, Φιλιατών και Σαγιάδας) - ΚΗΦΗ : Δύο δομές (Κεστρίνη και Φιλιάτες) - ΚΔΑΠ: Μία δομή (Ασπροκκλήσι) - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ : Μια δομή (Ασπροκκλήσι)

Πίνακας 38: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντίστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Φιλιατών

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	3	73	68	Συμπληρώνονται βρέφη/παιδιά Συμπληρώνονται μητέρες
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	1	20	20	
ΚΑΠΗ	1	280	288	
ΚΗΦΗ	2	15	15	
Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας	Κοινωνικό Παντοπωλείο			Υπό Ίδρυση, έχουν γίνει τα προκαταρκτικά
	Κοινωνικό Φαρμακείο	1		
	Κοινωνικό Μαγειρείο (Παροχή Σουσιτίων)			
	Τράπεζα Χρόνου			
	Γραφείο Διαμεσολάβησης			
	Υπνωτήρια			
	Κοινωνικό Ανταλλακτήριο			
Κοινωνική Δομή για Γυναίκες (συμβουλευτική υποστήριξη)	1	25	20	Μέσω της Κοινωνικής Υπηρεσίας του ΟΚΠΠΑΔΗΦ
Άλλες Δομές:				
Ωδείο		53	54	
Φιλαρμονική		65	70	
Αθλητικό Κέντρο, Ανοιχτό & Κλειστό Γυμναστήριο		38	40	Τρεις Ακαδημίες Στίβου, παιδιά
Αθλητικό Κέντρο		70	80	Άνδρες & Γυναίκες
Αθλητικό Κέντρο		15	15	Ηλικιωμένοι Προσαρμοσμένο Πρόγραμμα
Ακαδημία Ποδοσφαίρου		45	40	Προσχολική Ηλικία μέχρι & Λύκειο

Δήμος Ηγουμενίτσας

Πίνακας 39 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Ηγουμενίτσας

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Ηγουμενίτσας	<ul style="list-style-type: none"> - Χορήγηση Κάρτας Αναπηρίας (μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής) και βιβλιαρίων ανασφαλιστών (μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής) - Έκδοση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας - Καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφαλιστους παραπληγικούς κλπ.
ΝΠΔΔ Δήμου Ηγουμενίτσας	<ul style="list-style-type: none"> - Για το γενικό πληθυσμό: Δημοτικά Ιατρεία, Κέντρα Υποστήριξης Γυναικών κ.λ.π. - Για τα άτομα τρίτης ηλικίας: Κ.Α.Π.Η., Βοήθεια στο Σπίτι, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) - Για τα παιδιά σχολικής και προσχολικής ηλικίας: παιδικοί και

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
	Βρεφονηπιακοί σταθμοί, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, παιδικές κατασκηνώσεις κλπ. - Για τους/τις Νέους / Νέες: Κέντρα Πληροφόρησης Νέων, Κέντρα Πρόληψης και Καταπολέμησης Ναρκωτικών
Δημοτική Επιχείρηση Δήμου Ηγουμενίτσας	- ΚΔΑΠ - ΚΔΑΠ ΑμεΑ

Πίνακας 40: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Ηγουμενίτσας

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	10	350	350	Συμπληρώνονται Βρέφη/παιδιά
		33	33	Συμπληρώνονται μητέρες
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	2			
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α)	1			
ΚΑΠΗ	4	150	200	
ΚΗΦΗ	2		15	
Άλλες Δομές				
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ	1	850	650	
ΣΙΤΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ		10	15	

Δήμος Σουλίου

Πίνακας 41 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Σουλίου

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Κοινωφελής Επιχείρησης	- Λειτουργία Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι»
ΝΠΔΔ ΑΡΩΓΗ	- Λειτουργία ΚΑΠΗ και Παιδικών Σταθμών

Πίνακας 42: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Σουλίου

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	3	60	80	Συμπληρώνονται Βρέφη/παιδιά
				Συμπληρώνονται μητέρες
ΚΑΠΗ	1			

Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας	Κοινωνικό Παντοπωλείο	1		66	ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΜΟΥΣ, ΑΛΛΑ ΜΟΝΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
Άλλες Δομές*:					

*Στον Δήμο λειτουργεί Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι το οποίο δεν απωτυπώνεται στον παραπάνω πίνακα

Περιφερειακή Ενότητα Πρέβεζας

Δήμος Ζηρού

Πίνακας 43 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Ζηρού

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Κοινωνικής Επιχείρησης Δήμου Ζηρού	<p>Παροχή υπηρεσιών στήριξης και αλληλεγγύης στους δημότες. Ενδεικτικά αναφέρονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Λειτουργία Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» - Παιδικό σταθμό - ΚΔΑΠ

Πίνακας 44: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Ζηρού

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικό και Βρεφονηπιακό Σταθμό	3			Συμπληρώνονται βρέφη/παιδιά
				Συμπληρώνονται μητέρες
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	1			
ΚΑΠΗ	2			
Άλλες Δομές*:				

*Στον Δήμο λειτουργεί Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι το οποίο δεν απωτυπώνεται στον παραπάνω πίνακα

Δήμος Πάργας

Πίνακας 45 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Πάργας

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Δήμος Πάργας	<p>Ενδεικτικά αναφέρονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» - Βρεφονηπιακό Σταθμό - ΚΑΠΗ - Διανομή τροφίμων, υλικών αγαθών και σίτιση στις ευπαθείς ομάδες και στα άτομα τρίτης ηλικίας

Πίνακας 46: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Πάργας

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ	ΣΧΟΛΙΑ -
-------------	--------	------------------	----------

	ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	2	90	90	Συμπληρώνονται βρέφη/παιδιά
				Συμπληρώνονται μητέρες
ΚΑΠΗ	2	150	150	
Άλλες Δομές*:				
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	2	120	120	

Δήμος Πρέβεζας

Πίνακας 47 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Πρέβεζας

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής, Πολιτισμού Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> - Το τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου παρέχει τα προνοιακά επιδόματα, εποπτεύει το ΚΑΠΗ, συνεργάζεται με φορείς για παροχή υπηρεσιών σε απόρους και ειδικές κατηγορίες του πληθυσμού που έχουν ανάγκη. Εφαρμόζει προγράμματα ενίσχυσης αναπήρων ανασφαλιστων, χορήγηση βιβλιαρίων απορίας - Το τμήμα παιδικών σταθμών εποπτεύει τη λειτουργία των παιδικών σταθμών και των δομών τους, που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ.
Νέα Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Πρέβεζας (ΝΕ.ΔΗ.Κ.Ε.Π)	- Ασκει κοινωνική πολιτική με τις δομές που λειτουργεί

Πίνακας 48: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντίστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Πρέβεζας

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
		2012	2013		
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	11	364	388	Συμπληρώνονται βρέφη/παιδιά	
		115	137	Ωφελούμενα νήπια/μητέρες από ΕΣΠΑ	
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	2	30	47		
ΚΑΠΗ	1	250	250		
ΚΗΦΗ	1	20	20		
Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας	Κοινωνικό Παντοπωλείο			Το κοινωνικό Παντοπωλείο και του κοινωνικό φαρμακείο υλοποιούνται με εθελοντική ιδιωτική πρωτοβουλία. Η κοινωνική υπηρεσία του Δήμου λειτουργεί κοινωνικό ανταλλακτήριο ενδυμάτων, λοιπών ειδών ένδυσης στο χώρο της πρώην Λαϊκής Αγοράς όπου στεγάζεται η υπηρεσία.	
	Κοινωνικό Φαρμακείο				
	Κοινωνικό Μαγειρείο (Παροχή Συσσιτίων)	1	30		30
	Τράπεζα Χρόνου				
	Γραφείο				

Διαμεσολάβηση				
Υπνωτήρια				
Κοινωνικό Ανταλλακτήριο				
Κοινωνική Δομή για Γυναίκες (συμβουλευτική υποστήριξη)	1		15	Λειτουργεί Κέντρο Συμβουλευτικής κατά της Βίας των Γυναικών σε δημοτικό κτίριο. Χρηματοδοτείται από ευρωπαϊκό πρόγραμμα.
Άλλες Δομές*: Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι Δήμου Πρέβεζας	4	200	200	

Περιφερειακή Ενότητα Άρτας

Δήμος Άρτας

Πίνακας 49 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Άρτας

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΡΤΑΙΩΝ (ΔΗΚΕΔΑ)	Διαχειρίζεται το πρόγραμμα ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ τα ΚΔΑΠ και το ΚΔΑΠ ΜΕΑ.
ΝΠΔΔ	Διαχειρίζεται το ΚΑΠΗ στην πόλη της Άρτας και τους 12 βρεφονηπιακούς σταθμούς.
Κοινωνική Υπηρεσία	Χειρίζεται τα επιδόματα, βοηθά τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη και φτάνουν σε αυτή. Διανέμει τρόφιμα, ενώ διαθέτει χώρο για συλλογή και διανομή ρούχων, παιχνιδιών και σχολικών ειδών. Σε συνεργασία με τον Δήμο χειρίζονται τη δομή για τη βία κατά των γυναικών.

Πίνακας 50: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντιστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Άρτας

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	12		500	(τα 300 χρηματοδοτήθηκαν από ΕΣΠΑ) Συμπληρώνονται μητέρες
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	3		95	ΔΥΟ ΒΑΡΔΙΕΣ ΕΚΑΣΤΟ
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α)	1		30	ΔΥΟ ΒΑΡΔΙΕΣ
ΚΑΠΗ			1.700	
Κοινωνική Δομή για Γυναίκες (συμβουλευτική υποστήριξη)			34	Λειτουργήσε το μισό χρόνο του 2013 γιατί ξεκίνησε να λειτουργεί στις 14-6-2013.
Άλλες Δομές*:				

ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	5	400	ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΚΑΤΩΘΙ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ: 1. ΑΡΤΑΙΩΝ 2. ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ 3. ΒΛΑΧΕΡΝΩΝ 4. ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ 5. ΦΙΛΟΘΕΗΣ
-------------------	---	-----	--

Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη

Πίνακας 51 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Γ. Καραϊσκάκη

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
ΔΗΜΟΥ Γ. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ: ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	Είναι αρμόδιο για τις υπηρεσίες αλληλεγγύης και κοινωνικής προστασίας προς τους δημότες και περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Γραφείο Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Μέριμνας • Γραφείο Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας • Γραφείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού

Πίνακας 52: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) του Δήμου Γ. Καραϊσκάκη

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ	ΣΧΟΛΙΑ -ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Άλλες Δομές*: «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»	3	ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΔΕ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΔΕ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΔΕ ΤΕΤΡΑΦΥΛΛΙΑΣ

Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων

Πίνακας 53 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Κ. Τζουμέρκων

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	Ασχολείται με τα κοινωνικά θέματα και υποστηρίζει: <ul style="list-style-type: none"> • Το Πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι (2 δομές). • Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) • Το πρόγραμμα διανομής τροφίμων σε απόρους και σε οικογένειες με χαμηλό εισόδημα

Πίνακας 54: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντίστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Κ. Τζουμέρκων

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	1	30	30	
Άλλες Δομές*: Πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι	2	120	125	
Διανομή τροφίμων σε απόρους		700	450	

Δήμος Νικολάου Σκουφά

Πίνακας 55 : Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμου Ν. Σκουφά

Φορέας	Περιγραφή Κοινωνικής Δραστηριότητας
ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ Ν. ΣΚΟΥΦΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» (2 δομές) • Κέντρο Φροντίδας Ηλικιωμένων • ΚΑΠΗ • Βρεφονηπιακούς Σταθμούς

Πίνακας 56: Δημοτικές Δομές σε Λειτουργία (2013) και αντίστοιχων Ωφελουμένων (2012-2013) του Δήμου Ν. Σκουφά

ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ (στο τέλος του 2013)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΟΜΗ		ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		2012	2013	
Βρεφικοί, Παιδικό και Βρεφονηπιακό Σταθμοί	6	120	130	Συμπληρώνονται βρέφη/παιδιά
		125	125	Συμπληρώνονται μητέρες
ΚΑΠΗ	1	100	100	
Άλλες Δομές*: ΚΕΦΟ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΕΤΑ	1	50	60	
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΔΗΜΟΥ ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ	1	75	75	
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΔΗΜΟΥ ΑΡΑΧΘΟΥ	1	90	90	

Κατάλογος Πινάκων

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΣΤΕΡΕΙΤΑΙ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΦΥΛΟ: 2013	15
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ.....	16
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΥΠΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ	17
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ, ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 18 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ, ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	18
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.....	47
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	47
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΑΝΑ ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΕ27.....	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΦΥΛΟ (ΧΙΛ. ΑΤΟΜΑ).....	54
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ (ΧΙΛ. ΑΤΟΜΑ)	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ, ΑΝΑ ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ (ΧΙΛ. ΑΤΟΜΑ)	56
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΑΝΑ ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	57
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ, ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΧΙΛ. ΑΤΟΜΑ)	58
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ, ΑΝΑ ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΧΙΛ. ΑΤΟΜΑ).....	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΒΑΣΕΙ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	62
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΥΠΟ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΥΠΟ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΥΠΟ, ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΜΕΛΩΝ	66
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	67
ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	67

ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΥΑΛΩΤΩΝ, ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	104
ΠΙΝΑΚΑΣ 21 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΙΩΝΝΙΝΩΝ.....	130
ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	132
ΠΙΝΑΚΑΣ 23 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ Β.ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	133
ΠΙΝΑΚΑΣ 24: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	133
ΠΙΝΑΚΑΣ 25 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΔΩΔΩΝΗΣ.....	133
ΠΙΝΑΚΑΣ 26: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΩΔΩΝΗΣ	133
ΠΙΝΑΚΑΣ 27 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	134
ΠΙΝΑΚΑΣ 28: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ.....	134
ΠΙΝΑΚΑΣ 29 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΖΙΤΣΑΣ	134
ΠΙΝΑΚΑΣ 30: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΙΤΣΑΣ.....	135
ΠΙΝΑΚΑΣ 31 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ	135
ΠΙΝΑΚΑΣ 32: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ.....	136
ΠΙΝΑΚΑΣ 33 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΜΕΤΣΟΒΟΥ	136
ΠΙΝΑΚΑΣ 34: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΤΣΟΒΟΥ	136
ΠΙΝΑΚΑΣ 35 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ	137
ΠΙΝΑΚΑΣ 36: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ.....	137
ΠΙΝΑΚΑΣ 37 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΙΑΤΩΝ	138
ΠΙΝΑΚΑΣ 38: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΙΑΤΩΝ	138
ΠΙΝΑΚΑΣ 39 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ	139
ΠΙΝΑΚΑΣ 40: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ.....	140
ΠΙΝΑΚΑΣ 41 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ.....	140

ΠΙΝΑΚΑΣ 42: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ	140
ΠΙΝΑΚΑΣ 43 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΖΗΡΟΥ	142
ΠΙΝΑΚΑΣ 44: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΗΡΟΥ	142
ΠΙΝΑΚΑΣ 45 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΓΑΣ	142
ΠΙΝΑΚΑΣ 46: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΓΑΣ	142
ΠΙΝΑΚΑΣ 47 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ.....	143
ΠΙΝΑΚΑΣ 48: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	143
ΠΙΝΑΚΑΣ 49 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΆΡΤΑΣ	144
ΠΙΝΑΚΑΣ 50: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΆΡΤΑΣ	144
ΠΙΝΑΚΑΣ 51 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ Γ. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ	145
ΠΙΝΑΚΑΣ 52: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ Γ. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ	145
ΠΙΝΑΚΑΣ 53 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ Κ. ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	145
ΠΙΝΑΚΑΣ 54: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ Κ. ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	145
ΠΙΝΑΚΑΣ 55 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ Ν. ΣΚΟΥΦΑ	146
ΠΙΝΑΚΑΣ 56: ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (2013) ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ (2012-2013) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ Ν. ΣΚΟΥΦΑ.....	146

Κατάλογος Σχημάτων

ΣΧΗΜΑ 1: ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.....	46
ΣΧΗΜΑ 2: ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	46
ΣΧΗΜΑ 3: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ Κ.Κ.ΑΕΠ (ΜΑΔ)	49
ΣΧΗΜΑ 4: ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΈΝΤΑΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (%)	59
ΣΧΗΜΑ 5: ΚΥΡΙΑ ΠΗΓΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	63
ΣΧΗΜΑ 6: ΚΥΡΙΑ ΠΗΓΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ (%).....	64
ΣΧΗΜΑ 7: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΝΤΑΞΗΣ	117

ΣΧΗΜΑ 8: ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΝΤΑΞΗΣ 121

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

«Στρατηγικό Σχέδιο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ηπείρου»

Παραδοτέο 2: Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης στην Περιφέρεια Ηπείρου

Μάρτιος 2015

Πίνακας Περιεχομένων

1. Εισαγωγή	3
2. Στρατηγική της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων	4
2.1. Προκλήσεις - «Ζητήματα Προτεραιότητας» της Στρατηγικής	4
2.2. Στόχοι της Στρατηγικής.....	6
2.3. Ωφελούμενοι της Στρατηγικής	7
3. Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης στην Περιφέρεια Ηπείρου	10
3.1. Γενικό Πλαίσιο	10
3.2. Άξονες Προτεραιότητας.....	11
3.2.1. Άξονας Προτεραιότητας 1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	11
3.2.2. Άξονας Προτεραιότητας 2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας.....	22
3.2.3. Άξονας Προτεραιότητας 3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών.....	35
3.2.4. Άξονας Προτεραιότητας 4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας.....	55
3.3. Σύνοψη Σχεδίου Δράσης.....	72
4. Οικονομικός και Χρονικός Προγραμματισμός του Σχεδίου Δράσης.....	75
4.1. Οικονομικός Προγραμματισμός Σχεδίου Δράσης	75
4.2. Χρονικός Προγραμματισμός Σχεδίου Δράσης	76
5. Σύνδεση του Σχεδίου Δράσης Κοινωνικής Ένταξης της Ηπείρου με το ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη.....	77
5.1. Σύνδεση του Σχεδίου Δράσης με το ΠΕΠ Ηπείρου 2014 - 2020.....	77
5.2. Σύνδεση του Σχεδίου Δράσης με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης...99	
6. Μηχανισμός παρακολούθησης της εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.....	107
Παράρτημα	111

1. Εισαγωγή

Το παρόν Σχέδιο Δράσης αποτελεί το δεύτερο παραδοτέο του έργου «Στρατηγικό Σχέδιο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ηπείρου» σύμφωνα με την από 18/11/2014 σύμβαση με την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Ηπείρου και την Εταιρία Συμβούλων ΕΕΟ GROUP Α.Ε..

Το εν λόγω Σχέδιο αφορά στην εξειδίκευση της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων, όπως αυτή διαμορφώθηκε στο πλαίσιο του πρώτου παραδοτέου του έργου και ταυτόχρονα εξειδικεύει και τον Θεματικό Στόχο 9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020, δεδομένου ότι το ΠΕΠ αποτελεί τη βασικότερη πηγή χρηματοδότησης της Περιφερειακής Στρατηγικής.

Το Σχέδιο Δράσης διαρθρώνεται σε **έξι (6) κεφάλαια**, ως ακολούθως:

Το **πρώτο κεφάλαιο** αποτελεί την Εισαγωγή του παραδοτέου και ενέχει ρόλο ενός σύντομου οδηγού στην δομή και το περιεχόμενο του Σχεδίου, για την διευκόλυνση του αναγνώστη.

Το **δεύτερο κεφάλαιο** περιλαμβάνει μια σύντομη παρουσίαση της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη ως προς τους στόχους της, τις ομάδες του πληθυσμού στις οποίες απευθύνεται και του Επιχειρησιακού της σχεδιασμού βάσει του οποίου εκπονείται το παρόν Σχέδιο Δράσης.

Το **τρίτο κεφάλαιο** αφορά στην παρουσίαση και ανάλυση των παρεμβάσεων του Σχεδίου Δράσης ανά Άξονα Προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής.

Το **τέταρτο κεφάλαιο** περιλαμβάνει τη συνολική παρουσίαση του χρονικού και οικονομικού προγραμματισμού του Σχεδίου Δράσης.

Το **πέμπτο κεφάλαιο** παρουσιάζει τη σύνδεση των παρεμβάσεων του Σχεδίου Δράσης με το ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 και με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη.

Το **έκτο κεφάλαιο** περιλαμβάνει τον προτεινόμενο μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής.

2. Στρατηγική της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων

2.1. Προκλήσεις - «Ζητήματα Προτεραιότητας» της Στρατηγικής

Η Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου δομείται λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, αλλά είναι σταθερά προσανατολισμένη στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών όπως απορρέουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της Περιφέρειας σε σχέση με την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Σύμφωνα με αυτή, οι βασικές προκλήσεις για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και Κάθε Μορφής Διακρίσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου είναι:

□ **Πρόκληση 1:** Στήριξη του εισοδήματος πολιτών της Περιφέρειας Ηπείρου με υψηλό κίνδυνο φτώχειας και χωρίς επαρκείς πόρους για την κάλυψη αναγκών, ώστε να διασφαλίζεται ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο.

Η πρόσβαση σε επαρκείς πόρους αποτελεί θεμελιώδη προτεραιότητα της Περιφερειακής Στρατηγικής, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει για κάθε άτομο που εγκλωβίζεται σε συνθήκες ακραίας φτώχειας ένα πλέγμα μη ανταποδοτικών οικονομικών παροχών που θα συνδυάζονται με κατάλληλες υπηρεσίες φροντίδας και ενεργοποίησης. Για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης πρόκλησης προωθείται σε εθνικό επίπεδο η σταδιακή ανάπτυξη ενός μοντέλου στοχευμένης εισοδηματικής ενίσχυσης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, μέσω της πιλοτικής εφαρμογής του Προγράμματος Ελαχίστου Εγγυημένου Εισοδήματος, το οποίο μεταξύ άλλων περιοχών της χώρας εφαρμόζεται και στα Ιωάννινα.

□ **Πρόκληση 2:** Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών που διαβιών σε νοικοκυριά με ελλείψεις βασικών ανέσεων και αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η πρόσβαση σε βασικά αγαθά αποτελεί, εξαιτίας της συγκυρίας της οικονομικής κρίσης, κρίσιμη προτεραιότητα επιδιώκοντας την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού, όπως η αδυναμία κάλυψης των βασικών αναγκών διαβίωσης (π.χ. διατροφή, ρουχισμός κλπ), η έλλειψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και η έλλειψη κατάλληλης στέγασης. Προς τούτο απαιτείται περισσότερο από ποτέ η επέκταση και η συνέχιση της λειτουργίας κοινωνικών δομών που διασφαλίζουν την πρόσβαση σε βασικά αγαθά καθώς και η απρόσκοπτη πρόσβαση των πολιτών που χρήζουν βοήθειας σε τρόφιμα και ρουχισμό.

Επιπρόσθετα κρίσιμο παράγοντα βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης αποτελεί και η αντιμετώπιση των προβλημάτων σε υποδομές που αντιμετωπίζει η κοινότητα των ΡΟΜΑ, τα οποία αποτελούν εμπόδιο για την αξιοπρεπή διαβίωσή τους και αιτία κοινωνικού αποκλεισμού.

□ **Πρόκληση 3:** Βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης σε υπηρεσίες, ώστε να είναι δυνατή η παροχή συμβουλών, υγειονομικής περίθαλψης, φροντίδας,

ψυχολογικής και κοινωνικής αποκατάστασης σε ανθρώπους που έχουν ιδιαίτερη ανάγκη από τέτοιου είδους υπηρεσίες και δεν έχουν τα μέσα ή τη γνώση να ωφεληθούν από αυτές.

Η Περιφέρεια αντιμετωπίζει έντονα το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού, το οποίο σε συνδυασμό με το σημαντικό αριθμό ορεινών και απομακρυσμένων, από τα αστικά κέντρα, περιοχών θέτει σημαντικές προκλήσεις για τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας. Προς αυτή την κατεύθυνση απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις σε υποδομές υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίες θα συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, θα περιορίζουν τις ανισότητες πρόσβασης συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων σε υπηρεσίες υγείας και τέλος θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση περιστατικών υγείας με τοπικές υπηρεσίες χωρίς να απαιτείται μετακίνηση στο κέντρο. Ιδιαίτερα σημαντική προς αυτή την κατεύθυνση κρίνεται η κάλυψη των αναγκών καινοτόμου τεχνολογίας και ειδικών μονάδων προκειμένου να επιτευχθεί η αναγκαία ποιότητα & αποτελεσματικότητα διαγνώσεων και θεραπειών.

Επιπρόσθετα, μεγάλο τμήμα του πληθυσμού έχει οδηγηθεί σε απώλεια ασφαλιστικής κάλυψης και σε διαβίωση κάτω του ορίου της φτώχειας, περιορίζοντας έτσι την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας, θέτοντας σε επισφάλεια την κατάσταση της υγείας τους και εμποδίζοντας τις προσπάθειές τους για να αποκτήσουν πρόσβαση στην απασχόληση. Αντίστοιχα δυσκολίες πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας αντιμετωπίζουν και άλλες ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, καθώς και πολίτες απομακρυσμένων περιοχών. Προς αυτή την κατεύθυνση απαιτείται η ανάπτυξη νέων μοντέλων και μεθόδων παροχής υπηρεσιών υγείας για την προάσπιση της ισότιμης πρόσβασης των πολιτών σε αυτές, με στόχο την εξασφάλιση και παροχή ενός ελάχιστου δυνατού επιπέδου υπηρεσιών σε όλους και ειδικά σε όσους αντιμετωπίζουν αδυναμία πρόσβασης.

□ Πρόκληση 4: Προώθηση της ισότητας των ευκαιριών των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν το φάσμα του κοινωνικού αποκλεισμού

Στην Περιφέρεια Ηπείρου καταγράφεται σημαντικός αριθμός ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός των μεταναστών. Επίσης καταγράφονται κρούσματα κακοποίησης γυναικών και παιδιών. Οι ομάδες αυτές χρήζουν υποστήριξης προκειμένου να επιτευχθεί ομαλά η κοινωνική τους ενσωμάτωση και να προληφθούν καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού.

□ Πρόκληση 5: Εντατικοποίηση της προσπάθειας σύνδεσης των ανέργων της Περιφέρειας που αντιμετωπίζουν υψηλό κίνδυνο φτώχειας, με την αγορά εργασίας μέσω ενεργητικών μέτρων απασχόλησης

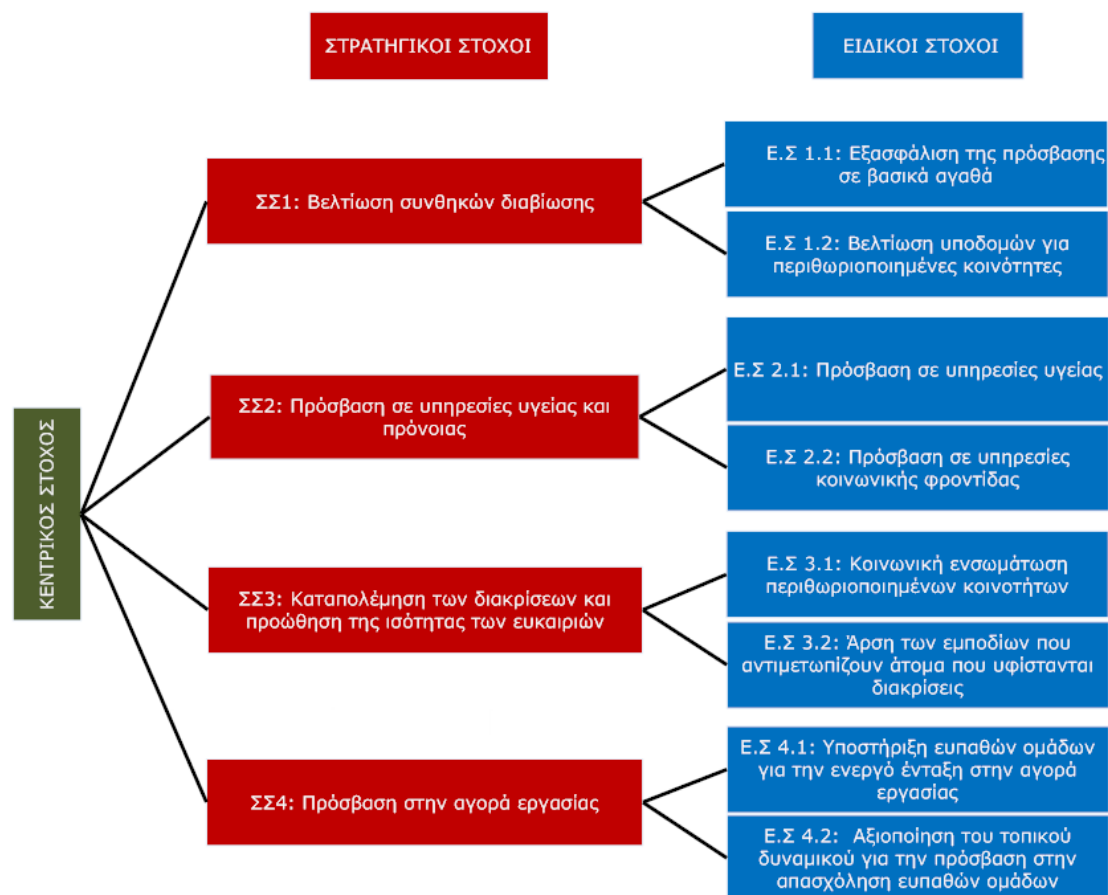
Τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ανεργίας ειδικών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου (π.χ. νέοι, γυναίκες κ.α.) σε συνδυασμό με τα υψηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας δημιουργούν την ανάγκη στοχευμένων παρεμβάσεων στήριξης των ομάδων υψηλού κινδύνου φτώχειας. Αντίστοιχη πρόνοια απαιτείται για την κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά προκειμένου η Περιφέρεια να συμβάλει στην σχετική εθνική προσπάθεια.

Προς αυτή την κατεύθυνση είναι κρίσιμη η αξιοποίηση της προϋπάρχουσας εμπειρίας σε τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων καθώς και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων.

2.2. Στόχοι της Στρατηγικής

Οι παραπάνω προκλήσεις σε συνδυασμό με τις διαπιστώσεις που έχουν γίνει στο 1^ο Παραδοτέο σχετικά με τις δυνατότητες, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές που υπάρχουν στην Περιφέρεια, οδηγούν στη διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, κεντρικός στόχος της οποίας είναι **«η διαφύλαξη και αναζωογόνηση του κοινωνικού ιστού με την ενδυνάμωση των δημόσιων πολιτικών πρόληψης / καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των κατοίκων που διαβιούν στην Περιφέρεια και αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα διαβίωσης και κοινωνικής ένταξης»**.

Η επίτευξη του Κεντρικού Στόχου, θα πραγματοποιηθεί μέσα από ένα πλέγμα τεσσάρων Στρατηγικών Στόχων (Σ.Σ) οι οποίοι αναλύονται σε Ειδικούς Στόχους, ως ακολούθως:

2.3. Ωφελούμενοι της Στρατηγικής

Ωφελούμενοι της Περιφερειακής Στρατηγικής είναι το σύνολο των ευπαθών ομάδων, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, και μπορούν να διακριθούν τόσο ως προς το κριτήριο του θεσμικού ορισμού τους (Ευάλωτες και Ειδικές Ομάδες του πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου) όσο και ως προς το κριτήριο της κατάστασης απασχόλησης και της ασφαλιστικής τους ικανότητας, που συνδέεται άμεσα με τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Ως προς το κριτήριο του θεσμικού ορισμού των ευπαθών ομάδων, οι ωφελούμενοι της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Ηπείρου θα είναι:

α) Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού, που η ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς. Οι ομάδες αυτές που θα ωφεληθούν είναι:

- άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές),
- εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα,
- οροθετικοί,
- φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.

β) Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού, οι οποίες βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ως προς την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας, από οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά αίτια. Οι ομάδες αυτές που θα ωφεληθούν είναι:

- Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη οικονομικά ενεργοί
- Φτωχοί Εργαζόμενοι
- Ανασφάλιστοι
- Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού
- Νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο
- Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης
- Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ)
- Μετανάστες και οι αιτούντες άσυλο ή αιτούντες διεθνούς προστασίας
- Παλιννοστούντες
- Ασυνόδευτοι ανήλικοι
- Δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
- Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση και στερούνται βασικών αγαθών

Ως προς το κριτήριο της κατάστασης απασχόλησης και της ασφαλιστικής ικανότητας των ευπαθών ομάδων, οι ίδιοι όπως παραπάνω ωφελούμενοι της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Ηπείρου μπορούν να εναλλακτικά να κατηγοριοποιηθούν όπως κάτωθι:

α) Άνεργοι με συγκεκριμένα μειονεκτικά χαρακτηριστικά που αυξάνουν τον κίνδυνο φτώχειας και τροφοδοτούν τον κοινωνικό αποκλεισμό, όπως είναι οι νέοι άνεργοι και οι μακροχρόνια άνεργοι που διαβιούν με εισόδημα στα όρια της φτώχειας με προτεραιότητα σε νέους και ηλικιωμένους, σε ΑμεΑ, σε μέλη μονοπρόσωπων,

μονογονεϊκών ή πολυπληθών νοικοκυριών με εξαρτώμενα μέλη χωρίς κανέναν απασχολούμενο και στους ανέργους δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ).

β) Μη οικονομικά ενεργοί που διαβιούν με εισόδημα στα όρια της φτώχειας όπως είναι οι γυναίκες, οι νέοι και οι ηλικιωμένοι και οι περιθωριοποιημένες κοινότητες με προτεραιότητα στα μέλη οικογενειών χωρίς κανένα εργαζόμενο, στους αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά ή άλλα εξαρτώμενα μέλη και στα ΑμεΑ που διαβιούν με εισόδημα στα όρια της φτώχειας και στους μη οικονομικά ενεργούς δικαιούχους του ΕΕΕ. Σε ότι αφορά τις περιθωριοποιημένες ομάδες προτεραιότητα θα δοθεί σε μη οικονομικά ενεργούς πολίτες ΡΟΜΑ για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση.

γ) Φτωχοί Εργαζόμενοι (μισθωτοί και αυτοαπασχολούμενοι) που διαβιούν με εισόδημα στα όρια της φτώχειας με προτεραιότητα εργαζόμενους (μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους) νοικοκυριών με παιδιά και ιδιαίτερα μονογονεϊκά νοικοκυριά, στους εργαζόμενους με προσωρινές συμβάσεις εργασίας ή με μερική απασχόληση και με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και στους εργαζόμενους δικαιούχους του ΕΕΕ.

δ) Ανασφάλιστοι Πολίτες με αδυναμία πρόσβασης σε βασικά αγαθά και σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας που διαβιούν με εισόδημα στα όρια της φτώχειας με προτεραιότητα σε ηλικιωμένους, αστέγους ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση και στερούνται βασικών αγαθών και στους ανασφάλιστους δικαιούχους του ΕΕΕ.

Σε κάθε περίπτωση οι ομάδες υψηλής προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής είναι:

- Ευπαθείς Ομάδες του πληθυσμού με αδυναμία πρόσβασης σε βασικά αγαθά που αφορούν το σύνολο των ευάλωτων και ειδικών ομάδων.
- Ευπαθείς Ομάδες του πληθυσμού με αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας:
 - Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
 - Ειδικές Ομάδες : Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, φτωχοί εργαζόμενοι, ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες και οι αιτούντες άσυλο ή αιτούντες διεθνούς προστασίας, Παλιννοστούντες.
- Ειδικές Ομάδες με δυσκολίες κοινωνικής ενσωμάτωσης:
 - Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ)
 - Μετανάστες και οι αιτούντες άσυλο ή αιτούντες διεθνούς προστασίας
 - Παλιννοστούντες

- Ευπαθείς Ομάδες που υφίστανται διακρίσεις:
 - Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
 - Ειδικές Ομάδες: Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες και οι αιτούντες άσυλο ή αιτούντες διεθνούς προστασίας, Παλινοστούντες
- Ευπαθείς Ομάδες με δυσκολίες ενεργούς ένταξης στην αγορά εργασίας που με εξαίρεση τους αστέγους και τους φτωχούς εργαζόμενους αφορούν το σύνολο των ευάλωτων και ειδικών ομάδων.

3. Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης στην Περιφέρεια Ηπείρου

3.1. Γενικό Πλαίσιο

Το Σχέδιο Δράσης προσδιορίζει και εξειδικεύει τις επιμέρους παρεμβάσεις και τις συγκεκριμένες δράσεις που απαιτούνται για την αποτελεσματική υλοποίηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Ηπείρου. Πρόκειται ουσιαστικά για το Επιχειρησιακό σκέλος της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, το οποίο και περιλαμβάνει τέσσερις (4) Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ), οι οποίοι αντιστοιχίζονται πλήρως με τους Στρατηγικούς Στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής.

Οι Άξονες Προτεραιότητας είναι οι κάτωθι:

- Άξονας Προτεραιότητας 1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης
- Άξονας Προτεραιότητας 2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας
- Άξονας Προτεραιότητας 3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών
- Άξονας Προτεραιότητας 4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας

Κάθε Άξονας Προτεραιότητας εξυπηρετείται από Ειδικούς Στόχους (2 για κάθε ΑΠ) και εξειδικεύεται σε παρεμβάσεις. Για κάθε μια από τις παρεμβάσεις αναλύονται τα κάτωθι:

- Τίτλος και κωδικός: Καταγράφεται ο τίτλος και ο κωδικός της Παρέμβασης.
- Συνοπτική περιγραφή σκοπιμότητας: Γίνεται συνοπτική αναφορά στην σκοπιμότητα υλοποίησης της Παρέμβασης και πως η Παρέμβαση αυτή συνδέεται με τους Ειδικούς Στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Ηπείρου, τους Ειδικούς Στόχους του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020, τις Προτεραιότητες και τα Μέτρα Πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.
- Αναλυτική περιγραφή φυσικού αντικείμενου: Περιγράφεται αναλυτικά το φυσικό αντικείμενο της Παρέμβασης ανά Δράση.
- Ωφελούμενοι: Καταγράφονται οι ωφελούμενοι (ομάδα στόχος) από την υλοποίηση της Παρέμβασης ανά Δράση.
- Αναμενόμενα Αποτελέσματα: Καταγράφονται συνοπτικά τα ποσοτικά αποτελέσματα που αναμένεται να προκύψουν από την υλοποίηση της κάθε Δράσης της Παρέμβασης.
- Αναλυτικά οικονομικά στοιχεία: Καταγράφονται τα βασικά οικονομικά στοιχεία υλοποίησης της Παρέμβασης ανά Δράση (προϋπολογισμός, προέλευση χρηματοδότησης).
- Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης: Καταγράφεται το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Παρέμβασης ανά Δράση (έναρξη, πρόσκληση, λήξη)

Σε ότι αφορά τις πηγές χρηματοδότησης της Περιφερειακής Στρατηγικής, αυτές θα προέλθουν από τα Ταμεία της ΕΕ στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020. Βασική πηγή χρηματοδότησης αποτελούν το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) τα οποία κυρίως μέσω του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 και ειδικότερα του θεματικού στόχου 9 θα χρηματοδοτήσουν τις βασικές παρεμβάσεις της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Άλλα Ταμεία που δύναται να αξιοποιηθούν είναι το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Άπορους (ΤΕΒΑ), το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης το οποίο χρηματοδοτεί δράσεις για τους μετανάστες, αιτούντες άσυλο κλπ., το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση το οποίο παρέχει στήριξη σε άτομα που χάνουν τη θέση εργασίας τους κ.α.

3.2. Άξονες Προτεραιότητας

3.2.1. Άξονας Προτεραιότητας 1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1.1: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

Τίτλος Παρέμβασης	Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης, σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας
Κωδικός Παρέμβασης	1.1.1
Σκοπιμότητα	

Η παρέμβαση αφορά την ανάπτυξη / βελτίωση των κοινωνικών υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας (πχ. ξενώνες φιλοξενίας, κέντρα σίτισης κλπ.) και λοιπών κοινωνικών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά ιατρεία, κοινωνικά φαρμακεία κλπ.). Με τη δημιουργία ειδικών κοινωνικών δομών για στήριξη ευπαθών ομάδων, προλαμβάνονται και αντιμετωπίζονται παράγοντες που οδηγούν στην περιθωριοποίησή τους συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 1.1 «Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου.
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.1.2 «Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020.
- γ) στην Προτεραιότητα 1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά» και στα Μέτρα Πολιτικής 1.1.1. «Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης», «1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη» και 1.1.4. «Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη», της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 1.1.1.1 Ανάπτυξη / Βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας

Η Δράση αφορά την ανάπτυξη / βελτίωση των υποδομών:

- Κοινωνικών Ξενώνων ως βασική δομή πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες προσωρινής φιλοξενίας (Ξενώνες Αστέγων κ.α.)
- Κέντρων Σίτισης ως βασική δομή πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες σίτισης
- Κοινωνικών Παντοπωλείων ως βασική δομή πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε είδη πρώτης ανάγκης
- Κοινωνικών Ιατρείων και Φαρμακείων ως βασική δομή πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

και λοιπών Κοινωνικών Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας.

Η Δράση κρίνεται σκόπιμο να υλοποιηθεί στη βάση Σχεδίων Δράσης σε επίπεδο Δήμων (ο καθένας χωριστά ή συνενώσεις αυτών) στο πλαίσιο αντίστοιχων προσκλήσεων που θα εκδώσει η ΕΥΔ του ΠΕΠ Ηπείρου. Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται να υλοποιηθούν τουλάχιστον τέσσερα Σχέδια Δράσης ενίσχυσης των Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας, τα οποία θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικά των αναγκών των Δήμων της Περιφέρειας. Στο παράρτημα Ι παρατίθεται ενδεικτικό υπόδειγμα Σχεδίου Δράσης.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Οι Ευπαθείς Ομάδες του πληθυσμού με αδυναμία πρόσβασης σε βασικά αγαθά, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού:

- Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
- Ειδικές Ομάδες: Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, φτωχοί εργαζόμενοι, ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες, Παλιννοστούντες, Δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση και στερούνται βασικών αγαθών.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

- Περιφέρεια Ηπείρου
- Δήμοι
- ΝΠΔΔ των Δήμων

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Κάλυψη των αναγκών σε υποδομές για τη στέγαση και τη σίτιση ευπαθών ομάδων
- Κάλυψη των αναγκών σε υποδομές για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ευπαθών ομάδων

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 1.1.1.1 «Ανάπτυξη / Βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Σχέδια Δράσης Κοινωνικών Δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός	4
<i>Αιτιολόγηση: Εκτιμάται ότι θα υλοποιηθούν τουλάχιστον τέσσερα Σχέδια Δράσης ενίσχυσης των Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Πληθυσμός που ωφελείται από Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης Φτώχειας	Αριθμός	2.200
<i>Αιτιολόγηση: Κατά μέσο όρο οι ανά έτος ωφελούμενοι των Κοινωνικών Δομών που λειτούργησαν την περίοδο 2012-2013 ανήλθαν σε 734 άτομα. Οπότε με την υπόθεση εργασίας υποστήριξης των υποδομών των Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας της Περιφέρειας Ηπείρου για τρία (3) έτη εκτιμάται ότι ο αριθμός ωφελουμένων θα ανέλθει σε 2.200 άτομα.</i>		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 1.1.1.1 «Ανάπτυξη / Βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας» εκτιμάται σε 600.000 €.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της Δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.α).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 1.1.1.1 Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	600.000
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.α) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι οι ανάγκες εξοπλισμού και λοιπών βελτιώσεων ανέρχονται σε 600.000 € για την κάλυψη των τεσσάρων τουλάχιστον Σχεδίων Δράσης ενίσχυσης των Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας της Περιφέρειας Ηπείρου. Η ακριβής κοστολόγηση θα γίνει σε επίπεδο Σχεδίου Δράσης στη βάση συγκεκριμένων αναγκών όπως αριθμός δομών, απαιτούμενος εξοπλισμός, είδος κτιριακών διαμορφώσεων κ.α.</i></p>	

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 1.1.1.1 «Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας», έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-06-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2018

Τίτλος Παρέμβασης	Πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας
Κωδικός Παρέμβασης	1.1.2

Σκοπιμότητα

Μέσω της συγκεκριμένης παρέμβασης επιδιώκεται η διευκόλυνση της πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας των ατόμων εκείνων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 1.1 «Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.4.2 «Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στην Προτεραιότητα 1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά» και στα Μέτρα Πολιτικής 1.1.1. «Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης» και «1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη» και 1.1.4. «Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 1.1.2.1 Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας

Η Δράση αφορά την κάλυψη λειτουργικών δαπανών:

- Κοινωνικών Ξενώνων ως βασική δομή πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες προσωρινής φιλοξενίας (Ξενώνες Αστεγών)
- Κέντρων Σίτισης ως βασική δομή πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες σίτισης
- Κοινωνικών Παντοπωλείων ως βασική δομή πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε είδη πρώτης ανάγκης
- Κοινωνικών Ιατρείων και Φαρμακείων ως βασική δομή πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη,

και λοιπών Κοινωνικών Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας.

Η Δράση κρίνεται σκόπιμο να υλοποιηθεί στη βάση Σχεδίων Δράσης σε επίπεδο Δήμων (ο καθένας χωριστά ή συνενώσεις αυτών) στο πλαίσιο αντίστοιχων προσκλήσεων που θα εκδώσει η ΕΥΔ του ΠΕΠ Ηπείρου. Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται να υλοποιηθούν τουλάχιστον τέσσερα Σχέδια Δράσης ενίσχυσης των Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας, τα οποία θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικά των αναγκών των Δήμων της Περιφέρειας. Στο παράρτημα Ι παρατίθεται ενδεικτικό υπόδειγμα Σχεδίου Δράσης.

Σημειώνεται ότι η Δράση αυτή είναι συμπληρωματική με την Δράση 1.1.1.1 (η οποία καλύπτει τις ανάγκες σε επίπεδο υποδομών, εξοπλισμού κλπ. των δομών) και το Σχέδιο Δράσης θα είναι κοινό για τις δύο Δράσεις.

Ενδεικτικά το Σχέδιο Δράσης θα περιλαμβάνει:

- Αριθμός και είδος δομών που θα ενισχυθούν
- Πληθυσμός (ευπαθείς ομάδες) που θα εξυπηρετηθεί από κάθε δομή (είδος και αριθμός)
- Αιτιολόγηση αιτούμενου προϋπολογισμού
- Διασφάλιση της συμπληρωματικότητας με άλλες συναφείς παρεμβάσεις και ειδικά αυτών που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Απόρων

Στο παράρτημα Ι παρατίθεται ενδεικτικό υπόδειγμα Σχεδίου Δράσης.

Δράση 1.1.2.2. Διανομή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης

Η Δράση αφορά παρεμβάσεις που αναμένεται να υλοποιηθούν στην Περιφέρεια Ηπείρου στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής» (ΕΠ-Ι) του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας. Το εν λόγω Πρόγραμμα, που χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Άπορους (ΤΕΒΑ), θα διανέμει υλική βοήθεια και θα παρέχει

συνοδευτικές δράσεις στήριξης και ενδυνάμωσης. Ειδικότερα αντικείμενο του ΕΠ-Ι αποτελούν:

- Τρόφιμα (μακράς διάρκειας και φρέσκα καθώς και ειδικά τρόφιμα για βρέφη) και σχετικά συνοδευτικά μέτρα (όπως υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, διατροφικές συμβουλές, συμβουλές διαχείρισης οικογενειακού προϋπολογισμού, υπηρεσίες κοινωνικοποίησης παιδιών κ.α.)
- Βασικές Υλικές Στερήσεις (ρουχισμός για παιδιά και ενήλικες/κυρίως αστέγους - είδη καθαρισμού και προσωπικής υγιεινής, παιδικά είδη/ βιβλία, παιχνίδια, βρεφικός εξοπλισμός κλπ) και σχετικά συνοδευτικά μέτρα (όπως υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, διατροφικές συμβουλές, συμβουλές διαχείρισης οικογενειακού προϋπολογισμού, υπηρεσίες κοινωνικοποίησης παιδιών κ.α.)

Το ΕΠ-Ι στοχεύει στην αντιμετώπιση του «χάσματος» της φτώχειας, δηλαδή στην ακραία φτώχεια, καθώς και στην παιδική φτώχεια.

Η υλοποίηση του ΕΠ-Ι θα γίνει σε τοπικό επίπεδο μέσω «Κοινωνικών Συμπράξεων», οι οποίες είναι αρμόδιες για την υποβολή στο πλαίσιο του Ταμείου. Οι Κοινωνικές Συμπράξεις θα καλύπτουν τις ανάγκες των ωφελουμένων με γεωγραφική μονάδα αναφοράς την «Περιφερειακή Ενότητα». Στην Περιφέρεια Ηπείρου αναμένεται να συσταθούν τουλάχιστον 4 Κοινωνικές Συμπράξεις (μια ανά Περιφερειακή Ενότητα).

Σύμφωνα με το ΕΠ-Ι εντός του 2015, οι Κοινωνικές Συμπράξεις θα δημοσιεύσουν «ανοιχτή πρόσκληση» στους δυνητικούς ωφελούμενους της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, για ένταξή τους στις δράσεις στήριξης που υλοποιούν, με βάση τις προθεσμίες και τα κριτήρια που θα προσδιορίζει η Αρμόδια Εθνική Αρχή (Γενική Γραμματεία Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας) και θα ανακοινώνει η Διαχειριστική Αρχή του Ταμείου (Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρωπίνου Δυναμικού - Ε.Ι.Ε.Α.Δ.). Η Κοινωνική Σύμπραξη θα έχει την ευθύνη της τελικής ταυτοποίησης των ωφελουμένων, την παρακολούθηση διανομής της υλικής βοήθειας και τον συντονισμό της επιτόπου παροχής των συνοδευτικών υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι οι παρεμβάσεις του ΤΕΒΑ είναι συμπληρωματικές αυτών του ΕΚΤ (και κυρίως αυτών που αφορούν τη χρηματοδότηση δομών αντιμετώπισης της φτώχειας) και ειδική μέριμνα θα λαμβάνεται αφενός για την μεγιστοποίηση της συνέργιας σχετικών παρεμβάσεων, αφετέρου για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Οι Ευπαθείς Ομάδες του πληθυσμού με αδυναμία πρόσβασης σε βασικά αγαθά, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού:

- Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.

- ο Ειδικές Ομάδες: Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, φτωχοί εργαζόμενοι, ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες, Παλιννοστούντες, Δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση και στερούνται βασικών αγαθών.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Αναπτυξιακές Εταιρείες, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ), Κοινωνικές Συμπράξεις.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Ενίσχυση των υπηρεσιών των Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της φτώχειας.
- Αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας στην Περιφέρεια Ηπείρου

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 1.1.2.1 «Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας» προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Σχέδια Δράσης Κοινωνικών Δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός	4
<i>Αιτιολόγηση: Εκτιμάται ότι θα υλοποιηθούν τουλάχιστον τέσσερα Σχέδια Δράσης ενίσχυσης των υπηρεσιών των Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Πληθυσμός που ωφελείται από Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης Φτώχειας	Αριθμός	2.200
<i>Αιτιολόγηση: Κατά μέσο όρο οι ανά έτος ωφελούμενοι των Κοινωνικών Δομών που λειτούργησαν την περίοδο 2012-2013 ανήλθαν σε 734 άτομα. Οπότε με την υπόθεση εργασίας υποστήριξης της λειτουργίας των Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας της Περιφέρειας Ηπείρου για τρία (3) έτη εκτιμάται ότι ο αριθμός ωφελουμένων θα ανέλθει σε 2.200 άτομα.</i>		

Σε ότι αφορά τη Δράση 1.1.2.2 «Διανομή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης» δεν μπορεί στην παρούσα φάση να γίνει πρόβλεψη δεικτών καθώς αυτό εξαρτάται από τους στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής» στο πλαίσιο του οποίου θα υποβληθούν προτάσεις προς χρηματοδότηση. Ενδεικτικά θα μπορούσε να χρησιμοποιηθούν δείκτες όπως:

- «Πληθυσμός που ωφελείται από διανομή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης»
- «Υποστηριζόμενοι Φορείς που παρέχουν σίτιση» κ.α.

Σημειώνεται ότι από την καταγραφή των αναγκών συσσιτίων σε ημερήσια βάση ο συνολικός αριθμός τους ανέρχεται σε τουλάχιστον 3.000 γεύματα, ενώ καταγράφονται τουλάχιστον 20 φορείς που παρέχουν σίτιση.

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 1.1.2.1 «Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας» εκτιμάται σε 1.200.000€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9. iv).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 1.1.2.1 Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	1.200.000
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9. iv) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Λαμβανομένου υπόψη των διαθέσιμων πόρων του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 εκτιμάται ότι για την κάλυψη των τεσσάρων τουλάχιστον Σχεδίων Δράσης ενίσχυσης των Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας της Περιφέρειας Ηπείρου το συνολικό κόστος θα ανέλθει σε 1.200.000€. Η ακριβής κοστολόγηση θα γίνει σε επίπεδο Σχεδίου Δράσης στη βάση κριτηρίων όπως πληθυσμός ευπαθών ομάδων, αριθμός ωφελουμένων, αριθμός και είδος δομών κ.α.)</i></p>	

Σε ότι αφορά τη Δράση 1.1.2.2. «Διανομή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης» δεν μπορεί στην παρούσα φάση να γίνει πρόβλεψη κόστους καθώς αυτό εξαρτάται από την πρόσκληση που θα εκδοθεί στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος

«Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής» για την υποβολή προτάσεων προς χρηματοδότηση.

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 1.1.2.1 «Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας» έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-06-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2020

Σε ότι αφορά τη Δράση 1.1.2.2. «Διανομή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης» σημειώνεται ότι το ΕΠ «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής» αφορά την περίοδο 2014-2020, ωστόσο οι προθεσμίες θα προσδιορίζονται από την αρμόδια Εθνική Αρχή (Γενική Γραμματεία Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας) και θα ανακοινώνονται από την Διαχειριστική Αρχή του Ταμείου (Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού - Ε.Ι.Ε.Α.Δ.).

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1.2: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Τίτλος Παρέμβασης	Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες
Κωδικός Παρέμβασης	1.2.1

Σκοπιμότητα

Μέσα από την συγκεκριμένη παρέμβαση αναμένεται να αμβλυνθεί το πρόβλημα της έλλειψης βασικών υποδομών διαβίωσης που αντιμετωπίζει τη κοινότητα των ΡΟΜΑ στην Περιφέρεια Ηπείρου, συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 1.2 «Βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.2.1 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στην Προτεραιότητα 1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά» και στο Μέτρο Πολιτικής 1.1.4. «Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη», της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη
- δ) στον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Στέγαση και Βασικές Υποδομές» του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 1.2.1.1. Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες

Η Δράση αφορά την ανάπτυξη ή βελτίωση μικρής κλίμακας υποδομών που θα διευκολύνουν τις συνθήκες διαβίωσης των Ρομά. Ενδεικτικά αναφέρονται: έργα περιβαλλοντικής προστασίας, δίκτυα κοινής ωφέλειας, δημιουργία κοινόχρηστων χώρων κλπ..

Σημειώνεται ότι τα έργα που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης θα είναι σε άμεση συνάφεια με τις παρεμβάσεις που προβλέπονται για τον τομέα της στέγασης στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ειδικές Ομάδες με δυσκολίες κοινωνικής ενσωμάτωσης όπως άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (ΡΟΜΑ), που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

ΟΤΑ Α και Β βαθμού Περιφέρειας Ηπείρου

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης ΡΟΜΑ

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 1.2.1.1. «Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Πληθυσμός ΡΟΜΑ με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης	Φυσικά Πρόσωπα	450
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Σύμφωνα με στοιχεία του Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης για την Ένταξη των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου, ο συνολικός αριθμός ΡΟΜΑ ανέρχεται σε 1.800 άτομα. Με την υπόθεση εργασίας ότι περίπου 1 στους 4 αντιμετωπίζει άσχημες συνθήκες διαβίωσης, ο στόχος της Δράσης ανέρχεται σε 450 άτομα.</i></p>		

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Πληθυσμός ΡΟΜΑ με επαρκείς συνθήκες στέγασης	Αριθμός	540
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος διαμορφώνεται από την υπόθεση εργασίας ότι μετά και τις παρεμβάσεις βελτίωσης των υποδομών σε περιοχές που κωροθετούνται οι ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου, περίπου το 80% των ΡΟΜΑ θα έχει επαρκείς συνθήκες διαβίωσης. Η τιμή στόχος δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τους ΡΟΜΑ που ήδη διαβιούν σε επαρκείς συνθήκες στέγασης.</i></p>		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 1.2.1.1. «Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες» εκτιμάται σε 1.000.000€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης και θα καλύψει ανάγκες για ανάπτυξη/ βελτίωση υποδομών που καταγράφονται στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.2).

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 1.2.1.1. «Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες», έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-09-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

3.2.2. Άξονας Προτεραιότητας 2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2.1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Τίτλος Παρέμβασης	Συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας
Κωδικός Παρέμβασης	2.1.1

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η βελτίωση των υποδομών εξοπλισμού στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα υγείας, ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσβαση κυρίως για τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Ειδικότερα, μέσα από την συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας διασφαλίζεται η ισότιμη πρόσβασης σε αυτές, με την έννοια της δυνατότητας πρόσβασης και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 2.1 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.1.1 «Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στην Προτεραιότητα 1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά» και στο Μέτρο Πολιτικής 1.1.2. «Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 2.1.1.1 Υποδομές Υγείας

Η Δράση αφορά την βελτίωση των υποδομών εξοπλισμού των Μονάδων Υγείας όλων των βαθμίδων. Ειδικότερα:

- Σε ότι αφορά τις πρωτοβάθμιες μονάδες υγείας προβλέπεται η βελτίωση των υποδομών εξοπλισμού στα Κέντρα Υγείας των περιοχών της Περιφέρειας Ηπείρου, προκειμένου αυτά να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση περιστατικών υγείας με τοπικές υπηρεσίες χωρίς να απαιτείται μετακίνηση στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας Ηπείρου.
- Σε ότι αφορά τις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες μονάδες υγείας προβλέπεται η απόκτηση εξοπλισμού για την κάλυψη των αναγκών των β' βαθμίων και γ' βαθμίων μονάδων υγείας. Ιδιαίτερα σημαντική προς αυτή την κατεύθυνση κρίνεται η κάλυψη των αναγκών καινοτόμου τεχνολογίας και ειδικών μονάδων προκειμένου να επιτευχθεί η αναγκαία ποιότητα & αποτελεσματικότητα διαγνώσεων και θεραπειών.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ευπαθείς Ομάδες του πληθυσμού με αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού:

- Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
- Ειδικές Ομάδες: Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, φτωχοί εργαζόμενοι, ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Δικαιούχοι Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες, Παλιννοστούντες, Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση και στερούνται βασικών αγαθών.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

6η ΥΠΕ, Φορείς εποπτευόμενοι από το Υπουργείο Υγείας

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών υγείας και πρόνοιας στην Περιφέρεια με τη δημιουργία επιλεγμένων υποδομών εξοπλισμού (με έμφαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας για τις ευπαθείς ομάδες).
- Άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων στον τομέα υγείας με την παροχή πρωτοβάθμιων υπηρεσιών υγείας σε απομονωμένες περιοχές.
- Αύξηση της χρήσης των υπηρεσιών υγείας από τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού
- Κάλυψη των αναγκών σε εξοπλισμό των Μονάδων Υγείας

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 2.1.1.1 «Υποδομές Υγείας», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Μονάδες υγείας που βελτιώνονται	Αριθμός	5
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος αφορά τον συνολικό αριθμό των Γενικών Νοσοκομείων της Περιφέρειας συμπεριλαμβανομένου και του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων.</i></p>		

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
Κέντρα υγείας που βελτιώνονται	Αριθμός	16
<i>Αιτιολόγηση: Η τιμή στόχος αφορά τον συνολικό αριθμό των Κέντρων Υγείας της Περιφέρειας.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)	Αριθμός Επισκέψεων	1.008.390
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία του ESYnet για το 2013 και αφορά αθροιστικά στον αριθμό επισκέψεων στις μονάδες υγείας της Περιφέρειας (951.311 επισκέψεις). Σημειώνεται ότι ο δείκτης μετρά επισκέψεις και όχι άτομα, συνεπώς αν ένας πολίτης επισκεφθεί κέντρο υγείας, νοσηλευτεί σε νοσοκομείο επί 2 ημέρες και κάνει ακτινογραφία στο αρμόδιο τμήμα του νοσοκομείου σε χρόνο ανεξάρτητο της νοσηλείας του, η τιμή του δείκτη είναι 3 και όχι 1.</i></p> <p><i>Για τον υπολογισμό της τιμής στόχου 2023 γίνεται εκτίμηση, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία της ΕΥΤΥΚΑ (Ειδικής Υπηρεσίας Τομέα Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης), για αύξηση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας σε ποσοστό 6%, ο στόχος εκτιμώνται 1.008.390 επισκέψεις.</i></p>		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 2.1.1.1 «Υποδομές Υγείας» εκτιμάται σε 7.255.000 € συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της Δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.α).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 2.1.1.1 Υποδομές Υγείας	7.255.000
Υποδομές εξοπλισμού σε πρωτοβάθμιες μονάδες υγείας	500.000
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.α) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή</i></p>	

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
<p>δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος σε υποδομές εξοπλισμού σε πρωτοβάθμιες μονάδες υγείας θα ανέλθει σε 500.000 €.</p> <p>Ο προϋπολογισμός αφορά μικρές παρεμβάσεις εξοπλισμού των Κέντρων Υγείας (Κ.Υ) της Περιφέρειας Ηπείρου.</p>	
Υποδομές εξοπλισμού σε δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες μονάδες υγείας	6.755.000
<p>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.α) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος σε υποδομές εξοπλισμού σε δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες μονάδες υγείας θα ανέλθει σε 6.755.000 €.</p> <p>Ο προϋπολογισμός αφορά παρεμβάσεις εξοπλισμού των Γενικών Νοσοκομείων της Περιφέρειας συμπεριλαμβανομένου και του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείο Ιωαννίνων. Οι μεγαλύτερες ανάγκες εντοπίζονται στο Π.Γ.Ν Ιωαννίνων.</p>	

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 2.1.1.1 «Υποδομές Υγείας» έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-09-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Τίτλος Παρέμβασης	Ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net)
Κωδικός Παρέμβασης	2.1.2

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η παροχή του ελάχιστου δυνατού επιπέδου υπηρεσιών υγείας ειδικά προς ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού (οικονομικά ασθενείς πολίτες, ανασφάλιστοι, άνεργοι κλπ.) καθώς και η ανάπτυξη νέων τρόπων παροχής υπηρεσιών υγείας. Ειδικότερα, οι δράσεις που αφορούν τον τομέα της υγείας, μέσω της εφαρμογής ενός δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net), υπηρετούν την Εθνική Στρατηγική για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, με σκοπό την καθολική κάλυψη και ίση πρόσβαση, με ειδική μέριμνα για τους μη έχοντες ασφαλιστική ικανότητα, τους διαβιούντες κάτω από το όριο της φτώχειας και άλλες απειλούμενες από κοινωνικό αποκλεισμό ομάδες του πληθυσμού (Ν.4238/14, και λοιπές σχετικές υπουργικές αποφάσεις), συμβάλλοντας έτσι :

- α) στον Ειδικό Στόχο 2.1 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.4.1 «Διαφύλαξη της υγείας ευπαθών ομάδων» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στην Προτεραιότητα 1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά» και στο Μέτρο Πολιτικής 1.1.2. «Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη», της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη
- δ) στον Άξονα Προτεραιότητας 4 «Υγεία - Κοινωνική Φροντίδα» του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 2.1.2.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης του δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net) προβλέπονται:

- Δράσεις παροχής υπηρεσιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού στη βάση μοναδιαίου κόστους
- Ολοκλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Επιτρόπου Απασχόλησης και του Υπουργού Υγείας για τα έτη 2014-15 και υλοποίηση καινοτόμων δράσεων ή πιλοτικών προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση νέων αναδυόμενων αναγκών
- Δημιουργία δικτύου Μονάδων Οικογενειακής Ιατρικής (Family Health Units)
- Ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας στις αγροτικές περιοχές και αναδιοργάνωση των μονάδων υγείας του ΠΕΔΥ (πρώην μονάδες υγείας του ΕΟΠΥΥ/ΙΚΑ), μέσω της απόκτησης γνώσεων και ενίσχυσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού
- Συντονισμός της παροχής υπηρεσιών υγείας μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της νοσοκομειακής φροντίδας υγείας

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ευπαθείς Ομάδες του πληθυσμού με αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας, με ειδική μέριμνα για τους μη έχοντες ασφαλιστική ικανότητα, τους διαβιούντες κάτω από το όριο της φτώχειας και άλλες απειλούμενες από κοινωνικό αποκλεισμό ομάδες του πληθυσμού (Ν.4238/14, και λοιπές σχετικές υπουργικές αποφάσεις):

- Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
- Ειδικές Ομάδες: Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με

αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Δικαιούχοι Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες, Παλιννοστούντες.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Υπουργείο Υγείας και εποπτευόμενοι φορείς του.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Παροχή του ελάχιστου δυνατού επιπέδου υπηρεσιών υγείας ειδικά προς ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού
- Ανάπτυξη νέων τρόπων παροχής υπηρεσιών υγείας.
- Ανάσχεση των εμποδίων πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες κοινής ωφέλειας.

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 2.1.2.1 «Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Πολίτες που συμμετέχουν σε δράσεις του Health Safety Net.	Αριθμός	19.255
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος προέκυψε από το μέσο μοναδιαίο κόστος ανά ωφελούμενο το οποίο είχε δοθεί από το Υπ. Υγείας και ανέρχεται σε 350€.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Ποσοστό κάλυψης των δράσεων του Health Safety Net επί του γενικού συνόλου των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη.	Ποσοστό	22%
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος αποτελεί εκτίμηση του Υπ.Υγείας και προκύπτει από τους πολίτες που συμμετέχουν σε δράσεις του Health Safety Net προς το συνολικό αριθμό των ατόμων της Περιφέρειας που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη.</i>		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 2.1.2.1 «Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας» εκτιμάται σε 6.739.148€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της Δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iv).

Η ανάλυση του κόστους ανά επιμέρους κατηγορία παρεχόμενης υπηρεσίας θα γίνει σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας.

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 2.1.2.1 «Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας» έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	Ο χρόνος θα προσδιοριστεί σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2.2: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Τίτλος Παρέμβασης	Δημιουργία/ αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων
Κωδικός Παρέμβασης	2.2.1

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η δημιουργία / αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών για τη διευκόλυνση των γυναικών στην αναζήτηση εργασίας με την υποστήριξή τους σε ανάγκες φροντίδας ηλικιωμένων και παιδιών αλλά και η δημιουργία ειδικών υποδομών για ΑμεΑ και για εξαρτημένα άτομα.

Με τη δημιουργία/αναβάθμιση των ειδικών δομών για στήριξη ευπαθών ομάδων, προλαμβάνονται και αντιμετωπίζονται παράγοντες που οδηγούν στην περιθωριοποίηση συμβάλλοντας έτσι :

- α) στον Ειδικό Στόχο 2.2 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.1.2 «Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020

γ) στην Προτεραιότητα 2.2 «Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες» και 3.3 «Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες» και στο Μέτρο Πολιτικής 2.2.1 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής» και 3.3.1 «Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας» αντίστοιχα, της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 2.2.1.1 Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης

Η Δράση περιλαμβάνει:

- Ανάπτυξη νέων υποδομών βρεφονηπιακών σταθμών
- Δημιουργία και αναβάθμιση μονάδων και εξειδικευμένων κέντρων για ηλικιωμένους και εξαρτημένα άτομα
- Στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης και λοιπές υποδομές για ΑμεΑ κ.α.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ευπαθείς Ομάδες του πληθυσμού με αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες πρόνοιας και κοινωνικής φροντίδας, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού:

- Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
- Ειδικές Ομάδες: Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, Ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, 6η ΥΠΕ, Φορείς εποπτευόμενοι από το Υπουργείο Υγείας, ΟΤΑ

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Κάλυψη των αναγκών σε κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης
- Διευκόλυνση των γυναικών για αναζήτηση εργασίας

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 2.2.1.1 «Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται	Φυσικά πρόσωπα	89
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Ο δείκτης αφορά τη μέση δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που θα ενισχυθούν.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Πληθυσμός που ωφελείται από υποδομές φροντίδας που ενισχύονται	Αριθμός	534
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αφορά τον πληθυσμό που ωφελείται υποδομές φροντίδας. Για τον υπολογισμό του λαμβάνεται υπόψη ο μέσος ετήσιος αριθμός ωφελουμένων των υποδομών φροντίδας της Περιφέρειας Ηπείρου, όπως εκτιμάται στο δείκτη εκροής.</i>		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 2.2.1.1 «Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης», εκτιμάται σε 4.115.340 € συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της Δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.α).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 2.2.1.1 Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	4.115.340
Ανάπτυξη νέων υποδομών βρεφονηπιακών σταθμών δημιουργία και αναβάθμιση μονάδων και εξειδικευμένων κέντρων για ηλικιωμένους και εξαρτημένα άτομα.	900.000
Στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης και λοιπές υποδομές για ΑμεΑ κ.α.	3.215.340
<i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.α) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος σε υποδομές</i>	

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
<p>Βρεφονηπιακών σταθμών και εξειδικευμένων κέντρων για ηλικιωμένους και εξαρτημένα άτομα (π.χ. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων) θα ανέλθει σε 900.000 €, ενώ για την ανάπτυξη Στέγης υποστηριζόμενης διαβίωσης και λοιπών υποδομών για ΑμεΑ θα ανέλθει σε 3.215.340€.</p>	

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 2.2.1.1 «Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης», έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-06-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Τίτλος Παρέμβασης	Λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων
Κωδικός Παρέμβασης	2.2.2

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινής ωφέλειας των ατόμων εκείνων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 2.2 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου 9.4.2 «Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στις Προτεραιότητες 2.2 «Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες», 3.2 «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης» και 3.3 «Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες» και στα Μέτρα Πολιτικής 2.2.4 «Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας», 3.2.2 «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης», 3.3.1 «Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας», 3.3.2. «Πρόσβαση σε υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας» και 3.3.3 «Πρόληψη της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 2.2.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες

Η Δράση δύναται να περιλαμβάνει την λειτουργία:

- Δομών κοινωνικής φροντίδας για ηλικιωμένους (κέντρα ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων, κέντρα Alzheimer κλπ)
- Δομών πρόληψης εξαρτημένων ατόμων
- Λοιπές Δομές της Περιφέρειας, που δύναται να χρηματοδοτηθούν από την εν λόγω δράση, εφόσον απαιτηθεί η λειτουργία τους για τη στήριξη των ευπαθών ομάδων.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ευπαθείς Ομάδες του πληθυσμού με αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού:

- Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
- Ειδικές Ομάδες: Ηλικιωμένοι, Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, Ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, 6η ΥΠΕ, Φορείς εποπτευόμενοι από το Υπουργείο Υγείας, ΟΤΑ

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Διευκόλυνση των γυναικών για αναζήτηση εργασίας
- Κάλυψη των αναγκών σε κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 2.2.2.1 «Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Πληθυσμός ευπαθών ομάδων που καλύπτεται από υπηρεσίες κοινής ωφελείας	Φυσικά Πρόσωπα	1.472
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αυτός μαζί με τον δείκτη της Δράσης 1.1.2.1. αποτελεί τροφοδοτεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Ο δείκτης αφορά τον πληθυσμό που ωφελείται</i>		

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
από υπηρεσίες κοινής ωφέλειας. Για τον υπολογισμό του λαμβάνεται υπόψη το μοναδιαίο κόστος των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ανά ωφελούμενο τον Δομών, που ανέρχεται σε περίπου 5.000-5.500€.		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Κάλυψη του πληθυσμού των ευπαθών ομάδων που λαμβάνουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	Ποσοστό	2,4%
Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Για τον υπολογισμό λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη εκροή (1.472 άτομα) προς το σύνολο των δυνητικά ωφελούμενων της Περιφέρειας. Η τιμή στόχος δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τον πληθυσμό των ευπαθών ομάδων που έχουν ήδη λάβει υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας.		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 2.2.2.1 «Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες», ανέρχεται σε 7.219.313 € συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της Δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iv).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 2.2.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	7.219.313
Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iv) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος υποστήριξης της λειτουργίας των δομών για την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες θα ανέλθει σε 7.219.313 €	

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 2.2.2.1 «Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες» έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-09-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

3.2.3. Άξονας Προτεραιότητας 3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3.1: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Τίτλος Παρέμβασης	Δράσεις για την κοινωνική ένταξη των Ρομά
Κωδικός Παρέμβασης	3.1.1

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση αναμένεται να δημιουργηθούν ευκαιρίες για την οικονομική και κοινωνική ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ που ζουν στην Περιφέρεια Ηπείρου και να μειωθεί ο κίνδυνος του κοινωνικού τους αποκλεισμού, συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 3.1 «Κοινωνική Ενσωμάτωση Περιθωριοποιημένων Κοινοτήτων» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.2.1 «Αύξηση της συμμετοχής περιθωριοποιημένων κοινοτήτων σε ενέργειες κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στις Προτεραιότητες 1.1: «Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά», 2.2: «Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες», 2.3: «Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση» και 3.2: «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και ειδικότερα στα Μέτρα Πολιτικής 1.1.3. «Αντιμετώπιση κρίσεων», 2.2.3. «Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας», 2.3.4. «Εκπαιδευτική Ένταξη παιδιών Ρομά», 3.2.2 «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης».
- δ) στους Άξονες Προτεραιότητας 2 «Εκπαίδευση», 3 «Απασχόληση - επαγγελματική κατάρτιση» και 5 «Οριζόντια Θέματα» της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των ΡΟΜΑ.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 3.1.1.1 Υποστήριξη των ΡΟΜΑ για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης προβλέπεται η υλοποίηση παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ και αφορούν τους τομείς «Απασχόληση - επαγγελματική κατάρτιση», «Εκπαίδευση» καθώς και «Οριζόντια Θέματα» σχετικά με την ένταξη των ΡΟΜΑ. Ειδικότερα ανά τομέα:

Απασχόληση - επαγγελματική κατάρτιση:

- Προβλέπονται δράσεις που αφορούν την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων των Ρομά, προγράμματα με αυξημένη διάρκεια πρακτικής άσκησης (on the job training) με σκοπό την εξοικείωση με την μισθωτή εργασία κ.α.
- Προβλέπονται δράσεις για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας των Ρομά στους τομείς του εμπορίου και της παροχής υπηρεσιών.

Εκπαίδευση:

- Προβλέπονται δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των Ρομά προκειμένου να μειωθεί η μαθητική διαρροή. Τα εν λόγω Προγράμματα απευθύνονται τόσο στην κοινότητα των Ρομά, όσο και στην μαθητική κοινότητα και το ευρύτερο περιβάλλον (εκπαιδευτικούς, συλλόγους γονέων, μαθητές) για την αντιμετώπιση των στερεότυπων της μαθητικής κοινότητας.

Οριζόντια θέματα:

- Προβλέπονται δράσεις για την αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης μέσω προγραμμάτων ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων και δράσεων υποστήριξης των Ρομά για τις συναλλαγές τους με δημοσίους φορείς (ενδεικτικά αναφέρονται δράσεις βελτίωσης δεξιοτήτων σε πεδία όπως αποτελεσματική επικοινωνία, ομαδική εργασία - συνεργασία, χειρισμός διαφωνιών, ευελιξία και προσαρμοστικότητα κ.α.)
- Προβλέπονται δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για θέματα παιδικής εργασίας, ενδοοικογενειακής βίας, πολιτικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, δικαιώματα του παιδιού, ισότητα των φύλων κ.α.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ρομά που είναι μόνιμα εγκατεστημένοι στην Περιφέρεια Ηπείρου και που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Αναπτυξιακές Εταιρείες, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ), Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ)

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Η βελτίωση της απασχόλησης των Ρομά
- Η άμβλυση των φαινομένων κοινωνικής παθογένειας μέσα στις κοινότητες των Ρομά
- Η μείωση της σχολική διαρροής για τα παιδιά των Ρομά

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 3.1.1.1 «Υποστήριξη των ΡΟΜΑ για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση	φυσικά πρόσωπα	131
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος δεδομένου του προϋπολογισμού προκύπτει από το μοναδιαίο κόστος των προβλεπόμενων παρεμβάσεων που ανέρχεται σε 3.800€ ανά ωφελούμενο.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	26
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Για την τιμή στόχο εκτιμάται ότι 2 στους 10 ωφελούμενους θα δραστηριοποιηθούν, ενώ δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τα μειονεκτούντα άτομα που έχουν ήδη συμμετάσχει.</i>		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 3.1.1.1 «Υποστήριξη των ΡΟΜΑ για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση» εκτιμάται σε 500.000€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης και θα καλύψει ανάγκες που καταγράφονται στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της Δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ii).

Σημειώνεται επίσης ότι χρηματοδότηση δράσεων για τα παιδιά των Ρομά με στόχο τη μείωση της σχολικής διαρροής αναμένεται και από το ΕΠ "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση", στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 10, Επενδυτική Προτεραιότητα 10.1.

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης

01-01-2015

Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-06-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Τίτλος Παρέμβασης	Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.
Κωδικός Παρέμβασης	3.1.2
Σκοπιμότητα	

Με την παρούσα παρέμβαση αναμένεται να δημιουργηθούν ευκαιρίες για την ένταξη και ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ. που διαμένουν μόνιμα στη χώρα, συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 3.1 «Κοινωνική Ενσωμάτωση Περιθωριοποιημένων Κοινοτήτων» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.2.1 «Αύξηση της συμμετοχής περιθωριοποιημένων κοινοτήτων σε ενέργειες κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στις Προτεραιότητες «1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά», «2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες» και «3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και ειδικότερα στα Μέτρα Πολιτικής 1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων, 2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας, 2.2.7. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής και 3.2.2 Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 3.1.2.1 Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών

Περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών και μέσω των Ανοικτών Κέντρων που πιθανόν δημιουργηθούν για αιτούντες άσυλο, Αιτούντων Διεθνούς Προστασίας & Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Υποστήριξη / Προστασία Ασυνόδευτων Ανηλίκων και Κοινωνική ένταξη Μεταναστών Υπηκόων τρίτων χωρών & Απάτριδων, που διαμένουν μόνιμα στην χώρα.

Σημειώνεται ότι οι σχετικές δράσεις που θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα καλύπτουν υπηρεσίες που προωθούν την απασχολησιμότητα και κοινωνική ένταξη των ωφελουμένων, όπως ενδεικτικά συμβουλευτική, νομική υποστήριξη, μετάφραση/διερμηνεία, όχι όμως λειτουργικά κόστη.

Δράση 3.1.2.2 Συμπληρωματικές υπηρεσίες για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών μέσω του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης περιλαμβάνεται η αξιοποίηση πόρων του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης για παρεμβάσεις προς την ομάδα των μεταναστών, αιτούντων άσυλο, ασυνόδευτων ανηλίκων κλπ. που δύναται να πραγματοποιηθούν στην Περιφέρεια Ηπείρου συμπληρωματικά με αυτές που θα χρηματοδοτήσει του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (βλέπε Δράση 3.1.2.1).

Το εν λόγω Ταμείο αποτελεί για την περίοδο 2014-2020 συνέχεια και συνένωση των ακολούθων Ταμείων Αλληλεγγύης: Ταμείο Ένταξης Υπηκόων Τρίτων Χωρών, Ταμείο Προσφύγων και Ταμείο Επιστροφής.

Το Ταμείο περιλαμβάνει τρεις πυλώνες: α) Ανάπτυξη ενός κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου, β) Ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών και νόμιμη μετανάστευση, γ) Πολιτική επιστροφών.

Ενδεικτικές δράσεις που μπορούν να χρηματοδοτηθούν:

- παροχή υλικής βοήθειας, εκπαίδευσης, κατάρτισης, υπηρεσιών στήριξης, υγειονομικής περίθαλψης και ψυχολογικής φροντίδας
- παροχή κοινωνικής συνδρομής, ενημέρωσης ή βοήθειας σε σχέση με τις διοικητικές ή/και δικαστικές διατυπώσεις και πληροφοριών ή συμβουλών για τα πιθανά αποτελέσματα της διαδικασίας ασύλου, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων όπως η εθελοντική επιστροφή
- παροχή νομικής και γλωσσικής συνδρομής
- ειδική βοήθεια για ευάλωτα πρόσωπα, όπως ανήλικοι, μη συνοδευόμενοι ανήλικοι, άτομα με αναπηρίες, ηλικιωμένοι, έγκυες, μόνοι γονείς με ανήλικα παιδιά, θύματα εμπορίας ανθρώπων, πρόσωπα με σοβαρές σωματικές ασθένειες, ψυχονοητικές ασθένειες ή μετατραυματικές διαταραχές και πρόσωπα που έχουν υποβληθεί σε βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας
- ενημέρωση για τοπικές κοινότητες καθώς και κατάρτιση μελών του προσωπικού τοπικών αρχών που συνδιαλέγονται με τα πρόσωπα τα οποία υποδέχονται
- υλοποίηση ενεργειών ένταξης

Υπεύθυνη Αρχή του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης για την Ελλάδα έχει οριστεί το Τμήμα Κοινωνικής Ένταξης της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής & Κοινωνικής Ένταξης του Υπουργείου Εσωτερικών.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ειδικές Ομάδες με δυσκολίες κοινωνικής ενσωμάτωσης, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού:

- Μετανάστες και οι αιτούντες άσυλο ή αιτούντες διεθνούς προστασίας κ.α.
- Παλλινოსτούνες

- Ασυνόδευτοι ανήλικοι

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Υπουργείο Δημοσίας Τάξης, Αναπτυξιακές Εταιρείες, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ)

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Η κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 3.1.2.1 «Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση	φυσικά πρόσωπα	103
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος δεδομένου του προϋπολογισμού προκύπτει από το μοναδιαίο κόστος των προβλεπόμενων παρεμβάσεων που ανέρχεται σε 3.800€ ανά ωφελούμενο.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	21
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Για την τιμή στόχο εκτιμάται ότι 2 στους 10 ωφελούμενους θα δραστηριοποιηθούν για αναζήτηση εργασίας, συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης κλπ., ενώ δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τα μειονεκτούντα άτομα που έχουν ήδη συμμετάσχει.</i>		

Σε ότι αφορά τη Δράση 3.1.2.2 δεν μπορεί στην παρούσα φάση να γίνει πρόβλεψη δεικτών καθώς αυτό εξαρτάται από τους στόχους του Πολυετούς Προγράμματος του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης στο πλαίσιο του οποίου θα υποβληθούν προτάσεις προς χρηματοδότηση.

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 3.1.2.1 «Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών», ανέρχεται σε 387.974€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της Δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ii).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 3.1.2.1 Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών	387.974
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ii) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών και μέσω των Ανοικτών Κέντρων (χωρίς όμως να χρηματοδοτούνται λειτουργικά κόστη) θα ανέλθει σε 387.974 €.</i></p>	

Σε ότι αφορά τη Δράση 3.1.2.2 δεν μπορεί στην παρούσα φάση να γίνει πρόβλεψη κόστους καθώς αυτό εξαρτάται από τον προϋπολογισμό της εκάστοτε πρόσκλησης του Πολυετούς Προγράμματος του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης στο πλαίσιο της οποίας θα υποβληθούν προτάσεις προς χρηματοδότηση.

Τέλος, σημειώνεται ότι χρηματοδότηση δράσεων για τα παιδιά μεταναστών με στόχο τη μείωση της σχολικής διαρροής αναμένεται και από το ΕΠ "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση", στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 10, Επενδυτική Προτεραιότητα 10.1.

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 3.1.2.1 «Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών», έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-09-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Σε ότι αφορά τη Δράση 3.1.2.2 οι προθεσμίες θα τίθεται από τα αρμόδια κατά περίπτωση όργανα (σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο). Σε κάθε περίπτωση η Δράση θα υλοποιηθεί εντός της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Τίτλος Παρέμβασης	Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops
Κωδικός Παρέμβασης	3.1.3

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση αναμένεται η παροχή ολοκληρωμένης δέσμης υπηρεσιών από μια δομή προς ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού (και κυρίως Ρομά και μετανάστες), συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 3.1 «Κοινωνική Ενσωμάτωση Περιθωριοποιημένων Κοινοτήτων» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.2.1 «Αύξηση της συμμετοχής περιθωριοποιημένων κοινοτήτων σε ενέργειες κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στις Προτεραιότητες 1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά», 2.2: «Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες» και 3.2 «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης», της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και ειδικότερα στα Μέτρα Πολιτικής 1.1.3. «Αντιμετώπιση κρίσεων», 2.2.3. «Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας» και 3.2.2 «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης».

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 3.1.3.1 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης προβλέπεται η λειτουργία ευρύτερων δομών όπως Κέντρα Κοινότητας / One stop shops δομών για τις περιθωριοποιημένες ομάδες (με έμφαση σε αυτή των Ρομά), οι οποίες θα προσφέρουν μία ευρεία γκάμα υπηρεσιών για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη. Ειδικότερα, μέσω της ανάπτυξης παρεμβάσεων μπορεί να οργανωθεί η κοινότητα για τοπική αναπτυξιακή και κοινωνική δράση στους τομείς της απασχόλησης, της υγείας, της εκπαίδευσης της προώθηση της προσωπικής και κοινωνικής ευημερίας και γενικότερα της δημιουργίας έργων αρωγής και συμπαράστασης.

Ειδικότερα, προβλέπεται η λειτουργία:

- Ενός Κέντρου Κοινότητας στο Δήμο Ιωαννιτών
- Ενός ακόμα Κέντρου το οποίο θα καλύπτει ανάγκες άλλων πόλεων της Ηπείρου στις οποίες συγκεντρώνεται σημαντικός αριθμός Ρομά όπως η Άρτα, η Πρέβεζα και η Ηγουμενίτσα.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Βασικοί ωφελούμενοι της Δράσης θα είναι οι Ρομά που διαβιούν στην Περιφέρεια Ηπείρου και ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Επίσης, από τα Κέντρα που θα λειτουργήσουν δύναται να ωφεληθούν μετανάστες και φτωχές οικογένειες που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της περιθωριοποίησης λόγω των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Υπουργείο Δημοσίας Τάξης & Προστασίας του πολίτη, Αναπτυξιακές Εταιρείες, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ), Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κλπ.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Η κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 3.1.3.1 «Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση	φυσικά πρόσωπα	131
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος δεδομένου του προϋπολογισμού προκύπτει από το μοναδιαίο κόστος των προβλεπόμενων παρεμβάσεων που ανέρχεται σε 3.800€ ανά ωφελούμενο.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	26
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Για την τιμή στόχο εκτιμάται ότι 2 στους 10 ωφελούμενους θα δραστηριοποιηθούν, ενώ δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τα μειονεκτούντα άτομα που έχουν ήδη συμμετάσχει.</i>		

Οικονομικά στοιχεία

Στρατηγικό Σχέδιο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ηπείρου

Ο συνολικός της Δράσης 3.1.3.1 «Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops», ανέρχεται σε 500.000€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ii).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 3.1.3.1 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	500.000
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ii) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών στα 2 προβλεπόμενα Κέντρα Κοινότητας θα ανέλθει σε 500.000 €.</i></p>	

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 3.1.3.1 «Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops», έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-09-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3.2: ΆΡΣΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΥΦΙΣΤΑΝΤΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Τίτλος Παρέμβασης	Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ
Κωδικός Παρέμβασης	3.2.1

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα που υφίστανται οποιασδήποτε μορφής διάκριση και η παροχή ίσων ευκαιριών για την ένταξη των ατόμων αυτών στο κοινωνικό σύνολο, συμβάλλοντας έτσι :

α) στον Ειδικό Στόχο 3.2 «Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου

β) στον Ειδικό Στόχο 9.3.1 «Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020

γ) στην Προτεραιότητα 2.2 «Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες», 3.2 «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης» και 3.3 «Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες» και ειδικότερα στα Μέτρα Πολιτικής 2.2.1. «Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής», 2.2.2. «Πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής», 2.2.4. «Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας», 2.2.5. «Πρώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης», 3.2.2. «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης», 3.3.4. «Πρώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης» και 3.3.5. «Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας».

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 3.2.1.1. Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για Αμεα

Η δράση αφορά την παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής (Βρεφονηπιακοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας για ΑμεΑ), που διαδραματίζουν ένα εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στη ζωή των παιδιών και των οικογενειών τους, καθώς αφενός δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά τους να συμμετάσχουν ισότιμα στην πρώτη βαθμίδα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και διαπαιδαγώγησης και αφετέρου, διότι οι γονείς έχουν την ευκαιρία να εστιάσουν απερίσπαστα την προσοχή τους στην αναζήτηση απασχόλησης και τη διατήρηση των θέσεων εργασίας.

Δράση 3.2.1.2. Παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑμεΑ

Η δράση αφορά την παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης και ψυχαγωγίας, που προσφέρουν στα παιδιά όλων των ηλικιών την ευκαιρία για συμμετοχή σε διαδικασίες (αθλητικές, πολιτιστικές, μαθησιακές κλπ.) που προάγουν την πνευματική και ψυχολογική τους ανάπτυξη μέσω ισχυρών ερεθισμάτων και ενισχύουν την ομαλή τους κοινωνικοποίηση μέσω της ομαδικής δραστηριότητας. Από την άλλη πλευρά, οι υπηρεσίες αναψυχής είναι κρίσιμες για την ψυχολογική ανάταση των παιδιών και ιδίως όσων αντιμετωπίζουν μία δύσκολη καθημερινότητα λόγω φτώχειας.

Ειδικότερα στο πλαίσιο της Δράσης προβλέπεται η ενίσχυση των υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης (Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για ΑμεΑ) και η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής τους, ώστε να καλύπτουν και τα παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Δράση 3.2.1.3. Παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης και επανένταξης - Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ

Η δράση αφορά την προώθηση ολοκληρωμένων διαδικασιών αποκατάστασης και επανένταξης των ψυχικά ασθενών μέσω της ενίσχυσης των υπηρεσιών των Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης που αποτελούν χώρους μόνιμης κατοικίας ατόμων με νοητική υστέρηση, με δευτερεύουσες κινητικές, αισθητηριακές ή ψυχικές παθήσεις που αδυνατούν να διαβιώσουν αυτόνομα χωρίς κατάλληλη υποστήριξη από το υφιστάμενο άμεσο οικογενειακό τους περιβάλλον ή σε περίπτωση απουσίας αυτού.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ευάλωτες Ομάδες που υφίστανται διακρίσεις όπως τα άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ), ΜΚΟ

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Κάλυψη των αναγκών κοινωνικής φροντίδας των ΑμεΑ

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση των Δράσεων προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Συμμετέχοντες με αναπηρία	φυσικά πρόσωπα	480
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος δεδομένου του προϋπολογισμού προκύπτει από το μοναδιαίο κόστος των προβλεπόμενων παρεμβάσεων που ανέρχεται από 5.500 € έως 6.000€ ανά ωφελούμενο για Βρεφονηπιακούς ολοκληρωμένης φροντίδας και ΚΔΑΠ ΑμεΑ, ενώ για τις ΣΥΔ ανέρχεται σε περίπου 30.000€. Συνολικά εκτιμώνται 215 ωφελούμενοι σε Βρεφονηπιακούς ολοκληρωμένης φροντίδας, 240 σε ΚΔΑΠ ΑμεΑ και 25 σε ΣΥΔ για ΑμεΑ.</i></p>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Κάλυψη του πληθυσμού με αναπηρία που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης	ποσοστό	11,6%
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Για τον</i></p>		

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
υπολογισμό λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη εκροή (480 άτομα) προς το σύνολο των δυνητικά ωφελούμενων ΑμεΑ της Περιφέρειας (4.139 άτομα). Η τιμή στόχος δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τα ΑμεΑ που έχουν ήδη λάβει υπηρεσίες υποστήριξης.		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της παρέμβασης ανέρχεται σε 3.550.000 € συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους ανά Δράση.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 3.2.1.1. Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για Αμεα	1.300.000
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων και λαμβανομένου των ωφελουμένων της περιόδου 2013-2014 (90 άτομα), των αυξημένων αναγκών σε προσχολική αγωγή ΑμεΑ, του μοναδιαίου κόστους ανά ωφελούμενο (5.500-6.000€) και της κάλυψης του κόστους για τουλάχιστον 2 έτη εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος θα ανέλθει σε 1.300.000 €.</i></p>	
Δράση 3.2.1.2. Παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑμεΑ	1.500.000
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων και λαμβανομένου των ωφελουμένων της περιόδου 2013-2014 (155 άτομα σε ΚΔΑΠ ΑμεΑ), των αυξημένων αναγκών σε ΚΔΑΠ ΑμεΑ και του μοναδιαίου κόστους ανά ωφελούμενο (5.500-6.000€) εκτιμάται ότι το συνολικό ετήσιο κόστος θα ανέλθει σε 1.500.000 €.</i></p>	
Δράση 3.2.1.3. Παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης και επανένταξης - Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ	750.000
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή</i></p>	

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
<p>δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών αποκατάστασης και επανένταξης στις Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ θα ανέλθει σε 750.000 €.</p>	

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός των Δράσεων έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-06-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Τίτλος Παρέμβασης	Υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών και παιδιών που υφίστανται διακρίσεις
Κωδικός Παρέμβασης	3.2.2

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα που υφίστανται οποιασδήποτε μορφής διάκριση και στην παροχή ίσων ευκαιριών για την ένταξη των ατόμων αυτών στο κοινωνικό σύνολο, συμβάλλοντας έτσι :

- α) στον Ειδικό Στόχο 3.2 «Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.3.1 «Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στην Προτεραιότητα 1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά», 2.2 «Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες» και 3.2 «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης» και στα Μέτρα Πολιτικής 1.1.3. «Αντιμετώπιση κρίσεων», 2.2.3. «Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας» και 3.2.2. «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης».

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 3.2.2.1. Υπηρεσίες υποστήριξης κακοποιημένων παιδιών και γυναικών

Η δράση αφορά την υποστήριξη των υπηρεσιών που παρέχονται για την κοινωνική φροντίδα κακοποιημένων παιδιών και γυναικών όπως:

- συμβουλευτική υποστήριξη και καθοδήγηση

- νομική υποστήριξη
- προσωρινή φιλοξενία κλπ.

Δράση 3.2.2.2. Δράσεις για την προώθηση της Ισότητας μέσω του Προγράμματος «Δικαιώματα, ισότητα και ιθαγένεια, 2014-2020»

Αφορά την αξιοποίηση πόρων του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Δικαιώματα, ισότητα και ιθαγένεια, 2014-2020» το οποίο διαδέχεται τρία προγράμματα (DAPHNE III, PROGRESS (δράσεις για την ισότητα των φύλων και ενότητα για την καταπολέμηση των διακρίσεων) και Θεμελιώδη Δικαιώματα και Ιθαγένεια). Στους στόχους του Προγράμματος περιλαμβάνεται:

- Η προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκειότητας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού και σεβασμός της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων βάσει των λόγων που προβλέπονται στο άρθρο 21 του Χάρτη.
- Η πρόληψη και καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, της ομοφοβίας και άλλων μορφών μη ανοχής.
- Η προαγωγή και προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες.
- Η προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών και προαγωγή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου.
- Η πρόληψη και καταπολέμηση κάθε μορφής βίας κατά παιδιών, νέων και γυναικών, καθώς και άλλων ομάδων κινδύνου, ιδίως ομάδων που κινδυνεύουν να υποστούν βία σε στενές σχέσεις, και προστασία των θυμάτων τέτοιας μορφής βίας.
- Η προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού.

Το Πρόγραμμα χρηματοδοτεί, ενδεικτικά, τους ακόλουθους τύπους δράσεων:

- Ανάλυση δεδομένων, στατιστικών, ανάπτυξη κοινών μεθοδολογιών, δεικτών, μελετών, ερευνών, αξιολόγησης αντίκτυπου κλπ.
- Δράσεις κατάρτισης όπως για παράδειγμα ανταλλαγές προσωπικού, εργαστήρια, σεμινάρια κλπ.
- Δράσεις αμφίδρομης μάθησης, συνεργασίας, διάχυσης, ανταλλαγές, καινοτομικές προσεγγίσεις κτλ.
- Παρέχει υποστήριξη σε κύριους εταίρους όπως είναι τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν την κοινοτική νομοθεσία και πολιτικές.

Υπεύθυνη Αρχή για το εν λόγω Πρόγραμμα στην Ελλάδα είναι το Υπουργείο Εσωτερικών.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ειδικές Ομάδες του πληθυσμού που υφίστανται διακρίσεις όπως γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης

για την εφαρμογή της δράσης

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ), Μη Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί, Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ)

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Η προαγωγή και προστασία της ισότητας και των δικαιωμάτων των ατόμων (με έμφαση στις γυναίκες και τα παιδιά)

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 3.2.2.1. «Υπηρεσίες υποστήριξης κακοποιημένων παιδιών και γυναικών», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Άλλα μειονεκτούντα άτομα	φυσικά πρόσωπα	59
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος δεδομένου του προϋπολογισμού προκύπτει από το μοναδιαίο κόστος των προβλεπόμενων παρεμβάσεων που ανέρχεται σε 9.000€ ανά ωφελούμενο.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Γυναίκες που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	φυσικά πρόσωπα	30
<i>Αιτιολόγηση: Εκτιμάται ότι περίπου ένα στα δύο κακοποιημένα άτομα είναι γυναίκες και από αυτές στο σύνολο τους θα ενεργοποιηθούν για αναζήτηση εργασίας, συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης κλπ αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.</i>		

Σε ότι αφορά τη Δράση 3.2.2.2. δεν μπορεί στην παρούσα φάση να γίνει πρόβλεψη δεικτών καθώς αυτό εξαρτάται από την στοχοθεσία του Προγράμματος «Δικαιώματα, ισότητα και ιθαγένεια, 2014-2020».

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 3.2.2.1 ανέρχεται σε 530.000€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της Δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 3.2.2.1. Υπηρεσίες υποστήριξης κακοποιημένων παιδιών και γυναικών	530.000
<i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης.</i>	

Σε ότι αφορά τη Δράση 3.2.2.2. δεν μπορεί στην παρούσα φάση να γίνει πρόβλεψη κόστους καθώς αυτό εξαρτάται από τις προσκλήσεις που θα εκδοθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος «Δικαιώματα, ισότητα και ιθαγένεια, 2014-2020».

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 3.2.2.1 έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-06-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Ο χρόνος υλοποίησης της Δράσης 3.2.2.2. ταυτίζεται με αυτόν της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Επιμέρους προθεσμίες θα τίθενται από το Πρόγραμμα «Δικαιώματα, ισότητα και ιθαγένεια, 2014-2020».

Τίτλος Παρέμβασης	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ
Κωδικός Παρέμβασης	3.2.3

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα που υφίστανται οποιασδήποτε μορφής διάκριση και στην παροχή ίσων ευκαιριών για την ένταξη των ατόμων αυτών στο κοινωνικό σύνολο, συμβάλλοντας έτσι :

Στρατηγικό Σχέδιο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ηπείρου

α) στον Ειδικό Στόχο 3.2 «Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου

β) στον Ειδικό Στόχο 9.3.1 «Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020

γ) στην Προτεραιότητα 2.3 «Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση» και στο Μέτρο Πολιτικής 2.3.3 «Ειδική αγωγή των παιδιών με αναπηρία» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 3.2.3.1. Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Η δράση αφορά την παροχή εκπαιδευτικής υποστήριξης σε παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στο πλαίσιο του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω δράση θα είναι συμπληρωματική αντίστοιχων παρεμβάσεων του Υπουργείου Παιδείας και για την ενεργοποίησή της θα υπάρξει συντονισμός με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

ΑμεΑ και γενικότερα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Υπουργείο Παιδείας

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Κάλυψη των αναγκών κοινωνικής φροντίδας των ΑμεΑ

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 3.2.3.1. «Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Συμμετέχοντες με αναπηρία	φυσικά πρόσωπα	50

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος αφορά τον αριθμό των ωφελουμένων που εκτιμάται ότι θα ωφεληθεί από τη Δράση 3.2.3.1 δεδομένου και του διαθέσιμου προϋπολογισμού.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Κάλυψη του πληθυσμού με αναπηρία που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης	ποσοστό	1,2%
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Για τον υπολογισμό λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη εκροή (50 άτομα) προς το σύνολο των δυνητικά ωφελούμενων ΑμεΑ της Περιφέρειας (4.139 άτομα). Η τιμή στόχος δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τα ΑμεΑ που έχουν ήδη λάβει υπηρεσίες υποστήριξης.</i>		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 3.2.3.1. «Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», ανέρχεται σε 1.220.000 € συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 3.2.3.1.Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	1.220.000
<i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης.</i>	

Σημειώνεται ότι χρηματοδότηση δράσεων Ειδικής Αγωγής - Παράλληλη στήριξη ΑμεΑ αναμένεται και από το ΕΠ "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση", στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 10, Επενδυτική Προτεραιότητα 10.1.

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	Οι ημερομηνίες θα καθοριστούν σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

3.2.4. Άξονας Προτεραιότητας 4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4.1: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τίτλος Παρέμβασης	Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων
Κωδικός Παρέμβασης	4.1.1

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων για την αποδέσμευση των γονέων που έχουν τη φροντίδα τους, ώστε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, συμβάλλοντας έτσι :

- α) στον Ειδικό Στόχο 4.1 «Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.1.1 «Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στην Προτεραιότητα 3.2 «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης» και 2.2 «Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες» και στα Μέτρα Πολιτικής 3.2.2 «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης» και 2.2.1 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 4.1.1.1. Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής

Η δράση αφορά την παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής (Βρεφικοί - Βρεφονηπιακοί - Παιδικοί Σταθμοί), που διαδραματίζουν ένα εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στη ζωή των παιδιών και των οικογενειών τους, καθώς αφενός ενδυναμώνουν τις προοπτικές κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης των παιδιών και αφετέρου εξασφαλίζουν την επίβλεψη και φροντίδα των παιδιών τις ώρες που οι γονείς εργάζονται (ή αναζητούν εργασία) και απουσιάζουν από το σπίτι, ώστε να συνδυάζουν αποτελεσματικά τις υποχρεώσεις επαγγελματικού και οικογενειακού βίου.

Ειδικότερα στο πλαίσιο της Δράσης:

- παρέχεται πρόσβαση σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα υψηλής ποιότητας χωρίς αποκλεισμούς, διασφαλίζεται ότι είναι οικονομικά προσιτή και προσαρμόζεται η παροχή των υπηρεσιών αυτών στις ανάγκες των οικογενειών
- παρέχονται κίνητρα για τη συμμετοχή των παιδιών ευπαθών οικογενειών (ιδίως των παιδιών που είναι κάτω των τριών ετών),

- υποστηρίζονται οι γονείς στον ρόλο τους ως κύριοι εκπαιδευτές των παιδιών τους κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων.

Δράση 4.1.1.2. Παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής

Η δράση αφορά την παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης και ψυχαγωγίας, που προσφέρουν στα παιδιά όλων των ηλικιών την ευκαιρία για συμμετοχή σε διαδικασίες (αθλητικές, πολιτιστικές, μαθησιακές κλπ.) που προάγουν την πνευματική και ψυχολογική τους ανάπτυξη μέσω ισχυρών ερεθισμάτων και ενισχύουν την ομαλή τους κοινωνικοποίηση μέσω της ομαδικής δραστηριότητας. Από την άλλη πλευρά, οι υπηρεσίες αναψυχής είναι κρίσιμες για την ψυχολογική ανάταση των παιδιών και ιδίως όσων αντιμετωπίζουν μία δύσκολη καθημερινότητα λόγω φτώχειας.

Ειδικότερα στο πλαίσιο της Δράσης προβλέπεται η ενίσχυση των υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης (Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών) και η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής τους, ώστε να καλύπτουν και τα παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Τέλος, σε ότι αφορά τις δράσεις της παρούσας παρέμβασης σημειώνονται τα ακόλουθα:

Με βάση αξιολογικά ευρήματα σχετικής έρευνας πεδίου που διενεργήθηκε στο πλαίσιο της on-going αξιολόγησης του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013 καθώς και διδαγμάτων της περιόδου 2007-2013, αναδεικνύεται η αναγκαιότητα περαιτέρω ενίσχυσης των γυναικών μέσω ολοκληρωμένων και στοχευμένων δράσεων που θα αποσκοπούν στην αύξηση της απασχόλησης και στην εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας γυναικών που βαρύνονται με ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων μελών. Επιπλέον, προέκυψαν συμπεράσματα αναφορικά με τη βελτίωση στο σχεδιασμό των επόμενων σχετικών δράσεων. Για τις δράσεις Εναρμόνισης και Οικογενειακής Ζωής θα διατεθούν κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 490 εκ. Δ.Δ., εκ των οποίων 240 εκ Δ.Δ. θα προέλθουν από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Τα Π.Ε.Π. θα εστιάσουν σε γυναίκες κάτω του ορίου της φτώχειας (άνεργες ή εργαζόμενες), ενώ το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση" θα εστιάσει την ενίσχυση του κυρίως σε γυναίκες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα άνω του ορίου της φτώχειας, είτε εργαζόμενες με επισφαλή θέση εργασίας, είτε άνεργες.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ευπαθείς Ομάδες με δυσκολίες ενεργούς ένταξης στην αγορά εργασίας, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού :

- ο Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.

- ο Ειδικές Ομάδες : Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, Φτωχοί Εργαζόμενοι, Φτωχοί Εργαζόμενοι με επισφαλή θέση εργασίας, Ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες, Παλιννοστούντες.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και εποπτευόμενοι από αυτό φορείς, Υπουργείο Παιδείας και εποπτευόμενοι φορείς, Αναπτυξιακές Εταιρείες καθώς και οι Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ), Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ)

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών που βιώνουν (ή κινδυνεύουν με) με κοινωνικό αποκλεισμό σε υπηρεσίες ενεργοποίησης

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση των Δράσεων 4.1.1.1. και 4.1.1.2. προσδιορίζονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (όπως μακροχρόνια άνεργοι, άνεργες γυναίκες, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, άτομα με εξαρτώμενα μέλη κλπ.)	Αριθμός	3.167
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Για τον υπολογισμό της τιμής στόχου αξιοποιήθηκε το μοναδιαίο κόστος των αντίστοιχων προγραμμάτων περί εναρμόνισης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής που υλοποιήθηκαν της ΠΠ 2007-2013.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	539
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος προκύπτει με την υπόθεση εργασίας 17% των γυναικών (539 άτομα), που θα</i>		

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ωφεληθούν από την παρέμβαση θα συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση κλπ, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους, αλλά δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τα μειονεκτούντα άτομα που έχουν ήδη συμμετάσχει.		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός των δράσεων 4.1.1.1. και 4.1.1.2. ανέρχεται σε 9.500.000€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ι).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της κάθε Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 4.1.1.1.Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής	7.971.673
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ι) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών προσχολικής αγωγής θα ανέλθει σε 7.971.673 €. Για τον υπολογισμό του εκτιμώμενου κόστους αξιοποιήθηκαν τα μέσα μοναδιαία κόστη (3.000€ ανά άτομο) και ο συνολικός αριθμός των ωφελουμένων της περιόδου 2013-2014 (2.181 άτομα) σε συνδυασμό με την επιδιωκόμενη αύξηση του αριθμού των ωφελουμένων την τρέχουσα ΠΠ.</i></p>	
Δράση 4.1.1.2.Παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής	1.528.327
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ι) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Στη βάση αυτή δεδομένων των διαθέσιμων πόρων εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής θα ανέλθει 1.528.327 €. Για τον υπολογισμό του εκτιμώμενου κόστους αξιοποιήθηκαν τα μέση μοναδιαία κόστη (1.400€ ανά άτομο) και ο συνολικός αριθμός των ωφελουμένων της περιόδου 2013-2014 (940 άτομα) σε συνδυασμό με την επιδιωκόμενη αύξηση του αριθμού των ωφελουμένων την τρέχουσα ΠΠ.</i></p>	

Τέλος, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, συμβολή σε σχετικές παρεμβάσεις (βρεφικοί σταθμοί κλπ.) θα έχει και το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων.

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός των Δράσεων 4.1.1.1. και 4.1.1.2. έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-06-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Τίτλος Παρέμβασης

Συμβουλευτική και επαγγελματική επιμόρφωση - κατάρτιση για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων

Κωδικός Παρέμβασης

4.1.2

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων του πληθυσμού που βιώνει (ή κινδυνεύει με) κοινωνικό αποκλεισμό λόγω της αδυναμίας εργασιακής ένταξης/επανάταξης, συμβάλλοντας έτσι :

- α) στον Ειδικό Στόχο 4.1 «Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.1.1. «Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στην Προτεραιότητα 3.2 «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης» και στα Μέτρα Πολιτικής 3.2.1 «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης» και 3.2.2 «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 4.1.2.1.Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων των ωφελουμένων

Στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης προβλέπεται η παροχή δέσμης παρεμβάσεων προς τους ωφελούμενους προκειμένου να αναβαθμίζουν τα προσόντα και τις δεξιότητές τους ώστε να διευκολυνθούν στην προσπάθειά τους για ένταξη ή επανάταξη στην αγορά εργασίας. Οι παρεμβάσεις αυτές δύναται να περιλαμβάνουν: κατάρτιση η οποία να οδηγήσει σε πιστοποίηση, συμβουλευτική κλπ..

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ευπαθείς Ομάδες με δυσκολίες ενεργούς ένταξης στην αγορά εργασίας, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού:

- Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
- Ειδικές Ομάδες: Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, Γυναίκες θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες, Παλιννοστούντες.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και εποπτευόμενοι από αυτό φορείς, Υπουργείο Παιδείας και εποπτευόμενοι φορείς, Αναπτυξιακές Εταιρείες καθώς και οι Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ), Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ)

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Διευκόλυνση της πρόσβασης του πληθυσμού που βιώνει (ή κινδυνεύει με) κοινωνικό αποκλεισμό, σε υπηρεσίες ενεργοποίησης μέσω της αναβάθμισης προσόντων και δεξιοτήτων

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 4.1.2.1. «Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων των ωφελουμένων», προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (όπως μακροχρόνια άνεργοι, άνεργες γυναίκες, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, άτομα με εξαρτώμενα μέλη κλπ.)	Αριθμός	1.184
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος, δεδομένου του προϋπολογισμού των 4,5 εκ.€, προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη το μοναδιαίο κόστος αντίστοιχων παρεμβάσεων της ΠΠ 2007-2013 (3.800€ ανά ωφελούμενο).</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν	Αριθμός	165

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους		
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος προκύπτει με την υπόθεση εργασίας ότι το 14% λοιπών ΕΚΟ που θα ωφεληθούν από την παρέμβαση θα συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση κλπ, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους, αλλά δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τα μειονεκτούντα άτομα που έχουν ήδη συμμετάσχει.</i></p>		

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 4.1.2.1. «Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων των ωφελουμένων», ανέρχεται σε 4.500.000€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από την Ε.Ε και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ι).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 4.1.2.1.Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων των ωφελουμένων	4.500.000,00
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ι) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης.</i></p>	

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 4.1.2.1. «Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων των ωφελουμένων», έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-09-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Τίτλος Παρέμβασης	Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων
Κωδικός Παρέμβασης	4.1.3

Σκοπιμότητα

Μέσω της παρέμβασης επιδιώκεται η ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας αλλά και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, διευκολύνοντας έτσι την πρόσβαση στην απασχόληση ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες. Επίσης, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης παρέμβασης πρόκειται να υποστηριχθούν και οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης για την προώθηση στην απασχόληση των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας (αποτελεί προτεραιότητα στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Επιτρόπου Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης και του Υπουργού Υγείας).

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της παρέμβασης 4.1.3 θα εξυπηρετήσουν την παραπάνω στοχοθεσία συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 4.1 «Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.5.1. «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων πληθυσμού μέσω της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020
- γ) στην Προτεραιότητα 3.2 «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης» και στο Μέτρο Πολιτικής 3.2.3. «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη
- δ) στον Άξονα Προτεραιότητας 3 «Απασχόληση - Επαγγελματική Κατάρτιση» του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 4.1.3.1. Ανάπτυξη νέων και λειτουργία υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπονται ενέργειες όπως:

- Ενίσχυση της έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας
- Υποστήριξη υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων
- Ενέργειες εξειδικευμένης κατάρτισης σχετικά με τα βασικά στοιχεία του θεσμικού πλαισίου, της λειτουργίας και βιωσιμότητας της κοινωνικής επιχείρησης αλλά και στοιχείων σε σχέση με το συγκεκριμένο κλάδο δραστηριοποίησης κ.α.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της παρούσας δράσης προβλέπεται και η υποστήριξη της λειτουργίας Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ), προκειμένου να ενισχυθούν οι ενέργειες προώθησης και ένταξης των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα στην αγορά εργασίας. Η εποπτεία των ΚοιΣΠΕ θα γίνεται από το Υπουργείο Υγείας.

Τέλος, αναφέρεται ότι δράσεις για την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας σε περιφερειακό επίπεδο αναμένεται να χρηματοδοτηθούν και από το ΕΠ "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση".

Δράση 4.1.3.2. Περιφερειακός υποστηρικτικός μηχανισμός για την κοινωνική οικονομία

Η δράση αφορά την ανάπτυξη Περιφερειακού Μηχανισμού Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοιν.Σ.Επ., ΚΟΙΣΠΕ και ευρύτερων μορφών κοινωνικής επιχειρηματικότητας ο οποίος θα δημιουργηθεί από τοπικούς και περιφερειακούς παράγοντες και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών, εξασφαλίζοντας την παροχή υπηρεσιών μιας στάσης (one stop shop) για τους κοινωνικούς επιχειρηματίες και τη λειτουργία κόμβου πληροφόρησης για την κοινωνική οικονομία και την κοινωνική επιχειρηματικότητα. Ενδεικτικές δράσεις που δύναται να αναλάβει είναι:

- Πληροφόρηση - ενημέρωση για την κοινωνική επιχειρηματικότητα
- Υποστήριξη της σύστασης ΚοιΣΠΕ μέσω υπηρεσιών κινητοποίησης, υποστήριξης και συμβουλευτικής (coaching και mentoring)
- Παροχή υπηρεσιών θερμοκοιτίδας που θα προσφέρουν κοινή επιχειρηματική έδρα, ή / και Συμβουλευτική στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, κοινή διοικητική και λογιστική υποστήριξη, εξειδικευμένες υπηρεσίες επιχειρηματικής συμβουλευτικής ή μέρος αυτών κλπ.
- Δικτύωση των Κοιν.Σ.Επ. σε τοπικό επίπεδο, καθώς και τη δημιουργία συστάδων (clusters) κοινωνικών επιχειρήσεων
- Υποστήριξη διακρατικών συνεργασιών με φορείς κοινωνικής επιχειρηματικότητας του εξωτερικού κ.α.

Σημειώνεται ότι λειτουργεί ήδη σε εθνικό επίπεδο ο Κεντρικός Μηχανισμός Υποστήριξης Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων.

Η λειτουργία του Περιφερειακού Υποστηρικτικού Μηχανισμού θα ενεργοποιηθεί καταρχήν σε κεντρικό επίπεδο (μέσω χρηματοδότησης από το ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση) με συμμετοχή στην υλοποίηση υποχρεωτικά τοπικών/ περιφερειακών φορέων δημόσιου χαρακτήρα, ενώ η διάρκεια υλοποίησης της σχετικής δράσης προσδιορίζεται μέχρι τέλους του 2016. Η Διαχειριστική Αρχή του ΠΕΠ κατά την διάρκεια υλοποίησης της Δράσης αναμένεται να αποκτήσει την απαραίτητη τεχνογνωσία στα θέματα λειτουργίας Μηχανισμού Υποστήριξης της ανάπτυξης Κοιν.Σ.Επ., ΚΟΙΣΠΕ και ευρύτερων μορφών κοινωνικής επιχειρηματικότητας καθώς και εν γένει σε θέματα κοινωνικής επιχειρηματικότητας, έτσι ώστε να μπορεί να αναλάβει τη συνέχιση της λειτουργίας του Περιφερειακού Μηχανισμού μετά το 2016.

Τέλος, επισημαίνεται ότι εντός του 2015 προβλέπεται η λειτουργία του Περιφερειακού Μηχανισμού Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.) στην Ήπειρο.

Δράση 4.1.3.3.Υποστήριξη της Κοινωνικής Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας μέσω των Ευρωπαϊκών Ταμείων Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

Η συγκεκριμένη δράση αφορά την αξιοποίηση λοιπών Ταμείων της Ε.Ε. εκτός των ΕΔΕΤ για την χρηματοδότηση δράσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό στόχος της Περιφέρειας είναι η διερεύνηση της δυνατότητας αξιοποίησης των Ευρωπαϊκών Ταμείων Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας για την χρηματοδότηση σχετικών παρεμβάσεων στην Ήπειρο.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ευπαθείς Ομάδες με δυσκολίες ενεργούς ένταξης στην αγορά εργασίας, που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού:

- Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
- Ειδικές Ομάδες: Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, Γυναίκες θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες, Παλινοστούντες.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Πληθυσμός Περιφέρειας, Υπουργείο Υγείας, Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙΣΠΕ), ΜΚΟ.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων και καινοτομικών προϊόντων με στόχο την απασχόληση των ευπαθών ομάδων
- Διασφάλιση βιωσιμότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση των Δράσεων 4.1.3.1 και 4.1.3.2 προβλέπονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Επιχειρηματικά σχέδια κοινωνικών επιχειρήσεων	αριθμός	20
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος, δεδομένου του προϋπολογισμού των 300 χιλ.€, προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη το μοναδιαίο κόστος αντίστοιχων παρεμβάσεων της ΠΠ 2007-2013 (15.000€).</i>		
Συμμετέχοντες που ωφελούνται από συμβουλευτική, κατάρτιση, Mentoring για την ίδρυση κοινωνικών επιχειρήσεων	φυσικά πρόσωπα	210
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος, δεδομένου του προϋπολογισμού των 300 χιλ.€, προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη την λειτουργία 30 ΚΟΙΣΠΕ και ΚΟΙΝΣΕΠ (Υφιστάμενες και Νέες) με 7 μέλη στην κάθε μία.</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Κοινωνικές επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	αριθμός	16
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος προκύπτει με την υπόθεση εργασίας ότι το 80% των επιχειρηματικών σχεδίων που θα υποστηρικθούν θα συνεχίζουν την λειτουργία τους ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης, ενώ δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τις ήδη λειτουργούσες κοινωνικές επιχειρήσεις.</i>		

Για την Δράση 4.1.3.3 δεν μπορούν στην παρούσα φάση να προσδιοριστούν δείκτες (εξαρτάται από την στοχοθεσία των πηγών χρηματοδότησής της).

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός των Δράσεων 4.1.3.1 και 4.1.3.2 ανέρχεται σε 1.400.000€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή των Δράσεων αυτών θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ν).

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση του προβλεπόμενου κόστους της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 4.1.3.1. Ανάπτυξη νέων και λειτουργία υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες	600.000

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ν) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Το εκτιμώμενο κόστος συνδέεται με τον αναμενόμενο αριθμό των επιχειρηματικών σχεδίων που πρόκειται να υποστηριχθούν σε συνδυασμό με το μοναδιαίο κόστος αυτών (15.000€) και την υποστήριξη λειτουργίας των υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες</i></p>	
Δράση 4.1.3.2. Περιφερειακός υποστηρικτικός μηχανισμός για την κοινωνική οικονομία.	800.000
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ν) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης. Σημειώνεται ότι μέχρι το 2016 ο Περιφερειακός Υποστηρικτικός Μηχανισμός θα χρηματοδοτείται από το ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση.</i></p>	

Σε ότι αφορά τη Δράση 4.1.3.3. δεν μπορεί στην παρούσα φάση να γίνει πρόβλεψη κόστους καθώς αυτό εξαρτάται από τις προσκλήσεις που θα εκδοθούν στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Ταμείων Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας για την υποβολή προτάσεων προς χρηματοδότηση.

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 4.1.3.1 έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-09-2015
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 4.1.3.2 έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-06-2016
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-06-2016
Ολοκλήρωση της Δράσης	31-12-2023

Ο χρόνος υλοποίησης της Δράσης 4.1.3.3 ταυτίζεται με αυτόν της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Επιμέρους προθεσμίες θα τίθενται από τις προσκλήσεις των Ευρωπαϊκών Ταμείων Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4.2: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Τίτλος Παρέμβασης	Τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων
Κωδικός Παρέμβασης	4.2.1

Σκοπιμότητα

Με την παρούσα παρέμβαση επιδιώκεται η ενεργοποίηση των τοπικών κοινοτήτων για την αντιμετώπιση των εμποδίων πρόσβασης στην απασχόληση και την καταπολέμηση της φτώχειας των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας, συμβάλλοντας έτσι:

- α) στον Ειδικό Στόχο 4.2 «Αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού για την πρόσβαση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων» της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου,
- β) στον Ειδικό Στόχο 9.6.1. «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού» του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020,
- γ) στην Προτεραιότητα 3.2 «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης» και στο Μέτρο Πολιτικής 3.2.2. «Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης» της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Συνοπτική Περιγραφή

Δράση 4.2.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπονται:

- Υποστήριξη για το σχεδιασμό και την υλοποίηση τοπικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων
- Ανάπτυξη δράσεων τοπικού χαρακτήρα από αντίστοιχα εταιρικά σχήματα που απευθύνονται σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού μιας συγκεκριμένης περιοχής και συνδυάζουν την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη του συγκεκριμένου πληθυσμού με την αξιοποίηση των τοπικών πόρων.
- Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού από υπάρχοντα και δημιουργούμενα σχήματα του κοινωνικού τομέα της οικονομίας.
- Ανάπτυξη δράσεων οριζόντιου χαρακτήρα / παροχή συμβουλευτικών - υποστηρικτικών υπηρεσιών για την εμπύκωση - ενδυνάμωση των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και τη διασύνδεσή τους με εργασιακά περιβάλλοντα. Δικτύωση φορέων που παρέχουν συμβουλευτική, επαγγελματικό προσανατολισμό και υπηρεσίες προώθησης στην απασχόληση ευάλωτων κοινωνικά ομάδων.

- Ανάπτυξη Δικτυώσεων και Συμπράξεων

Δράση 4.2.1.2. Αξιοποίηση πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για την διατήρηση της απασχόλησης στην Ήπειρο

Στο πλαίσιο της δράσης αυτής προβλέπεται η ενεργοποίηση των τοπικών κοινοτήτων για την αξιοποίηση πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ) στην περίπτωση απώλειας θέσεων εργασίας.

Ειδικότερα, το ΕΤΠ παρέχει στήριξη σε άτομα που χάνουν τη θέση εργασίας τους είτε εξαιτίας σημαντικών διαρθρωτικών αλλαγών στο παγκόσμιο εμπόριο λόγω παγκοσμιοποίησης, π.χ. όταν κλείνει μια μεγάλη επιχείρηση ή μεταφέρεται η παραγωγή σε χώρες εκτός ΕΕ, είτε εξαιτίας της παγκόσμιας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Το Ταμείο αυτό μπορεί να χρηματοδοτεί έως και το 60% του κόστους σχεδίων παροχής βοήθειας σε εργαζομένους που απολύονται, ώστε να βρουν νέα θέση εργασίας ή να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση.

Κατά κανόνα, το ΕΤΠ μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον στις περιπτώσεις απόλυσης άνω των 500 εργαζομένων από μία μεμονωμένη εταιρεία (περιλαμβανομένων των προμηθευτών και των παραγωγών επόμενων σταδίων) ή απόλυσης μεγάλου αριθμού εργαζομένων από έναν συγκεκριμένο κλάδο σε μία ή περισσότερες γειτονικές περιοχές. Ο συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός του ΕΤΠ ανέρχεται σε 150 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020.

Το ΕΤΠ μπορεί να συγχρηματοδοτεί μέτρα, όπως:

- βοήθεια για αναζήτηση εργασίας
- συμβουλές σε θέματα επαγγελματικής σταδιοδρομίας
- εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση και επανακατάρτιση
- υπηρεσίες επαγγελματικής καθοδήγησης
- επιχειρηματικότητα και σύσταση επιχείρησης.

Μπορεί ακόμη να παρέχει επιδόματα κατάρτισης και κινητικότητας/μετεγκατάστασης, ημερήσια αποζημίωση, ή παρόμοιες μορφές στήριξης. Το ΕΤΠ δεν συγχρηματοδοτεί μέτρα κοινωνικής προστασίας, όπως συντάξεις ή παροχές ανεργίας.

Ωφελούμενοι (Ομάδα - Στόχος)

Ευπαθείς Ομάδες με δυσκολίες ενεργούς ένταξης στην αγορά εργασίας και ειδικότερα:

- Ευάλωτες Ομάδες: άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες.
- Ειδικές Ομάδες: Άνεργοι, Μακροχρόνια Άνεργοι, Μη Οικονομικά Ενεργοί, ανασφάλιστοι, Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών που διαβιούν σε νοικοκυριά με παιδιά και πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, Μέλη

νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο, Δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (π.χ. ΡΟΜΑ), Μετανάστες, Παλιννοστούντες.

Δικαιούχοι των σχεδίων του ΕΤΠ είναι εργαζόμενοι που έχουν απολυθεί. Κατά την περίοδο 2014-2020, δικαιούχοι μπορεί να είναι αυτοαπασχολούμενοι, έκτακτοι υπάλληλοι και εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου.

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμοι, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες, εργαζόμενοι που έχουν απολυθεί, αυτοαπασχολούμενοι, έκτακτοι υπάλληλοι και εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Κινητοποίηση και ευαισθητοποίηση των τοπικών παραγόντων με αξιοποίηση της τοπικής δυναμικής, περιοχών με αναπτυξιακά προβλήματα, για την υποβοήθηση ευπαθών ομάδων του πληθυσμού για έξοδο τους από τη φτώχεια.
- Κινητοποίηση των τοπικών παραγόντων για την αντιμετώπιση φαινομένων ομαδικών απολύσεων ή μείωση των θέσεων εργασίας, ώστε να άτομα αυτά να μην βρεθούν σε κίνδυνο φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού κλπ.

Δείκτες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της Δράσης 4.2.1.1. «Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης», προσδιορίζονται οι κάτωθι δείκτες εκροής και αποτελέσματος:

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ		
Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	φυσικά πρόσωπα	375
<i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη εκροής του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος, δεδομένου του προϋπολογισμού των 1,5 εκ.€, προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη το μοναδιαίο κόστος αντίστοιχων παρεμβάσεων της ΠΠ 2007-2013 (4.000€ ανά ωφελούμενο).</i>		
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	53

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο δείκτης αποτελεί δείκτη αποτελέσματος του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Η τιμή στόχος προκύπτει με την υπόθεση εργασίας ότι το 14% λοιπών ΕΚΟ που θα ωφεληθούν από την παρέμβαση θα συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση κλπ, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους, ενώ δεν είναι σωρευτική, δηλαδή δεν περιλαμβάνει τα μειονεκτούντα άτομα που έχουν ήδη συμμετάσχει.</i></p>		

Δεν μπορούν να προσδιοριστούν στην παρούσα φάση δείκτες στο πλαίσιο της Δράσης 4.2.1.2. «Αξιοποίηση πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Παγκοσμιοποίησης για την διατήρηση της απασχόλησης στην Ήπειρο».

Οικονομικά στοιχεία

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης 4.2.1.1. «Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης», ανέρχεται σε 1.500.000€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Οι δαπάνες για την εφαρμογή της δράσης θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ν).

ΔΡΑΣΗ/ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)
Δράση 4.2.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης	1.500.000
<p><i>Αιτιολόγηση: Ο προσδιορισμός του εκτιμώμενου κόστους λαμβάνει υπόψη του τόσο τους διαθέσιμους πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 5 του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 (Επενδυτική Προτεραιότητα 9.ν) όσο και τις ανάγκες για την υλοποίηση της δράσης.</i></p>	

Για τη Δράση 4.2.1.2. «Αξιοποίηση πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Παγκοσμιοποίησης για την διατήρηση της απασχόλησης στην Ήπειρο» δεν μπορεί να γίνει πρόβλεψη επί του οικονομικού αντικειμένου στην παρούσα φάση.

Χρονικός Προγραμματισμός

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 4.2.1.1. «Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης», έχει ως εξής:

Εκκίνηση της Δράσης	01-01-2015
Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων	01-02-2016

Ολοκλήρωση της Δράσης

31-12-2023

Ο χρονικός προγραμματισμός της Δράσης 4.2.1.2. «Αξιοποίηση πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Παγκοσμιοποίησης για την διατήρηση της απασχόλησης στην Ήπειρο» δεν μπορεί να προσδιοριστεί στην παρούσα φάση, καθώς εξαρτάται από τους όρους που θέτει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Παγκοσμιοποίησης.

Ο χρόνος υλοποίησης της Δράσης 4.2.1.2 ταυτίζεται με αυτόν της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Επιμέρους προθεσμίες θα τίθενται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση.

3.3. Σύνοψη Σχεδίου Δράσης

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται σε πινακοποιημένη μορφή η εξειδίκευση της Περιφερειακής Στρατηγικής με τις παρεμβάσεις που αναμένεται να υλοποιηθούν, όπως αναλύθηκαν παραπάνω.

Πίνακας 1: Συνολική παρουσίαση των παρεμβάσεων της Περιφερειακής Στρατηγικής

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά	1.1.1 Ανάπτυξη / Βελτίωση υποδομών στέγασης, σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	Δράση 1.1.1.1 Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΤΠΑ
		1.1.2 Πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας	Δράση 1.1.2.1 Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ
			Δράση 1.1.2.2. Διανομή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής»/ ΤΕΒΑ
	1.2: Βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	1.2.1 Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	Δράση 1.2.1.1.Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΤΠΑ
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	2.1.1 Συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας	Δράση 2.1.1.1 Υποδομές Υγείας	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΤΠΑ
		2.1.2 Ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net)	Δράση 2.1.2.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ
	2.2 Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	2.2.1 Δημιουργία/ αναβάθμιση και λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Δράση 2.2.1.1 Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΤΠΑ
		2.2.2 Λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Δράση 2.2.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και πρόωθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.1 Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	3.1.1 Δράσεις για την κοινωνική ένταξη των Ρομά	Δράση 3.1.1.1 Υποστήριξη των ΡΟΜΑ για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ
		3.1.2 Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.	Δράση 3.1.2.1 Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	
		3.1.2 Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.	Δράση 3.1.2.2 Συμπληρωματικές υπηρεσίες για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών μέσω του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης	Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης	
		3.1.3 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	Δράση 3.1.3.1 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ	
	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.1.Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για Αμεα	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ	
			Δράση 3.2.1.2.Παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑμεΑ	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ	
			Δράση 3.2.1.3. Παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης και επανένταξης - Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ	
		3.2.2 Υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών και παιδιών που υφίστανται διακρίσεις	Δράση 3.2.2.1.Υπηρεσίες υποστήριξης κακοποιημένων παιδιών και γυναικών	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ	
			Δράση 3.2.2.2. Δράσεις για την προώθηση της Ισότητας μέσω του Προγράμματος «Δικαιώματα, ισότητα και ιθαγένεια, 2014-2020»	Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Δικαιώματα, ισότητα και ιθαγένεια, 2014-2020»	
		3.2.3 Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ	Δράση 3.2.3.1.Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	<ul style="list-style-type: none"> ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»/ ΕΚΤ 	
	4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.1 Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων	Δράση 4.1.1.1.Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ
				Δράση 4.1.1.2.Παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ
4.1.2 Συμβουλευτική και επαγγελματική επιμόρφωση - κατάρτιση για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων.			Δράση 4.1.2.1. Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων των ωφελουμένων	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ	
4.1.3 Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων.			Δράση 4.1.3.1. Ανάπτυξη νέων και λειτουργία υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες	<ul style="list-style-type: none"> ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»/ ΕΚΤ 	

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
			Δράση 4.1.3.2. Περιφερειακός υποστηρικτικός μηχανισμός για την κοινωνική οικονομία	<ul style="list-style-type: none"> ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση»/ ΕΚΤ
			Δράση 4.1.3.3.Υποστήριξη της Κοινωνικής Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας μέσω των Ευρωπαϊκών Ταμείων Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας	Ευρωπαϊκά Ταμεία Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
	4.2: Αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού για την πρόσβαση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων	4.2.1 Τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων	Δράση 4.2.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020/ ΕΚΤ
			Δράση 4.2.1.2. Αξιοποίηση πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για την διατήρηση της απασχόλησης στην Ήπειρο	Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση

Τέλος, επισημαίνεται ότι παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Περιφέρεια Ηπείρου θα πραγματοποιηθούν και στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και αφορούν κατά κύριο λόγο ενέργειες της Κεντρικής Διοίκησης. Για παράδειγμα:

- Για την πρόσβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα το Υπουργείο Οικονομικών έχει κατοχυρώσει με το Ν. 4254/2014 το δικαίωμα κάθε πολίτη να διατηρεί έναν τραπεζικό λογαριασμό, συγκεκριμένο ποσό του οποίου δεν μπορεί να κατασχεθεί
- Για την πρόσβαση στη Δικαιοσύνη τα Υπουργεία Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας εξετάζουν την εκπόνηση και πιλοτική εφαρμογή εντός του 2015 ενός Προγράμματος Νομικής Συνδρομής των ευπαθών ομάδων, που θα εξασφαλίζει υπηρεσίες δωρεάν νομικής συνδρομής κλπ.)
- Για την κάλυψη αναγκών οικιακής θέρμανσης το Υπουργείο Οικονομικών εφαρμόζει το «Πρόγραμμα Επιδόματος Πετρελαίου Θέρμανσης», καταβάλλοντας ειδική παροχή σε άτομα και νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος για αγορές πετρελαίου θέρμανσης κατά τους χειμερινούς μήνες, κ.α.

4. Οικονομικός και Χρονικός Προγραμματισμός του Σχεδίου Δράσης

4.1. Οικονομικός Προγραμματισμός Σχεδίου Δράσης

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε στο κεφάλαιο 3, σε ότι αφορά τους πόρους που θα διατεθούν για την υλοποίηση της Περιφερειακής Στρατηγικής σημειώνονται τα κάτωθι:

- Από το ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020, το οποίο αποτελεί και τη βασική πηγή χρηματοδότησης της Στρατηγικής, μέσω του Θεματικού Στόχου 9 «Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης», θα διατεθούν πόροι ύψους **51.716.775εκ.€** συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης. Οι πόροι αυτοί προέρχονται από το ΕΤΠΑ (12,9 εκ.€ συμπεριλαμβανομένης της εθνικής συμμετοχής) και από το ΕΚΤ (38,75εκ.€ συμπεριλαμβανομένης της εθνικής συμμετοχής). Το εν λόγω ποσό κατανέμεται ως ακολούθως ανά Άξονα Προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής:
 - ΑΠ1 «Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης»: 2.800.000€
 - ΑΠ2 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας»: 25.328.801€
 - ΑΠ3 «Καταπολέμηση των διακρίσεων και πρώθηση της ισότητας των ευκαιριών»: 6.687.974€
 - ΑΠ4 «Πρόσβαση στην αγορά εργασίας»: 16.900.000€
- Από άλλα ΕΠ της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 με έμφαση στο ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις που θα πραγματοποιηθούν στην Περιφέρεια Ηπείρου (πχ. στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, στην εκπαίδευση - αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής κλπ.).
- Από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Άπορους (ΤΕΒΑ) θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής» του Υπουργείου Εργασίας. Σημειώνεται ότι για το σκοπό αυτό θα συσταθεί σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα της Ηπείρου Κοινωνική Σύμπραξη.
- Από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, μπορούν να χρηματοδοτηθούν δράσεις για τους μετανάστες, αιτούντες άσυλο κλπ., συμπληρωματικά με τις παρεμβάσεις που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του ΠΕΠ Ηπείρου για τις ομάδες αυτές.
- Από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση μπορούν να υποστηριχθούν άτομα που έχουν χάσει τη θέση εργασίας τους.
- Από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας μπορούν να υποστηριχθούν δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.
- Από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Δικαιώματα, ισότητα και ιθαγένεια, 2014-2020» δύναται να αξιοποιηθούν πόροι για την προαγωγή των δικαιωμάτων που απορρέουν από την ευρωπαϊκή ιθαγένεια, τις αρχές της απαγόρευσης των διακρίσεων, την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, τα δικαιώματα του παιδιού κλπ.

Σημειώνεται ότι το ύψος των πόρων που μπορεί να αξιοποιηθεί από τα παραπάνω Ταμεία και Προγράμματα, εκτός του ΠΕΠ Ηπείρου, δεν μπορεί να προβλεφθεί στην

παρούσα φάση, καθώς δεν πρόκειται για Ταμεία/ Προγράμματα που διαχειρίζεται η Περιφέρεια.

Σε κάθε περίπτωση ωστόσο επιδίωξη της Περιφέρειας είναι από τα εν λόγω Ταμεία/ Προγράμματα να εξασφαλιστούν πόροι ύψους τουλάχιστον όσων συνεισφέρει και το ΠΕΠ Ηπείρου, δηλαδή οι πόροι του Σχεδίου Δράσης να ανέλθουν τουλάχιστον στα 100εκ.€ συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Επιπρόσθετα, αναμένεται και η ιδιωτική πρωτοβουλία να συνεισφέρει στην αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού είτε μέσω χορηγιών ή μέσω προσφοράς αγαθών κλπ.

Τέλος, επισημαίνεται εκ νέου ότι οι παρεμβάσεις που θα πραγματοποιηθούν στην Περιφέρεια Ηπείρου για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό δεν εξαντλούνται στο πλαίσιο του παρόντος Σχεδίου Δράσης και των πόρων που περιλαμβάνονται σε αυτό, αλλά θα είναι ευρύτερες λαμβάνοντας υπόψη και το περιεχόμενο της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.

4.2. Χρονικός Προγραμματισμός Σχεδίου Δράσης

Η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη στην Ήπειρο θα εφαρμοστεί εντός της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και ειδικότερα το διάστημα 2015-2020. Σημειώνεται ότι διαχειριστικά ολοκληρώνεται το 2023 που είναι η καταληκτική ημερομηνία επιλεξιμότητας των δαπανών της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα των παρεμβάσεων που προβλέπονται στο Σχέδιο Δράσης παρουσιάστηκε στο κεφάλαιο 3.

Σε κάθε περίπτωση στόχος της Περιφέρειας είναι εντός του 2015 να έχει ενεργοποιηθεί το μεγαλύτερο μέρος των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από το ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Με τον όρο ενεργοποίηση εννοείται να έχει εκδοθεί η πρώτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων από τους Δικαιούχους για την ένταξη πράξεων.

5. Σύνδεση του Σχεδίου Δράσης Κοινωνικής Ένταξης της Ηπείρου με το ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη

5.1. Σύνδεση του Σχεδίου Δράσης με το ΠΕΠ Ηπείρου 2014 - 2020

Όπως αναφέρθηκε και στα παραπάνω κεφάλαια, το ΠΕΠ Ηπείρου 2014 -2020 αποτελεί τη βασική πηγή χρηματοδότησης της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, δεδομένου ότι ο Θεματικός Στόχος 9 «Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης» του ΠΕΠ εξυπηρετεί το σκοπό αυτό.

Στις ενότητες που προηγήθηκαν, παρουσιάστηκε η σύνδεση των προβλεπόμενων παρεμβάσεων της Περιφερειακής Στρατηγικής με τους αντίστοιχους στόχους του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020. Στην ενότητα αυτή γίνεται μια σύνθεση και συνολική παρουσίαση των παρεμβάσεων του Σχεδίου Δράσης σε σχέση με το ΠΕΠ Ηπείρου.

Ειδικότερα, παρουσιάζονται:

- Η αντιστοίχιση των παρεμβάσεων της Περιφερειακής Στρατηγικής με αυτές του ΠΕΠ
- Η συμβολή των αναμενόμενων αποτελεσμάτων/ δεικτών της Περιφερειακής Στρατηγικής σε σχέση με τους δείκτες του ΠΕΠ.
- Η ανάλυση του κόστους των παρεμβάσεων της Περιφερειακής Στρατηγικής σε σχέση με το ΠΕΠ

Πίνακας 2: Αντιστοίχιση παρεμβάσεων της Περιφερειακής Στρατηγικής με αυτές του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ					ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020				
ΑΞΙΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΙΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά	1.1.1 Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης, σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	Δράση 1.1.1.1 Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	ΕΤΠΑ	4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας	ΕΣ 9.1.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων	9.1.2.1. Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	ΕΤΠΑ	9.A
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά	1.1.2 Πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας	Δράση 1.1.2.1 Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	ΕΚΤ	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.4.2 Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	9.4.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	ΕΚΤ	9.4
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.2: Βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	1.2.1 Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	Δράση 1.2.1.1. Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	ΕΤΠΑ	4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας	ΕΣ 9.2.1 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρεια Ηπείρου	9.2.1.1. Υποδομές για περιθωριοποιημένες κοινότητες	ΕΤΠΑ	9.B
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	2.1.1 Συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας	Δράση 2.1.1.1 Υποδομές Υγείας	ΕΤΠΑ	4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας	ΕΣ 9.1.1 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες	9.1.1.1. Υποδομές Υγείας	ΕΤΠΑ	9.A

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ					ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020				
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	2.1.2 Ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net)	Δράση 2.1.2.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας	ΕΚΤ	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.4.1 Διαφύλαξη της υγείας ευπαθών ομάδων	9.4.1.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας	ΕΚΤ	9.4
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.2 Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	2.2.1 Δημιουργία/ αναβάθμιση και λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Δράση 2.2.1.1 Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	ΕΤΠΑ	4: Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας	ΕΣ 9.1.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων	9.1.2.1. Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	ΕΤΠΑ	9.A
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.2 Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	2.2.2 Λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Δράση 2.2.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	ΕΚΤ	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.4.2 Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	9.4.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	ΕΚΤ	9.4
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.1 Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	3.1.1 Δράσεις για την κοινωνική ένταξη των Ρομά	Δράση 3.1.1.1 Υποστήριξη των ΡΟΜΑ για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	ΕΚΤ	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.2.1 Αύξηση των ευκαιριών κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	9.2.1.1. Υποστήριξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	ΕΚΤ	9.2

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ					ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020				
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.1 Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	3.1.2 Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.	Δράση 3.1.2.1 Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών	EKT	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.2.1 Αύξηση των ευκαιριών κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	9.2.1.1. Υποστήριξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	EKT	9.2
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.1 Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	3.1.3 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	Δράση 3.1.2.1 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	EKT	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.2.1 Αύξηση των ευκαιριών κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	9.2.1.1. Υποστήριξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	EKT	9.2
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.1. Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για Αμεα	EKT	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις.	9.3.1.1. Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	EKT	9.3

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ					ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020				
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.2. Παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑμεΑ	EKT	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις.	9.3.1.1. Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	EKT	9.3
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.3. Παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης και επανένταξης - Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ	EKT	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις.	9.3.1.1. Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	EKT	9.3
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.2 Υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών και παιδιών που υφίστανται διακρίσεις	Δράση 3.2.2.1. Υπηρεσίες υποστήριξης κακοποιημένων παιδιών και γυναικών	EKT	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις.	9.3.1.1. Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	EKT	9.3

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ					ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020				
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.3 Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ	Δράση 3.2.3.1.Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	ΕΚΤ	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις.	9.3.1.1.Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	ΕΚΤ	9.3
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.1 Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων	Δράση 4.1.1.1.Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής	ΕΚΤ	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	9.1.1.1 Δράσεις για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	ΕΚΤ	9.1
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.1 Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων	Δράση 4.1.1.2.Παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής	ΕΚΤ	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	9.1.1.1 Δράσεις για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	ΕΚΤ	9.1

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ					ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020				
ΑΞΙΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΙΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.2 Συμβουλευτική και επαγγελματική επιμόρφωση - κατάρτιση για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων.	Δράση 4.1.2.1.Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων των ωφελουμένων	EKT	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	9.1.1.1 Δράσεις για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	EKT	9.1
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.3 Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων.	Δράση 4.1.3.1. Ανάπτυξη νέων και λειτουργία υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες	EKT	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	Ε.Σ.9.5.1 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων πληθυσμού μέσω της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας»	9.5.1.1. Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε Περιφερειακό επίπεδο	EKT	9.5
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.3 Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων.	Δράση 4.1.3.2.Περιφερειακός υποστηρικτικός μηχανισμός για την κοινωνική οικονομία	EKT	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	Ε.Σ.9.5.1 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων πληθυσμού μέσω της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας»	9.5.1.1. Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε Περιφερειακό επίπεδο	EKT	9.5

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ					ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020				
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.2: Αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού για την πρόσβαση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων	4.2.1 Τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων	Δράση 4.2.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης	ΕΚΤ	5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων	ΕΣ 9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού	9.6.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης	ΕΚΤ	9.6

Πίνακας 3: Σύνδεση δεικτών εκροής Περιφερειακής Στρατηγικής με τους δείκτες του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020							ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ						
ΑΠ	Θ	Σ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
4	9	9α		ΕΣ 9.1.1 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες	9.1.1.1.Υποδομές Υγείας	Μονάδες υγείας που βελτιώνονται	Αριθμός	5	2.1.1.Συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας	Μονάδες υγείας που βελτιώνονται	Αριθμός	5	
										Κέντρα υγείας που βελτιώνονται	Αριθμός	16	Νέος Δείκτης
4	9	9α		ΕΣ 9.1.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων	9.1.2.1.Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται	φυσικά πρόσωπα	89	2.2.1.Δημιουργία/ αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Δυναμικότητα των υποδομών φροντίδας που ενισχύονται	Φυσικά πρόσωπα	89	
										1.1.1.Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης, σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	Σχέδια Δράσης Κοινωνικών Δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός	4
4	9	9β		ΕΣ 9.2.1 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρεια Ηπείρου	9.2.1.1.Υποδομές για περιθωριοποιημένες κοινότητες	Πληθυσμός ΡΟΜΑ με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης	φυσικά πρόσωπα	450	1.2.1.Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	Πληθυσμός ΡΟΜΑ με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης	Φυσικά Πρόσωπα	450	
5	9	9.1		ΕΣ 9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	9.1.1.1 Δράσεις για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	Συμμετέχοντες σε μακροχρόνια άνεργοι, άνεργες γυναίκες, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, άτομα με εξαρτώμενα μέλη κλπ.)	αριθμός	1.184	4.1.2.Συμβουλευτική και επαγγελματική επιμόρφωση - κατάρτιση για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (όπως μακροχρόνια άνεργοι, άνεργες γυναίκες, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, άτομα με εξαρτώμενα μέλη κλπ.)	Αριθμός	1.184	
						Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (όπως μακροχρόνια άνεργοι, άνεργες γυναίκες, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, άτομα με εξαρτώμενα μέλη κλπ.)	αριθμός	3.167	4.1.1.Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (όπως μακροχρόνια άνεργοι, άνεργες γυναίκες, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, άτομα με εξαρτώμενα μέλη κλπ.)	Αριθμός	3.167	

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020							ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ						
ΑΠ	Θ	Σ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
5	9	9.2		ΕΣ 9.2.1 Αύξηση της συμμετοχής περιθωριοποιημένων κοινοτήτων σε ενέργειες κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης	9.2.1.1. Υποστήριξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση (ΡΟΜΑ Ή αιτούντες άσυλο Ή ασυνόδευτοι ανήλικοι)	φυσικά πρόσωπα	365	3.1.1. Δράσεις για την κοινωνική ένταξη των Ρομά	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση	φυσικά πρόσωπα	131	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ.
									3.1.2. Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση	φυσικά πρόσωπα	103	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ.
									3.1.3. Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	Συμμετέχοντες σε μειονεκτική θέση	φυσικά πρόσωπα	131	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ.
5	9	9.3		ΕΣ 9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις.	9.3.1.1. Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	Συμμετέχοντες με αναπηρία	φυσικά πρόσωπα	530	3.2.1. Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Συμμετέχοντες με αναπηρία	φυσικά πρόσωπα	480	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ.
									3.2.2. Υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών και παιδιών που υφίστανται διακρίσεις	Αλλα μειονεκτούντα άτομα	φυσικά πρόσωπα	59	
									3.2.3. Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ	Συμμετέχοντες με αναπηρία	φυσικά πρόσωπα	50	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ.
5	9	9.4		ΕΣ 9.4.1 Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες υγείας	9.4.1.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας	Πολίτες που συμμετέχουν σε δράσεις του Health Safety Net.	Αριθμός	19.255	2.1.2. Ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net)	Πολίτες που συμμετέχουν σε δράσεις του Health Safety Net.	Αριθμός	19.255	

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020							ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ					
ΑΠ	Θ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
5	9	9.4	ΕΣ 9.4.2 Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	9.4.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	Πληθυσμός ευπαθών ομάδων που καλύπτεται από υπηρεσίες πρόνοιας	φυσικά πρόσωπα	1.472	2.2.2.Λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Πληθυσμός ευπαθών ομάδων που καλύπτεται από υπηρεσίες κοινής ωφέλειας	Φυσικά Πρόσωπα	1.472	
								1.1.2.Πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας	Σχέδια Δράσης Κοινωνικών Δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός	4	Νέος Δείκτης
5	9	9.5	Ε.Σ.9.5.1 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων πληθυσμού μέσω της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας»	9.5.1.1. Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας σε Περιφερειακό επίπεδο	Επιχειρηματικά σχέδια κοινωνικών επιχειρήσεων	αριθμός	20	4.1.3.Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων	Επιχειρηματικά σχέδια κοινωνικών επιχειρήσεων	αριθμός	20	
					Συμμετέχοντες που ωφελούνται από συμβουλευτική, κατάρτιση, Mentoring για την ίδρυση κοινωνικών επιχειρήσεων	φυσικά πρόσωπα	210		Συμμετέχοντες που ωφελούνται από συμβουλευτική, κατάρτιση, Mentoring για την ίδρυση κοινωνικών επιχειρήσεων	φυσικά πρόσωπα	210	
5	9	9.6	ΕΣ 9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού	9.6.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης	Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	φυσικά πρόσωπα	375	4.2.1.Τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων	Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	φυσικά πρόσωπα	375	

Πίνακας 4: Σύνδεση δεικτών αποτελέσματος Περιφερειακής Στρατηγικής με τους δείκτες του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020								ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
4	9	9α	ΕΣ 9.1.1 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες	9.1.1.1.Υποδομές Υγείας	Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια)	Αριθμός επισκέψεων	1.008.390	2.1.1.Συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας	Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)	Αριθμός Επισκέψεων	1.008.390	
4	9	9α	ΕΣ 9.1.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων	9.1.2.1.Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	Πληθυσμός που ωφελείται από κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας και στέγασης	Αριθμός	15.913	2.2.1.Δημιουργία/ αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Πληθυσμός που ωφελείται από υποδομές φροντίδας που ενισχύονται	Αριθμός	534	Νέος Δείκτης
								1.1.1.Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης, σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	Πληθυσμός που ωφελείται από Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης Φτώχειας	Αριθμός	2.200	Νέος Δείκτης
4	9	9β	ΕΣ 9.2.1 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρειας Ηπείρου	9.2.1.1.Υποδομές για περιθωριοποιημένες κοινότητες	Πληθυσμός ΡΟΜΑ με επαρκείς συνθήκες στέγασης	Αριθμός	1.440	1.2.1.Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	Πληθυσμός ΡΟΜΑ με επαρκείς συνθήκες στέγασης	Αριθμός	540	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός
5	9	9.1	ΕΣ 9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	9.1.1.1 Δράσεις για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από	Αριθμός	954	4.1.2.Συμβουλευτική και επαγγελματική επιμόρφωση - κατάρτιση για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	165	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020								ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
					την λήξη της συμμετοχής τους							
								4.1.1.Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	539	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός
5	9	9.2	ΕΣ 9.2.1 Αύξηση της συμμετοχής περιθωριοποιημένων κοινοτήτων σε ενέργειες κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης	9.2.1.1. Υποστήριξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	97	3.1.1.Δράσεις για την κοινωνική ένταξη των Ρομά	Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	26	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020								ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
								3.1.2. Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.	Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	21	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός
								3.1.3. Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	26	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός
5	9	9.3	ΕΣ 9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις.	9.3.1.1. Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	Κάλυψη του πληθυσμού με αναπηρία που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης	ποσοστό	18,7%	3.2.1. Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Κάλυψη του πληθυσμού με αναπηρία που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης	Ποσοστό	11,6%	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020								ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
								3.2.2. Υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών και παιδιών που υφίστανται διακρίσεις	Γυναίκες που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	φυσικά πρόσωπα	30	Νέος Δείκτης
								3.2.3. Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ	Κάλυψη του πληθυσμού με αναπηρία που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης	Ποσοστό	1,2%	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός
5	9	9.4	ΕΣ 9.4.1 Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες υγείας	9.4.1.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας	Ποσοστό κάλυψης των δράσεων του Health Safety Net επί του γενικού συνόλου των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη.	ποσοστό	22%	2.1.2. Ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net)	Ποσοστό κάλυψης των δράσεων του Health Safety Net επί του γενικού συνόλου των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη.	Ποσοστό	22%	

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020								ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
5	9	9.4	ΕΣ 9.4.2 Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	9.4.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	Κάλυψη του πληθυσμού των ευπαθών ομάδων που λαμβάνουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	ποσοστό	19,7%	2.2.2.Λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Κάλυψη του πληθυσμού των ευπαθών ομάδων που λαμβάνουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	Ποσοστό	2,4%	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός
								1.1.2.Πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας	Πληθυσμός που ωφελείται από Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης Φτώχειας	Αριθμός	2.200	Νέος Δείκτης
5	9	9.5	Ε.Σ.9.5.1 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων πληθυσμού μέσω της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας»	9.5.1.1. Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε Περιφερειακό επίπεδο	Κοινωνικές επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός	21	4.1.3.Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων	Κοινωνικές επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	αριθμός	16	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός
5	9	9.6	ΕΣ 9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού	9.6.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	145	4.2.1.Τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	53	Ο δείκτης της ΠΕΣΚΕ τροφοδοτεί τον αντίστοιχο δείκτη του ΠΕΠ αλλά δεν είναι σωρευτικός

Πίνακας 5: Κόστη παρεμβάσεων της Περιφερειακής Στρατηγικής σε σχέση με το ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020						ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	Π/Υ ΔΔ (€)	ΑΞΙΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ /ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ (ΔΔ)
4	9	9α	ΕΣ 9.1.1 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης κυρίως στις ευπαθείς ομάδες	9.1.1.1.Υποδομές Υγείας	7.255.000	2	Ειδικός Στόχος 2.1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας		7.255.000
							2.1.1 Συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας	Δράση 2.1.1.1 Υποδομές Υγείας	7.255.000
								Υποδομές εξοπλισμού σε πρωτοβάθμιες μονάδες υγείας	500.000
								Υποδομές εξοπλισμού σε δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες μονάδες υγείας	6.755.000
4	9	9α	ΕΣ 9.1.2 Κάλυψη των ποιοτικών και ποσοτικών αναγκών πρόνοιας, στέγασης και σίτισης των ευπαθών ομάδων	9.1.2.1.Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	4.715.340	1	Ειδικός Στόχος 1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά		600.000
							1.1.1 Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης, σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	Δράση 1.1.1.1 Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	600.000
						2	Ειδικός Στόχος 2.2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας		4.115.340

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020						ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	Π/Υ ΔΔ (€)	ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ /ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ (ΔΔ)
						2	2.2.1 Δημιουργία/ αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Δράση 2.2.1.1 Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	4.115.340
								<i>Ανάπτυξη νέων υποδομών βρεφονηπιακών σταθμών δημιουργία και αναβάθμιση μονάδων και εξειδικευμένων κέντρων για ηλικιωμένους και εξαρτημένα άτομα.</i>	900.000
								<i>Στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης (1 ΣΥΔ) και λοιπές υποδομές για ΑμεΑ (πρόσβαση στις παράλιες)</i>	3.215.340
4	9	9B	ΕΣ 9.2.1 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΡΟΜΑ της Περιφέρεια Ηπείρου	9.2.1.1.Υποδομές για περιθωριοποιημένες κοινότητες	1.000.000	1	Ειδικός Στόχος 1.2: Βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες		1.000.000
							1.2.1 Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	Δράση 1.2.1.1.Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	1.000.000
				ΣΥΝΟΛΟ ΘΣ 9 (ΕΤΠΑ)	12.970.340			ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΣΕ ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΤΠΑ	12.970.340
5	9	9.1	ΕΣ 9.1.1 Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	9.1.1.1 Δράσεις για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση	14.000.000,00	4	Ειδικός Στόχος 4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας		14.000.000

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020						ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	Π/Υ ΔΔ (€)	ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ /ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ (ΔΔ)
						4	4.1.1 Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων	Δράση 4.1.1.1.Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής	7.971.673
							4.1.1 Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων	Δράση 4.1.1.2.Παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής	1.528.327
							4.1.2 Συμβουλευτική και επαγγελματική επιμόρφωση - κατάρτιση για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων	Δράση 4.1.2.1.Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων των ωφελουμένων	4.500.000
5	9	9.2	ΕΣ 9.2.1 Αύξηση των ευκαιριών κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	9.2.1.1. Υποστήριξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	1.387.974,00	3	Ειδικός Στόχος 3.1: Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων		1.387.974
							3.1.1 Δράσεις για την κοινωνική ένταξη των Ρομά	Δράση 3.1.1.1 Υποστήριξη των ΡΟΜΑ για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	500.000
							3.1.2 Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.	Δράση 3.1.2.1 Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών	387.974
							3.1.3 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	Δράση 3.1.3.1 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	500.000
5	9	9.3	ΕΣ 9.3.1 Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις.	9.3.1.1.Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	5.300.000,00	3	Ειδικός Στόχος 3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις		5.300.000
							3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.1.Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑμεΑ (Βρεφονηπιακοί	1.300.000

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020						ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	Π/Υ ΔΔ (€)	ΑΞΙΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ /ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ (ΔΔ)
								Ολοκληρωμένης Φροντίδας για ΑμεΑ)	
							3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.2. Παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑμεΑ	1.500.000
							3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.3. Παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης και επανένταξης - Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ	750.000
							3.2.2 Υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών και παιδιών που υφίστανται διακρίσεις	Δράση 3.2.2.1. Υπηρεσίες υποστήριξης κακοποιημένων παιδιών και γυναικών (συμβουλευτική υποστήριξη και καθοδήγηση, νομική υποστήριξη, προσωρινή φιλοξενία κλπ.)	530.000
							3.2.3 Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ	Δράση 3.2.3.1. Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	1.220.000
5	9	9.4	ΕΣ 9.4.1 Διαφύλαξη της υγείας ευπαθών ομάδων	9.4.1.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας	6.739.148,00	2	Ειδικός Στόχος 2.1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας		6.739.148
							2.1.2 Ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net)	Δράση 2.1.2.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας	6.739.148
5	9	9.4	ΕΣ 9.4.2 Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	9.4.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	8.419.313,00	1	Ειδικός Στόχος 1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά		1.200.000

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020						ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	Π/Υ ΔΔ (€)	ΑΞΙΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ /ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ (ΔΔ)
							1.1.2 Πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας	Δράση 1.1.2.1 Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	1.200.000
						2	Ειδικός Στόχος 2.2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας		7.219.313
							2.2.2 Λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Δράση 2.2.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	7.219.313
5	9	9.5	Ε.Σ.9.5.1 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων πληθυσμού μέσω της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας»	9.5.1.1. Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε Περιφερειακό επίπεδο	1.400.000,00	4	Ειδικός Στόχος 4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας		1.400.000
							4.1.3 Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων	Δράση 4.1.3.1.Ανάπτυξη νέων και λειτουργία υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες	600.000
								Δράση 4.1.3.2.Περιφερειακός υποστηρικτικός μηχανισμός για την κοινωνικής οικονομία	800.000
5	9	9.6	ΕΣ 9.6.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού	9.6.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης	1.500.000,00	4	Ειδικός Στόχος 4.2: Αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού για την πρόσβαση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων		1.500.000,00

ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020						ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ			
ΑΠ	ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	Π/Υ ΔΔ (€)	ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ /ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	Π/Υ (ΔΔ)
							4.2.1 Τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων	Δράση 4.2.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης	1.500.000,00
				ΣΥΝΟΛΟ ΘΣ9 (ΕΚΤ)	38.746.435,00			ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΣΕ ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΚΤ	38.746.435,00
				ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΘΣ9 (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ)	51.716.775,00			ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΣΚΕ (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ)	51.716.775,00

5.2. Σύνδεση του Σχεδίου Δράσης με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στις παραπάνω ενότητες η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη συνεισφέρει στους στόχους της αντίστοιχης Εθνικής Στρατηγικής.

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται η σύνδεση του Σχεδίου Δράσης (το οποίο εξειδικεύει την Περιφερειακή Στρατηγική) με τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής.

Πίνακας 6: Σύνδεση Σχεδίου Δράσης με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΙΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΙΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά	1.1.1 Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης, σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	Δράση 1.1.1.1 Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.1. «Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης 1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη 1.1.4. Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά	1.1.2 Πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας	Δράση 1.1.2.1 Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.1. Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης 1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη 1.1.4. Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.1: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά	1.1.2 Πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες αντιμετώπισης της φτώχειας	Δράση 1.1.2.2. Διανομή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.1. Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης
1: Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	1.2: Βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	1.2.1 Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	Δράση 1.2.1.1.Ανάπτυξη ή βελτίωση υποδομών για περιθωριοποιημένες κοινότητες	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.4. Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	2.1.1 Συμπλήρωση / αναβάθμιση του δικτύου υποδομών υγείας	Δράση 2.1.1.1 Υποδομές Υγείας	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	2.1.2 Ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net)	Δράση 2.1.2.1 Ανάπτυξη δικτύου προστασίας της υγείας των πολιτών της Περιφέρειας	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.2 Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	2.2.1 Δημιουργία/ αναβάθμιση και λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Δράση 2.2.1.1 Κοινωνικές υποδομές πρόνοιας, φροντίδας και στέγασης	2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.3: Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής 3.3.1 Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας
2: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας	2.2 Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας	2.2.2 Λειτουργία κοινωνικών υποδομών, υποδομών πρόνοιας, φροντίδας για τη στήριξη ευπαθών ομάδων	Δράση 2.2.2.1 Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες	2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.2 Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης 3.3: Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	2.2.4.Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας 3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης 3.3.1. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 3.3.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας 3.3.3. Πρόληψη της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.1 Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	3.1.1 Δράσεις για την κοινωνική ένταξη των Ρομά	Δράση 3.1.1.1 Υποστήριξη των ΡΟΜΑ για την κοινωνικοοικονομική τους ενσωμάτωση	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας 2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων 2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 2.3.4. Εκπαιδευτική Ένταξη παιδιών Ρομά 3.2.2 Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
						προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.1 Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	3.1.2 Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.	Δράση 3.1.2.1 Παροχή υπηρεσιών για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας 2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων 2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 3.2.2 Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.1 Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	3.1.2 Δράσεις για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών, αιτούντων άσυλο κλπ.	Δράση 3.1.2.2 Συμπληρωματικές υπηρεσίες για την ένταξη και την κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών μέσω του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας 2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων 2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 2.2.7. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής 3.2.2 Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.1 Κοινωνική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων	3.1.3 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	Δράση 3.1.3.1 Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας 2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων 2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 3.2.2 Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.1. Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής για ΑμεΑ	2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής 2.2.4. Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας 2.2.5. Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης 3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.2. Παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής για ΑμεΑ	2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών	2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	2.2.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής 2.2.4. Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας 2.2.5. Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.1 Λειτουργία δομών υποστήριξης και κοινωνικής φροντίδας για ΑμεΑ	Δράση 3.2.1.3. Παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης και επανένταξης - Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.3: Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	3.3.4. Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης 3.3.5. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.2 Υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών και παιδιών που υφίστανται διακρίσεις	Δράση 3.2.2.1.Υπηρεσίες υποστήριξης κακοποιημένων παιδιών και γυναικών	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας 2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.2 Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων 2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.2 Υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών και παιδιών που υφίστανται διακρίσεις	Δράση 3.2.2.2. Δράσεις για την προώθηση της Ισότητας μέσω του Προγράμματος «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια, 2014-2020»	1: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας 2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.2 Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων 2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
3: Καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	3.2: Άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν άτομα που υφίστανται διακρίσεις	3.2.3 Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ	Δράση 3.2.3.1.Παράλληλη στήριξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών	2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	2.3.3. Ειδική αγωγή των παιδιών με αναπηρία
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.1 Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων	Δράση 4.1.1.1.Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής	2: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών 3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής 3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.1 Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και φιλοξενίας τέκνων	Δράση 4.1.1.2. Παροχή δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.2 Συμβουλευτική και επαγγελματική επιμόρφωση - κατάρτιση για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων.	Δράση 4.1.2.1. Ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων των ωφελουμένων	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.1. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης 3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.3 Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων.	Δράση 4.1.3.1. Ανάπτυξη νέων και λειτουργία υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.3. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.3 Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων.	Δράση 4.1.3.2. Περιφερειακός υποστηρικτικός μηχανισμός για την κοινωνική οικονομία	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.3. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ				ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.1: Υποστήριξη ευπαθών ομάδων για την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας	4.1.3 Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την πρόσβαση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων.	Δράση 4.1.3.4.Υποστήριξη της Κοινωνικής Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας μέσω των Ευρωπαϊκών Ταμείων Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.3. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.2: Αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού για την πρόσβαση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων	4.2.1 Τοπικά προγράμματα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ευπαθών ομάδων	Δράση 4.2.1.1. Ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
4: Πρόσβαση στην αγορά εργασίας	4.2: Αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού για την πρόσβαση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων	4.2.1 Αξιοποίηση πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για την διατήρηση της απασχόλησης στην Ήπειρο	Δράση 4.2.1.2. Αξιοποίηση πόρων λοιπών προγραμμάτων για την ενίσχυση της απασχόλησης στην Ήπειρο	3: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης

6. Μηχανισμός παρακολούθησης της εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη

Στόχος της ενότητας αυτής είναι η διαμόρφωση ενός μηχανισμού που θα εξασφαλίζει την ορθή και απρόσκοπτη παρακολούθηση της εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής (ουσιαστικά των παρεμβάσεων που προβλέπονται στο Σχέδιο Δράσης), τον εντοπισμό τυχόν αποκλίσεων από τους αρχικούς στόχους και τη λήψη διορθωτικών/ βελτιωτικών μέτρων. Επίσης, μέσω του εν λόγω Μηχανισμού θα είναι εφικτή η παρακολούθηση του συνόλου των παρεμβάσεων που λαμβάνουν χώρα στην Περιφέρεια για την αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού (είτε αφορά παρεμβάσεις στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής ή στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής).

Σημειώνεται ότι η Περιφερειακή Στρατηγική είναι ένα δυναμικό κείμενο που επιδέχεται αναθεωρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στο ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο εντάσσεται. Επιπρόσθετα, το γεγονός ότι η εν λόγω Στρατηγική δεν έχει δικούς της πόρους αλλά χρηματοδοτείται στο πλαίσιο άλλων Προγραμμάτων (και κυρίως του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020) και Ταμείων, επηρεάζεται από τις αλλαγές που τυχόν επέλθουν στις χρηματοδοτικές αυτές πηγές. Συνεπώς η προσαρμογή της στα νέα δεδομένα θα είναι απαραίτητη.

Ο προτεινόμενος μηχανισμός παρακολούθησης περιλαμβάνει όργανα και διαδικασίες. Ειδικότερα:

□ Όργανα Περιφερειακής Στρατηγικής

Σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης προτείνεται η αναθεώρηση του υφιστάμενου συστήματος ρύθμισης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης με την εισαγωγή ενός Νόμου - Πλαισίου που θα θεσπίζει το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ένταξης (ΕΣΚΕ) και θα ρυθμίζει ενιαία, ομοιόμορφα και οριζόντια τα ακόλουθα πεδία:

- οριοθέτηση του προσωπικού και υλικού πεδίου εφαρμογής των παρεμβάσεων του Συστήματος
- κατοχύρωση των βασικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των ωφελομένων
- τυποποίηση του περιεχομένου των παρεμβάσεων του Συστήματος
- κατοχύρωση των βασικών αρχών και διαδικασιών που θα διέπουν τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και τον συντονισμό των παρεμβάσεων του δημόσιου τομέα
- κατοχύρωση των βασικών αρχών και διαδικασιών που θα διέπουν την συνεργασία και την δικτύωση μεταξύ φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού (κερδοσκοπικού και μη) τομέα.

Η προτεινόμενη αρχιτεκτονική του Νόμου περιλαμβάνει διακριτό κεφάλαιο για τα «Όργανα και λειτουργία του Ε.Σ.Κ.Ε.» στο πλαίσιο του οποίου προβλέπεται:

α) Ο συντονισμένος διατομεακός σχεδιασμός των επιμέρους δράσεων κάθε Πυλώνα του Συστήματος μέσω του Εθνικού Μηχανισμού (στο επίπεδο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας) για την οριζόντια παρακολούθηση και τον συντονισμό των πολιτικών ένταξης, που θα εξειδικεύσει το πλέγμα ενός Εθνικού Προγράμματος για την Κοινωνική Ένταξη (το οποίο αντιστοιχεί σε ένα ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα που θα επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. ανά 5 έτη)).

β) Η θεματική κάθετη εφαρμογή των πολιτικών ένταξης σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης (συναρμόδια Υπουργεία και εποπτευόμενα ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ) και τον οριζόντιο συντονισμό και παρακολούθηση με βάση τους εθνικούς στόχους για την φτώχεια και τον αποκλεισμό.

γ) Η “χωρική” εξειδίκευση των στόχων και των παρεμβάσεων του Εθνικού Προγράμματος ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε Περιφέρειας, μέσω ενός εξειδικευμένου επιτελικού οργάνου «Περιφερειακή Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη» και του δικτύου Περιφερειακών Παρατηρητηρίων (ένα ανά Περιφέρεια).

Σε ότι αφορά την Περιφερειακή Επιτροπή για την Ένταξη, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Εθνική Στρατηγική, λειτουργεί ως συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο που συγκροτείται με απόφαση του Περιφερειάρχη και στη σύνθεση της συμμετέχουν:

- ο Περιφερειάρχης (ως Πρόεδρος)
- ένα μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου
- οι δήμαρχοι όλων των Δήμων της Περιφέρειας
- εκπρόσωποι των βασικών κοινωνικοοικονομικών παραγόντων της περιοχής που ορίζονται με απόφαση του Περιφερειάρχη (ιδίως εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων, της τοπικής ακαδημαϊκής κοινότητας, των τοπικών επιμελητηρίων, των Μητροπόλεων και τοπικών εθελοντικών οργανώσεων).

Οι βασικές αρμοδιότητες της Επιτροπής περιλαμβάνουν:

- την εισήγηση μέτρων για την προώθηση των στόχων ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Ένταξης στην οικεία Περιφέρεια
- την δημιουργία δικτύων με τις αρμόδιες υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης, τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων και με τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης.

Σε ότι αφορά τα Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης, έχουν στόχο την παρακολούθηση των παρεμβάσεων της Στρατηγικής σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο, την ανάδειξη τοπικών αναγκών και προκλήσεων, την αποτύπωση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την τροφοδότηση του Εθνικού Συντονιστικού Μηχανισμού με δεδομένα των Περιφερειακών Στρατηγικών Κοινωνικής Ένταξης.

Σημειώνεται επίσης, ότι στον Επιχειρησιακό Άξονα 4 «Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης» της Εθνικής Στρατηγικής, εκτός από τη σύσταση Περιφερειακών Παρατηρητηρίων Ένταξης (Μέτρο πολιτικής 4.1.2), προβλέπονται μεταξύ άλλων και τα κάτωθι όργανα σε Περιφερειακό Επίπεδο:

- Η ανάπτυξη **Περιφερειακών Δικτύων Κοινωνικής Καινοτομίας** μεταξύ δημόσιων και μη δημόσιων φορέων με στόχο την βελτίωση της προσβασιμότητας και της ποιότητας των διαθέσιμων υπηρεσιών ενεργοποίησης ευάλωτων ανέργων και κοινωνικής φροντίδας ευπαθών ομάδων του πληθυσμού (Μέτρο πολιτικής 4.2.2. Δίκτυα Κοινωνικής Καινοτομίας)
- Η ανάπτυξη **Κοινωνικών Συμπράξεων** για την υλοποίηση των Πράξεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής προς Απόρους» 2014 - 2020 (Μέτρο πολιτικής 4.2.2. Δίκτυα Κοινωνικής Καινοτομίας)

Συνεπώς σε ότι αφορά την παρακολούθηση της εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής αυτή συνιστάται να γίνει στο πλαίσιο των οργάνων που θα συσταθούν σε Περιφερειακό επίπεδο για τις ανάγκες της Εθνικής Στρατηγικής.

Επιπρόσθετα, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η Στρατηγική χρηματοδοτείται στο πλαίσιο Προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020, θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία των οργάνων που προαναφέρθηκαν με τις αρμόδιες υπηρεσίες διαχείρισης των Προγραμμάτων αυτών και ιδιαίτερα με την Διαχειριστική Αρχή του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 το οποίο αποτελεί και τη βασική πηγή χρηματοδότησης της Στρατηγικής.

□ Διαδικασίες παρακολούθησης Περιφερειακής Στρατηγικής

Παρακάτω αποτυπώνονται κάποιες βασικές ενέργειες για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των παρεμβάσεων που προβλέπονται στην Περιφερειακή Στρατηγική (Σχέδιο Δράσης):

i. Παρακολούθηση της πορείας ενεργοποίησης των παρεμβάσεων

Αφορά την παρακολούθηση της πορείας έκδοσης προσκλήσεων κλπ. από τις αρμόδιες αρχές για την υποβολή προτάσεων από τους Δικαιούχους και έκδοση των σχετικών αποτελεσμάτων.

ii. Παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των παρεμβάσεων σε επίπεδο φυσικού και οικονομικού αντικειμένου

Αφορά στοιχεία για την εξέλιξη του φυσικού αντικειμένου (αναμενόμενες εκροές) καθώς και στοιχεία για την απορρόφηση των προβλεπόμενων πόρων.

iii. Έλεγχος χρονοδιαγραμμάτων

Συνιστάται ο έλεγχος σε συστηματική βάση των χρονοδιαγραμμάτων κάθε παρέμβασης προκειμένου να εντοπιστούν έγκαιρα τυχόν αποκλίσεις.

iv. *Εντοπισμός αποκλίσεων - λήψη διορθωτικών μέτρων*

Αφορά την επισκόπηση της πορείας υλοποίησης των παρεμβάσεων, τη διάγνωση - καταγραφή προβλημάτων, την αξιολόγηση των επιπτώσεών τους και τη λήψη διορθωτικών/ βελτιωτικών μέτρων.

v. *Αναθεώρηση Περιφερειακής Στρατηγικής*

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη επιδέχεται τροποποιήσεις/ αναθεωρήσεις όταν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες υλοποιείται το επιβάλλουν. Η αναθεώρηση μπορεί να γίνει σε επίπεδο στόχων, δράσεων, αναμενόμενων αποτελεσμάτων και είναι αλληλένδετη με τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις προηγούμενες ενέργειες για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Στρατηγικής.

Παράρτημα

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Η ανάγκη εκπόνησης Σχεδίων Δράσης για τις Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας προκύπτει από τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας Ηπείρου προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες του στρατηγικού σχεδιασμού για την Κοινωνική Ένταξη, όπως αυτές προκύπτουν από τη μελέτη στρατηγικής, που αποτέλεσε και το 1^ο Παραδοτέο του έργου «Στρατηγικό Σχέδιο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ηπείρου».

Στο επιχειρησιακό σκέλος τα Σχέδια Δράσης συνδέονται με τη Δράση 1.1.1.1 «Ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας» και Δράση 1.1.2.1 «Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας».

Τα Σχεδια Δράσης που θα εκπονηθούν θα είναι σε επίπεδο Δήμων (ο καθένας χωριστά ή συνενώσεις αυτών) στο πλαίσιο αντίστοιχων προσκλήσεων που θα εκδώσει η ΕΥΔ του ΠΕΠ Ηπείρου.

Στις Κοινωνικές Δομές που πρόκειται να υποστηριχθούν στη βάση Σχεδίου Δράσης περιλαμβάνονται Κοινωνικά Παντοπωλεία, Ανοιχτά κέντρα ημερήσιας υποδοχής αστέγων, Υπνωτήρια, Κέντρα Σίτισης, Κοινωνικά φαρμακεία ή/και Ιατρεία κλπ.

Η εκπόνηση Σχεδίων Δράσης Κοινωνικών Δομών Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας εκτιμάται ότι θα συμβάλει θετικά στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης και στην επίτευξη των ποσοτικών και ποιοτικών στόχων του περιφερειακού προγραμματικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Περιφέρεια Ηπείρου.

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Το Σχέδιο Δράσης προσδιορίζει και εξειδικεύει τις επιμέρους Δράσεις Κοινωνικών Δομών Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας, που προβλέπεται να υλοποιήσει ο φορέας. Για κάθε μια από τις Δράσεις Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της φτώχειας στις οποίες ο φορέας αναμένεται να εμπλακεί ως Δικαιούχος, το Σχέδιο Δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνει ειδικό **Δελτίο Δράσης**.

Οι Δράσεις αυτές είναι οι κάτωθι:

- Δράση 1: Ανάπτυξη / Βελτίωση υποδομών στέγασης και σίτισης και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας
- Δράση 2: Λειτουργία υποδομών στέγασης και σίτισης της Περιφέρειας και λοιπών υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας

Στο ειδικό Δελτίο Δράσης θα καταγράφονται, όπως κατά περίπτωση αρμόζει, οι ακόλουθες πληροφορίες:

B.1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

1. Τίτλος και κωδικοί Δράσης

Στην ενότητα αυτή καταγράφεται ο τίτλος και ο κωδικός της Δράσης, καθώς και οι τίτλοι και οι κωδικοί του Άξονα Προτεραιότητας, του Ειδικού Στόχου και της Κατηγορίας Παρέμβασης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου 2014-20, όπου υπάγεται η Δράση, σύμφωνα με σχετική πληροφόρηση από την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Ηπείρου και σε συνάρτηση πάντα με το ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020.

2. Συνοπτική περιγραφή σκοπιμότητας της Δράσης

Γίνεται συνοπτική αναφορά στην σκοπιμότητα υλοποίησης της Δράσης και πώς η Δράση αυτή ενδεχομένως συνεργεί ή αποτελεί προϋπόθεση για την υλοποίηση άλλων Δράσεων του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου, του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου 2014-2020 καθώς και δράσεων που χρηματοδοτούνται από άλλα Ταμεία (π.χ. Ταμείο Απόρων).

3. Τεκμηρίωση προτεινόμενης παρέμβασης και ιεράρχηση αναγκών

Παραθέτονται στοιχεία τα οποία θα τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα της προτεινόμενης παρέμβασης και επιπρόσθετα ιεραρχούνται οι ανάγκες από τον Δικαιούχο.

4. Αναλυτική περιγραφή φυσικού αντικείμενου της Δράσης - Δείκτες

Περιγράφεται αναλυτικά το φυσικό αντικείμενο της Δράσης αναφορικά με τις Κοινωνικές Δομές που πρόκειται να υποστηριχθούν καθώς και τον αριθμό των ωφελουμένων όπως αριθμός και είδος δομών που θα ενισχυθούν, πληθυσμός (ευπαθείς ομάδες) που θα εξυπηρετηθεί από κάθε δομή (είδος και αριθμός) κλπ.

Όπου είναι δυνατόν και αρμόζει, το φυσικό αυτό αντικείμενο εκφράζεται και με την χρήση ποσοτικοποιημένων δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, τόσο για το τέλος της προγραμματικής περιόδου (έτος 2023) όσο και σε κρίσιμα ενδιάμεσα χρονικά σημεία. Σε κάθε περίπτωση, χρησιμοποιούνται ως ελάχιστο οι σχετικοί δείκτες του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου 2014-2020, καθώς και οι δείκτες του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ηπείρου, χωρίς όμως να τίθενται περιορισμοί για επιπλέον δείκτες.

5. Αναλυτικά οικονομικά στοιχεία της Δράσης

Καταγράφονται τα βασικά οικονομικά στοιχεία υλοποίησης της Δράσης (προϋπολογισμός, προέλευση χρηματοδότησης, χρονική κατανομή) με αιτιολόγηση του αιτούμενου προϋπολογισμού, σύμφωνα πάντα και με τη σχετική πληροφόρηση από την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου 2014-2020.

6. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Καταγράφεται το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Δράσης (έναρξη, στάδια, λήξη).

7. Ωφελούμενοι

Καταγράφονται οι ωφελούμενοι από την υλοποίηση της Δράσης. Όπου αρμόζει, η περιγραφή των ωφελουμένων προσαρμόζεται στις ανάγκες υπολογισμού συμπληρωματικών δεικτών παρακολούθησης (βλ. παρ.4 ανωτέρω).

8. Αναμενόμενα οφέλη

Καταγράφονται συνοπτικά τα κυριότερα άμεσα και έμμεσα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από την υλοποίηση της Δράσης.

9. Απασχόληση

Όπου είναι δυνατόν και αρμόζει, γίνεται εκτίμηση (σε ισοδύναμα ανθρωποέτη πλήρους απασχόλησης) της απασχόλησης που δημιουργείται κατά το στάδιο υλοποίησης της Δράσης, καθώς επίσης και της μόνιμης απασχόλησης που αναμένεται να προκύψει σαν αποτέλεσμα της υλοποίησης της Δράσης.

10. Τρόπος υλοποίησης - Παρακολούθηση

Στην ενότητα αυτή καταγράφεται συνοπτικά η μέθοδος υλοποίησης της Δράσης, καθώς και τα μέτρα που θα ληφθούν για την εσωτερική παρακολούθηση τη πορείας υλοποίησης, την συλλογή και επεξεργασία των ποσοτικών στοιχείων που απαιτούνται για τον υπολογισμό των δεικτών (όπου υπάρχουν), ενδεχόμενη συνεργασία και συντονισμό με άλλους εμπλεκόμενους φορείς ή Δικαιούχους ώστε να αποφεύγονται αλληλεπικαλύψεις κλπ.

B.2. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

1. Επάρκεια θεσμικού και νομικού πλαισίου για την υλοποίηση της Δράσης

Εξετάζεται η επάρκεια του θεσμικού και νομικού πλαισίου που είναι απαραίτητα για την απρόσκοπτη υλοποίηση της συγκεκριμένης Δράσης, τόσο σε ότι αφορά τον ίδιο τον φορέα όσο και το αντικείμενο της Δράσης. Στην περίπτωση που εντοπισθούν ελλείψεις, καταγράφονται οι απαιτούμενες ενέργειες για την κάλυψή τους.

2. Εσωτερική οργάνωση του φορέα για την υλοποίηση της Δράσης

Για την εξασφάλιση της απρόσκοπτης υλοποίησης της Δράσης απαιτείται αποτελεσματική εσωτερική οργάνωση του φορέα, προσανατολισμένη προς τις ανάγκες και τις ενδεχόμενες ιδιαιτερότητες της Δράσης. Προς τον σκοπό αυτόν μεταξύ άλλων απαιτείται:

- ✓ Σαφής καθορισμός των διοικητικών μονάδων και του ανθρώπινου δυναμικού του φορέα που εμπλέκονται στην υλοποίηση της Δράσης, καθώς και προσδιορισμός των επιτελικών και διαχειριστικών λειτουργιών και αρμοδιοτήτων τους.
- ✓ Καθορισμός των υπευθύνων για κάθε φάση υλοποίησης του έργου.
- ✓ Καθορισμός των διοικητικών μονάδων / ανθρώπινου δυναμικού του φορέα που θα είναι υπεύθυνα για τον εσωτερικό έλεγχο και την διασφάλιση των ποιοτικών κριτηρίων που απαιτούνται στην υλοποίηση της Δράσης.
- ✓ Καθορισμός της μεθοδολογίας και των προσώπων που θα είναι υπεύθυνα για την συλλογή και επεξεργασία των ποσοτικών στοιχείων που απαιτούνται για τον υπολογισμό των δεικτών, όπου απαιτούνται.
- ✓ Εξασφάλιση εξωτερικών συνεργατών, εφόσον αυτοί απαιτούνται στο πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης.
- ✓ Διασφάλιση της επάρκειας της υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμού του φορέα για την υλοποίηση της Δράσης και ανάληψη συμπληρωματικών ενεργειών, εφόσον απαιτούνται.

3. Χρονικός προγραμματισμός

Για την υλοποίηση της Δράσης απαιτείται αναλυτικός χρονικός προγραμματισμός των ενεργειών του εμπλεκόμενου φορέα υλοποίησης, που μεταξύ άλλων αφορά στα ακόλουθα:

- ✓ Ορισμό του συνόλου των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει η υλοποίηση της Δράσης.
- ✓ Εκτίμηση της αναμενόμενης διάρκειας κάθε δραστηριότητας.
- ✓ Προσδιορισμό των αλληλεξαρτήσεων μεταξύ των δραστηριοτήτων αυτών.
- ✓ Προσδιορισμό των κρίσιμων διαδρομών και των ορόσημων (milestones) της κάθε δραστηριότητας.
- ✓ Κατάρτιση αναλυτικού χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της Δράσης και εξασφάλιση ανάλογης προετοιμασίας και ετοιμότητας του φορέα.

4. Οικονομικός προγραμματισμός

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, στόχος του οικονομικού προγραμματισμού είναι να συμβάλει στην διαμόρφωση ενός χρονικά και οικονομικά εφικτού και αποδεκτού πλάνου υλοποίησης της Δράσης. Ο αναλυτικός οικονομικός προγραμματισμός περιλαμβάνει:

- ✓ Προσδιορισμό του κόστους κάθε δραστηριότητας και του συνόλου της υλοποίησης της Δράσης για τον φορέα.
- ✓ Προσαρμογή του εκτιμώμενου κόστους υλοποίησης της Δράσης στο συνολικό ύψος των πόρων που διατίθενται για την Δράση.